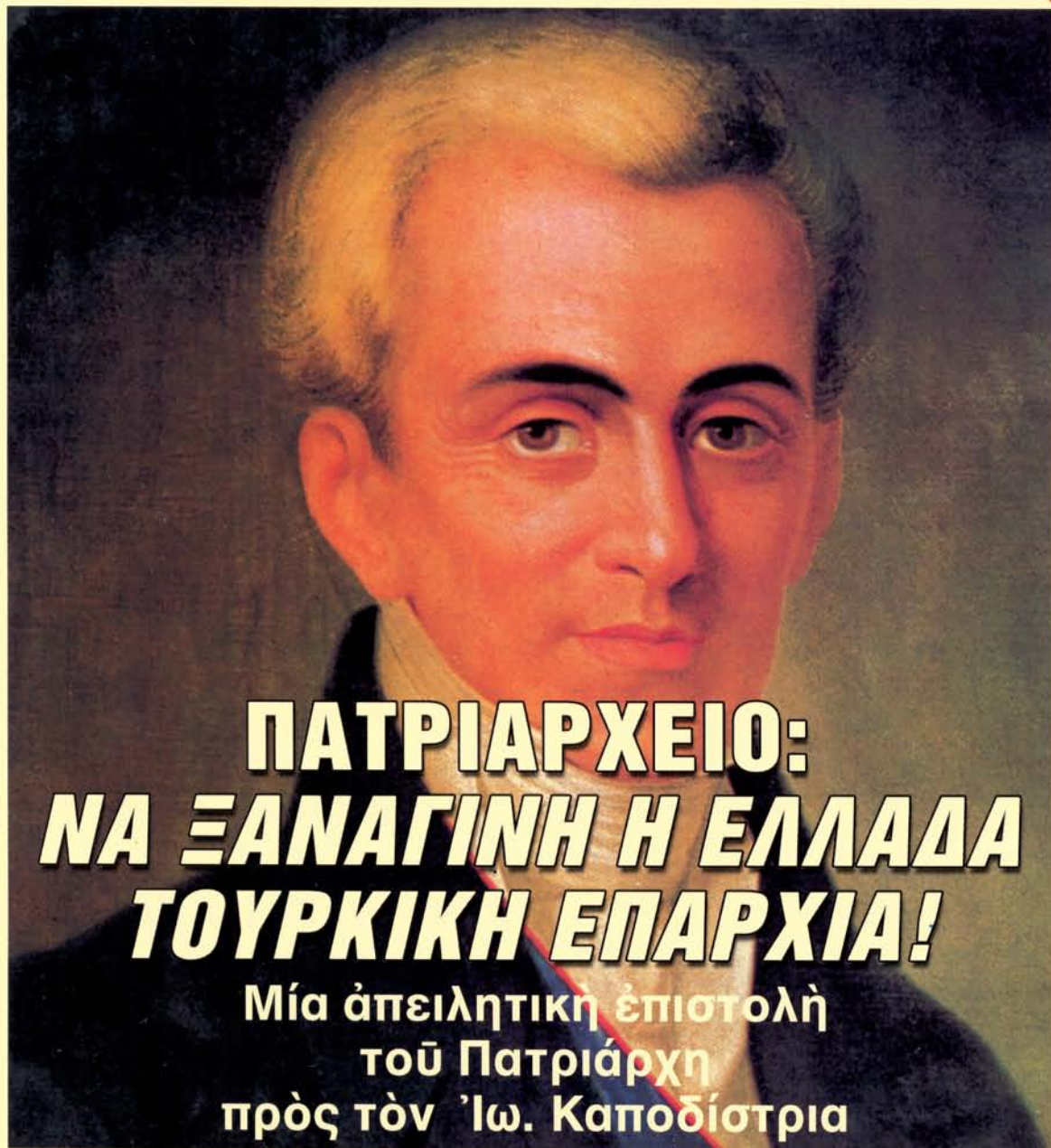

ΕΤΟΣ 23° ♦ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2004 ♦ ΑΡ. 266

ΔΑΥΛΟΣ € 5

ΑΘΗΝΑ 2004:
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΙΑ ΗΘΑΝ
ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ!

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ: ΝΑ ΞΑΝΑΓΙΝΗ Η ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΠΑΡΧΙΑ!

Μία απειλητική επιστολή
του Πατριάρχη
προς τὸν Ἰω. Καποδίστρια

ISSN 1105-9486

9 771105 948009

02>

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΩΝΑΣΕΙΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ:

«Έχει πολλούς ἐχθρούς ὁ Πολιτισμός μας»

**Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
Έκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ**

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655.
Τηλεομοίτυπος: 2103314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
τηλ.: 210 5225.479.

- Τιμή αντίτιπου: € 5.
- 12μηνη συνδρομή: € 47.
- Οργανισμών κ.λπ.: € 70,50.
- Φοιτητών: € 38.
- Εξωτερικού: 100 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματως μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος του
ένδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

Παραγγελίες: μέσω Διαδικτύου
βιβλίων τόμων παιδιών τευχών
«Δαυού» και εγγραφές συνδρομής
συνδρομητών στην ιστοσελίδα μας:
www.davlos.gr

Παρακαλούνται οι συνδρομητές που
αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται η έν όλω ή έν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

**Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας
Έτος 23^ο, Φεβρουάριος 2004, αρ. 266**

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η σημερινή ελληνική συνείδηση17390

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Σκέψεις ενός αναγνώστη17393

ΕΡΕΥΝΕΣ

Η περιπέτεια της Αστρονομίας17407

«Τέρμα»17414

Τα όρυχέα στην αρχαία Ελλάδα17415

Βιαστές και φονιάδες κληρικοί17422

Πόσες ήταν οι τραγωδίες;17424

Η χρονολόγηση της έναρξης των Ολυμπιάδων17434

Κρόνος - Γιαχβέ: Έκδίκηση των Τιτάνων17441

Βήρωσος - Μανέθων17441

Πατριαρχείο: Να ξαναγίνει ή Ελλάδα τουρκική!17451

Βιοσιτί: Το τέλος της έλευθερίας;17455

Ψυχολογία και άνδρισμός των ήρώων του Όμηρου ..17461

Ο Πιθεύς και η ανάκλυψη της γραφής17466

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ17404

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ17405

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ17437

Η ΑΕΚ... της Όρθοδοξίας17438

Η Όμογένεια άπαλλάσσεται της Έξουσας17440

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ17466

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Τζέρρυ Μπράουν, ό Άμερικανός ελληνιστής17402

Άνακαλύπτονται τα μαθηματικά του Άρχιμήδη17430

«Κρυφτούλι» στο «σάιτ» του «Αθήνα 2004»17432

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στέλιος Παπαδημητρίου,
πρόεδρος του Όννασειού Όδρύματος17397

Ό «Δ» έχει την εύθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στις
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό ό «Δ» δεν εύθύνεται.

Φορτωμένη με τὸ ἀσήκωτο βάρος τῆς πνευματικῆς ἀφασίας 16 ½ αἰώνων δίκαιον ἀφελληνισμοῦ τῆς ἡ συνείδηση τοῦ σημερινοῦ Ὑλληνα προσδίδει πρὸς τὴν νεοαναδεικνυόμενη γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὴν ἐκχριστιάνισή του ἄλλη –πανάρχαία ἀλλὰ ἀπαγορευμένη ἐπὶ αἰῶνες καὶ ἀόρατη ἔως τώρα– πνευματικὴ του διάσταση, ὅπως τοῦ τὴν εἶχε διαμορφώσει ἡ προχριστιανικὴ πνευματικὴ-ἱστορικὴ του ἀντίληψη γιὰ τὴ Ζωὴ καὶ τὸν Κόσμο: Οἱ 16 ½ αἰῶνες τοῦ ἑλληνικοῦ κόματος, μιᾶς χρονίας πρὸς ἰδεολογικῆς νόσησης, ἀποτελοῦν τὸ ἓνα σκέλος τοῦ διχασμοῦ του, ἐνῶ ἡ ἀναζήτησις μὲσω τῆς ἱστορικῆς αὐτογνωσίας καὶ τῆς πολιτισμικῆς αὐτοσυνειδησίας μιᾶς ὑπαρκτῆς ἑλληνικῆς συνειδητῆς ζωῆς σὲ ἀντικατάσταση τοῦ Μεγάλου Ὑπνου χτίζει ἓναν δεῦτερο πόλο ἐθνικῆς συμπεριφορᾶς, πὸν ἀκόμη θρῖσκεται στὴ φάση τῆς μελέτης-σχεδίασης, ἀλλὰ, κι ὡς τέτοια ἀκόμη, ἐπέχει θέσιν δευτέρου σκέλους τοῦ διχασμοῦ – μιᾶς κατάστασης πὸν στίς μελέτες τοῦ «Δ» συχνὰ χαρακτηρίζεται ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια «Ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ Σχιζοφρένεια».

Θὰ μπορούσαμε τώρα πρὸς τὴν ἀνέθωμε ἓνα σκαλοπάτι ψηλότερα ἀπὸ τὴν προαναφερθεῖσα ἱστορικὴ συνειδητοποίηση τῆς πολυαἰώνης ἰδεολογικῆς-πνευματικῆς πορείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐὰν ἀναλύσωμε τὰ δύο σκέλη τοῦ διχασμοῦ του. Θὰ ἀντιλαμβανόμεθα τότε ὅτι τὸ διαμορφωθὲν σχιζοειδὲς σχῆμα «Ἱστορικὴ Ἀφασία-Ἱστορικὴ Αὐτοσυνειδησία», ὅπως ἄλλωστε καὶ κάθε σχηματοποίηση, ὑπεραπλουστεύει τὴ διαδικασία προσέγγισης αὐτῆς τῆς πραγματικότητος – ἄρα ἀλλοιώνει ἢ ἀκρωτηριάζει τὴν πραγματικότητα κατὰ τὸ μέτρο πὸν τὰ βαθιὰ, ἀνεξερευνήτα, γιὰ νὰ εἴμαστε ἀκριβεῖς, ἐλατήρια, πὸν προκαλοῦν καὶ παράγουν τὴν ὁμαδικὴ-ἐθνικὴ συμπεριφορὰ τῶν Ἑλλήνων, εἶναι πολὺ περισσότερα καὶ πρὸς πολὺ ἀπὸ τὰ δύο προαναφερθέντα αἷτια.

Στὴν πραγματικότητα καὶ τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ δύο σκέλη τῆς διπλῆς προσωπικότητος τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐκεῖνο τῆς ἐθνικῆς του αὐτοσυνειδησίας, καὶ τὸ δεῦτερο, ἐκεῖνο τῆς ἀφύπνισής του, διασπῶνται κι αὐτὰ σὲ εἰδικώτερα πνευματικὰ σχήματα, πὸν στὴν πράξη παίρνουν μορφὴ ἰδεολογημάτων:

ΑἩ Ὁρθοδοξία ἀφ' ἐνὸς στὴν ζωσα ἀκόμη Φαναριώτικη ἐκδοχὴ τῆς παραμένει ἀπολιθωμένη στὴν ἀν-ἐθνικὴ καὶ ἀκραῖα ἀνθελληνικὴ παράδοσή της καὶ τὴν μεσουσιώνει-δικαιώνει ὡς «σύμπλευση» μετὰ τὴ διεθνή συ-

ΚΑΙ ΤΑ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ

γκυρία, δηλαδή την αμερικανική κοσμοκρατορία, όπως σύμφωνα με τον ιδεολογικό θεμελιωτή της, τόν Παῦλο, «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην» («οὐκ ἔνι Τοῦρκος οὐδὲ Ἕλλην»), ταυτίζοντας σκοποθηρικά τὸν πλανηταρχικὸ παγκόσμιον ἔξουσιασμό με τὴν «ὀρθόδοξη οἰκουμενικότητα» – δύο πράγματα ἄλλωστε ποὺ γεννήθηκαν καὶ προωθοῦνται ἀδιάκοπα ἕως σήμερα ἀπὸ τὴν ἴδια ιδεολογικὴ μήτρα, τὸ «παλαιὸν ἡμερῶν» κοσμοκρατικὸ ὄνειρο τῆς Σιών, ποὺ σήμερα πολιτικὰ στὴν περιοχὴ μας ἐκφράζεται με τὸ ἀμερικανικο-ισραηλινο-τουρκικὸ σύμπλεγμα.

Β Ἡ Ὁρθοδοξία ἀφ' ἑτέρου στὴν ἐλλαδικὴ ἐκδοχὴ της, ἀγκυλωμένη ἀπὸ τὶς μωροεθνικιστικὲς φαντασιώσεις τῆς Ρωμοσύνης, βλέπει ὅτι «ἔνι Ἰουδαῖος καὶ ἔνι Ἕλλην» («ἔνι δάρδαρος Τοῦρκος καὶ ἔνι πολιτισμένος Ἕλλην»), προσπαθώντας ἀντιφατικὰ ἢ σοφιστικὰ νὰ ταυτίσῃ τὸν χριστιανικὸ διεθνισμό με τὸν διεθνισμό τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης – κάτι ποὺ καὶ εἶναι βεβαίως συνεπὲς πρὸς τὴν «ὀρθόδοξη οἰκουμενικότητα» ἀλλὰ καὶ δὲν ἀντιφάσκει πρὸς τὴ σύγκρουση τῆς ὑπερκρατικῆς «χριστιανικῆς Εὐρώπης» με τὸ ἐκεῖθεν τοῦ Αἰγαίου ὑπερκρατικὸ Ἰσλάμ.

Ἀλλὰ, ὅπως προείπαμε, καὶ τὸ ἄλλο σκέλος τῆς διασπασμένης ἐθνικῆς προσωπικότητος τοῦ σημερινοῦ Ἑλλήνα, ἡ ἐλληνικὴ (ἐξωχριστιανικὴ) ἀναζήτησή του, εἶναι κατακερματισμένο.

Α Ἡ μία ἐλληνίζουσα τάση, ἀπόλυτα ἐξουσιαζόμενη ἀπὸ τὴν «παράδοση» («**Τί εἶναι ἡ Παράδοση; Μὰ τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν φοβερώτερη ἐξουσία**»: Φρειδερίκος Νίτσε), θρυμματίζεται σὲ θρύψαλα, ποὺ διαδοθμίζονται μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τῆς «πιστῆς, αὐθεντικῆς ἀναβίωσης τῆς προχριστιανικῆς Ἑλλάδος» – κάτι ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴ θρησκεία-λατρεία καὶ φθάνει μέχρι τὴ χλαμυδοφορία κ.ἄ. τραγικὰ – καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ ἱεροῦ καὶ ὁσίου δόγματος τῆς ἀδιάκοπης ἱστορικῆς συνέχειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀκόμα καὶ με τὴν ἐλληνοποίηση ὅ,τι πιὸ ἀνθελληνικοῦ γέννησε ἡ Ἱστορία, δηλαδή τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς «Βυζαντινῆς παράδοσης». Ἐννοεῖται ὅτι τὰ θρύψαλα τῆς τάσης αὐτῆς, σὲ διαφορετικὸ βαθμὸ ἕκαστο, δὲν βλέπουν ἄλλη «μεγάλῃ ιδέα» τῆς ἀφύπνισής τους παρὰ τὴν «Κόκκινη Μηλιά» τοῦ Παμμесоγειακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Β Ἡ ἄλλη ἐλληνίζουσα τάση (ἡ ὁποία –δὲν διστάζουμε νὰ τὸ παραδεχθοῦμε– ἀποτελεῖ μιὰ ὑπουλὴ, δόλια καὶ ἐσκεμμένη κακοήθη ἐξαλλαγὴ τῶν καθαρῶν ιδεῶν ποὺ διατυπώθηκαν στὶς στήλες τοῦ «Δ» στὰ 22 χρόνια τῆς ζωῆς του) ποὺ ἔχει ἐξαπλωθῇ καὶ μεταξὺ τῶν Ἀποδήμων μας, κυρίως τῶν

ΗΠΑ, ταυτίζει την παγκοσμιότητα της Ἑλληνικότητας με την Παγκοσμιοποίηση(!) της Πλανηταρχίας καὶ ζῇ μετὰ τὴν γλυκαπαντοχὴ ὅτι ἡ ὑπὸ σιωνιστικό-θεοκρατικό ἔλεγχον Pax (δῆθεν) Americana πορεύεται δάσει τῶν ἑλληνικῶν «ἱστορικῶν προτύπων» καὶ τῶν ἑλληνικῶν «ἱστορικῶν προηγούμενων» καὶ προσδοκᾷ ὅτι κάποτε οἱ τρόφιμοι τοῦ Λευκοῦ Οἴκου θὰ ἐξελληνίσουν τῶν ἀνθρωπότητα. Μακάρι νὰ ἦταν ἔτσι, ἀλλὰ καὶ μόνο τὸν κ. Μποὺν προσεχόμενον στὸ Γιαχδὲ καὶ ἀποτασσόμενον τὸν Σατανᾶ ἢ τὸν κ. Μποίκιν καταδιώκοντα τὸν «μικρότερο Ἀλλάχ» ὡς σταυροφόρος τοῦ «μεγαλύτερου Γιαχδὲ» (βλ. τεύχη μας 262, 263, 264, 265) νὰ ψυχογραφήσῃ κανεῖς, δὲν θὰ χρειασθῇ πολὺ μυαλό, γιὰ νὰ δεδαιωθῇ ὅτι ὁ κόσμος μιᾶς τέτοιας Πλανηταρχίας δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μετὰ τὴν Ἑλληνικότητα καὶ ὅτι ἡ Ἑλληνικότητα δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μετὰ μιὰ τέτοια Πλανηταρχία.

Ποῦ καταλήγουμε; Ὅτι εἶναι φρούδη καὶ χμαιρική κάθε προσδοκία γιὰ μιὰ μελλοντική ἀνθρώπινη ζωὴ πρὸ ἔλλογη, πρὸ ἐξαληθευμένη, πρὸ ἐλευθερωμένη, λιγώτερο παρανοϊκή, λιγώτερο δογματική, λιγώτερο σχιζοφρενική, μετὰ μιὰ λέξη εἶναι φρούδο καὶ χμαιρικό τὸ ὄνειρο μιᾶς **πρὸ ἑλληνικῆς** ζωῆς στὸν τόπο μας καὶ στὴν Ὑφήλιος;

Ἡ ἀπάντησή μας εἶναι ἀπερίφραστη: Κάθε ἄλλο· ἡ Ἑλληνικότητα ζῇ στὸν σημερινὸν κόσμον παντοῦ – ἐκτὸς μόνο ἐκεῖ πὺν ζῇ ὁ Ἑξουσιασμός. Κι αὐτὴν τὴν Ἑλληνικότητα δὲν χρειάσθηκε νὰ ἀγωνισθῇ ποτὲ κανένας γιὰ νὰ τὴ διαδώσῃ, οὔτε οἱ ὁπαδοὶ τοῦ πρώτου σκέλους οὔτε οἱ ὁπαδοὶ τοῦ δευτέρου σκέλους τῆς «ἐθνικῆς σχιζοφρενείας» μας· οὔτε κάποια Ρωμαϊκή, Ἀγγλική, Ἀμερικανική ἢ Σιωνιστική κοσμοκρατορία. Ἀλλὰ τὴν ἀναζήτησαν καὶ τὴν ἀναζητοῦν πάντοτε οἱ ἄνθρωποι καὶ τὴν νιοθέτησαν καὶ τὴν νιοθετοῦν γιὰ νὰ ἀπολαύσουν τὰ βαρύτιμα δῶμα της – δῶρα ζωῆς, γνώσης, ἐπιστήμης, δῶρα πὺν ἀνεδιάζουν τὸ κτήνος σὲ ἔλλογον ὄν.

Ἐν κατακλείδι μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι δὲν ὑπάρχουν σήμερον πραγματικὰ ἐθνικὰ ἰδεολογήματα ἐν ὄψει ἐθνικῶν διλημμάτων παρὰ μόνο φαντασιακά, κυφορούμενα μέσα στοὺς ἐγκεφάλους τῶν κατασκευαστῶν κάποιων ψευδοἰδεολογημάτων καὶ κάποιων ψευδοδιλημμάτων. Ἀντιθέτως αὐτὸ πὺν πάντοτε εἶναι τὸ ὑπαρκτὸ καὶ ζωτικὸ ζητούμενο, εἶναι ἡ συνεχὴς διεύρυνση τῆς ἑλληνικῆς αὐτοσυνειδησίας καὶ ἡ ἀνάλογη συνεχὴς συρρίκνωση τῆς ἑλληνικῆς ἀσυνειδησίας – κάτι πὺν ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο ἀπασχολοῦσε, ἀπασχολεῖ καὶ θὰ ἀπασχολῇ τὸ περιοδικὸ πὺν κρατᾶτε στὰ χέρια σας.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ περίεργη σιωπὴ γιὰ τὰ εὐρήματα τῆς Πελλάνας

Ἀγαπητοὶ φίλοι,
Ἐπικοινωνῶ μαζί σας, γιὰ νὰ σᾶς ἐνημερώσω γιὰ τίς τελευταῖες ἐξελίξεις στοῦ θέμα τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ἀρχαιολόγου Θ. Σπυρόπουλου στήν Πελλάνα Λακωνίας. Ὡς γνωστόν ὁ κ. Σπυρόπουλος ἔχει διατελέσει ἐπὶ 20ετία ἔφορος ἀρχαιοτήτων στή Σπάρτη καί οἱ δεσμοί του μέ τήν τοπική κοινωνία εἶναι δυνατοί. Εἶναι γνωστό ἐπίσης ὅτι οἱ ἀνασκαφές ἔχουν διαρκέσει περίπου 20 ἔτη καί διεκόπησαν πρό ἐνός ἔτους περίπου κατόπιν τῆς δημοσιότητας πού ἔλαβε τὸ θέμα στά Μ.Μ.Ε. Ἐκτοτε ὁ κ. Σπυρόπουλος ἀπέστειλε στοῦ Κ.Α.Σ. τὰ τεκμήρια πού ἔφερε στοῦ φῶς ἡ ἀρχαιολογική του σκαπάνη. Οἱ ἀρχαιολόγοι ἀρνήθηκαν νὰ συνδέσουν τὰ ἔρεπια τῆς Πελλάνας μέ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μενέλαου. Στίς 10/11/2003 σέ αἴθουσα τοῦ Πειραιᾶ ἔγινε διάλεξη τοῦ καθηγητῆ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἡ διάλεξη ἔγινε μέ φροντίδα τοῦ συλλόγου Κυριῶν Πελλάνας καί τήν τηλεοπτική κάλυψη τοῦ διαύλου «ΕΛΛΑΔΑ TV». Παρευρέθηκαν ἀρκετοὶ τοπικοὶ ἄρχοντες: ἐκπρόσωποι - δουλκεῦτες τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. Λα-

κωνίας καί τῆς Ν.Δ., ἐκπρόσωπος τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου, ὁ μητροπολίτης καί ἡ ἀρχαιολόγος κ. Λιάνα Σουλδατζή.

Ὁ καθηγητὴς τόνισε ὅτι τὰ εὐρήματα ἀποδεικνύουν πὼς ἡ ἀρχαία Λακεδαίμων ἦταν διάφορη τῆς Σπάρτης, ὅπως τήν περιγράφει ὁ Ὅμηρος στήν Ὀδύσσεια στοῦ ταξίδι τοῦ Τηλέμαχου στοῦ Μενέλαου. Ἦταν Μιννακή πόλις ἀπὸ τὸ 3000 ἕως τὸ 1700 π.Χ., ἔγινε Μυκηναϊκή ἀπὸ τὸ 1700 ἕως τὸ 1050 π.Χ. καί τέλος Δωρικὴ ἀπὸ τὸ 1050 ἕως τὴ Ρωμαϊκή κατοχή. Τόνισε ἐπίσης τήν παγκόσμια ἐξάπλωση τῶν Μινύων (μεταλλωρύχοι: πρὸβλ. mines ἀγγλιστί), ἀλλὰ καί τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἀλφάβητο ὑπῆρξε ἐλληνική ἐφεύρεσις-ἐπινόησις καί οἱ νόμοι τοῦ Λυκούργου γράφτηκαν γύρω στοῦ 1000 π.Χ. (Μεταξὺ μας: δὲν ἔχω καμμιὰ ἀπορία ὡς πρὸς τὸ γιὰ τὸ Κ.Α.Σ. «κωφεύει»).

Μετὰ τιμῆς
Γεώργιος Σαροῆς
Στεφανία Λακωνίας

«Outlook»: Μιὰ ἐπιλεκτικὴ ματιὰ τῆς βλασφημίας

Κύριε διευθυντά,
Μεγάλῃ φασαρία ἔγινε γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Βέλγου ζωγράφου Thierry De Cordier στήν ἔκθεση Πολιτιστικῆς Ὀλυμπιάδος «Outlook». Πολλοὶ θεώρησαν τὸ ἔργο

αὐτὸ βλάσφημο, χωρὶς ὅμως νὰ μᾶς ἐξηγήσουν τί ἐννοοῦν μ' αὐτό.

Σύμφωνα μέ τὸ Κανονικὸ καί Ποινικὸ Δίκαιο, τὸ ὅποιο ἔχει τίς ρίζες του στήν Ἰουστινιάνειο Νεαρά

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΝΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,
Μέ προβληματίζει πάντα τὸ πὼς θὰ ἦταν δυνατόν τὸ περιοδικὸ αὐτὸ νὰ μποροῦσε νὰ φτάσῃ στὰ χέρια ὅλο καί περισσοτέρων Ἑλλήνων. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ «Δανλὸς» εἶναι γιὰ τὴ μεγάλη ἀναγνωστικὴ μερίδα πολὺ λίγο γνωστός ὡς σοβαρὸ περιοδικὸ καί πολλοὶ τὸν συνδέουν μέ περιθωριακὰ κίτρινα φυλλάδια φασιστικοῦ ἢ αἰρετικοῦ περιεχομένου, πὺν ἀπεινθύνονται σὲ ἄτομα χαμηλοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου. Ὑπάρχει ἀσφαλῶς ὠργανωμένη ἐπίθεση τῆς Ἐκκλησίας ἐναντίον κάθε ἐντύπου πὺν κάνει κριτικὴ στοῦ «Ἑλληνοχριστιανικὸ» ἰδεώδες – καί στήν πρώτη σειρά πρέπει νὰ θρῖσκεται ὁ «Δανλὸς».

Χρειάζεται μεγάλῃ προσπάθεια καί πολλὰ χρήματα, γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ «Δανλὸς» νὰ γίνῃ ἕνα περιοδικὸ εὐρείας κυκλοφορίας, τὸ ὁποῖο θὰ ἀναλάβῃ τὸ ἐγχείρημα τῆς μεγάλης διαφώτισης τῶν Νεοελλήνων, πὺν λόγῳ τοῦ ἄθλιου ἑλληνοχριστιανικοῦ κατεστημένου πὺν ἐπικρατεῖ στή χώρα μας θρῖσκονται ἀκόμα στοῦ σκοταδίου, παγιδευμένοι στὰ δίχτυα τοῦ Ἐθνοαποχριστιανισμοῦ. Χρειάζονται περισσότεροι καί «διάσημοι» ἴσως ἐκπρόσωποι τοῦ πνευματικοῦ μας κόσμου, πὺν θὰ ἀναλάβωσαν νὰ γίνουν τακτικοὶ συνεργάτες τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ, μὰ καί οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες δύνουν ἰδιαίτερη σημασία στοὺς «ἐπώνυμους» πνευματικούς ἄνδρες, παρὰ στίς πραγματικὰς πνευματικὰς ἀξίες, πὺν δὲν ἔχουν καταφέρει νὰ «ἀναρριχθῶν» καί

ΟΞ', Κεφ. Α', παρ. 2: «Οἱ εἰς τὸν Θεὸν βλασφημοῦντες ὑποβάλλονται τῇ ἐσχάτῃ τῶν ποινῶν». Ἡ Νεαρά βέβαια αὐτὴ ἔλκει τὴν καταγωγή της ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη (Λευϊτικὸ ΚΔ' 13-16): «Ἐάν κάποιος ἄνθρωπος καταραστῇ τὸν Θεό, παίρνει ἁμαρτία· ἂν ὀνομάσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰεχωβά, θανατοῦται καὶ λιθοβολεῖται». Σύμφωνα με τὸ ἄρθρο 152 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τιμωρεῖται «ὁποῖος διὰ δημοσίας ὁμιλίας, διδασκαλίας, συγγράμματος ἢ συμβολικῆς παραστάσεως ἐκφραζόμενος προσβάλλει καὶ δὲν ἐκφράζει τὸ ὀφειλόμενο σέβας πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ Παντός». Ὑπὸ τὸν ὅρο «Δημιουργὸν τοῦ παντός» ὁ Νόμος θεωρεῖ τὸν Θεὸ κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Θεοῦ ποὺ διαμόρφωσαν τὰ θρησκευόμενα τῶν Χριστιανῶν, τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Μωαμεθανῶν.

Ἐδῶ τίθεται λοιπὸν τὸ μεγάλο ἐρώτημα, ὅπως τὸ πραγματοποιήθηκα στὰ βιβλία μου «Τὸ βιβλίο ποῦ ἢ Ἐκκλησία σου δὲν θέλει νὰ διαβάσῃς» καὶ «Δεκαπέντε Ἑσταυρωμένοι καὶ Ἀναστημένοι Σωτήρες»: Δύναται νὰ στοιχειοθετηθῇ τὸ ἀδίκημα τῆς βλασφημίας, ἐὰν αὐτὴ κατευθυνθῇ πρὸς τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων; Δυστυχῶς ὄχι. Ὁ Νόμος εἶναι σαφής. Βλασφημία στοιχειοθετεῖται μόνο πρὸς τὸν «Δημιουργὸν τοῦ παντός». Οἱ Ἕλληνες ὅμως δὲν θεωροῦσαν τοὺς θεοὺς τοὺς δημιουργοὺς τοῦ κόσμου, ἀλλὰ προϊόντα τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Ὁ Ὑψιστος Θεὸς τῶν Ἑλλήνων, ὁ Ζεὺς, ὑπόκειται στοὺς Νόμους τοῦ Σὺμπαντος μετὰ τὴν ἔννοια τῆς «Ἀνάγκης».

Ὡς μὴ δημιουργὸς λοιπὸν τῶν πάντων ὁ Ζεὺς ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπόλοιποι θεοὶ τῶν Ἑλλήνων δὲν προστατεύονται ἀπὸ τὸν Νόμο κατὰ τῆς βλασφημίας. Τὸ διαπιστώσαμε στὴν πράξη, ὅταν στὸ Συνέδριο κατὰ τῆς «Νεοειδωλολατρίας», ποὺ πραγματοποιήθηκε τὴν Ἀνοιξὶ τοῦ 2003 στὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ἀπὸ τοὺς παπα-Μεταλλινὸ καὶ παπα-Ζήση, εἶδαμε νὰ βλασφημοῦνται κατὰ συρροὴν ὄχι μόνον οἱ θεοὶ τῶν Ἑλλήνων (νὰ ἀποκαλῆται ἡ Ἀφροδίτη «πόρνη» καὶ ὁ Ζεὺς «αἰμομίκτης» καὶ «διαστής») ἀλλὰ καὶ ὁλος ὁ προχριστιανικὸς πολιτισμὸς συλλήδων.

Αὐτὸ εἶναι τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου ἀνάμεσα στοὺς χριστιανούς. Δὲν σέβονται κανένα παρὰ μόνον τὸν «Δημιουργὸν τοῦ παντός», δηλαδὴ τὸν δικό τους θεό. Ὅλοι οἱ ἄλλοι θεοὶ «εἶναι δαίμονες». Μετὰ τὴν λογικὴ αὐτὴ φτάνουν τὴν βλασφημίαν στὸ ἑπακρο. Οἱ λάτρες τῶν Ἑλλήνων θεῶν γίνονται αὐτομάτως «σατανιστές». Πῶς ὅμως μπορεῖ κανεὶς νὰ κατηγορήσῃ τοὺς Ἕλληνες ὡς σατανιστές, ὅταν ὁ Σατανᾶς εἶναι ἄγνωστος γι' αὐτοὺς καὶ ὑπάρχει μόνον στὰ ἱερὰ βιβλία τῶν χριστιανῶν;

Πολλὰ ἀκόμα θὰ εἶχε νὰ μᾶς πῇ ὁ Ὁργουελ, ἂν ἀσχολεῖτο μετὰ τὸν χριστιανισμό.

Μετὰ τιμῆς

Γεώργιος Γρηγορομυελάκης
Συγγραφέας - ἐρευνητής, Θεσσαλονίκη

Θρησκεία - σέξ - Παῦλος - Χριστὸς - Θεός

Ἀγαπητὲ «Δανιέλ»,

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀφιερώματός σας μετὰ τὸν γενικὸ τίτλο «Θρησκεία καὶ Σέξ» («Δανιὸς», τ. 265) καὶ εἰδικὰ γιὰ τὸ ἄρθρο ποὺ ἀφορᾷ στὸν

Παῦλο ἔχω νὰ ἐπισημάνω τὰ ἑξῆς:

Ναί, ὅλα τὰ χριστιανικὰ δόγματα ἔχουν θεοποιήσει τὸν Παῦλο. Στὴν οὐσία αὐτὸν θεωροῦν καὶ τιμοῦν γιὰ ἀρχηγό τους. Στὸν Χριστὸ ἀναφέρονται μόνο με-

νὰ γίνων ἐνδυνάστευτοι καὶ κατὰ συνέπεια περισσότερο «ἀποδεκτοί». Περισσότερο ἴσως ὅλων χρειάζονται πολλὰ χρήματα, γιὰ νὰ μπορέσῃ τὸ περιοδικὸ αὐτὸ νὰ διαφημισθῇ καὶ νὰ γίνῃ πασίγνωστο στὸ σημερινὸ Ἑλλήνα. Ἡ διαφήμιση σήμερον κοστίζει πράγματι πολλὰ ἑκατομύρια – τόσο μέσα ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα ἑλληνικὰ ἐντυπα ὅσο καὶ μέσα ἀπὸ τὰ πανελληνίας ἐμβέλειαι ἠλεκτρονικὰ ΜΜΕ. Αὐτὸ ὅμως ἀποτελεῖ μιὰ μεγάλη ἀνάγκη, ποὺ θὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀναγκάσῃ –ὅλους ὅσοι πιστεύουμε στὸ σπουδαῖο πνευματικὸ ἔργο τοῦ «Δανιὸς»– νὰ δοῦμε ἕναν ἀποτελεσματικὸ τρόπο, γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν τὰ ἐξοδα τῆς ἐπιτελεμένης αὐτῆς διαφήμισης.

Προτείνω τὸ θέμα αὐτὸ νὰ τὸ θίξουν κατάλληλα κάποιοι ἐκλεκτοὶ συνεργάτες σας μέσα ἀπὸ τὶς στήλες τοῦ περιοδικοῦ μας, καὶ νὰ καλέσουν ὅλους ἐμᾶς, ἀνάλογα μετὰ τὴ δυνατότητα ποὺ ἔχει ὁ καθένας μας, νὰ δηλώσουμε ποῖο ποσὸ θὰ μπορούσαμε νὰ προσφέρουμε γιὰ ἕνα συνεχόμενον διάστημα ἐνὸς ἐξαμήνου ἢ ἐνὸς χρόνου, ὥστε μετὰ τὴν δόση τὴν ἑκάστης αὐτῆς νὰ γίνῃ ἕνας καλὸς προγραμματισμὸς διαφήμισης τοῦ περιοδικοῦ. Ἐλπίζω πῶς ὅλοι θὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι τὸ ἔργο τοῦ «διαφωτισμοῦ» μέσα ἀπὸ τὸ «Δανιὸς» δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀποκλειστικὴ φροντίδα μόνο τοῦ Δ.Ι. Λάμπρου, ἀλλὰ καθήκον καὶ ὑποχρέωση ὅλων μας, ὅσοι δηλαδὴ ἔχουμε τὶς ἴδιες μὲ αὐτὸν πεποιθήσεις καὶ ιδέες, ὅλων ὅσοι διαπνεύομαστε ἀπὸ τὰ ἴδια αἰσθήματα καὶ τὸ ἴδιο πάθος, ποὺ θέλουμε πράγματι νὰ πολεμήσουμε μετὰ κάθε τρόπο τὸ σκοταδισμό ποὺ ἔχει πέσει καὶ ἔχει

ρικές φορές. "Όλη ή δομή της Ἐκκλησίας στηρίζεται κυρίως σὲ ὅ,τι εἶπε καὶ ὅ,τι ἔκανε ὁ Παῦλος. Ἔχετε ἀκούσει νὰ ἀναφέρονται ἰσότημα στὴν ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῶν ἄλλων μαθητῶν; Ἄν καὶ μερικές φορές ἀναφέρονται καὶ στὸν Πέτρο, τὸ «οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας» κατὰ τὸν Χριστό, συνήθως οἱ ἀναφορές αὐτές εἶναι ἀρνητικές: ἀρνηση, παρορμητισμός κ.λπ. Μὴν ξεχνᾶτε τὴν ἀντιπαλότητα Πανυλιανῶν καὶ Ἰουδαιοχριστιανῶν (Πέτρος). Καὶ ἀκόμη: ἐκτὸς ἀπὸ τὸν θεοποιημένο Παῦλο ἔχουν θεοποιήσει καὶ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, δηλ. τοὺς ὁμοίους τοὺς τοῦ παρελθόντος.

Ἄλλὰ τὸ ζήτημα γιὰ τὸ ὁποῖο σᾶς γράφω δὲν εἶναι αὐτό. Σὲ ἓνα σημεῖο τοῦ προαναφερθέντος ἀρθροῦ σας, στὴν σελίδα 17354, γράφετε «...κεφαλὴ δὲ τῆς γυ-

ναίκας ὁ ἄνδρας, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ Θεός». Δηλαδή ὁ Παῦλος (ἂν σὸ ἀρθρο σας ἔχει διατυπωθῇ τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Παύλου σωστά), ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, δὲν πιστεύει στὸν Θεάνθρωπο καὶ πολὺ περισσότερο σὲ Θεό· πιστεύει σὲ κάποιο Μεσσιανικὸ Χριστὸ ἐβραϊκοῦ τύπου. Τελικά σιγὰ-σιγὰ ἀποδεικνύεται ὅτι ὅλα τὰ χριστιανικά δόγματα εἶναι κρᾶμα ἄλλων θρησκειῶν, ἰδεολογιῶν, μύθων, δοξασιῶν κ.λπ.

Πρέπει ἡ Ἐκκλησία ὄχι μόνον νὰ ἀποβάλῃ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἀλλὰ καὶ κάθε ἀνόητο ἢ ἀφύσικο (ἐβραϊκὸ ἢ μὴ) στοιχεῖο τοῦ Δόγματός της.

Μὲ τιμὴ

Ἰωάννης Μακρυνικόλας

Ἀθήνα

Καὶ ἄλλος πανεπιστημιακὸς «Ἀπολογητὴς»

Κύριε διευθυντά,
Διαβάζοντας τὸν «Δαυλὸ» (τ. 264, σελίδες 17261-17269), δὲν μπόρεσα ν' ἀνισταθῶ στὸν πειρασμὸ νὰ σᾶς στείλω ἓνα ἄρθρο τοῦ καθηγητῆ Μανώλη Γ. Δρεττάκη στὴν «Ἐλευθεροτυπία» τῆς 19.9.02. Σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο τοῦ ὁ κ. Δρεττάκης ἀπαντᾷ στὸν καθηγητὴ πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας κ. Ἡλία Γιόκαρη, ἄρθρο τοῦ ὁποῖου ἀναφέρεται στὴν Ὁρθοδοξία («Ἐλευθεροτυπία» 3.9.02). Ὁ κ. Δρεττάκης ἰσχυρίζεται μὲ ἀοριστολογίες ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία συνέδραμε στὸν πολιτισμὸ ὄχι μόνον στὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ ἄλλου

τὰ τελευταῖα 2.000 χρόνια. Τί νὰ πῇ κανεῖς; Ὁ κ. καθηγητὴς ἔχει μείνει στὰ διδλία τῶν Θρησκευτικῶν καὶ τῆς Ἱστορίας πρὶν ἀπὸ 50 χρόνια. Δηλαδή: πατρίδα, θρησκεία, οἰκογένεια.

Παρακαλῶ, ἐὰν εἶναι εὐκόλο, στείλτε του μερικὰ τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ». Ἴσως τὸν βοηθήσουν νὰ κατανικήσῃ τὴν ἄγνοιά του.

Εὐχαριστῶ

Νίκος Βασιλείου

Ἑλληνικά Ἰστιάς

Ὁ Τρούμαν, ἡ βαλίτσα καὶ τὰ 2 ἑκατ. δολλάρια

Κύριε διευθυντά,
Στὸ τεύχος Δεκεμβρίου τοῦ «Δαυλοῦ» ὁ ἐπιστολο-

γράφος κ. Ἀκελᾶς ἀναρωτιέται ποιοὶ παράγοντες ὥθησαν τὸν πρόεδρο τῶν ΗΠΑ Harry Truman -ὁ

σκεπάζει τὰ πάντα σ' αὐτὴν τὴ δύσμοιρη χώρα. Ἴσως ἐνδείκνυνται ἡ σύσταση μιᾶς πνευματικῆς ἐταιρείας, πὺν θὰ ἀναλάμβανε τὸ συντονισμὸ ὅλης αὐτῆς τῆς προσπάθειας τοῦ διαφωτισμοῦ καὶ τῆς συγγέντρωσης χορηγήσεων ἀπὸ τὰ μέλη της, προκειμένου νὰ προωθηθοῦν οἱ ιδέες της καὶ γενικά τὸ πνευματικὸ ἔργο. Θὰ ἦταν σκόπιμο νὰ τὸ ἐξετάσωμε καὶ νὰ ζητήσωμε καὶ τὴ συνεργασία ὅλων, γιατί τὸ ἔργο εἶναι δύσκολο καὶ δυσβάσταχτο γιὰ ἓνα μόνον ἄνθρωπο σάν κι ἐσᾶς καὶ γιὰ ἓνα περιοδικὸ πὺν δὲν δημοσιεύει γιὰ λόγους ἀρχῆς διαφημίσεις καὶ πὺν ἀντιμετωπίζει ὅπωςδήποτε οἰκονομικὲς [καὶ ὄχι μόνον] δυσκολίες, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ συνεχίσῃ τὴν πολυτίμη προσφορά του καὶ νὰ διευρύνῃ τὴν κυκλοφορία του, ὥστε νὰ ἔχῃ περισσότερες ἐλπίδες ἐπιτυχίας. Καὶ ἴσως -ἂν ἡ κυκλοφορία καὶ τὰ ἐσοδα τοῦ «Δαυλοῦ» ἀυξηθοῦν ἀρκετά- νὰ μπορέσῃ καὶ τὸ περιοδικὸ ΜΑΣ αὐτὸ νὰ πωλῆται τουλάχιστον στὴν ἑλληνικὴ ἐπαρχία μὲ μιὰ χαμηλότερη ἐτήσια συνδρομή, ὥστε νὰ γίνῃ ἔτσι πὺν προσιτὸ στὸ εὐρύτερο ἀναγνωστικὸ κοινὸ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου.

Ἐλπίζω νὰ μὴν θεωρηθῶ αἰθεροδόμων καὶ νὰ σᾶς πείσω ὅτι πολλὰ μποροῦν νὰ γίνουν μὲ τὴ συμμετοχὴ καὶ τὴ βοήθεια ὅλων μας.

Μὲ φιλικὸνς χαιρετισμοῦς

Κώστας Σπανός

Φίλιατρά Μεσσηνίας

όποιος ύπηρεξε αντισιωνιστής, όπως προκύπτει από τα γραπτά του– να δείξει τελικά υπερβάλλοντα ζήλο στην αναγνώριση του κράτους του Ισραήλ: «Γιατί άλλαξε γνώμη; Πιέστηκε; Απειλήθηκε; Εκβιάστηκε; Κανείς δέν γνωρίζει». Η απάντηση στον γρίφο είναι πὸ ἀπλῆ, καὶ προέρχεται παραδόξως ἀπὸ τὸν μακαρίτη πρόεδρο τῶν ΗΠΑ John F. Kennedy: ὁ Harry Truman χρηματίστηκε.

Στὸν πρόλογο τοῦ συγκλονιστικοῦ (καὶ δυστυχῶς ἀμετάφραστον στὰ Ἑλληνικά) ἔργου τοῦ ἀντισιωνιστῆ Ἰσραηλινοῦ Israel Shahak («Jewish History, Jewish Religion: The Weight of Three Thousand Years», Pluto Press, 2002), ὁ περιφρομητὸς Ἀμερικανὸς συγγραφέας Gore Vidal ἀφηγεῖται τὰ ἑξῆς: «Κάποτε στὰ τέλη τῆς δεκαετίας 1950 ὁ John F. Kennedy μοῦ ἀφηγήθηκε ὅτι τὸ 1948 ὁ Harry S. Truman εἶχε ἐγκαταλειφθῇ ἀπὸ τοὺς

πάντες, ὅταν ἀποφάσισε νὰ συμμετάσχει στὶς προεδρικές ἐκλογές. Τότε κάποιος Ἀμερικανὸς σιωνιστῆς τοῦ παρέδωσε μέσα σὲ τραῖνο μία βαλίτσα μὲ δύο ἑκατομμύρια δολάρια, ποσὸν ποὺ χρησιμοποιοῦντο γιὰ τὴν προεκλογικὴ του ἐκστρατεία. Γιὰ αὐτὸ ἡ ἀναγνώρισή μας τοῦ Ἰσραήλ ἐπισπεύσθηκε τόσο».

Ἡ ἀπονενονημένη αὐτὴ πελατειακὴ ἐξαργύρωση δυὸ ἑκατομμυρίων δολαρίων ὠδήγησε σὲ πέντε δεκαετίες αἱματοχυσίας καὶ θρήνου στὴ Μέση Ἀνατολή καί, ἐσχάτως, παγκοσμίως...

Μὲ ἐκτίμηση

Παῦλος Πάν

Ἀθήνα

Υ.Γ.: Σὰς διαβιάζω καὶ φωτοτυπῆς τοῦ διδύλιον τοῦ Shahak.

Τὸ «Ἐς ἔδαφος φέρειν» εἶναι ἀκόμῃ ἐν ἰσχύι

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Ἐάν θέλετε νὰ διαπιστώσετε μὲ τὰ ἴδια σας τὰ μάτια τὸ «ἔς ἔδαφος φέρειν» σὲ ὅλο του τὸ «μεγαλεῖο», μιὰ ἐπίσκεψη στὴν ἱερὴ πόλιν τοῦ Δίου εἶναι ἀρκετὴ. Στὰ χιλιάδες στρέμματα τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ πλῆθος ἀρχαίων ναῶν (Διὸς, Δήμητρας, Ἀφροδίτης κ.ἄ.) μόνον τρεῖς - τέσσερις κίονες διέφυγαν τῆς μανίας τῶν καταστροφῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἔχουν καταφέρει νὰ στέκωνται ἀκόμα ὄρθιοι.

Στὴν εἰκόνα 1 φαίνεται ἕνας μεταγενέστερος ἱκανοῦς μῆκους τοῖχος, ποὺ ἐπίσης δρίσκεται ἐντὸς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου, γιὰ τὴν κατασκευή τοῦ ὁποίου ἔχουν χρησιμοποιηθῇ κυρίως μέλη κίωνων τῶν καταστραφέντων ναῶν. Ἡ ἀξιοθρήνητη συναρμολογία τους δεικνύει τὸ χαμηλὸ ἐπίπεδο πολιτισμοῦ, στὸ ὁποῖο δρίσκονται οἱ κατασκευαστές του.

Οἱ σύγχρονοι Ἀρχαῖοι στὸν ἀπόηχο τῶν προσταγμάτων τῶν πρώτων ἐντολῶν, ἀφοῦ κατασκευά-

σαν τὴν τελείως ἀκαλαίσθητη καὶ μὴ συνάδουσα μὲ τὴν ἱστορικότητα καὶ ἱερότητα τοῦ χώρου ἀλουμενοκατασκευὴ στὴν εἴσοδο τοῦ ἀρχαιολογικοῦ πάρκου(!), φροντίζουν νὰ ἐναποθέτουν τὰ σκουπίδια τους σὲ ἐμφανῆ σημεῖα τοῦ χώρου (εἰκόνα 2), θυμίζοντάς μας δυστυχῶς ὅτι τὸ «ἔς ἔδαφος φέρειν». ἐντέχνως μεταλλαγμένο, εἶναι ἀκόμῃ ἐν ἰσχύι στὸν τόπο μας.

Μετὰ τιμῆς

Ἴων Δημόφίλος

Ἡλεκτρολόγος - Μηχανικὸς Ε.Μ.Π.

Νέα Πεντέλη

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Δ» ποὺ διαπιστώνουν ἄλλειψη τοῦ περιοδικοῦ σὲ κάποιο σημεῖο πωλήσεως τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου στὴν Ἀθήνα καὶ στὴν λοιπὴ Ἑλλάδα νὰ μᾶς ἐνημερώνουν στὰ τηλ. 210-3223957, 210-9841655. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμῶς ἐκ τῶν προτέρων.

ΩΝΑΣΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ: ΣΤΕΓΗ ΤΟΥ ΑΣΤΕΓΟΥ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Οί «διανοούμενοι» έχθροί του
καὶ τὸ δόγμα «Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς»

ΜΙΑ ΠΟΛΥΣΗΜΑΝΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ «Δ»
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. **ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Στέλιος Παπαδημητρίου.

Δύσκολα θὰ μπορούσε νὰ φανταστῇ κανεὶς πῶς τὸ τραγικὸ παιχνίδι ποὺ ἔπαιξε ἡ μοῖρα στὸν Ἑλληνα μεγιστὰνα Ἀριστοτέλη Ὠνάση δὲν θὰ ἦταν τὸ τέρας τῆς ἔντονης παρουσίας του στὴ σύγχρονη ἱστορία. Πῶς ἀπ' τὸ τραγικὸ τέλος τοῦ ἴδιου καὶ τῶν παιδιῶν του, πῶς ἀπ' τὴν τέφρα τῆς πυρακτωμένης του ὑπαρξῆς θὰ ξεπηδοῦσε ὁλοζώντανο καὶ ἰσχυρὸ τὸ στερνό του τέκνο· τὸ Ὠνάσειο Ἰδρυμα.

Τὸ γιγαντιαῖο κοινωφελὲς ἔργο τοῦ Ἰδρύματος ἔχει ὡς ἀπώτερο στόχο τὴν παγκόσμια διάχυση τῶν ἀξιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Κι ὁ εὐγενὴς αὐτὸς στόχος ἐπιτυγχάνεται, πραγματώνεται καθημερινά.

Στυλοβάτης τοῦ ἀνεπανάληπτου αὐτοῦ ἔργου τοῦ Ἰδρύματος ὁ πρόεδρος του Στέλιος Παπαδημητρίου. Ἄνθρωπος ποὺ προτιμᾷ νὰ «μιλᾷ» μὲ πράξεις κι ὄχι μὲ λόγια, ὑπῆρξε στενὸς συνεργάτης τοῦ Ὠνάση ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν. Τὸ Ὠνάσειο Ἰδρυμα καὶ τὸ ἔργο του εἶναι ὑπόθεση ζωῆς γιὰ τὸν ἴδιο. Ὁ Στέλιος Παπαδημητρίου μίλησε ἐκ θαθέων στὸν «Δαυλὸ» στὴ συνέντευξη ποὺ ἀκολουθεῖ.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΥΝΤ.: Κύριε Παπαδημητρίου, ὡς πρόεδρος τοῦ Ὠνασείου Ἰδρύματος εἶστε ἱκανοποιημένος ἀπ' τὴν ἔως τώρα πορεία του;

ΣΤ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ἡ δραστηριότητα τοῦ Ἰδρύματος ἐπεξετάθη σὲ τέτοιο βαθμὸ, ποὺ

ούτε καν μπορούσε να φαντασθῇ ὁ μακαρίτης Ὁνάσης, οὔτε κι ἐγώ, οὔτε οἱ ἄλλοι. Συνηθίζεται νὰ λέγεται πὼς οἱ πόροι πὺν ἄφησε ὁ Ὁνάσης στὸ Ἰδρυμα ἦταν ἀμύθητοι. Βέβαια ὑπάρχει μία ἀοριστία στὸ «ἀμύθητοι» κι ὁ καθένας μπορεῖ νὰ φαντάζεται ὅ,τι καὶ ὅσα θέλει. Στὸ τέλος θὰ δοῦμε νὰ χρωστάμε κιόλας (γέλια).

ΣΥΝΤ.: *Τί ποσοστὸ τῆς περιουσίας του ἄφησε ὁ ἀείμνηστος στὸ Ἰδρυμα;*

Σ.Π.: Ὁ Ὁνάσης κληροδότησε τὴ μισή περιουσία του στὸ Ἰδρυμα καὶ τὴν ἄλλη μισή στὴ Χριστίνα. Καὶ ὥρισε τὸ Ἰδρυμα νὰ διαχειρίζεται καὶ τὴν περιουσία τῆς Χριστίνας. Ἡ Χριστίνα δὲν τὸ θέλησε αὐτὸ καὶ ἐμεῖς δὲν ἐπιμείναμε. Ἔτσι ἐγινε ἡ ἀπογραφή τῆς περιουσίας τὸ 1975. Ἦταν 212 ἑκατ. δολλάρια περίπου ἡ περιουσία τοῦ Ἰδρυματος καὶ ἄλλα τόσα ἡ περιουσία τῆς Χριστίνας. Ἦταν πολὺ σημαντικό ποσό, ἀλλὰ ὄχι «ἀμύθητο». Κι ἂν δὲν εἴσαι φρόνιμος, μπορεῖς εὐκόλα νὰ τὸ ξοδέψης. Ὁ Ὁνάσης θέλησε νὰ δώσῃ στοὺς διαδόχους του ἓνα ἐργαλεῖο, ὄχι περιουσία. Ἡ περιουσία ἦταν τὸ ἐργαλεῖο. Ἀπαγόρευσε λοιπὸν στὸ Ἰδρυμα νὰ δαπανᾷ ἐτησίως πάνω ἀπὸ ἓνα ἑκατ. δολλάρια καὶ ἐπέδωλε τὸ ἐξῆς: Ἀπὸ τὴν κερδοφορία τῆς περιουσίας νὰ δαπανᾶται γιὰ κοινωφελεῖς σκοποὺς τὸ 50% τῶν κερδῶν, λέγοντας: «κύριοι, δὲν θέλω ἓνα θνησιγενὲς Ἰδρυμα. Θέλω ἓνα Ἰδρυμα στὸ διηνεκὲς καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μεγαλώνη». Εἶπε δηλαδή, δουλέψτε, κάντε χρήματα καὶ ξοδέψτε τὰ μισά. Ἄν δὲν μπορῆτε, θὰ ξοδεύετε ἓνα ἑκατ. δολλάρια. Ἐρριξε ἔτσι ἓνα δᾶρος, ἓνα χρέος, στοὺς ὅμους τῶν ἐπιγόνων.

ΣΥΝΤ.: *Ἦταν δηλαδή εὐφρόσινος ὁ ὅρος του.*

Σ.Π.: Βεβαίως. Κι ἔτσι ὅλα τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα γίνονται, γίνονται ἀπ' τὴν κερδοφορία τοῦ Ἰδρυματος.

ΣΥΝΤ.: *Σήμερα σὲ ποῖο ὕψος βρίσκεται ἡ περιουσία τοῦ Ἰδρυματος σὲ σχέση μὲ αὐτὴν πὺν ἀναλάβατε;*

Σ.Π.: Σήμερα εἶναι πενταπλάσια σχεδὸν ἀπὸ αὐτὴν πὺν μᾶς ἄφησε ὁ μακαρίτης.

ΣΥΝΤ.: *Αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ θετικό, ἂν καὶ δὲν ἀναφέρεται ἀπὸ κανέναν.*

Σ.Π.: Τὸ τί θὰ ἀναφέρῃ ἢ ὄχι ὁ καθένας δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἐμᾶς ὡς Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρυματος μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ ἔργο πὺν ἐπιτελεῖται.

ΣΥΝΤ.: *Πέρα δηλαδή ἀπ' τὸ κοινωφελὲς ἔργο ὑπάρχει καὶ ἔντονη ἐπιχειρηματικὴ δραστηριότητα τοῦ Ἰδρυματος;*

Σ.Π.: Μὰ φυσικά. Τὸ Ἰδρυμα ἀποτελοῦν δύο ἐπὶ μέρους Ἰδρύματα, τὸ ἐπιχειρηματικὸ καὶ τὸ κοινωφελές. Αὐτὴν τὴ στιγμή τὸ ἐπιχειρηματικὸ Ἰδρυμα, πὺν δραστηριοποιεῖται κυρίως στὸν χῶρο τῆς ναυτιλίας, εἶναι ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἐφοπλιστὲς τῆς Ἑλλάδας. Διαθέτει 18 πλοῖα μὲ μέσο ὄρο ἡλικίας 6 ὡς 7 χρόνια. Πρόκειται δηλαδή γιὰ ἓναν νέο καὶ σύγχρονο ἐμπορικὸ στόλο.

Ὁ ἄλλος τομέας τῶν ἐπιχειρηματικῶν δραστηριοτήτων εἶναι ἡ ἐμπορικὴ ἐκμετάλλευση τῶν ἀκινήτων τοῦ Ἰδρυματος. Κάνουμε δηλαδή τρεῖς δουλειὲς πολὺ δύσκολες, πὺν δίνουν προοπτικὴ γιὰ μόνιμη ὑπαρξή. Πρέπει νὰ κερδοφορήσουμε γιὰ νὰ κάνουμε κοινωφελὲς ἔργο καὶ τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ νὰ τὸ ἐπενδύσουμε σωστά, γιὰ νὰ φέρῃ ξανά ἀποτελέσματα.

ΣΥΝΤ.: *Καὶ τὰ ἀποτελέσματα δείχνουν ὅτι κάνετε οὐσιαστικὴ δουλειά.*

Σ.Π.: Κοιτάξτε, ἀναλάβαμε κινδύνους, πήραμε ρίσκα. Ὅπως ξέρετε, τὰ Ἰδρύματα συνήθως κάνουν ἓνα κοινωφελὲς ἔργο, ἓνα νοσοκομεῖο ἢ μία ἐκκλησία, γίνεται ὁ ἀπολογισμὸς – καὶ κλείσαμε. Ἡ κρατοῦμε μιὰ θέση προέδρου καὶ φυτοζωοῦμε. Ὑπάρχουν Διοικητικὰ Συμβούλια Ἰδρυμάτων πὺν δὲν ὑπέγραψαν ποτὲ κάτι. Ξέρετε, οἱ ἀνέντιμοι εἶναι μειοψηφία. Συνήθως οἱ ἄλλοι, οἱ «εὐθυνόφοδοι», εἶναι οἱ χειρότεροι. Ἀποφεύγουν κάθε κριτικὴ διὰ τῆς ἀπραξίας τους.

Στέγη τοῦ ἄστεγου - διωκόμενου Πολιτισμοῦ μας

ΣΥΝΤ.: *Μιλήστε μας τώρα γιὰ τὸ κοινωφελὲς ἔργο τοῦ Ἰδρυματος Ὁνάση, πὺν εἶναι ἄλλωστε καὶ ὁ τελικὸς σκοπὸς του.*

Σ.Π.: Τρεῖς εἶναι οἱ τομεῖς τοῦ κοινωφελοῦς ἔργου: ἡ Παιδεία, ἡ Ὑγεία καὶ ὁ Πολιτισμὸς. Νὰ ποῦμε κατ' ἀρχὴν πὼς εἴμαστε ἓνα «ἐξωστρεφές» Ἰδρυμα. Δὲν πᾶμε νὰ πείσουμε τοὺς Ἕλληνες νὰ γνωρίσουν τὸν πολιτισμὸ τους, νὰ τὸν ἀγαπήσουν. Ἄν δὲν θέλουν, τί μπορούμε νὰ κάνουμε ἐμεῖς; Γι' αὐτὸ

στρεφόμεθα κυρίως στον έξωωτερικό, έξωελλαδικό κόσμο. Ώς σήμερα έχουμε δώσει χιλιάδες υποτροφίες σε Έλληνες και αλλοδαπούς φοιτητές σε ξένα και ελληνικά πανεπιστήμια. Τα προγράμματα αυτά πέρα απ' τη γνώση προωθούν τη γλώσσα, τον πολιτισμό και την ιστορία της Ελλάδος. Ένισχύουμε πανεπιστημιακές έδρες και κέντρα Έλληνικών σπουδών. Κάνουμε δωρεές βιβλίων και εκπαιδευτικού υλικού έργων Έλληνικής γραμματείας σε αντίστοιχες έδρες πανεπιστημίων του έξωωτερικού, ενισχύουμε με βιβλία, έγχειρίδια διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και τεχνικό εξοπλισμό βιβλιοθηκών και σχολεία της Ομογένειας. Βεβαίως και εδώ στην Ελλάδα έχουμε υποστηρίξει δεκάδες δημοτικά σχολεία υποθαμισμένων κυρίως περιοχών με βιβλία. Σας αναφέρω έλάχιστα μόνο από αυτά που κάνουμε.

ΣΥΝΤ.: *Αγοράσατε τον Όλυμπιακό Πύργο της Νέας Υόρκης. Πώς τον αξιοποιείτε σήμερα;*

Σ.Π.: Ξοδέψαμε εκεί πολλά εκατομμύρια και έγινε κάτι έντυπωσιακό. Η δάση του πύργου, εκτός από τα έμπορικά καταστήματα που έχει, διαμορφώθηκε ως Κέντρο Έλληνικού Πολιτισμού. Περιλαμβάνει ένα μεγάλο κατάστημα που προωθεί –πωλεί σε τιμή κόστους– αντίγραφα, έκμαγεία εύρημάτων ή μνημείων του Έλληνικού Πολιτισμού. Έχει επίσης ένα ωραίο έστιατόριο με ελληνική κουζίνα, κρασί και άλλα ελληνικά ποτά. Υπάρχει επίσης κατάστημα ελληνικών βιβλίων. Ο ελληνικός πολιτισμός είναι σύνθετο πράγμα, δεν είναι μόνο «πνευματικός» – με την έννοια που δίνουμε σήμερα σ' αυτόν τον όρο.

ΣΥΝΤ.: *Βέβαια στίς Η.Π.Α. υπάρχει κι άλλη σπουδαία δραστηριότητα του Ίδρυματος.*

Σ.Π.: Προωθούμε τον Έλληνικό Πολιτισμό στα αμερικανικά πανεπιστήμια. Έχουμε 20 έδρες Έλληνικών Σπουδών. Στη χρηματοδότησή τους εκτός από μās συμμετέχει και τὸ ίδιο τὸ πανεπιστήμιο. Αυτό είναι όρος, ὥστε νά μήν ὑπάρχει ἡ ἔδρα ὡς ξένο σῶμα. Επίσης στὸ Μητροπολιτικὸ Μουσείο τῆς Νέας Υόρκης λειτουργεῖ ἡ Ώνάσειος Βιβλιοθήκη γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ καὶ Ρωμαϊκὴ Τέχνη, πὺν ἔγινε μὲ δικὴ μās δαπάνη.

ΣΥΝΤ.: *Η «Στέγη τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν», πὺν κατασκευάζεται αὐτὴν τὴ στιγμή στὴ Λεωφόρο Συγγρού, μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ απ' τὰ σημαντικότερα ἔργα τοῦ Ίδρυματος;*

Σ.Π.: Ασφαλῶς. Πρόκειται γιὰ ἕνα μεγάλο ἔργο. Σ' ἕνα οἰκόπεδο τριῶν στρεμμάτων κατασκευάζεται ἕνα κτίριο, πὺν θὰ ἔχη ἑννέα ὑπόγειους καὶ ἑννέα ὑπέργειους ὀρόφους. Ἡ Στέγη φιλοδοξεῖ νά στεγάσει τὸν ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, τὰ Γράμματα καὶ τὶς Καλές του Τέχνες, καὶ ὅχι βέβαια μόνον τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ὁ ὁποῖος «στεγάζεται» σ' ὅλη σχεδὸν τὴ γῆ, ἀλλὰ κυρίως τὸν νεώτερο πολιτισμὸ μās.

ΣΥΝΤ.: *Γιατί διαλέξατε τὸν ὄρο «Στέγη» ἀντὶ ἄλλων καθιερωμένων, ὅπως Ἀκαδημία ἢ Κέντρο κ.λπ.;*

Σ.Π.: Οἱ ὄροι αὐτοὶ ἀνήκουν σὲ ἄλλους καὶ δὲν θέλουμε νά τοὺς πάρουμε ἐμεῖς. Ἡ Στέγη πὺν δημιουργοῦμε φιλοδοξεῖ νά στεγάσει τὸν «ἄστεγο» καὶ διωγμένο σήμερα Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ. Νομίζω καταλαβαίνετε.

Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς: Ὁ ὑπέρτερος τῶν Πολιτισμῶν

ΣΥΝΤ.: *Ὁ ἄξονας τῶν δραστηριοτήτων σας, κ. Παπαδημητρίου, εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς καὶ ἡ προώθησή του σ' ὅλο τὸν κόσμον. Αὐτὸ γίνεται διότι ὁ Ώνάσης ἦταν Ἑλληνας; Ἡ διότι εἴσε, οἱ συνεχιστές τοῦ ἔργου του, εἴστε Ἑλληνες ἢ κατὶ ἄλλο;*

Σ.Π.: Ἐμεῖς πρέπει νά κάνουμε ἔργα, πνευματικὰ καὶ μὴ, πὺν βελτιώνουν τὸν ἄνθρωπο. Ἐνισχύουμε καὶ διαδίδουμε τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ὅχι γιὰτὶ ὁ Ἀριστοτέλης Ώνάσης ἦταν Ἑλληνας, ὅχι γιὰτὶ εἴμαστε Ἑλληνες, πὺν εἴμαστε, ἀλλὰ διότι τὸν κρίνουμε ὑπέρτερο τῶν πολιτισμῶν. Πιστεύουμε ὅτι ὁ μόνος πολιτισμὸς πὺν ἀντέξε στὸν χρόνο, πὺν μαθαίνει τὸν ἄνθρωπο νά γίνετα καλύτερος, εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς. Ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς δίνει ἕναν γνώμονα στὸν ἄνθρωπο, γιὰ νά ζήσει ὀρθά καὶ νά συνυπάρξει μὲ τοὺς ἄλλους. Καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἐπιτομὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Σ' αὐτοὺς πὺν τὸν προσφέρουμε ἐπιδιώκουμε τὸ καλὸ – καὶ ὅχι ἀπὸ σῶδινισμό. Στὴν Ἀμερικὴ βλέπουμε τοὺς ἀνθρώπους νά ἐρχονται νά παρακαλοῦν καὶ νά

σπρώχνονται για μιὰ θέση σὲ μία μας διάλεξη, διότι πιστεύουν πὼς εἶναι μιὰ προσφορά τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος πρὸς τὴν πατρίδα τους.

Κι ἂς σημειώσουμε καὶ τοῦτο: Ἡ Ἑλλάδα σήμερα, παρὰ τὰ ὅσα χίλια-μύρια πέρασε ὅλους αὐτοὺς τοὺς αἰῶνες τοῦ σκοταδισμοῦ καὶ τῆς σκλαβιάς – πού δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναλύσουμε –, ἐν τούτοις παράγει πολιτισμό. Σὲ ὅλες τὶς τέχνες σήμερα – σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς ἄλλες χώρες – ἐδῶ παράγεται πολιτισμός.

Τὸ αἰσθητήριο τοῦ Ὁνάση γιὰ τὸ ἦθος τῶν ἀνθρώπων

ΣΥΝΤ.: Ἄν ζοῦσε ὁ ἀείμνητος Ἀριστοτέλης Ὁνάσης καὶ ἔδλεπε τὸ ἔργο τοῦ Ἰδρύματος θὰ ἦταν, πιστεύετε, εὐχαριστημένος;

Σ.Π.: Θὰ ἦταν πολὺ χαρούμενος, διότι αὐτὸ πού ἄφησε ἔγινε καὶ γίνεται προσφορά πρὸς τὴν πατρίδα του καὶ πρὸς ὅλο τὸν κόσμο. Ξέρετε, ὅταν ἀναλάβαμε μᾶς κοροϊδεύαν φίλοι καὶ μὴ. Δὲν πίστευαν ὅτι θὰ μπορούσαμε νὰ πετύχουμε αὐτὰ πού πετύχαμε ὡς τώρα. Οὔτε ὁ μακαρίτης θὰ μπορούσε νὰ τὸ φανταστῇ αὐτό.

ΣΥΝΤ.: Πολλοὶ λένε πὼς ὁ Ὁνάσης εἶχε τὸ ἀλάθητο αἰσθητήριο νὰ καταλαβαίνει τὸ ἦθος καὶ τὶς δυνατότητες τῶν ἀνθρώπων, γι' αὐτὸ ἐπέλεγε πάντα σωστοὺς συνεργάτες. Ἔτσι ἐπέλεξε κι ἐσᾶς;

Σ.Π.: Μὰ δὲν ἐπέλεξε μόνο ἐμένα. Οὔτε δούλεψα μόνος μου. Ἐπέλεξε κι ἄλλους ἀξιόλογους ἀνθρώπους ὅπως τὸν κ. Ζαμπέλα, τὸν κ. Ἰωαννίδη καὶ τοὺς ἄλλους συνεργάτες μας. Ἀκοῦστε: Ὁ Ὁνάσης, ὅπως κάθε ἄνθρωπος, ἔκανε καὶ λάθη καὶ σωστά. Ἄλλοι συνεργάτες ἦταν καλοὶ κι ἄλλοι ὄχι. Ἐνα θέμα συζήτησης, ὅταν ἔκανε τὴ διαθήκη του, ἦταν τὸ ποιὸς θὰ διαχειρισθῇ τὴν περιουσία πού ἀφήνει. Ὁ Ὁνάσης ἦταν ὑπὲρ ἑνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ, 5 μελῶν, εἰς τῶν ὁποίων ἤμουν ἐγώ. Τὸν ἔπαισα νὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸ σὲ τουλάχιστον 15 ἀνθρώπους. Διότι ἔτσι θὰ εἶχε πιθανότητες μεγαλύτερες νὰ λειτουργήσῃ. Πέντε ἄνθρωποι ἢ θὰ ἦταν ὅλοι καλοὶ ἢ ὄχι κακοὶ, ἢ μισοὶ-μισοί. Πόσοι θὰ ἀπέμεναν νὰ λειτουργήσουν; Εὐτυχῶς δέχθηκε – κι αὐτὸ ἦταν σωτήριο. Διότι σ' αὐτοὺς τοὺς ἐπὶ πλέον ἀνθρώπους ὑπῆρξαν καὶ κάποιοι πού δούλεψαν σκληρὰ καὶ ἔγινε ἔτσι τὸ Ἴδρυμα. Δὲν ἤμουν μόνον ἐγώ· πρέπει νὰ ἔχῃς καλοὺς συνεργάτες, διότι ὁ ἀγῶνας δὲν εἶναι οὔτε εὐκολος οὔτε ἀνώδυνος. Σήμερα τὸ νὰ κἀνης χρήματα εἶναι πάρα πολὺ δύσκολο καὶ πολὺ ἐπικίνδυνο ἂν φτάσῃς σὲ μεγάλα νοῦμερα. Τὸ νὰ τὰ ξοδέψῃς σωστά εἶναι πάλι κι αὐτὸ δύσκολο ἔργο.

ΣΥΝΤ.: Κύριε Παπαδημητρίου, περάσατε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ζωῆς σας κοντὰ στὸν Ἀριστοτέλη Ὁνάση, εἴτε ὡς ἄμεσος συνεργάτης του εἴτε, 28 χρόνια τώρα, ὡς συνεχιστῆς τοῦ ἔργου του. Πῶς νοιώθετε, πῶς βιώνετε αὐτὴν τὴν καταλυτικὴ γιὰ τὴ ζωὴ σας σχέση;

Σ.Π.: Ἦμουν κοντὰ στὸν μακαρίτη ἀπ' τὸ 1953. Ἦμουν ἐπίσης ὁ συντάκτης τῆς διαθήκης του καὶ αὐτὸς πού τὸν παρότρυνε νὰ τὴν κἀνῃ μετὰ τὸν χαμὸ τοῦ γιοῦ του. Ἦταν ἀναμφισβήτητα μιὰ καθοριστικὴ γιὰ μένα γνωριμία. Ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς ἀσκοῦσα ἐλεύθερο ἐπάγγελμα καὶ ἔδραζα πολλὰ χρήματα. Ὅταν ἔγινε πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος, σταμάτησα νὰ τὸ ἀσκῶ. Δὲν νομίζω ὅτι τὸ Ἴδρυμα θὰ μπορούσε νὰ μὲ πληρώνῃ σύμφωνα μὲ τὶς προηγουμένες ἀποδοχές μου.

ΣΥΝΤ.: Προσωπικὰ τί ἐπιδιώκετε στὸ μέλλον;

Σ.Π.: Τὸ μέλλον μας δὲν εἶναι καὶ τόσο μεγάλο (γέλια). Τὰ χρόνια πέρασαν καὶ ἔτσι βλέπουμε τὸ παρόν. Γεννήθηκα στὴν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου, σὲ μιὰ ἑλληνικὴ παροικία ζωντανή, μὲ ἰσχυρὴ παράδοση εὐποίας, μὲ μεγάλους ἐθνικοὺς εὐεργέτες. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἔδραζα τὰ πρὸς τὸ ζῆν γιὰ μένα καὶ τὴν οἰκογένειά μου – δὲν ζῶ παλαδὰ ὅπως ἄλλοι – τὸ νὰ συνεχίσω νὰ κερδίζω χρήματα μοῦ ἦταν πιά ἀδιάφορο, διότι συγκρινόμενος ἐπ' αὐτοῦ μὲ τοὺς εὐεργέτες τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας μου δὲν ἔχω καμμία ἀξία. Τὸ χρήμα δὲν εἶναι τίποτα, ὅταν δὲν μπορῇς νὰ τὸ ἀξιοποιήσῃς πρὸς ὄφελος τοῦ πλησίον σου. Καὶ ἡ Ἑλλάδα προσφέρει μεγάλα πεδία κοινωφελούς δράσης ἀλλὰ καὶ φιλανθρωπίας. Τὴ φιλανθρωπία ὁ Ὁνάσης δὲν τὴν ἤθελε – καὶ ὄντως εἶχε δίκιο. Διότι εἶναι καλότερα νὰ κἀνης ἕνα νοσοκομεῖο, παρὰ νὰ πληρώσῃς μιὰ ἐγχείριση στὸ ἐξωτερικὸ ἐνὸς ἀναξιοπαθοῦς συνανθρώπου σου. Ἄρα τὸ νὰ δουλέψουμε σωστά καὶ νὰ προσφέρουμε εἶναι τὸ καύχημά μας, τὸ ἠθικὸ μας χρέος, παρὰ τὸν ἐξουθενωτικὸ ἀγῶνα τῆς ἐλευθέρως ἀγορᾶς.

Οί έχθροί του Πολιτισμού μας και το «Έξ' Ανατολών το φῶς»

ΣΥΝΤ.: Τελειώνοντας, κ. Παπαδημητρίου, θά ήθελα νά σᾶς ρωτήσω σχετικῶς μέ τήν πρόσφατη ἔκθεση τῶν Κυπριακῶν ἀρχαιοτήτων πού διωργανώθηκε στίς Η.Π.Α., ἡ ὁποία χρηματοδοτήθηκε ἀπό τὸ Ὑνάσειο καί ἔλαβε μεγάλη δημοσιότητα. Ἡ ἐν λόγω ἔκθεση ἔφερε τὸν τίτλο «**Ἀπὸ τὴν Ἰστιάρα στὴν Ἀφροδίτη**», ἓνας τίτλος πὺν προφανῶς θά μπορούσε νά θεωρηθῇ ὅτι ὑπεδήλωνε ἀσιατικὴ καταγωγή τῶν κατοίκων τῆς Κύπρου καί τὸ περίφημο «**Ἐξ' Ανατολῶν τὸ φῶς**». Ποιὸς τιτλοφόρησε τὴν ἐν λόγω ἔκθεση καί τί ἔχετε νά πῆτε περὶ τούτου;

Σ.Π.: Ἐμεῖς ἀναλάβαμε τὴ δαπάνη τῆς διοργάνωσης – τὴν εὐθύνη τῆς ἐκθέσεως εἶχαν ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία καί τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ τῆς Κύπρου. Ὅπως καταλαβαίνετε, δὲν μπορῶ ἐγὼ νά ἐλέγξω τὸν ἀρχαιολόγο τῆς Κύπρου τί τίτλο θά ἐπιλέξῃ. Αὐτὸ πὺν μπορῶ νά ἐλέγξω, εἶναι τὸ τί θά πῶ ἐγὼ. Ὡς πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος σὲ δύο ὁμιλίες μου, μία στὰ ἐγκαίνια τῆς ἔκθεσης καί μία στὴ βραδινὴ δεξίωση, εἶπα τὰ ἑξῆς: Ὁ τίτλος τῆς ἔκθεσης εἶναι προκλητικός. Ἀπ' τὴν Κύπρο πέρασαν κι ἄλλοι λαοὶ κι ἄλλες θεότητες, πὺν ὅλες ὑπέκλυσαν τελικὰ στὴν ὁμορφιά τῆς Ἑλληνίδας Ἀφροδίτης. Τὸ νησί παρέμεινε ἑλληνικὸ, διότι στὴν ἀλήθεια μεταξὺ τῆς Ἀστάρτης καί τῆς Ἀφροδίτης νικητρία γήγνε ἡ Ἑλληνίδα θεά. Μετὰ τίς δικές μου τοποθετήσεις ἀρχισαν νά ἀλλάζουν γνώμη» ἀρκετοὶ καί νά ἰσχυρίζονται ἄλλα πλέον. Ἀρκετοὶ Κύπριοι μὲ πλησίασαν καί μὲ συνεχάρησαν.

Ἀσφαλῶς γνωρίζετε πῶς ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἔχει πολλοὺς «διανοοῦμενους» ἐχθρούς. Αὐτὸ σημαίνει πῶς πατᾶ σὲ νεῦρα καί τὰ νεῦρα πονοῦν ὠρισμένους. Τὸ θέμα εἶναι, τί κάνεις ἡ τί δὲν κάνεις ἐναντὶ αὐτῶν.

ΣΥΝΤ.: Τὸ περίφημο «**Ἐξ' Ανατολῶν τὸ φῶς**» θά τὸ συναντᾶτε ἀρκετὰ συχνὰ μπροστὰ σας.

Σ.Π.: Θέλησαν ὠρισμένοι νά μὲ πληροφορήσουν γιὰ τὴν Ἀνατολὴ καί τὸ φῶς της. Μὰ ποιὸ φῶς ἐξ' Ανατολῶν; Μήπως γέννησε τὴ δημοκρατία, τὴν πολιτικὴ, τὸ θέατρο; Ποιὸ ἀπ' τὰ στοιχεῖα τοῦ Πολιτισμοῦ γεννήθηκε στὴν Ἀνατολή, ἐκεῖ πὺν σύμφωνα μὲ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς ὑπῆρχε ἡ βαρβαρότητα;

ΣΥΝΤ.: Παρατηροῦμε, κ. Παπαδημητρίου, πῶς μὲ τὸν καιρὸ ὁλοένα καί περισσότερο τὸ Ὑνάσειο Ὑδρυμα καί τὸ ἔργο του καταξιώνονται στὴ συνείδηση τοῦ κόσμου ὡς ἓνα ἰσχυρὸ καί ἀδολο στήριγμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Καί ὡς στυλοβάτης τῆς παρουσίας αὐτῆς, ἐπιτρέψτε μου, φαίνεσθε ἐσεῖς. Τὸ εἰσπράττετε αὐτό, κ. Παπαδημητρίου;

Σ.Π.: Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Δὲν εἶμαι μόνον ἐγὼ, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ἰδρύματος δουλεύουμε γιὰ τὸ καλύτερο. Καί ἡ μόνη ἀνταμοιβὴ πὺν δεχόμαστε, εἶναι ἡ ἀναγνώρισή μας ἀπὸ τὸν λαὸ καί μόνον ἀπὸ αὐτόν. Ὅταν περπατῶ στὸν δρόμο, ἄγνωστος ἐν μέσῳ ἀγνώστων, πολλοὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι πὺν μὲ πλησιάζουν γιὰ νά μοῦ ἐκφράσουν τὴν ἀναγνώρισή τους πρὸς τὸ ἔργο μας, νά ἐπικροτήσουν τὴν προσπάθειά μας. Τί ἄλλο μπορεῖ νά ζητήσῃ κανεῖς ἐξῶ ἀπ' αὐτό; «Κάθανε Διαγόρα, οὐκ ἐς Ὀλυμπον ἀναβῆς».

Παν. Α. Κουβαλάκης

Σημ. τοῦ Ἐκδότη: Ὁ «Δ» αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νά δηλώσῃ τὴν χαρὰ του, διότι οἱ βασικὲς πεποιθήσεις τοῦ ὑπευθύνου τοῦ σπουδαιότερου καί ὑγιέστερου πολιτισμικοῦ φορέα τῆς ἑλληνικῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, τοῦ Ὑνασείου Ἰδρύματος, συμπίπτουν μὲ τὴ βασικὴ προβληματικὴ πὺν ἀρθρώθηκε καί ἀρθρώνεται στίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τὴν ἐκδοσὴ του τὸν ἰανουάριο τοῦ 1982 ἕως σήμερα. Ἡ φωτισμένη συνείδηση τοῦ Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος κ. Στ. Παπαδημητρίου, ὅπως διαγράφεται στὸ ἔργο του καί στὸν λόγο του, ἐπαληθεύει γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὴν πολλὰκις διατυπωθεῖσα ἄποψή μας, ὅτι ὁ διαχρονικὸς Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς εἶναι ἔργο ἀποκλειστικὰ προσωπικοτήτων καί ὄχι ὁμάδας, κράτους ἢ ἐπισήμων φορέων, πὺν, ὅπως συνάγεται ἀπὸ τὰ λεγόμενα τοῦ κ. Στ. Π., ὄχι μόνον δὲν συμβάλλουν ἀλλὰ ἐκτρέπουν τὴν ἀνοδικὴ πορεία τοῦ Πολιτισμοῦ μας, κάτι πὺν καί ὁ ὑπογράφόμενος –ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νά τὸ πῶ γιὰ πρώτη φορὰ ἐδῶ–ἔχω νοιώσει σκληρὰ «στὸ πετσί μου» πολλὰς φορὲς στὰ 22 χρόνια πὺν πλοηγῶ τὸ μικρὸ ἰδιωτικὸ ἐπίσης σκάφος «Δαυλός». – Δ.Ι.Α.

ΤΖΕΡΡΥ ΜΠΡΑΟΥΝ: Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΗΣ—

Δέν είναι λίγοι εκείνοι οί φίλοι που δέν μου ἔκρυσαν τήν ἀπογοήτευσή τους γιά τόν ἀρνητικό ρόλο τοῦ Ἀμερικανοῦ ἑλληνιστῆ πανεπιστημιακοῦ Victor Davis Hanson ὡς συμβούλου καί ιδεολογικοῦ ἀπολογητῆ τῆς κυβερνήσεως Μπούς, γεγονός που ἀπεκάλυψε ὁ «Δαυλός» προσφάτως (τ. 263, Νοέμβριος 2003). Αὐτό που τοὺς ἐνώχλησε ἀρεκετά, ἦταν πὼς οἱ ἴδιοι εἶχαν ἐνθουσιαστή προηγούμενως λόγω τῆς συγγραφικῆς συμμετοχῆς τοῦ Χάνσον στο πολυδιαφημισμένο βιβλίο «Ποιός σκότωσε τὸν Ὅμηρο;». Ὡς ἐκ τούτου νοιώθω τὴν ἀνάγκη νὰ ξεκαθαρίσω κάποια πράγματα, καί κυρίως λόγω τῆς μακρᾶς συνεργασίας που μὲ συνδέει μὲ τὸν «Δαυλό».

Ἡ περίπτωση Χάνσον δέν εἶναι οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ τελευταία, που ἕνας διανοούμενος ἀναλαμβάνει νὰ δικαιολογήσῃ ἢ νὰ ἐξάσῃ σὰν καθοδηγητῆς τὶς ὁλοκληρωτικὲς μεθόδους μιᾶς ἐξουσίας. Ἐπίσης ἕνας μορφωμένος ἐπιστήμονας δέν σημαίνει ἀπαραιτήτως ὅτι εἶναι κι ἕνας καλλιεργημένος ἄνθρωπος – δυστυχῶς. Ὅσοι συμμετέχουμε στὸν «Δαυλό» τάσσουμε πρῶτα ἀπ’ ὅλα τὴν κριτικὴ καί τὴν ἀμφισβήτηση καί δέν ἀναζητοῦμε ἐχθροὺς καί φίλους παρασυρμένοι ἀπὸ τὶς ιδεολογικὲς ζυμώσεις τῆς ἐπικαιρότητας.

Ὅσον ἀφορᾷ στο θέμα τοῦ ἀναπτυσσόμενου στείρου ἀντι-αμερικανισμοῦ, που ἔχει ἀνοδικὴ τάση ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιβληθείσας παγκοσμιοποίησης – ἢ ὁποία ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς πόθους τῶν ἀνθρώπων γιά μιὰ εὐγενέστερη μορφή ζωῆς–, κρίνω ὡς λάθος τὸν φονταμενταλισμὸ που παρατηρεῖται. Πληροφορῶ λοιπὸν τοὺς ἀναγνώστες ὅτι ἕνα σημαντικό μέτωπο ἀπάντησης στὴν ἐπιχειρούμενη ὁλοκληρωτικὴ κινήτικότητα τῆς βορειοαμερικανικῆς κυβερνήσεως ἔχει συγκροτηθῇ καί ἐνεργοποιηθῇ μέσα στὶς ἴδιες τὶς Η.Π. Ἐκτός ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ τῶν Μπούς, Κίσινγκερ, Σβαντζενέγκερ, Ράμσφελντ, Χάνσον κ.ἄ. ὑπάρχει καί ἡ ἄλλη Ἀμερικὴ, αὐτὴ τῶν Ἰδάν Ἰλλίς, Νόρμαν Μήνλερ, Κάριλ Σαγκάν, Τζαίημς Χίλλμαν, Βίνσεντ Κούκ, Ἔρικ Ἀντερσον, Τζὼν Ἀντερσον, Τίμ Ρόμπινς, Γκὼρ Βιντάλ, Νόαμ Τσόμσκι, Μάικλ Μούρ, Τζέρεμ Μπράουν καί πολλῶν ἄλλων. Θὰ σταθῶ στὸν τελευταῖο.

Ὁ Τζέρεμ Μπράουν σπούδασε ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλολογία καί λατινικά στο πανεπιστήμιο τῆς Καλιφόρνιας Μπέρκλεϋ καί ἐν συνεχείᾳ νομικά στο Γέηλ. Τὸ 1970 ἐξελέγη Γραμματέας τῆς Πολιτείας τῆς Καλιφόρνιας καί τρία χρόνια μετὰ κυβερνήτης της, σὲ ἡλικία μόλις 35 ἐτῶν. Τὸ ἔργο του διακρίθηκε γιά τὸν ἀνθρωπιστικὸ του χαρακτήρα καί τὴν κοινωνικὴ του εὐαισθησία καί τὸ 1978 ἐπανεξελέγη κυβερνήτης μὲ τὴν μεγαλύτερη πλειοψηφία στὴν ἱστορία τῆς πολιτείας. Ἴσως νὰ ἀποτελῇ δυστύχημα ὅτι στὰ 1992 ἔχασε ἀπὸ τὸν Κλίντον τὸ χροῖσμα τῶν Δημοκρατικῶν. Τὸ 1997 ἐξελέγη δήμαρχος στὴν πόλη του, τὸ Ὠκλαντ.

Ὡς δημοσιογράφος προσπάθησε νὰ δώσῃ βῆμα, ὥστε νὰ ἀκουστῇ ἡ φωνὴ ὅλων ἐκείνων τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων που ἀδυνατοῦν νὰ δοῦν πρόσβαση στὰ ἐλεγχόμενα μ.μ.ε. λόγω τῆς ἐντιμότητάς τους καί τῆς ἀποστροφῆς τους πρὸς τὸν μαζικὸ χειραγωγικὸ χαρακτήρα τῶν μέσων αὐτῶν. Στὸ βιβλίο του «Ἡ ἄλλη Ἀμερικὴ», που κυκλοφόρησε καί στὴν Ἑλλάδα, παρουσιάζει κάποιες πολὺ ἐνδιαφέρουσες συζητήσεις του μὲ ἀνθρωπιστὲς-στοχαστὲς ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο. Πρόκειται γιά φιλοσόφους, περιβαλλοντολόγους, παιδαγωγούς, στρατιωτικούς, γεωπολιτικούς, δημοσιογράφους, οἱ ὁποῖοι μὲ τρόπο ἐμπεριστατωμένο καί μὲ λόγο ἀπλᾶ διατυπωμένο μᾶς δίνουν νὰ καταλάβουμε τί σημαίνει παγκοσμιοποίηση, θίγοντας θέματα πολιτικῆς, κοινωνίας, πολιτισμοῦ, παράδοσης, διατροφῆς, περιβάλλοντος, παιδείας, στρατηγικῆς, ἐξουσίας κ.λπ. Τὸ σημαντικό εἶναι πὼς δέν καταφεύγουν σὲ ὑπερβολές, παραδοξολογίες, συνθηματολογίες καί ἄλλες γραφικότητες –ἀπ’ τὸν βομβαρδισμό τῶν ὁποίων ἔχου-

ΑΝΤΙΒΑΡΟ ΤΟΥ κ. ΒΙΚΤΟΡ ΝΤΑΙΗΒΙΣ ΧΑΝΣΟΝ

με μπουχτίσει πιά– αλλά με λόγο σόδαρό, ἔγκυρο καὶ ἀνθρώπινο μᾶς δίνουν νὰ καταλάβουμε ὅτι οὔτε μόνοι εἴμαστε οὔτε ξεκομμένοι στὸν ἀγῶνα μας γιὰ τὴν οἰκουμενικὴ ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Τὸ σημεῖο πὺν προκαλεῖ ἰδιαίτερη ἐντύπωση εἶναι ἡ ἐπιμονὴ τοῦ φιλοσόφου καὶ παιδαγωγοῦ Ἰδάν Ἰλλιτς γιὰ ἐπανεκτίμηση τοῦ ἀγαθοῦ τῆς φιλίας (ὑπέρτατη ἀξία κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Ἐπίκουρο καὶ τὶς σχολές του), πὺν τόσο ἔχει ὑποτιμηθῇ, καὶ ὁ ἐπαναπροσδιορισμὸς τῆς κοινωνικῆς σημασίας τῆς φιλίας ὡς ἀγνῆς καὶ καθαρῆς ἀξίας –ὅπως κατὰ τὴν γνώμη τοῦ Ἰλλιτς συνέβαινε στὸν πολιτισμὸ τῶν Ἑλλήνων– χωρὶς τὶς μεταγενέστερες προσμίξεις τοῦ σεξισμοῦ, τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς ἐκμετάλλευσης.

“**Ε**νας ἀκόμη ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρωπιστὲς-ἐλληνιστὲς, Ἰσπανὸς αὐτός, εἶναι ὁ Ἀγουστὶν Γκαρθία Κάλδο. Ὁ Κάλδο γεννήθηκε στὴν Ζαμόρα τῆς Ἰσπανίας στὰ 1926. Δίδαξε ἀπὸ τὸ 1964 στὴν ἔδρα κλασικῆς φιλολογίας τοῦ πανεπιστημίου τῆς Μαδρίτης καὶ πρωτύτερα στὸ πανεπιστήμιο τῆς Σεβίλλης. Ἀνάμεσα στὰ 1965 καὶ 1975 ἐξωρίστηκε ἀπὸ τὴν κυβέρνηση Φράνκο στὴν Γαλλία λόγῳ τῆς συμμετοχῆς του στὸ κίνημα τῶν «Acratos» καὶ ἔπειτα ἐπέστρεψε στὰ ἀκαδημαϊκὰ του καθήκοντα. Ἐχει μεταφράσει στὴν ἰσπανικὴ γλῶσσα Ὅμηρο, Ἀριστοφάνη, Ξενοφῶντα, Βιργίλιο, Λουκρήτιο καὶ ἄλλους κλασικοὺς συγγραφεῖς. Ἐπίσης συμμετέχει στὴν δημόσια ζωὴ καὶ στοὺς κοινωνικοὺς ἀγῶνες ὡς συνειδητοποιημένος καὶ ἐνεργὸς πολίτης με ἐλεύθερη κρίση.

Βιβλίο του πὺν κυκλοφορεῖ στὰ ἑλληνικά, σὲ μετάφραση τοῦ Κώστα Παναγιωτίδη, εἶναι τὸ «Ἐναντίον τοῦ αὐτοκινήτου». Ὁ Κάλδο δυσανασχετεῖ με τὴν παράλογη μετατροπὴ μᾶς μηχανῆς, τοῦ αὐτοκινήτου ἐν προκειμένῳ, σὲ κοινωνικὴ ἀξία καὶ σὲ μέτρο ἀξιολόγησης τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος. Ἀποκαλύπτει τὴν συνωμοτικὴ καὶ παραπλανητικὴ πρακτικὴ τῶν αὐτοκινητοβιομηχανιῶν καὶ τῶν πετρελαιοπαραγωγῶν εἰς βάρος τῆς ἀνθρωπότητος σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα – ὑγεία, ἀσφάλεια, χρόνο, χρήμα, αἰσθητικὴ, ποιότητα, περιβάλλον, ἐργασία, ψυχολογία, ἐλευθερία κ.λπ. Ὁ –ἄξιος τοῦ μισθοῦ του– καθηγητὴς ἔχει ὅζῳ πνεῦμα καὶ λόγο καὶ πραγματικὰ ἐντυπωσιάζει με τὰ ὅσα ξεμπροσιάζει χωρὶς περιστροφές. Ἡ καταγγελία του ἀφορᾷ στὴν ἀπτὴ καθημερινότητα τῆς ζωῆς μας καὶ ἔχει πολὺ μεγάλο ἐνδιαφέρον, εἰδικὰ ὅταν ἀναλύη πῶς ἡ παγκοσμιοποίησις τοῦ ὑπερπλουτισμοῦ καὶ τῆς δυστυχίας ἐρημώνει τὴν μεθόριον καὶ τὴν ἐπαρχία σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο, ὑποδαμίζει τὸν σεβασμὸ τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ καταστρέφει τὸν πολιτισμὸ. Πάντως ἡ κατάστασις πὺν περιγράφει ὁ Κάλδο γιὰ τὴν Ἰσπανία ξαφνιάζει με τὸ πόσο ἀντίστοιχη εἶναι με αὐτὴν πὺν ἐπικρατεῖ καὶ στὴν Ἑλλάδα.

“Ὅσον ἀφορᾷ στὴν «σχέσι» τοῦ Ἰσπανοῦ ἐλληνιστῆ με τὸ παράδειγμα τοῦ προαναφερθέντος Ἀμερικανοῦ συναδέλφου του Β. Ντ. Χάνσον καὶ ὅσον ἄλλων δίνουν ἀνάλογα δείγματα γραφῆς, εἶναι ἡ ἐξῆς καὶ εἶναι εἰλικρινέστατη: «Οἱ διανοοῦμενοι εἶναι ὑπὲρ τῆς ἐξουσίας, εἶναι φτειαγμένοι γιὰ νὰ ἐξαπατοῦν, νὰ ἐξαπατοῦν τὸν λαό. Νάτοι ὅλοι οἱ διανοοῦμενοι, ἀποκαλοῦνται ἐπιστήμονες, φιλόσοφοι, λογοτέχνες, ὅλοι αὐτοὶ πὺν ἐμφανίζονται στὴν τηλεόρασι, πὺν ἔχουν ὑπαρξὴ γιὰ νὰ ἐξαπατοῦν, γιὰ νὰ συντηροῦν τὸ ψέμα, γιὰ νὰ τὸ στηρίζουν. Τόσο πὺν οὔτε γι’ ἀστεῖο μὴν σοὺ τύχη νὰ πῆς ὅτι ἐμπιστεύεσαι τοὺς διανοοῦμενους. Ἐμπιστοσύνη, πὺν εἶναι τὸ ἀντίθετο τῆς πίστης, πορεῖς νὰ ἔχῃς μόνο στὸν λαό, σὲ ὅ,τι ἀπομένει ἀπ’ τὸν λαό καὶ τὴν ζωὴ, καὶ ἐπομένως στὶς ἀτέλειές μας ὡς ἰδιωτικῶν ἀτόμων, διὰ μέσου τῶν ὁποίων καὶ ἐναντίον τῶν ὁποίων πότε-πότε κάτι ἀπ’ τὸν λαό πορεῖ νὰ πάρη κουράγιο, νὰ μαλακῶσῃ τὴν πληγὴ», (σελ. 114). Σοφὰ λόγια, καὶ οἱ περιπτώσεις πὺν μᾶς φέρουν στὸν νοῦ πάμπολλες, ἔτσι!

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Τάδε λέγει Κύριος

Τί ἀκούω, κ. Τζώρτζ Μπούς νεώτερε; Τό 'χεις ρίξει λέει στην ψιλοκουθέντα μέ τὸ ἐπουράνιο Ἀφεντικό; Ποιός τὸ λέει; Μὰ ὁ Μάνσφιλντ, εὐλογημένε, πὺν δάλθηκε νὰ γράψῃ καὶ κοτζάμ διδλίο γιὰ τὴν πίστη σου ὡς «ξαναγεννημένον Χριστιανοῦ»! Κι ἀπὸ ὑλικὸ διαθέτει ἄφθονο ὁ ἄνθρωπος. Τί νὰ πρωτοθυμηθῇ κανεῖς. Τὴν συμπτρσενχὴ σου μέ τὸν κ. Μπλέρ μέσα στὸν Λευκὸ Οἶκο; Τίς παλαιότερες ἐκμυστηριεύσεις σου στὸν εὐαγγελιστὴ παπαὶ Ρόμπινσον, ὅτι «ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ ἐμένα γιὰ πρόεδρο» ἢ τὸ ἄλλο, τὸ ἀνεπανάληπτο, νὰ τελέσῃς τὴν λειτουργία τῶν Βαΐων πέρναι μέσα στοῦ ἀεροπλάνο ἐν πτήσῃ πρὸς Οὐάσιγκτον, ἐπειδὴ δὲν προλάβαινες νὰ τὴν παρακολουθήσῃς μετὰ τὴν προσγγείωση; Αὐτὸ κι ἂν ἦταν happening! Φανταστῆτε σαράντα ἄτομα μέσα στὴν αἴθουσα διασκέψεων τοῦ Air Force One παστωμένα σὰν «σαρδέλλες Καλλονῆς» νὰ σταυροκοποιοῦνται, καθὼς ἡ σύμβουλος Κάρεν Χιου διάβαζε τίς εὐχὲς καὶ ἡ Κοντολίζα ἡ κεχαριτωμένη ἱερουργοῦσε ἐκτελώνοντας χρέη πρεσβυτέρου! (Μὴ γελᾶτε, ἁμαρτωλοί, γεγονότα ἀναφέρουμε). Ἀφοῦ γιὰ μιὰ στιγμή ὁ Γιαχῶε συγκινήθηκε τόσο πολὺ, πὺν παρὰ λίγο νὰ πάρῃ καὶ νὰ σηκώσῃ τὸ σκάφος καὶ τοὺς ἐπιδαινόντες, γιὰ νὰ τοὺς θέσῃ μετὰξὺ τῶν Σεραφεῖμ καὶ τῶν Χερουδεῖμ, ὥστε νὰ τὸν δοξολογοῦν ὁμοθυμαδὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Τὸ ξανασκέφθηκε ὁμως, καθὼς θεώρησε ὅτι τοῦ εἶστε πῶς χρήσιμοι στὴν Γῆ, γιὰ νὰ τὴν κατακυριεύσετε εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός, ἀμήν.

Πορεῦον λοιπὸν κι ἐσύ, πεφιλημένο τέκνο τῆς Σιών, μέ εὐλογία τοῦ Ὑψίστου, νὰ καθάρῃς τὸν κόσμον ἀπὸ τίς δυνάμεις τοῦ κακοῦ. Ὑψωσε σημαία σου τοὺς προφῆτες «οἱ ἐλάλησαν ἐν ὀνόματι Κυρίου» καὶ γίνε ζηλωτὴς τῆς δόξας τοῦ Σολομῶντος καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τοῦ Δαυὶδ καὶ τόσων ἄλλων διδλικῶν προσωπικοτήτων. Ἀφοῦ «τὴν ἔχεις ἀκούσει» ὅτι εἶσαι ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ, μὴν κάθῃσαι καθόλου. Καθάρισε τὴν «Πόρνη Βαβυλῶνα» ταχέως, γιὰ νὰ πάρουν καὶ οἱ ὑπόλοιποι σειρὰ. Μὴν λογαριάζεις τὰ παιδιὰ τῶν ὑπὴρκῶν σου, πὺν σκοτώνονται καὶ σακατεύονται ἐκεῖ κάτω, δὲν εἶναι δικά σου σὲ τελικὴ ἀνάλυση. Ἐδῶ ξεχάστηκε τὸ Βιετνάμ μέ τὰ πενήντα χιλιάδες πτώματα στὶς πλαστικὲς σακκοῦλες, στὰ ψιλοπράγματα θὰ κολλήσουμε; Ἄν παρ' ὅλα αὐτὰ βρεθῇ κανεῖς νὰ σοῦ διαμαρτυρηθῇ γιὰ τίς ἐκατόμβες, μὴν χάσῃς τὴν ψυχραμία σου. Ὑψωσε μέ νηφαλιότητα τὸν δείκτη τῆς δεξιᾶς σου στὸν οὐρανὸ καὶ κράτα τὴν σιωπὴ σου. Μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θὰ τὰ δάλῃ ὁ καθένας; Συνέχισε λοιπὸν νὰ πουλᾷς μεσσιανισμό καὶ μὴν στενοχωριέσαι. Τὰ τηλεδόλα τοῦ Κυρίου εἶναι μετὰ σοῦ. Τὸ λέει καὶ τὸ Σύνταγμα τοῦ περιουσίον ἔθνους σου. Ὅχι σὰν τοὺς Εὐρωπαίους, πὺν «ἔτξασαν» καὶ νομικὰ τὸν Πατερούλη μας ἀπὸ τὴν γηραιὰ ἡπειρο – ἀλλὰ πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά. Θὰ τοὺς δείξω ἐγὼ, μόλις ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, γιὰτὶ πολὺ ἄερα ἔχουν πάρει τὰ μυαλά τους. Ἀκοῦς ἐκεῖ, νὰ θεωροῦν «τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ» ὡς ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα ἀπειλὴ γιὰ τὴν παγκόσμια εἰρήνη σὲ ποσοστὸ ἐξήντα τὰ ἑκατὸ!

Ἀλλὰ ἐδῶ πὺν τὰ λέμε καὶ οἱ δικοί σου, τζούνιορ, δὲν πᾶνε πίσω. Εἴκοσι ἐπτὰ ἑκατομμύρια δηλώνουν ἄθεοι, κι ὅσο πᾶνε πληθαίνουν. Γι' αὐτὸ ἀνασκονμπώσου καὶ πιάσε δουλειά. «Κράτησε τὴν πίστη ψηλά», ὅπως λένε καὶ οἱ «παπα-ροκάδες» καὶ συνέχισε νὰ προβάλλῃς ὡς ἀρσενικὴ Ζὰν ντ' Ἀρκ τῆς Πλανηταρχίας. Πρόσεχε μόνο μὴν καταλήξῃς «ψητός», γιὰτὶ κι ἐγὼ τότε θὰ καταλήξω ἀπόδηλο ἀπὸ τὸ

Σάρωθρον

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Έπτά χρόνια «μανιάτικο»

Τὰ ἀγύμναστα μάτια τῶν λαῶν στρέφονται στὴν Παλαιστίνη καὶ κοιτοῦν μὲ δόνηση τὴ σφαγὴ πὺν συντελεῖται ἐκεῖ. Καὶ παρ' ὅτι δυσκολεύονται, διότι θύματα ὑπάρχουν καὶ ἀπ' τὶς δύο πλευρὲς, τελικὰ καταδικάζουν τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἡγέτες του. Ὅταν ὁ Μίκης Θεοδωράκης λέγῃ ὅτι οἱ Ἑβραῖοι θροίσκονται στὴ «ρίζα τοῦ κακοῦ», οὐδεὶς καταλαβαίνει τὴν οὐσία τῶν λόγων του. Κι ὅταν οἱ ὑπουργοὶ τοῦ Σαρόν ἐπιτίθενται στὸν Μίκη, οὐδεὶς καὶ πάλι καταλαβαίνει τὸν σκοπὸ τῆς ἐπίθεσής του. Ἐδῶ, στὴν Ἑλλάδα, καταδίκασαν ὅλοι τοὺς Ἰσραηλίτες ὑπουργοὺς καὶ ὑποστήριξαν τὸν Μίκη.

Ὁ Σιωνισμὸς στρέφει τὰ ἀγύμναστα μάτια τῶν λαῶν στὴν Παλαιστίνη, στὸ μικρὸ παιχνίδι πὺν παίζει ἐκεῖ, ὥστε νὰ μὴν μπορῇ νὰ δῇ κανεὶς τὸ μεγάλο παιχνίδι πὺν παίζει ἀνενόχλητος στὴν παγκόσμια σκηνή. Κι ὁ Θεοδωράκης γίνεται Χίτλερ στὰ στόματα τῶν Ἑβραίων ὑπουργῶν, διότι πρὶν ἀπὸ ἑπτὰ χρόνια δήλωσε (στὸν «Δαυλὸ») πῶς «μέσα ἀπ' τὸν Γιαχβὲ τῆς Βίβλου ξεπηδᾷ ὁ Χίτλερ». Τὸ κράτησαν ἐπὶ μία ἑπταετία μανιάτικο ἢ... μᾶλλον ἐβραϊκο...

Π.Α.Κ.

Ἡ εὐκολία τῆς ἀντιγραφῆς

Ἡ ἀντιγραφή ἰδεῶν καὶ λόγων εἶναι καθεστῶς καὶ γίνεται μὲ διάφορους τρόπους. Συνήθως ἀπροκάλυπτα (π.χ. στὸ φύλλο τῆς 29ης Ὀκτωβρίου 2003 τῆς ἐφημερίδας «Ἐλευθεροτυπία» ὑπάρχει κατὰ λέξιν ἀντιγραφή μετάφρασης πὺν δημοσιεύθηκε στὸν «Δαυλὸ» τοῦ Ὀκτωβρίου μὲ τίτλο «Οἱ ἔλλογοι τῶν ΗΠΑ» χωρὶς καμμία ἀναφορὰ στὸν «Δ»). Πιστεῦω ὅτι οἱ πάντες ἀντιγράφουν τοὺς πάντες, ἀπλᾶ καὶ μόνο λόγῳ τῆς τεμπελιάς καὶ τῆς προχειρότητας πὺν ἔχει κυριεύσει τὸ Ρωμαίικο.

Ὅσο γιὰ τὴν διαστρέβλωση καὶ τὴν παραχάραξη τῶν ἰδανικῶν τῆς ἴδιας μας τῆς πατρίδας, ἔ, ἐκεῖ εἶναι πὺν διαπρέπουμε! Εἶναι τόσο εὐκολο νὰ τὸ κάνουμε καὶ αὐτὸ – ἀπαίδευτο ὄντες καὶ ἀπολύτως ἐκχριστιανισμένοι.

Σ.

Οἱ «καλύτερες μέρες» τοῦ Πατριάρχου

Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος δήλωσε ὅτι, ὅταν ἐνταχθῇ ἡ Τουρκία στὴν Ε.Ε., θὰ ἔλθουν «καλύτερες ἡμέρες πολιτικά καὶ ἐκκλησιαστικά». Ἐγὼ ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι πάρα πολὺ καλύτερες ἡμέρες θὰ ἔλθουν ἐκκλησιαστικά, ἂν στὴν γείτονα Τουρκία ἐπανέλθῃ τὸ σουλτανικὸ καθεστῶς. Τότε καὶ δῆτε μεγαλεῖα καὶ ἐξουσία καὶ πλοῦτο πὺν θὰ ἐξασφαλίσῃ ὁ Κύριος στὴν χεμαζομένη λόγῳ ἁμαρτιῶν Ὀρθοδοξία.

Α. Τσ.

Βάρβαροι μὲ ἑλληνικὸ πασάλειμμα

Πρὸς τὸ παρὸν οἱ βάρβαροι (μαζὶ καὶ οἱ Ρῶμοι στὸ ἴδιο καλάθι) ἄς λαμπρύνουν τὰ παιχνίδια τους μὲ ἑλληνικὲς ἰδέες, ὅπως ὁ Ὀλυμπισμός. Σὰν διαστρεβλωτὲς τοῦ Κόσμου τῶν Ἰδεῶν, στὰ χεῖλη τους χάνεται ἡ μονσικότητα καὶ ἡ σημασία τῶν λέξεων καὶ ἀλλοιώνονται τὰ λεχθέντα. Οὕτως ἀποκομμένοι ἀπὸ τὸ σύνπαν, ἄς διανέμουν χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ μπρούτζινα θραβεῖα, σύμβολα πλούτου, πὺν καταλαβαίνουν ἐμπαίζοντες ἀλλήλους. Ἄς παίζουν λοιπόν, ἀφοῦ ἀδυνατοῦν νὰ φανταστοῦν πῶς μπορεῖ ἕνα κλαδάκι ἀγριελιάς νὰ συμβολίσῃ ἀστείρευτες κοσμικὲς δυνάμεις καὶ τὸ γιατί νὰ ἀγωνίζονται γιὰ ἕνα τέτοιο πράγμα. Ἐδῶ ἐγκτεται ἡ θεμελιώδης διαφορὰ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων. Ὁ πρῶτος εὖ ἀγωνίζεται καὶ ὁ δεύτερος παραπλανᾷ δολίως ἢ καὶ ἐκδιάζει, ἂν μπορῇ.

Στὸ Μονπελλιέ

Π.Π.

Ἀπὸ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριο τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀδαμάντιου Κοραῆ κοσμεῖ τὴν κεντρικὴ πλατεῖα τοῦ Μονπελλιέ. Ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο Πανεπιστήμιο τῆς πόλης αὐτῆς τοῦ γαλλικοῦ νότου

πριν ακριβώς από 215 χρόνια, το 1788, ο μεγάλος Έλληνας διαφωτιστής έλάμβανε το διδακτορικό του δίπλωμα στην επιστήμη της Ιατρικής. Ο δήμαρχος του Μοντελλιέ Ζωρζ Φρές στην τελετή των αποκαλυπτηρίων μίλησε για την προσωπικότητα και το ανεκτίμητο έργο του Άδ. Κοραή, σημειώνοντας πως είναι ιστορικό καθήκον της πόλεώς του ή απόδοση τιμής σε έναν δικό της άνθρωπο.

Ως γνωστόν, οι ελληνικές σπουδές στη Γαλλία εισέρχονται και πάλι σε εποχή άνθησης: αποδεικνύεται έτσι πως ο ελληνικός πολιτισμός και η παιδεία του δεν έχουν σύνορα και ευδοκμοούν όπου υπάρχει καθαρίος λογισμός.

Π.Α.Κ.

Ήρων- δῆμα

Η εκκλησία του Δήμου, από κυρίαρχο όργανο της λαϊκής βουλής, συμμετοχής, κυριαρχίας και αποφάσεων στους αρχαίους Έλληνες, έγινε εκκλησία-ναός.

Το «τίς αγοράζει βούλεται;» χαμιά! πρεσε, απέσβετο, βουδάρθηκε. Δεν ακούγεται πλέον. Ο Δήμος, ο της πόλεως πολίτης, ο αγορεύων για την Πόλιν, δεν υπάρχει πλέον. Έγινε πλήρωμα, ποίμνιον σιωπηλόν και ά-φωνο, ακούον και μη διαντιδρούν. Φωνή έχει μόνο ο παπᾶς - επίσκοπος, ο δεσπότης τόν ναό. Έτσι ο ήρων ανήκει στην χρήση αυτών κατά βούλησιν και πολ-λάκις γίνεται δῆμα πολιτικού λόγου, όλως αναρμοδίως, τόν όποιο το εκκλησίασμα ακούει άθε-λήτως και άνευ άντι-Λόγου.

Σ.Φ.

Οί Έλληνες Προϊνδοευρωπαίοι

Άπ' τίς στέπες της Σιδηρίας στον Καύκασο κι από 'κει στίς ονγγρικές πεδιάδες. Επόμενος σταθμός ή Μικρά Άσία. Οί τελευταίες γλωσσολογικές έρευνες του Πανεπιστημίου Ώκλαντ έμφανίζουν ως γενέτειρα της πρώτης... όμιλούσης φυλής την Μικρά Άσία. Η αρχαιότερη γλώσσα στο 'ινδοευρωπαϊκό δέντρο», ή γλώσσα των Χετταίων, 8.000 έτών. Το παρακάδι της Εύρώπης είναι 6.000 έτών, αυτήν τη φορά αρχαιότερο άπ' αυτό της Άσίας, πόν χρονολογείται στα 4.600 έτη! Οί Κελτικές γλώσσες έχουν ήλικία 2.900 χρόνια, οί Λατινικές 2.700 και τά Άγγλικά 1.750 χρόνια.

Η αρχαία Έλληνική Γλώσσα δεν έμφανίζεται στον κατάλογο των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών. Γιατί άραγε, άφου ως σήμερα την ένεφάνιζαν ως «μία από τίς αρχαιότερες ινδοευρωπαϊκές γλώσσες»; Μήπως δεν «χωράει» στην παρούσα χρονολόγηση ή μήπως ο έπόμενος -και μάλλον τελευταίος- σταθμός αυτού του λαού-φαντάσματος ανακηρυχθή ή Ελλάδα; Οί Έλληνες «προϊνδοευρωπαίοι»! Δεν ήχει και τόσο άσημα...

Π.Α.Κ.

Άναποδογυρίσματα

Η είδηση μεταδόθηκε από τόν τηλεοπτικό σταθμό «ALPHA». Έκατόν τριάντα και πλέον καθηγητές του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συντάχθηκαν ύπέρ του Οίκουμενικού Πατριαρχείου στην πρόσφατη αντιπαράθεσή του με την Έλλαδική Εκκλησία. Μία κίνηση λίγο πολν άναμενόμενη, έφόσον είναι τοίς πάσι γνωστό πως το έν λόγω πανεπιστήμιο έδω και τρείς δεκαετίες περίπου έχει μεταβληθή σταδιακά σε άντρο ρωμαϊζόντων με πρωτοστάτες τούς καθηγητές της Θεολογικής του Σχολής. Πρόκειται για ένα ακόμα απόπειμα τών γνωστών ρωμαϊκών κύκλων της συμπρωτεύουσας, οί όποιοι προωθούν τη βυζαντινολατρία, την αποστροφή πρός τόν Έλληνικό Πολιτισμό και τη μεθοδευμένη άμφισβήτηση της ανεξαρτησίας του Έλληνικού Έθνους, όπως αυτή όρίζεται και από το Αύτοκέφαλο της Έλλαδικής Εκκλησίας. Σε όλους αυτούς τά λόγια του μεγάλου ιστοριοδίφη Κωνσταντίνου Σάθα στα τέλη του 19ου αιώνα «Ο βυζαντινισμός απέθανεν, ή Έλλάς ζή» άναποδογυρίζονται: «Η Έλλάς απέθανεν, ό βυζαντινισμός ζή».

Στ. Μ.

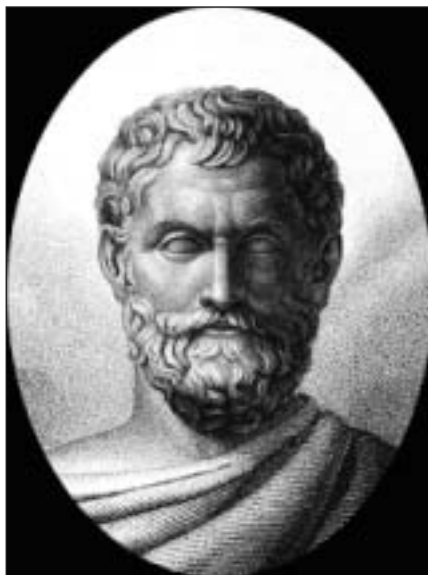
Η «ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ» ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ

Πώς μία ἐπιστήμη ἐκμηδενίσθηκε ἀπὸ τὸ Δόγμα

Ἡ τελικὴ ἐπικράτηση τοῦ χριστιανικοῦ δόγματος κήρυξε ἐκτὸς νόμου ὅλες τὶς ἐπιστῆμες. Κύρια ὅμως ἐπλήξε τὴν ἀστρονομία. Οἱ θεωρίες γιὰ τὴν σφαιρικότητα τοῦ σύμπαντος, τὴν κίνηση τῶν πλανητῶν καὶ τὴν περιφορὰ τῆς Γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο θεωροῦνται «σατανικὲς δοξασίες» τῶν Ἑλλήνων, καὶ κάθε παρόμοια ἀναφορὰ σ' αὐτὸ τὸ θέμα ἐπισειεὶ τὴν ἀπειλὴ τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ τὴν θανατικὴ ποινὴ στοὺς «παραβάτες». Ἀπὸ τότε μέχρι καὶ τὴν «Ἀναγέννηση» ὅλες οἱ ἀρχαῖες γνώσεις ρίχτηκαν στὴν πυρὰ καὶ λησμονήθηκαν. Ἡ Γῆ πιά δὲν εἶναι σφαιρική. Δὲν κινεῖται. Δὲν περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Ὁ κόσμος γιὰ τὴν χριστιανικὴ Ἐκκλησία φτειάχτηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ σὲ σχῆμα θολωτῆς σκηνῆς καὶ ἔχει δύο ὀρόφους. Στὸν κάτω ὀροφὸ ὑπάρχει ἓνα τραπέζι, ἡ Γῆ, ὅπου κατοικοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ στὸν πάνω ὀροφὸ ζοῦνε οἱ ἄγγελοι, ἔργο τῶν ὁποίων εἶναι νὰ κινοῦν τὰ φῶτα τῶν ἀστέρων γιὰ νὰ φωτίζεται ἡ Γῆ: «Θεὸς οὗτος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν ὡς κάμαραν καὶ διατείνας ὡς σκηνῆς κατοικεῖσθαι», ὑποστηρίζει τὸ 180 μ.Χ. ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας Θεόφιλος.¹ Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος ἐπιμένει: «Ὁ οὐρανὸς ἔχει μορφή σκηνῆς. Ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ λέγουν ὅτι ὁ οὐρανὸς κινεῖται; Ποῦ εἶναι αὐτοὶ ποὺ νομίζουν ὅτι εἶναι σφαιρικός; Καὶ οἱ δύο αὐτὲς ἀπόψεις σαρώθηκαν πιά».²

Θὰ ἀνέμενε κανεὶς ὅτι μετὰ τὴν τραγικὴ διάψευση τῶν χριστιανικῶν ἀντιλήψεων περὶ κόσμου, θὰ ἐπλήττετο ἀνεπανόρθωτα ἡ ἀξιοπιστία τῆς «Ἀγίας Γραφῆς», ἢ ἔστω θὰ ἔπαυε πλέον νὰ θεωρεῖται «θεόπνευστη». Ἄν εἶναι δυνατόν ὁ «Θεός», ὁ ὁποῖος, ὑποτίθεται, ἐνέπνευσε τὴν συγγραφὴ τῆς, νὰ ἀγνοῇ τὸ πραγματικὸ σχῆμα τῆς Γῆς, τὴν ὁποία, ὑποτίθεται, ἐκεῖνος ἔφτιαξε. Ὅμως ἡ διεθνὴς ἐξουσία

Θαλῆς ὁ Μιλήσιος (643-548 π.Χ.).

δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀποκάλυψη τῆς χριστιανικῆς ἀπάτης, γιὰ νὰ μὴ διασαλευθοῦν οἱ καθεστηκυῖες ἐξουσιαστικὲς δομὲς τῆς κοινωνίας μας. Ὑπ' αὐτὸ τὸ πρῶσιμα ἐξηγεῖται καὶ ἡ μεθοδικὴ ἀποσιώπηση τῶν «ἐνοχλητικῶν» χριστιανικῶν ἀναφορῶν. Καὶ δὲν φτάνει αὐτό. Ὅχι μόνο ἀποσιωποῦνται τὰ βιβλικὰ «λάθη», ἀλλὰ συνάμα διαστρεβλώνεται ξεδιάντροπα καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Γραμματεία. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, λένε, νόμιζαν ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ἐπίπεδη. Αὐτὸ διδασκόμαστε στὰ σχολεῖα, αὐτὸ διαβάζουμε στὶς ἐγκυκλοπαίδειες, αὐτὸ γράφουν τὰ ἄρθρα στὰ περιοδικὰ καὶ στὶς ἐφημερίδες.

Οἱ ἀστρονομικὲς γνώσεις τοῦ Θαλῆ

“Ὅποια ξενόγλωσση ἐγκυκλοπαίδεια κι ἂν συμβουλευτῇ κάποιος, θὰ «πληροφορηθῇ» ὅτι ὁ Θαλῆς εἶχε τὴν ἀντίληψη ὅτι τάχα ἡ Γῆ ἔχει τὸ σχῆμα ἐνὸς κυλινδρικοῦ δίσκου, πὺν ἐπιπλέει στὸν Ὠκεανό. Ἄν εἶναι δυνατόν! Ὅχι μόνο τέτοιο πρᾶγμα δὲν ἀναφέρεται σὲ κανένα ἀρχαῖο βιβλίο, ἀλλὰ ἀντιθέτως τὰ πάντα βοοῦν γιὰ τὴν πλήρη ἐπίγνωση τοῦ Μιλήσιου ἀστρονόμου γιὰ τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα τῆς Γῆς. Διαφορετικὰ πῶς θὰ μπορούσε νὰ γράψῃ τὶς ἀπολεσθεῖσες πραγματεῖες «Περὶ τροπῆς» καὶ «Περὶ ἰσημερίας», πὺν τοῦ ἀποδίδει ὁ Διογένης Λαέρτιος; Δὲν εἶναι προφανὲς ὅτι γνόριζε γιὰ τὸ σφαιρικὸ σχῆμα τῆς Γῆς; Δὲν γίνεται νὰ ἀφιερῶνῃς ὁλόκληρες πραγματεῖες στὶς τροπὲς καὶ τὶς ἰσημερίες, ἂν πράγματι νομίζῃς ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ἐπίπεδη.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Θαλῆς ὄχι μόνο γνόριζε τὸ πραγματικὸ σχῆμα τῆς Γῆς, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον κατεῖχε γνώσεις καὶ πληροφορίες πὺν ἀκόμα καὶ σήμερα ἀδυνατοῦμε νὰ κατανοήσουμε. Ὁ Διογένης Λαέρτιος, λόγου χάριν, λέει ὅτι ὁ Θαλῆς ἦταν ἐκεῖνος πὺν ἀνακάλυψε τὸν ἀστερισμὸ τῆς Μικρᾶς Ἄρκτου. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό. Σὺν τοῖς ἄλλοις κατάφερε, ἄγνωστο μὲ ποία μέθοδο, νὰ μετρήσῃ τὶς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν ἀστέρων τῆς Ἀμάξης (Μεγάλῃ Ἄρκτος): «καὶ τῆς ἀμάξης ἐλέγετο σταθμῆσθαι τοὺς ἀστερίσκους»,³ πρᾶγμα πὺν οὔτε σήμερα, παρ' ὅλα τὰ σύγχρονα τεχνολογικὰ μέσα πὺν διαθέτουμε, μπορούμε νὰ καταφέρουμε.

Ἕνα ἄγαλμα-ντοκουμέντο τοῦ Ἀτλαντα

Ὅσον ἀφορᾷ στὴν πεποίθηση τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων γιὰ τὸ σφαιρικὸ σχῆμα τῆς Γῆς, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ φέρουμε στὸ μυαλό μας τὸ περιώνυμο ἐκεῖνο ἄγαλμα τοῦ Ἀτλαντος, πὺν κρατᾷ τοὺς ὤμους τοῦ τῆν Γῆ. Δὲν ἀναρωτήθηκε ποτὲ κανένας, γιὰτὶ ἡ Γῆ πὺν κρατᾷ τοὺς ὤμους εἶναι στρογγυλή; Πῶς αὐτὸ συμβιδάζεται μ' αὐτὰ πὺν μαθαίνουμε στὰ σχολεῖα;

Εἶναι τυχαῖο ἄραγε πὺν ὁ μῦθος θέλει τὸν Ἀτλαντα νὰ ὑποδαστάζῃ τὴν Γῆ τοὺς ὤμους; Ἄν ἀνατρέχαμε στὰ ἀρχαῖα κείμενα, γιὰ νὰ μάθουμε ποιὸς πράγματι ἦταν ὁ Ἀτλας, ἡ ἀπορία μας θὰ ἔπαιρνε ἄλλες διαστάσεις. Διότι ὁ Ἀτλας ὑπῆρξε βασιλεὺς τῆς Ἀτλαντίδος κατὰ τὴν ἀπώτατη ἐποχὴ τῆς Κρονίας δυναστείας. Ὑπῆρξε ἕνας ἐπιφανὴς ἀστρονόμος τῆς ἐποχῆς τοῦ καὶ εἶχε τὸ ἀστεροσκοπεῖο τοῦ στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους τοῦ Ἀτλαντος:

«Λένε γι' αὐτὸν ὅτι πρῶτος ἐξακρίβωσε τὰ περὶ τὴν ἐπιστήμη τῆς ἀστρολογίας καὶ μετέδωσε τοὺς ἀνθρώπους τὴν θεωρίαν γιὰ τὸ σφαιρικὸ σχῆμα τῆς Γῆς. Ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας καὶ ὁ μῦθος πὺν θέλει τὸν Ἀτλαντα νὰ κρατᾷ τὸν σύμπαντα κόσμον τοὺς ὤμους... Λένε ὅτι ἀνέβαινε στὴν κορυφὴ τοῦ Ἀτλαντος ὄρους, ὅπου καὶ ἔκαμε τὶς

Μαρμάρινο ἄγαλμα τοῦ ᾿Ατλαντος, πού βρίσκεται στό μουσεῖο τῆς Νεάπολης (Napoli), ὑποδαστάζοντος στούς ὅμους του τήν Γῆ, ἡ ὁποία δεδαίως εἶναι σφαιρική. Παρατηροῦμε ἀκόμα ὅτι ἀποτυπώνονται εὐκρινῶς τόσο ὁ μεσημβρινός ὅσο καί οἱ πέντε ζῶνες τῆς Γῆς, ὅπως τίς γνωρίζουμε καί σήμερα. Διακρίνονται οἱ τρεῖς ἀπό τούς πέντε κυρίους παραλλήλους τῆς Γῆς (Νότιος Πολικός, Τροπικός τοῦ Αἰγώκερω καί Τροπικός τοῦ Καρκίνου). Τό σημαντικότερο ὅμως εἶναι ὅτι αὐτοί οἱ παράλληλοι χαραχτηκαν ἀκριβῶς στήν πραγματική τους θέση: Ὁ Τροπικός τοῦ Καρκίνου στό ὕψος τῆς ἐκλειπτικῆς (23° 24'), ὁ Τροπικός τοῦ Αἰγώκερω στίς -23° 24' καί ὁ Νότιος πολικός στίς -66° 33'.

ἀστρονομικές του παρατηρήσεις». ⁴ Πότε ἔζησε ὁ ᾿Ατλας; Δέν ἔχουμε παρὰ νά ἐμπιστευτοῦμε τήν χρονολόγησι τοῦ Πλάτωνος, κατὰ τὸν ὁποῖο ἡ ᾿Ατλαντίδα καταδυσθίστηκε πρὶν ἀπὸ 12.000 χρόνια. Ὅποτε ὁ ᾿Ατλας σὰν ἐθνάρχης τῶν ᾿Ατλάντων θὰ πρέπει νά ἔζησε σαφῶς πρὶν τὸν καταποντισμό.

Καὶ δέν εἶναι μόνον ὁ ᾿Ατλας πού εἶχε τὸ ἀστεροσκοπεῖο του στήν κορυφή ἑνὸς ὑψηλοῦ ὄρους. Ἀστρονομικὲς μετρήσεις ἔκαναν ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι ἀστρονόμοι. Βέβαια ὅλα τὰ ἀστεροσκοπεῖα βρισκόντουσαν πάντοτε στὰ ὑψηλότερα σημεῖα τῶν τόπων τους. Ὁ ᾿Αναξίμανδρος, γιὰ παράδειγμα, εἶχε στήσει τὸ δικό του ἀστεροσκοπεῖο στὸ ὄρος τῶν Σκιαθῆρων: «Εὗρεν δὲ καὶ γνώμονα πρῶτος καὶ ἔστησεν ἐπὶ τῶν Σκιαθῆρων ἐν Λακεδαίμονι... τροπὰς τε καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα καὶ ὠροσκόπια κατεσκεύασε... καὶ Γῆς καὶ θαλάσσης περίμετρον πρῶτος ἔγραψεν, ἀλλὰ καὶ σφαῖραν κατεσκεύασε». ⁵

᾿Αναξίμανδρος (611-546 π.Χ.).

Ταυτοχρόνως λειτουργοῦσαν στὸν ἑλληνικὸ χῶρο πλῆθος ἀστεροσκοπεῖων. ᾿Αναφέρονται τὸ παρατηρητήριον τοῦ ᾿Αναξαγόρα ἐπὶ τοῦ Μίμαντος ὄρους στὰ παράλια τῆς Μικρᾶς ᾿Ασίας ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Χίο, τοῦ Εὐδόξου στήν Κνίδο τῆς Καρίας, τοῦ Μέτωνος στὸν Κολωνό, τοῦ Καλλίπου στήν Κύζικο, τὸ ἀστεροσκοπεῖο τοῦ Λυκαδηττοῦ καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ μετεωρολογικὰ παρατηρητήρια τῆς Μηθύμνης τῆς Λέσβου, τὸ ἀστεροσκοπεῖο τοῦ ὄρους Ἰδη στήν Τρωάδα, τὸ παρατηρητήριον τοῦ Ἰπάρχου στήν Ρόδο, τὸ ἀστεροσκοπεῖο τοῦ ὄρους Λεπετύμνου τῆς Μηθύμνης, τὸ παρατηρητήριον τῆς ᾿Αστυπалаίας, καθὼς καὶ ἐκεῖνα τῆς ᾿Ηλιουπόλεως, τῆς ᾿Αλεξανδρείας καὶ τῆς Κανάδου στήν Αἴγυπτο. Ἐπίσης μνημονεύεται καὶ τὸ ἀστεροσκοπεῖο τῆς Ἰε-

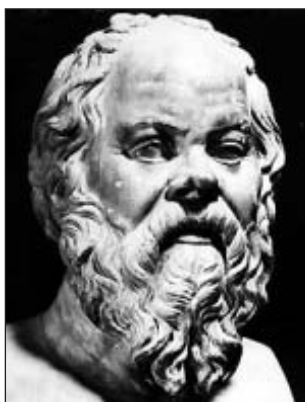
ριχοῦς (ἡ γνωστή ἀπὸ τὴν Π. Δ. ὡς Ἱεριχώ), τὸ ὁποῖο μάλιστα χρονολογεῖται περὶ τὸ 9000 π.Χ., καθὼς καὶ ἐκεῖνο τῆς Ἀπολλωνίας (σημερινή Ἑλεούθερα) στὴν Κρήτη. Μάλιστα ἔργο τοῦ σπουδαίου ἀστρονόμου Διογένους τοῦ Ἀπολλωνιάτου, ποὺ ἐργάστηκε κατὰ τὸν 5ο αἰῶνα στὸ Ἀπολλώνιο ἀστεροσκοπεῖο τῆς Κρήτης, βρέθηκε πρόσφατα γραμμένο σὲ ἀραβικὴ μετάφραση στὴν Ἰνδία.

Καὶ γυρνώντας στὸν Ἀναξίμανδρο, ἀκόμα καὶ τὸ ὁμοίωμα τῆς Γῆς ποὺ κατασκεύασε γιὰ τὶς μετρήσεις του ἦταν σφαιροειδές: «*σφαῖραν κατεσκεύασε*». Τὸ ὠνόμαζε φυσικὰ «Ἐτλαντα», ὅπως ἄλλωστε κι ἐμεῖς σήμερα. Καὶ δὲν εἶναι τυχαῖο ποὺ διατηρήθηκε μέχρι σήμερα ὁ ὅρος «Γεωγραφικὸς Ἐτλας». Οὔτε ποὺ τὸ ὅρος ὅπου ὁ πανάρχαιος Ἐτλας εἶχε τὸ ἀστεροσκοπεῖο του ὀνομάζεται μέχρι καὶ σήμερα ὅρος τοῦ Ἐτλαντος. Κι ἂς ἔχουν περάσει 12.000 χρόνια.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἐτλαντος ποὺ ὑποβαστάζει τὴν σφαιρικὴ Γῆ, ὑπάρχουν κι ἄλλες «παράξενες» πληροφορίες ποὺ μποροῦν νὰ κεντρίσουν τὴν περιέργειά μας. Γιὰ παράδειγμα, ὁ περιώνυμος μῦθος ποὺ ἐξηγεῖ τὴν καθιέρωση τῶν Δελφῶν ὡς «ὀμφαλοῦ τῆς Γῆς», εἶναι κάτι ποὺ σαφῶς πρέπει νὰ μᾶς προβληματίσῃ. Ὁ Δίας, καθὼς λέει ὁ μῦθος, ἄφησε δύο ἀετοὺς νὰ πετάξουν – ὁ ἓνας πρὸς τὴν Ἀνατολὴ κι ὁ ἄλλος πρὸς τὴν Δύση καὶ οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ ταξίδευσαν γιὰ πολλὰς μέρες, συναντήθηκαν στοὺς Δελφούς. Ἔ, λοιπόν! Δὲν ἀποτελεῖ αὐτὸ τρανὴ ἀπόδειξη ὅτι οἱ Ἕλληνες καταγραφεῖς τοῦ μύθου γνώριζαν ὅτι ἡ Γῆ εἶναι σφαιρική;

Στράβων, Ἀλέξανδρος, Σωκράτης, Ἀριστοτέλης κ.ἄ.

Ὁ γεωγράφος τοῦ 1ου π.Χ. αἰ. Στράβων ὁ Ἀμμασειεὺς σαφῶς διατυπώνει τὴν πεποίθησή πὼς ὅλοι ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωγραφία θεωροῦν δεδομένο τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα τῆς Γῆς: «*ἐστὶν οὖν τι τῶν πρὸς γεωγραφίαν οἰκείων τὸ τὴν Γῆν ὅλην ὑποθέσθαι σφαιροειδῆ καθάπερ καὶ τὸν Κόσμον*».⁶ Τὸ ἴδιο πρᾶγμα ἐπαναλαμβάνει καὶ πιὸ κάτω: «*Ὑποθέσθαι δὲ καὶ σφαιροειδῆ μὲν τὸν κόσμον, σφαιροειδῆ δὲ καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς*».⁷ Ἄς προσέξουμε λίγο τὸν χαρα-

Σωκράτης (470-399 π.Χ.).

Στράβων (63 π.Χ.-19 μ.Χ.).

κτηρισμό του Στράβωνος. Δεν την παρουσιάζει σφαιρική αλλά σφαιροειδή. Κάτι που είναι απόλυτα σωστό και διαπιστωμένο. Όλοι ξέρουμε σήμερα ότι το πραγματικό σχήμα της Γης είναι ωοειδές. Κάτι που σαφώς γνώριζε και ο Όρφευς χιλιάδες χρόνια πριν: «Τὴν δὲ τάξιν, ἣν δεδώκαμεν τῷ σφαιρώματι, οἱ Ὀρφικοὶ λέγουσι παρὰ πλησίαν εἶναι τῇ ἐν τοῖς ὠοῖς».⁸

Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδισιεὺς ἐπίσης χαρακτηρίζει τὴν Γῆ «ὡς πᾶσαν ἐν κύκλῳ φαίνεσθαι περιοικουμένην».⁹ Καὶ «περιοικουμένη» βέβαια σημαίνει ὅτι κατοικεῖται γύρω-γύρω. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κλεομήδης λέει «ὅτι σφαῖρα ἐστὶν ὁ κόσμος».¹⁰

Τὸ ἴδιο ἀποδεικνύει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἀπὸ τὸ σχῆμα πὺν ἐμφανίζει ἡ Σελήνη κατὰ τὴν ἔκλειψή της. Λέει δηλαδή στὸ βιβλίο του «Περὶ Οὐρανοῦ» ὅτι: «Κατὰ τίς ἐκλείψεις ἐμφανίζει κυρτὴ τὴν ὀρίζουσα γραμμὴ, ἀφοῦ τὸ φαινόμενο τῆς ἔκλειψης παρουσιάζεται λόγῳ τῆς παρεμβολῆς τῆς Γῆς (μεταξὺ Σελήνης καὶ Ἡλίου), τῆς ὁποίας τὸ σχῆμα τῆς περιφέρειας εἶναι σφαιροειδές».¹¹

Ὁ Σωκράτης λέει ὅτι ἂν κάποιος ἔβλεπε τὴν Γῆ ἀπὸ ψηλά, θὰ διαπίστωνε ὅτι μοιάζει μὲ τίς μπάλles πὺν ἔχουν φτειαχτῇ ἀπὸ δώδεκα χρωματιστὰ εἶδη δέρματος: «...ἡ γῆ αὕτῃ ἰδεῖν, εἴ τις ἄνωθεν θεῶτο, ὥσπερ αἱ δωδεκάσκυτοι σφαῖραι, ποικίλη, χρώμασιν διειλημμένη...».¹² Ἰσχυρισμὸς πὺν μέχρι πρόσφατα προβληματίζει τοὺς μελετητὲς τῶν πλατωνικῶν ἔργων, ἀφοῦ ναὶ μὲν γνωρίζουμε πλέον τὸ σφαιρικό σχῆμα τῆς Γῆς, ὅμως τὸ ὅτι ἡ γῆινη σφαῖρα εἶναι καὶ «δωδεκάσκυτος», πραγματικά μᾶς προβληματίζει. Μέχρι πὺν πολὺ πρόσφατα διαπιστώθηκε ὅτι ὁ γήινος φλοιὸς «ἐπιπλέει» πάνω σὲ δώδεκα μεγάλες τεκτονικὲς πλάκες, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων εἶναι καὶ οἱ σεισμοί. Τὸ γνώριζε αὐτὸ ὁ Ἕλληνας σοφός; Προφανῶς ναί.

Ὁ Εὐκλείδης ἐξηγεῖ τὸ φαινόμενο τῆς ἐναλλαγῆς ἡμέρας - νύχτας λόγῳ τῆς περιστροφικῆς κίνησης τῆς γῆινης σφαίρας: «ἀνατέλλει τε καὶ δύνει στρεφομένης τῆς σφαίρας».¹³ Πιο κάτω λέει ὅτι σφαιροειδὲς εἶναι καὶ τὸ σύμπαν, τὸ ὁποῖο ἐπίσης περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά του: «διὰ δὲ ταῦτα πάντα ὁ κόσμος ἐστὶ σφαιροειδὴς καὶ στρέφεται ὁμαλῶς ἐπὶ τὸν ἕξονα, οὗ ὁ μὲν εἰς πόλος ὑπὲρ γῆν, φανερός, ὁ δὲ εἰς ὑπὸ γῆν ἀφανὴς ὢν».¹⁴

Μὰ καὶ ὁ Κλεομήδης, θεωρώντας δεδομένο τὸ σφαιρικό σχῆμα τῆς Γῆς, καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι ὅλα τὰ ἀστρικὰ σώματα εἶναι σφαιροειδή: «Ἄν λοιπὸν δεχθούμε ὅτι τὸ στερεώτατο καὶ πυκνότερο μέρος τοῦ κόσμου, ἡ Γῆ, ἔχει σφαιρικό σχῆμα, ἐξ αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ὑποχρεωτικὰ δεχόμεστε ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σύμπαντος, ὅτι δηλαδή τὰ πάντα σφαιρικὰ εἶναι. Καὶ οὕτω καὶ ὁ Σύμπας κόσμος τέτοιο σχῆμα ἔχει».¹⁵

Τὸ ἴδιο ὑποστηρίζει καὶ ὁ Ἑρμῆς ὁ Τρι-

Εὐκλείδης (440-380 π.Χ.).

σμέγιστος: «περιεκτικὸν τῶν ἀπάντων εἶναι σῶμα· ἐννόησον οὖν καὶ αὐτὸς ὥσπερ κυκλοειδὲς σχῆμα· καὶ γὰρ οὕτως ἔχει τὸ πᾶν».¹⁶

Καὶ ἡ Γῆ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ...

Τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα τῆς Γῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ Σύμπαντος λοιπὸν ἦταν δεδομένο κατὰ τὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα. Μέχρι ποὺ τελικὰ ἐπεβλήθη ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἐπέβαλε τὴν ἐβραϊκὴ ἀντίληψη περὶ Κόσμου. Ἐκτοτε χρειάστηκε νὰ περάσουν πολλοὶ αἰῶνες μεσαιωνικῆς ἀμνηστίας, μέχρι νὰ βρεθῇ κάποιος Νεύτων, γιὰ νὰ ἐπαναφέρῃ στὸ προσκήνιο τὴν ἑλληνικὴ ἀντίληψη περὶ σφαιρικότητας τῆς Γῆς. Σιγά-σιγά ἄρχισαν πάλι νὰ δημοσιοποιοῦνται καὶ τὰ μέχρι τότε ἀπαγορευμένα ἔργα τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων. Ἡ σφαιρικότητα τῆς Γῆς τεκμηριώνεται στὴν συνέχεια καὶ μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς τεχνολογίας (κυρίως τῆς ἀεροπλοΐας).

Σήμερα πιά ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι πράγματι ἡ Γῆ εἶναι σφαιρικὴ καὶ «περιοικουμένη». Θλιβερὴ ἐξαίρεση σ' αὐτὴν τὴν ἐπίγνωση παραμένουν μερικὲς (εὐτυχῶς ὄχι πολλές) ἡμιάγριες καὶ ἀπομονωμένες φυλὲς τῆς Μαύρης Ἡπείρου. Καὶ ὄχι μόνο! Δυστυχῶς, οἱ ὑποανάπτυκτοι τῆς ζούγκλας συνδράμονται στὴν ἀγνοιά τους ἀπὸ πολλούς. Θεωροῦμε σκόπιμο νὰ παραθέσουμε καὶ τὴν αὐθεντικὴ ἀποψη τοῦ Χριστιανισμοῦ γιὰ τὸν Κόσμο, ὅπως ἐπεκράτησε μετὰ τὴν βίαιη ἐπιβολή του. Διαβάζουμε λοιπὸν ἀπὸ τὴν «Χριστιανικὴ Τοπογραφία» τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Ἰνδικοπλεύστη:

«Σ' αὐτὴν τὴν γῆ, πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ, ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, συνδέεται πανταχόθεν ὁ καμαροειδὲς πρῶτος οὐρανός. Κατὰ τὸ δυτικὸ καὶ ἀνατολικὸ μέρος εὐρίσκεται ὁρθὸς ἓνας τοίχος, πὺν ἀνεβαίνει μέχρι ἐπάνω, ἐνῶ πρὸς τὰ νότια καὶ τὰ δόρεια ὑπάρχει καὶ ἄλλος τοίχος, πὺν εἶναι ἴσος στὸ ὕψος, τοῦ ὁποίου τὸ κάτω μέρος εἶναι φανερό. Τὸ ὅλο οἰκοδόμημα ἔχει τὴν μορφή καμάρας, μὲ τοὺς τοίχους νὰ φτάνουν ἐλίσσόμενοι ψηλὰ καὶ νὰ δημιουργῆται ἓνα σχῆμα σὰν θόλος μεγάλου λουτροῦ, ἔχοντας κάτω τὴν γῆ γιὰ πάτωμα. Αὐτὸς ὁ τοίχος δημιουργεῖ τὴν αἴσθησι τῆς καμάρας. Ἐπειτα, ὅπως πολλάκις εἴπαμε καὶ προηγουμένως, τὸ ἐσωτερικὸ στερέωμα ἀπλώνεται πρὸς τὰ μέσα καὶ συνδέεται κατὰ ὕψος μ' αὐτὸν τὸν οὐρανό, μὲ τρόπο ὥστε δημιουργοῦνται δύο χώροι: τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ κατάγαιον. Ὁ χώρος ὁ ἓνας, δηλαδὴ τὸ κατάγαιον, ὅπου ἐδῶ βρίσκεται ἡ γῆ, τὸ ὕδωρ καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα καὶ ἄστρα, δηλαδὴ αὐτὸς ὁ κόσμος πὺν ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν γῆ μέχρι τὸ στερέωμα, ἔχει σὰν ἔδαφος τὴν γῆ, σὰν τοίχους ἐκείνους πὺν ἐκτείνονται μέχρι τὸν πρῶτο οὐρανὸ καὶ σὰν στέγη τὸ στερέωμα. Καὶ ἀπὸ τὸ στερέωμα μέχρι τὴν κάμαρα τοῦ πρώτου οὐρανοῦ ὑπάρχει δεῦτερος χώρος, τουτέστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Σ' αὐτὸν τὸν χώρο, μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασή του, ἀνελήφθη καὶ ὁ Δεσπότης Χριστός. Στὸν ἴδιο χώρο θὰ πάνε στὴν μετὰ θάνατον ζωὴ καὶ ὅλοι οἱ δίκαιοι. Σὰν οὐρανὸ ἔχει τὸ στερέωμα καὶ σὰν ἔδαφος τὸν πρῶτο οὐρανὸ καὶ ἔχει καὶ αὐτὸς ὁ χώρος τοίχους καὶ στέγη καμαροειδῆ. Ἄν θελήσουμε πάλι νὰ σχεδιάσουμε τὸ ὕψος καὶ τὸ σχῆμα αὐτῆς τῆς γῆς πὺν τώρα κατοικοῦμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι, αὐτὴ εἶναι ὡς ἐξῆς: Βρίσκεται μέσα στὸν ὠκεανὸ ὅπου ὑπάρχουν οἱ τέσσερις πλωτοὶ κόλποι καὶ κυκλῶνεται ἀπ' αὐτόν. Τὰ ἀνατολικά καὶ τὰ νότια μέρη τῆς γῆς εἶναι χαμηλά, ἐνῶ τὰ δόρεια καὶ τὰ δυτικὰ εἶναι ὑψηλότατα. Ἡ ἴδια ἡ γῆ εἶναι ἀνεπαίσθητα χαμηλὴ (ἐπίπεδη). Ὅσο πλάτος λοιπὸν ἔχει ἡ γῆ, τόσο ὕψος ἔχει κατὰ τὰ δυτικὰ καὶ τὰ δόρεια μέρη. Ἐτσι λοιπὸν

*Τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου κατὰ τὴν
χριστιανικὴν (ἐβραϊκὴν) ἀντίληψιν.
Ἡ Γῆ εἶναι ἐπίπεδη καὶ «κολυ-
μπάει» μέσα στὸν τετράγωνο
ὠκεανό. Ἀπὸ τίς τέσσαρες
πλευρὲς τῆς Γῆς ἐκτείνονται
πρὸς τὸν οὐρανὸ τέσσαρες τοῖχοι,
ἔτσι ὥστε τὸ ὅλο οἰκοδόμημα νὰ
μοιάζει σὰν θόλος μεγάλου λου-
τροῦ. Ὁ κόσμος χωρίζεται σὲ δύο
χώρους: Τὸ ἰσόγειο, ὅπου κατοι-
κοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔχει σὰν
πάτωμα τὴν Γῆ καὶ σὰν στέγη
τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν πάνω ὄροφο
(ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν), ὅπου
κατοικοῦν ὁ Θεός, ὁ Χριστὸς καὶ
οἱ ἄγγελοι, μὲ πάτωμα τὸν
οὐρανὸ καὶ σκέπη τὸ στερέωμα.
Μάλιστα ἔχει καὶ ἐκεῖνος ὁ χώρος
τοίχους καὶ καμαροειδῆ στέγη!*

*ἔχουμε σχεδιάσει αὐτὸ τὸ ἐνδεχόμενο σχῆμα: Ἡ πᾶσα γῆ εἶναι τετράγωνη, ὅπως
ἀκριδῶς τὴν ἔχουμε σχεδιάσει».¹⁷*

Βιβλιογραφία

1. Θεόφιλος Ἀντιοχείας, «Πρὸς Αὐτόλυνκον» (βιβλ. Γ' παρ. 2).
2. Χρυσόστομος Σύμωρης, «Πρὸς Ἑβραίους» (14,1).
3. Διογένης Λαέρτιος, «Βίοι Φιλοσόφων» (I, 22).
4. Διονύσιος ὁ Σκυτοδραχίων (7, 234-241).
5. Διογένης Λαέρτιος (II, 1, 2).
6. Στράβων, «Γεωγραφικά» (Β' 2, 1).
7. Στράβων, «Γεωγραφικά» (Α' 20).
8. Ἀχιλλεὺς Τάτιος (4, 42-43).
9. Ἀλέξανδρος Ἀφροδισιεύς, «Ἀριστοτέλους Μετεωρολογικά» (105, 30).
10. Κλεομήδης, «Κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων» (72, 16).
11. Ἀριστοτέλης, «Περὶ Οὐρανοῦ» (297b, 27-30).
12. Πλάτων, «Φαίδων» 110b.
13. Εὐκλείδης, «Φαινόμενα» (3, 9-10).
14. Εὐκλείδης, «Φαινόμενα» (63-65).
15. Κλεομήδης, «Κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων» (72, 21-26).
16. Στοβαῖος, «Ἀνθολόγιον» (βιβλ. 1, κεφ. 21, 9, 16-18).
17. Κοσμᾶς Ἰνδικοπλεύστης, «Χριστιανικὴ τοπογραφία» (βιβλ. 4, 8-11).

Γεώργιος Ἱεροδιάκονος

«ΤΕΡΜΑ»

Πόσα υπέροχα τέρματα είδατε το 2002 στο Παγκόσμιο Κύπελλο στην Κορέα/Ιαπωνία αλλά και έκτοτε στο Ευρωπαϊκό Champion's League; Είναι αλήθεια ότι κάθε τέρμα έχει τη χάρη και τη λαχτάρα του. Για την Έλληνική Γλώσσα είναι κατόρθωμα που κρατήσαμε το τέρμα ανέπαφο και δεν υποκύνψαμε στο γκώλ, το όποιο ναί μὲν συνηθίζεται, ὅμως οἱ ἀθλητικογράφοι μας προτιμοῦν τὸ ἑλληνικὸ τέρμα ἀλλὰ καὶ τὸν τερματοφύλακα.

Ὡραιότατη λέξη τὸ *τέρμα* καὶ πολὺ εὐχηχὴ μὲ τὸ συνδυασμὸ τῶν φωνηέντων καὶ τῶν συμφώνων της. Ὁ Ὅμηρος χρησιμοποιοῖ τὴ λέξη στὴν Ὀδύσσεια (Ραψωδία Θ', στίχος 193): «Ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη...». Ὁ Κακριδῆς καὶ ὁ Καζαντζάκης μεταφράζουν/ἀποδίδουν τὸ στίχο τοῦτο ὡς ἐξῆς: «ἡ δὲ Παλλὰδα σημάδι ἔβαλε...». Φυσικὰ τέρμα σημαίνει στὴν ἀρχαία καὶ νεώτερη γλῶσσα μας *καμπτήρας*, ἡ *νύσσα*, δηλαδὴ τὸ σημεῖο τὸ ὁποῖο πρέπει κανεὶς νὰ παρακάμψῃ, γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν ἀφετηρία· σημαίνει ἐπίσης τὸ σημεῖο στοῦ ὁποῖο καταλήγει ἕνας ἀγώνας δρόμου. Τέρμα σημαίνει τὸ τελικὸ σημεῖο, τὸ ὄριο, τὸ τέλος. Φυσικὰ μεταφορικὰ τέρμα μπορεῖ νὰ σημαίνῃ τερματισμός, τελικὸς σκοπός. Ἡ ἴδια λέξη μᾶς ἔδωσε ἐκφράσεις ὅπως «τὸ τέρμα τῆς ζωῆς», «τέρμα τὰ δίφραγκα» καὶ ἀπὸ τὸ Μάρτιο 2002 τέρμα καὶ ἡ δραχμὴ.

Μᾶς ἔδωσε ἡ ἴδια λέξη καὶ τὸ ρῆμα *τερματίζω*, τὰ οὐσιαστικὰ *τερματισμός*, *τερματοφύλακας*, ἀλλὰ καὶ *τέρμινο*, πού σημαίνει ἓνα μὴ καθωρισμένο χρονικὸ διάστημα. Στὴν καινούργια μας τεχνολογία μᾶς ἔδωσε τὸ *τερματικό*, πού εἶναι ἡ συσκευή ἡ ὁποία μεταβιβάζει πληροφορίες στὴν κεντρικὴ μνήμη ἑνὸς ὑπολογιστῆ· ὅμως καὶ ἡ θέση τοῦ χειριστῆ λέγεται *τερματικό*, καθὼς ἐπίσης *τερματικό* εἶναι καὶ τὸ ἐξάρτημα μιᾶς μηχανῆς, ἀπ' ὅπου ξεκινοῦν καὶ ὅπου καταλήγουν οἱ γραμμὲς ρεύματος. *Τέρμονας* εἶναι καὶ τὸ σύνορο ἑνὸς χωροφαινοῦ. Ἄν ψάξουμε τὰ λεξικά θὰ δοῦμε καὶ ἄλλες ἀποχρώσεις τοῦ τέρματος.

Ἄς δοῦμε τώρα πῶς οἱ ρίζες τοῦ τέρματος ὥργωσαν ὅλη τὴν Εὐρώπη, πέρασαν στὰ νησιὰ τῆς Ἀγγλίας, μεγάλωσαν πέρα ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ καὶ ἔφτασαν στὴν Ἀμερικὴ καὶ τὸ τέρμα –χωρὶς τέρμα– γονιμοποίησε τὴν Ἀγγλικὴ Γλῶσσα καὶ μὲ τὴν ἀμερικανικὴ ἐξάπλωση ἔφτασε σ' ὅλες τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ τὰ *airport terminals* φτάνει ἀεροπορικῶς παντοῦ.

Στὰ λατινικὰ μπῆκε μέσα ἀπὸ τὴ γλῶσσα τῶν Ἑτρούσκων, οἱ ὁποῖοι φυσικὰ πῆραν τὴ λέξη ἑτοιμὴ καὶ καλλιεργημένη ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες κάπου ἐκεῖ τὸν ἔβδομο αἰῶνα π.Χ. καὶ τῆς ἔδωσαν μία λατινικὴ κατάληξη καὶ τὸ τέρμα ἐγίνετο *terminum*. Οἱ Γάλλοι τὸ ἐμίμνησαν λίγο σὲ *terme* καὶ οἱ Ἀγγλοὶ τὸ μαδῆσανε ἀκόμη περισσότερο καὶ τὸ ἔκαναν *term*. Ἡ λέξη αὐγάτισε τὸ ρῆμα *terminate* (= τελειώνω, ἀποπερατώνω)· *termination* εἶναι τὸ τέλος, ἡ λήξη, *terminus* ὁ τελικὸς σταθμός, τὸ τέρμα. *Termless* εἶναι αὐτὸς πού δὲν ἔχει τέλος καὶ *terms* εἶναι οἱ ὅροι· σχετικὲς εἶναι καὶ οἱ ἐκφράσεις ὅπως *I am on good terms* (= ἔχω φιλικὲς σχέσεις), *I come to terms* (= συμβιβάζομαι), *on easy terms* (= μὲ εὐκολίες πληρωμῆς), *the lowest term* (= ὁ ἐλάχιστος ὅρος), *I bring to terms* (= φέρνω σὲ συμφωνία). Τὸ ἀμερικανικὸ φιλμ «*The Terminator*» τὸ «μεταφράσαμε» ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἑλληνικὰ «Ὁ Ἐξολοθρευτὴς» (= *exterminator*). *Terminable* εἶναι αὐτὸς πού μπορεῖ νὰ τελειώσῃ καὶ *terminism* ἡ ρήσις, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὅλα τὰ πράγματα ἔχουν τὸ τέλος τους. Ἐδῶ ταιριάζει νὰ ποῦμε τὸ ἀρχαῖο ρητό: «Δρὸν πεσοῦσης πᾶς ἀνὴρ ξηλεύεται» (= Ὅταν πέσῃ τὸ δέντρο κάτω ὁ οἰοσάμενος μπορεῖ νὰ παίρνῃ ξύλα ἀπ' αὐτό!).

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος

Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παίδεια» Μελδούρης

ΧΡΥΣΟΣ, ΑΡΓΥΡΟΣ, ΧΑΛΚΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΡΑΚΗ ΩΣ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Η πληθώρα τῶν μεταλλείων στήν ἀρχαιότητα

ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΥ Θ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ένας τεράστιος ὀρυκτός πλοῦτος ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη τῆς Ἑλλάδος καὶ χιλιάδες χρόνια πού ἔχουν περάσει ἀπὸ πάνω του, χωρὶς παρὰ ταῦτα νὰ ἔχουν ἀλλοιώσει τὴ σπουδαιότητά του, κυρίως ὡς πρὸς τὸ πολῦτιμο ὕλικό γιὰ ἔρευνα πού διαθέτουν. Ὁ λόγος γιὰ τὰ ἀρχαῖα μεταλλεῖα πού ἔχουν καταγραφῇ ἀπὸ τοὺς ἐρευνητὲς σὲ διάφορες περιοχές, ἀπὸ τὴ Βόρεια Ἑλλάδα μέχρι τὴν Κρήτη, τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν Πελοπόννησο. Τὸ ἀντικείμενο εἶναι μεγάλο, ἀνεξάντλητο καὶ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον, καὶ μεγάλο μέρος του παραμένει ἀκόμη ἀνεξεύνητο. Ὅσο ἀπλὸς ὑπῆρξε ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο οἱ ἀρχαῖοι διαπίστωναν ἂν τὰ πετρώματα κάποιας περιοχῆς ἐμπεριέχουν χρήσιμα μέταλλα, ἄλλο τόσο ἐντυπωσιακὲς καὶ εὐρηματικὲς ἦταν οἱ μέθοδοι ἐξόρυξης καὶ ἐπεξεργασίας πού χρησιμοποιοῦσαν.

Βασιζόμενοι στήν ἐμπειρία τους ζύγιζαν στὸ χέρι τους τὰ πετρώματα ἢ ἔκριναν ἀπὸ τὸ χρῶμα τους, καὶ ὅταν καταλάβαιναν ὅτι δὲν ἔχουν μεγάλη περιεκτικότητα σὲ μέταλλο, τὰ πέταγαν. Τέτοια κομμάτια, τὰ λεγόμενα «βολάδες», ἔχουν ἐντοπιστῇ στὰ στόμια τῶν πηγαδιῶν τῶν στοῶν ἐξόρυξης.

Μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, μολύβδου καὶ χαλκοῦ

Τὰ προϊστορικά μεταλλεῖα ἐπεξεργάζονταν κυρίως τὸν χαλκό. Πέρα ἀπὸ τὶς μεγάλες μεταλλευτικὲς ἐγκαταστάσεις πού ἔχουν ἐντοπιστῇ καὶ πού τὶς παραθέτουμε παρακάτω, σὲ διάφορες περιοχές τῆς Ἑλλάδος ἔχουν βρεθῇ μικροὶ κλίβανοι σὲ σχῆμα ἀνεστραμμένου κάλαθου, πού μαρτυροῦν τὴν ὑπαρξὴ μεταλλευτικῆς δραστηριότητος καὶ σὲ αὐτὲς: στὴ Ραφήνα, στὴν Αἴγινα καὶ στὴ Σπάρτη. Στὴ Ρόδο μετὰ τὸ 1600 π.Χ. ἀναπτύχθηκε πολὺ ἡ μεταλλουργικὴ βιομηχανία, τὰ βασιλικά μεταλλεῖα ἔκαναν ἐξαγωγὲς χαλκοῦ μέχρι τὴν Αἴγυπτο. Τὸ χυτήριο τῆς Ἐγκωμῆς κατασκεύαζε ἐγγειρίδια καὶ τὰ σφαιρικά κύπελλα τῆς Ρόδου πωλοῦνταν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο μέχρι τὴν Τροία. Ἐπίσης ἡ Χαλκίδα ἀποτελέσε μεγάλο μεταλλουργικὸ κέντρο, ὅπου κατασκευάζονταν ξίφη καὶ δοχεῖα ἀπὸ ὀρείχαλκο. Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ ὀνομασία τῆς παραπέμπει στὰ μεταλλεῖα χαλκοῦ πού διέθετε.

Τὸ σίγουρο εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει ὀριστικὴ εἰκόνα γιὰ τὶς μεταλλευτικὲς ἐγκαταστάσεις, ἀφοῦ, ὅσο περνάει ὁ καιρὸς, προστίθεται νέο ὕλικό ἔρευνας στὴ μελέτη γιὰ τὰ ἀρχαῖα μεταλλεῖα στὴν Ἑλλάδα. Ὅπως μάλιστα μᾶς ἐπισημαίνει ὁ ἀρχαιολόγος ἐπίκουρος καθη-

γητής του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Θεόδωρος Σπυρόπουλος, πού ἀνακάλυψε τὸ μεγαλύτερο προϊστορικό μεταλλεῖο παγκοσμίως στὰ Ἀγιοργίτικα, οἱ ἔρευνες δὲν πρέπει νὰ ἀποτελοῦν ἀπλῶς ὑπόθεση τοῦ ἀρχαιολόγου, πού τὸ σημαντικό γιὰ αὐτὸν εἶναι νὰ προσδιορίσῃ τὴ χρονολογία τῆς ἐγκατάστασης. Πρέπει νὰ συμμετέχουν ἐπιστήμονες ὅλων τῶν κλάδων, εἰδικοί μηχανικοί, φυσικοί, γεωλόγοι καὶ μεταλλειολόγοι, πού ὁ καθένας θὰ δώσῃ μὲ βάση τὶς γνώσεις του τὴ δική του ἐρμηνεία καὶ ἐπομένως τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν θὰ εἶναι πληρέστερο.

Λαύριο: Ἀφθονία ἀργύρου

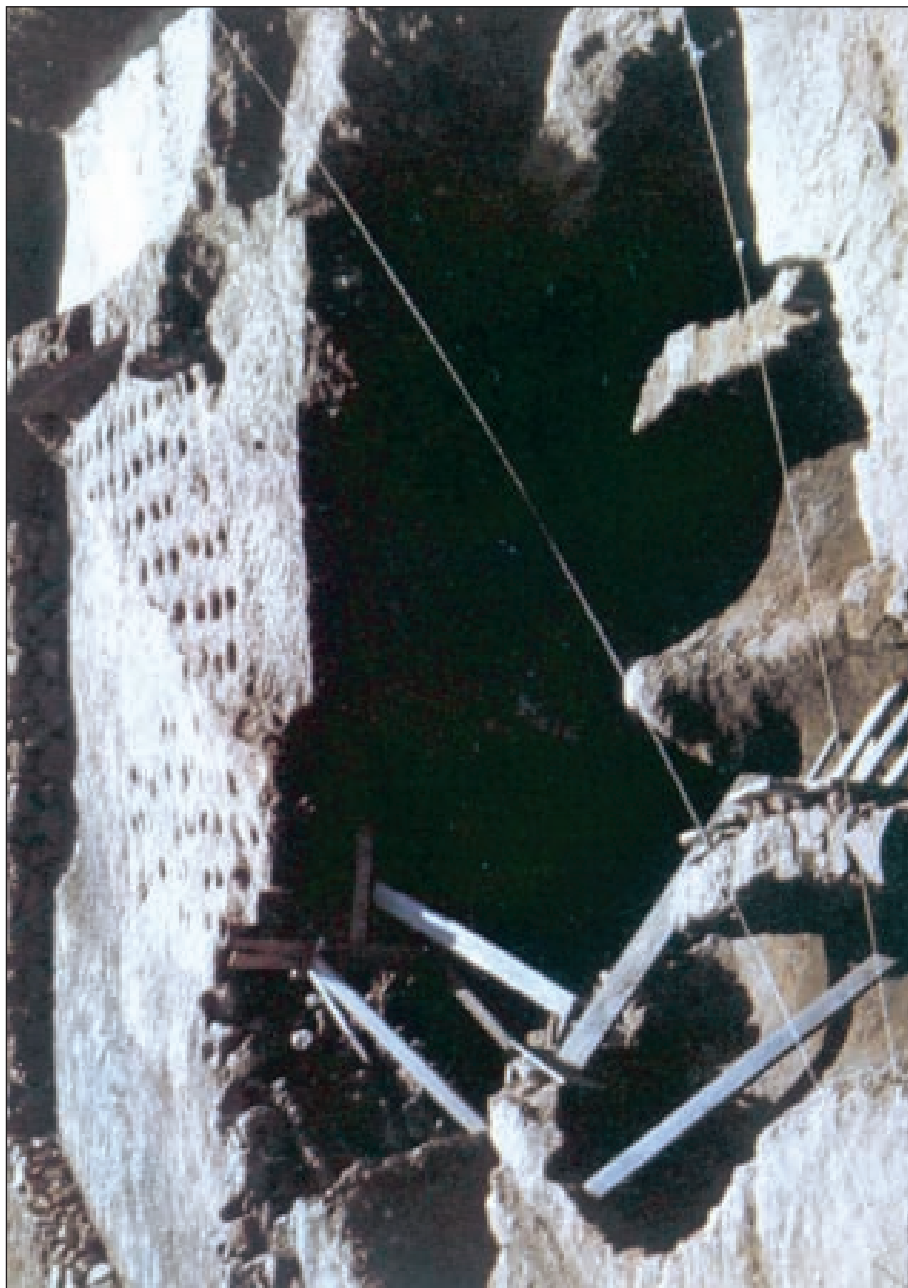
Τὸ Λαύριο θεωρεῖται ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα κέντρα μεταλλευτικῆς δραστηριότητος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, δραστηριότητα πού σύμφωνα μὲ τὰ ἱστορικά στοιχεῖα πρέπει νὰ ἄρχισε τὸ 3000 π.Χ. Ἡ γεωλογικὴ δομὴ τοῦ ὑπεδάφους ὑπῆρξε ἐξαιρετικὰ πλούσια σὲ διάφορα εἶδη μεταλλευμάτων, ὅπως ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ μολύβδου, τὰ ὁποῖα συνέβαλλαν δραστικά στὴν ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας τῆς Ἀθήνας, κυρίως ἀπὸ τὸν 6ο π.Χ. αἰῶνα. Ἡ Ἀθῆνα χρησιμοποιοῖ τὸν ἄργυρο τοῦ Λαυρίου γιὰ νὰ κόψῃ τὸ νόμισμά της, τὶς ἀθηναϊκὲς «γλαῦκες», περιοριστικότητος ἀργύρου 97,8%, μὲ τὴν κεφαλὴ τῆς Ἀθηνᾶς στὴ μία ὄψη καὶ τὴ γλαῦκα στὴν ἄλλη. Νομίσματα, πού, ὡς γνωστὸ, κυριάρχησαν γιὰ καιρὸ στὶς συναλλαγὰς στὸν χῶρο τῆς Μεσογείου. Τὸ 561-527 π.Χ. ὁ τύραννος Πεισίστρατος διαθέτει τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα γιὰ δημόσια ἔργα, πού πραγματοποιοῦνται στὴν Ἀθήνα, ἐνῶ μὲ τὴν πτώση τῆς τυραννίας τὰ μεταλλεῖα κρατικοποιοῦνται καὶ μέρος τῶν προσόδων τοὺς διανέμεται τοὺς πολίτες της. Τὸ 413 π.Χ., μετὰ τὸν πόλεμο στὴ Δεκέλεια, οἱ δοῦλοι πού ἐργάζονταν στὰ μεταλλεῖα τοῦ Λαυρίου ἐξεγέρθηκαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὁποῖοι ἀναγκάζονται νὰ προχωρήσουν στὴν κοπὴ χάλκινων νομισμάτων.

Μὲ τὴν ἀπόδο τοῦ χρόνου ἡ ἀνεύρεση πλούσιων κοιτασμάτων στὸ Λαύριο γινόταν δυσκολώτερη. Ἀκολουθεῖ ἡ παρακμὴ μὲ τὴν ἄνοδο τῶν Μακεδόνων, ἀφοῦ στὰ μεταλλεῖα τῆς Μακεδονίας ἡ παραγωγὴ εἶναι πλούσια καὶ τὸ κόστος της χαμηλότερο. Τὸ 262 π.Χ. ὁ Ἀντίγονος Γονατὰς ἀπαγορεύει τοὺς Ἀθηναίους τὴν κοπὴ νομισμάτων μέχρι τὸ 196 π.Χ., ὅποτε ἡ Ἀθῆνα κόβει ξανά τετράδραχμα ἀπὸ ἄργυρο τοῦ Λαυρίου, κατώτερης ὅμως ποιότητος. Μεγάλو ἐνδιαφέρον ἔχουν τὰ εὐρήματα πού ἔχουν ἐντοπιστῇ στὴν περιοχὴ τοῦ Λαυρίου, μεταλλευτικὰ φρέατα πού ἔχουν ὀρθογώνια διατομὴ καὶ πού φθάνουν σὲ μεγάλα βάθη.

Σχετικὰ μὲ τὴ δομὴ τοῦ φρέατος, στὸν πυθμένα του συγκεκριμένα, ξεκινοῦσαν οἱ ἐρευνητικὲς στοές μὲ μικρὸ ὕψος καὶ πλάτος, ἀλλὰ μὲ τὴ δυνατότητα νὰ ἀποκτήσουν μεγάλο μῆκος. Τὸ ἀπαιτούμενο ὀξυγόνο διωχετευόταν μὲ τὸ ἄνοιγμα δευτέρου φρέατος στὴν κατάλληλη ἀπόσταση, πού ἔφθανε ὡς τὴν αἶθουσα τῆς ἐξόρυξης. Νὰ σημειωθῇ, ὅτι μέσα στὰ μεταλλευτικὰ φρέατα ἔχουν ἐντοπιστῇ ἐργαλεῖα, ὅστρακα ὑδροφόρων ἀγγείων καὶ λυχνάκια.

Παγγαῖο καὶ Θάσος: Τὰ χρυσορυχεῖα

Ο Ἡρόδοτος ἀναφέρει τὸ Παγγαῖο ὡς βουνὸ πού περικλείει μεταλλεύματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Σύμφωνα μὲ ἱστορικά στοιχεῖα τὰ χρυσοφόρα μεταλλεῖα τοῦ Παγγαίου ἀνακαλύφθηκαν ἀπὸ τὸν Κάδμο καὶ ἡ ἐκμετάλευσή τους γινόταν ἀπὸ τὶς θρακικὲς φυλὲς τῆς περιοχῆς, πού ἔκοβαν χρυσὰ νομίσματα μὲ παραστάσεις κενταύρου πού κρατᾷ μία νύμφη. Ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος Β' ἔκοψε ἐπίσης πολλὰς σειρὰς χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, χρησιμοποιώντας τὰ μεταλλεύματα

Ο μεταλλουργικός κλίβανος στο Στενό, όπως σφάζεται σήμερα.

του Παγγαίου, ἐνῶ ἀργότερα ἐκμετάλλευση τῶν χρυσοφόρων κοιτασμάτων τῆς περιοχῆς ἔκανε καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

Γιὰ τὴ Θάσο ὁ Ἡρόδοτος γράφει:

«...Εἶδα ὁ ἴδιος τὰ μεταλλεῖα αὐτά. Τὰ μεταλλεῖα τῆς Θάσον θρίσκονται ἀνάμεσα στὶς περιοχὲς Αἴνυρα καὶ Κοίνυρα, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Σαμοθράκη. Εἶναι ἓνα μεγάλο θουνό, πὺν τὸ ἔχουν σκάψει ἀναζητώντας μέταλλα...».

(Ἡρόδοτος, Στ' 47, μετάφραση Ἀγγ. Βλάχου, 1971.)

Σύμφωνα μὲ τὰ εὐρήματα πὺν ἔχουν ἐντοπιστῇ στὴ Θάσο, ἔχουμε ἐξόρυξη μεταλλευμάτων τουλάχιστον ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ σιδήρου. Τὰ μεταλλεύματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου προσελκύουν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Παρίων ἀποίκων, πὺν ἐγκαθίστανται στὸ νησί. Οἱ Πάριοι ἐξαπλώθηκαν μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου στὸ ὄρος Παγγαῖο, πὺν χαρακτηρίστηκε γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ὡς Θασιακὴ Περαία. Κατὰ τὸ δεύτερο ἥμισυ τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνα ὅμως ἡ Θάσος χάνει τὸν ἔλεγχο τῶν μεταλλείων τῆς στὸ Παγγαῖο ἀπὸ τὸ ἀνερχόμενο Μακεδονικὸ κράτος.

Σύμφωνα μὲ τὸν Ἡρόδοτο οἱ Φοίνικες μπορεῖ νὰ ἔχουν προηγηθῇ τῶν Παρίων, ἀλλὰ μέχρι σήμερα δὲν ἔχουν ἐντοπιστῇ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα πὺν νὰ ἐπιβεβαιώνουν τὴν πληροφορία του.

Νομίματα στὸ νησί ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ μεταλλεύματά του κόπηκαν σὲ διάφορες χρονικὲς περιόδους, ἡ μεγαλύτερη ὅμως δραστηριότητα ἐντοπίζεται κατὰ τὸν 6ο καὶ 5ο καὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὸν 2ο καὶ 1ο αἰῶνα π.Χ. Τὸ Ἰνστιτοῦτο Γεωτεχνικῶν Μελετῶν Ἑλλάδος σὲ συνεργασία μὲ τὸ ἐρευνητικὸ ἴδρυμα «Max Plank Institut» τῆς Γερμανίας ἐντόπισαν τὰ κύρια μεταλλευτικὰ κέντρα ἐξόρυξης χρυσοῦ στὶς ἀρχαῖες στοὲς πὺν θρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴν ἀκρόπολη τῆς Θάσου καὶ στὴν περιοχὴ Κοινύρων στὸ ὄρος Φανός.

Κυκλάδες: Πανάρχαιη μεταλλευτικὴ δραστηριότητα

Εντυπωσιακὰ εἶναι τὰ μεταλλικὰ εὐρήματα πὺν ἔχουν ἀνακαλυφθῇ στὶς Κυκλάδες –χάλκινα σκεύη, ὅπλα, ἐργαλεῖα καὶ κοσμήματα–, ἀδιάψευστοι μάρτυρες μεταλλευτικῆς δραστηριότητος. Πλούσιο τὸ ὑπέδαφος τῶν νησιῶν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα. Καὶ οἱ ἔρυνες θρίσκονται σὲ ἐξέλιξη, προκειμένου νὰ δώσουν περισσότερα στοιχεῖα πρὸς μελέτη. Τὰ προϊστορικὰ εὐρήματα πὺν ἐντοπίστηκαν στὴ Σέριφο ἐπιβεβαιώνουν τὴν κατοίκηση τοῦ νησιοῦ ἀπὸ τὴν 3η χιλιετία π.Χ. Παρὰ τὴν ἐκτεταμένη καταστροφή τῶν μεταλλείων τῆς ἀπὸ ἐκμεταλλεύσεις νεωτέρων χρόνων, ἦταν ἐφικτὸ νὰ καταγραφοῦν οἱ θέσεις τοῦ νησιοῦ ὅπου ὑπῆρξε ἐντονη μεταλλευτικὴ δραστηριότητα, ξεκινώντας ἀπὸ τὴν ἐξόρυξη μέχρι καὶ τὰ πρῶτα στάδια τῆς κατεργασίας μεταλλεύματος σὲ πῆλινα καμίνια. Ἔτσι ἀναφέρουμε τὴ θέση Μούτουλα στὴ δόρεια πλαγιά τοῦ λόφου Βίγλα, τὸν Ἀδεσσαλὸ ὅπως καὶ τὴ χερσόνησο τῆς Κεφάλας. Ἐπίσης στὴ θέση Σκάφη ἔχει ἐντοπιστῇ πλάτωμα μὲ μικρὲς βραχοσκεπὲς καὶ διάσπαρτες σκωριές χαλκοῦ. Ἡ Σίφνος ἐπίσης ἦταν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἓνα ἀπὸ τὰ ἀκμάζοντα νησιά τῶν Κυκλάδων διέθετε μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἰδιαίτερα στὶς περιοχὲς Ἁγιος Σώστης, Ἁγιος Σίλδεστρος καὶ Ξερὸ Ζύλο. Χαρακτηριστικὸ δείγμα ἀποτελεῖ ὁ Θησαυρὸς τῶν Σιφνίων, τὸν ὁποῖο ἀνοικοδόμησαν καὶ ἀφιέρωσαν οἱ κάτοικοι στὸ ἱερὸ τοῦ Ἀπόλλωνα στοὺς Δελφούς. Οἰκοδομήθηκε περίπου τὸ 525 π.Χ. Καὶ ἐδῶ ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι οἱ Σίφνιοι «*Νησιωτέων μάλιστα ἐμπλούτεον*» ὅτι ἦταν δηλαδὴ οἱ πῖο πλούσιοι ἀπὸ τοὺς νησιώτες λόγω τῶν μεταλλευμάτων τους. Τὰ πλούσια κοιτάσματα τοῦ νησιοῦ δὲν διατηρήθηκαν γιὰ πολὺ καὶ

”Αποψη προϊστορικού πλυντηρίου μεταλλεύματος. Αγιωργίτικα Τεγέα.

τὸ νησί ὡδηγήθηκε σὲ οἰκονομικὴ παρακμὴ κατὰ τὸν 5ο αἰῶνα π.Χ. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ ἐπισημονικὲς ἔρευνες ἀναδεικνύουν τὴ Σίφνο ὡς τὴ σημαντικώτερη προμηθευτικὴ πηγὴ μεταλλευμάτων τῶν Κυκλάδων.

Ἀγιωργίτικα: Ἡ μεγαλύτερη μεταλλουργία τοῦ ἀρχαίου κόσμου

Ἡ ἐξερεύνηση τῆς περιοχῆς Ἀγιωργίτικα ἀπὸ τὸν ἀρχαιολόγο Θεόδωρο Σπυρόπουλο ἔφερε στὸ φῶς ἐγκαταστάσεις μεταλλευτικῆς δραστηριότητος, ποὺ θεωροῦνται παγκοσμίως οἱ μεγαλύτερες καὶ πιὸ ὀργανωμένες ποὺ ἔχουν ἐντοπιστῇ καὶ ποὺ ἀφοροῦν στὴν προϊστορικὴ περίοδο. Ἡ ὑπαρξὴ τους συνδέεται μὲ μεταλλοφόρο κοίτασμα χαλκούχου σιδηροπυρίτη. Εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικὲς οἱ πληροφορίες ποὺ δίνουν τὰ εὐρήματα, καὶ εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὸν κύριο Σπυρόπουλο γιὰ τὸν χρόνον ποὺ μᾶς διέθεσε, γιὰ νὰ μᾶς τίς ἀναφέρῃ καὶ νὰ μᾶς περιγράψῃ ἀναλυτικὰ τὰ στάδια ἐπεξεργασίας τοῦ μετάλλου, μὲ βάση τὴν ἔρευνά του στὰ Ἀγιωργίτικα. Μεγάλα λίθινα ἰγδία ἀποκαλύφθηκαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ, μέσα στὰ ὁποῖα γινόταν ἡ θραύση τοῦ ὀρυκτοῦ μὲ τὴ χρῆση λίθινων πεσσῶν. Ἀκολουθώντας τὰ στάδια ἐπεξεργασίας, προκειμένου νὰ κερδηθῇ χρόνος καὶ πολύτιμη θερμικὴ ὕλη, τὸ ὀρυκτὸ προϊόν ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τίς λίγες προσμίξεις μὲ διάφορους τρόπους. Καὶ ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τρόπους εἶναι τὸ λεγόμενο *zing*. Πρόκειται γιὰ δεξαμενὴ ἐπίπλευσης, ὅπου στὴν ἐπιφάνεια ἐπέπλεε τὸ ὑλικὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀπορριφθῇ. Μία τέτοια δεξαμενὴ ἐπίπλευσης λοιπὸν βρέθηκε στὰ Ἀγιωργίτικα, δίπλα σὲ θερμομεταλλουργικὸ κλίβανον. Στὰ Ἀγιωργίτικα ἐντοπίζονται ὅμως καὶ τὰ λεγόμενα *πλυντήρια*: πρόκειται γιὰ ὀριζόντια ἢ κεκλιμένα ἐπίπεδα μὲ αὐλακες, μέσα στὰ ὁποῖα τοποθετοῦνταν τὸ θρυμματισμένο ὑλικό. Δύο μικρὲς δεξαμενὲς στὰ ἄκρα αὐτῆς τῆς ἐγκατάστασης ὑποστηρίζουν τὴν ἀνακύκλωση νεροῦ, ποὺ διατρεχεῖ τοὺς αὐλακες ἢ τὸ κεκλιμένο ἐπίπεδο καὶ ἀπομακρύνει ἔτσι τὸ ἔλαφρὸ καὶ περιττὸ ὑλικό. Στὰ Ἀγιωργίτικα τὰ πλυντήρια ἔχουν κεκλιμένο ἐπίπεδο σὲ λαξευμένο βράχο, ὅπως καὶ δεξαμενὲς γιὰ τὴν ἀνακύκλωση τοῦ νεροῦ.

Συνεχίζοντας τὴν ἐνδιαφέρουσα πραγματικὰ περιγραφή ἐπεξεργασίας τοῦ μετάλλου, πληροφοροῦμαστε ὅτι τὸ ἀποκεκαθαρμένο ὑλικὸ τοποθετεῖται στὸν θερμομεταλλουργικὸ κλίβανον ἢ ἁλλοῶς κλίβανον τήξεως. Καὶ αὐτὸς τῶν Ἀγιωργίτικων ἀποτελεῖ ἓναν ἀπὸ τοὺς σημαντικώτερους ποὺ ἔχουν ἐντοπιστῇ στὴ Μεσόγειο. Εἶναι κυκλικὸς μὲ ἐσωτερικὴ διάμετρο 5,50 μ., κτισμένος μὲ πέτρες τῆς περιοχῆς καὶ μὲ πάχος τοιχωμάτων μεταξὺ 1,30 - 1,80 μ. Ἐσωτερικὰ εἶναι ἐπενδεδυμένος μὲ παχὺ στρώμα πηλοῦ πάχους 0,15 μ. Ἡ περίμετρος τοῦ λιθίνου δακτυλίου διακόπτεται ἀνατολικά ἀπὸ τὸ στόμο τροφοδοσίας, τοῦ ὁποῖου βρέθηκε τὸ μεγάλο λίθινον κατώφλι σὲ ὕψος 1,50 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδο τοῦ κλιβάνου. Ἐνας δευτερογενὴς δακτύλιος ὕψους περίπου 0,60 μ. εἶναι κτισμένος μὲ μικρὲς πέτρες στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κλιβάνου, ποὺ πιθανώτατα ὑποβάσταζε τὴ σχάρα τῆς καύσιμης ὕλης, πάνω στὴν ὁποία τοποθετοῦνταν τὸ πρὸς τήξιν ὑλικό.

Τὸ τηκόμενο προϊόν συλλεγόταν σὲ μεγάλα πήλινα ταψιά ἢ σὲ κοιλότητες στὸ δάπεδο τοῦ κλιβάνου. Ὁ κλίβανος εἶχε σχῆμα κωνικὸ καὶ ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς ὀροφῆς ἔδγαινε ὁ καπνός. Προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ τήξιν τοῦ μεταλλεύματος, ἀναπτυσσόταν στὸ ἐσωτερικὸ κλιβάνου θερμοκρασία 1.200 βαθμῶν Κελσίου! Νὰ σημειώσουμε ὅτι τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κλιβάνου στὰ Ἀγιωργίτικα ἐντοπίστηκε ἀπὸ τὸν κύριο Σπυρόπουλο γεμῆτο στάχτες καὶ κάρβουνα καθὼς καὶ θραύσματα σκωρίας.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι στὴ μεταλλευτικὴ αὐτὴ ἐγκατάσταση βρέθηκε κτίσμα, ποὺ

προφανώς εξυπηρετούσε τις ανάγκες των μεταλλωρύχων, όσο ανέμεναν την τήξη του μετάλλου. Πρόκειται για μεγάλο ορθογώνιο κτίσμα χωρισμένο σε δύο χώρους. Στο νότιο δωμάτιο υπάρχει έστια για την παρασκευή φαγητού, όπως επίσης και κτιστός δόθρος για την απόρριψη των καταλοίπων της φωτιάς και της τροφής. Η χρονολόγηση του κτηρίου τοποθετείται στους μεσοελλαδικούς χρόνους (2000-1500 π.Χ.), κάτι που επιβεβαιώνεται από τον τρόπο ταφής ενός νεκρού, που έντοπίστηκε στο δάπεδο του κτίσματος, σύμφωνα με την πρακτική των χρόνων αυτών. Στον δεύτερο χώρο του κτηρίου έντοπίστηκε ή δεξαμενή επίπλευσης που προαναφέραμε. Όσο για τον κλίβανο και τις συμπληρωματικές εγκαταστάσεις του βρέθηκαν σε χαράδρα στη θέση Σάλλου, βορείως του χωριού Ἀγιοργίτικα.

Οι έρευνητικές εργασίες του κυρίου Θεόδωρου Σπυρόπουλου συνεχίστηκαν και στο χωριό Στενό του δήμου Κορυθίων της Τεγέας, όπου υπήρχαν ένδειξεις για την ύπαρξη μεταλλουργικής εγκατάστασης. Πραγματικά έντοπίστηκε ένας μεγάλος θερμομεταλλουργικός κλίβανος του 4ου προς 5ο αιώνα μ.Χ., που χρησιμοποιήθηκε για την ανάτξη των παλαιών σκωριών της περιοχής. Ο κλίβανος έχει 2 θαλάμους μέσα στη γη, και στην επιφάνειά του υπήρχαν τρύπες για να φεύγει ο καπνός. Στο έσωτερο έκαιγε ή φωτιά για την τήξη του μετάλλου. Η διαδικασία που ακολουθούσαν οι μεταλλουργοί ήταν να κλείνουν τις τρύπες για να διατηρηθεί η θερμοκρασία. Με 2 σωλήνες κατασκευασμένους από πηλό, που λέγονταν αεραγωγοί –άνοιχτοι στην άκρη τους –, διωχέτευαν δξυγόνο στον κλίβανο, προκειμένου να διατηρηθεί η φωτιά. Χρησιμοποιούσαν για την καύση κυρίως μικρά ξύλα, που λείψανά τους έντοπίστηκαν στο έσωτερο του κλιβάνου. Μετά από μία εβδομάδα, που τον άφηναν για να κρυώσει, τον άνοιγαν και έπαιρναν το μέταλλο.

Ὅμιλῃ ὁ ἀνασκαφῆας Θ. Σπυρόπουλος

ΕΡ. Κύριε Σπυρόπουλε, ποιές ὑπῆρξαν οἱ ἐνδείξεις γιὰ τὴν ὑπαρξὴ μεταλλευτικῆς ἐγκατάστασης στὰ Ἀγιοργίτικα;

ΑΠ.: Τὰ Ἀγιοργίτικα τὰ ἐντόπισα μὲ τὴ βοήθεια τῆς ὑπαλλήλου μου Κυριακῆς Ἀλέμη, ὅταν ἀκόμη ὑπηρετοῦσα σὰν Ἐφορὸς Ἀρχαιοτήτων στὴν Τρίπολη. Ἡ ἴδια καταγόταν ἀπὸ τὴν περιοχὴ. Ἦταν «φύλακας» ἀρχαιοτήτων καὶ ἔδειχνε μεγάλο ἐνδιαφέρον. Μοῦ ἀνέφερε λοιπὸν ὅτι στὸ χωριὸ τῆς ὑπάρχουν ὠρισμένα περιέργα κτήρια, ἔτσι πῆγα καὶ τὰ εἶδα ἀπὸ κοντά. Ἦταν μία «τρομακτικὴ» ἐγκατάσταση, ὡς πρὸς τὴν ἔκταση ποὺ καταλάμβανε. Ἐνας κόσμος ὁλόκληρος, ποὺ δὲν μπορούσα νὰ καταλάβω περὶ τίνος πρόκειται. Δὲν σᾶς κρύβω ὅτι ἐτοιμαζόμουν νὰ τὰ παρατήσω, ὅταν εὐτυχῶς ἐπέμεινε ἡ κοπέλλα καὶ μὲ πῆγε σὲ ἕνα δικό τῆς χωράφι, μέσα σὲ μία χαράδρα, ὅπου ἐκεῖ εἶδα τὸν κλίβανο. Εἶχε καταρρεύσει στὸ ἐπάνω μέρος, ἔδειχνε ὅμως ἕνα μεγάλο κύκλο μὲ πολὺ σκληρὸ λίθινο δακτύλιο. Ὑπέθεσα στὴν ἀρχὴ ὅτι μπορεῖ νὰ εἶναι μία κυκλικὴ κατασκευή ὁποιασδήποτε ἐποχῆς ἢ ἕνας θολωτὸς τάφος. Κάνοντας ἀνασκαφὴ εἶδα τὰ κατάλοιπα τῆς φωτιάς καὶ σιγά-σιγά ἀνακαλύψαμε ἕνα τεράστιο μεταλλουργικὸ ἐργαστήριο προϊστορικῆς περιόδου, ποὺ θεωρῶ ὅτι εἶναι τὸ πῖο μεγάλο καὶ ὀργανωμένο στὸν κόσμο.

ΕΡ. Θεωρεῖτε ὅτι ὑπάρχουν μεταλλεῖα χρυσοῦ στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀρχαιότητας, ποὺ δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀνακαλύψει οἱ ἐρευνητές;

ΑΠ.: Στὴν Ἑλλάδα εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ χρυσὸς περιορίζεται στὸ μεταλλεῖο τοῦ Παγαίου. Στὴ νότιο Ἑλλάδα τὰ χρυσοφόρα κοιτάσματα δὲν εἶναι ξεκαθαρισμένα. Ἐνας χώρος ποὺ πιστεύω ὅτι ἔδωξε χρυσὸ εἶναι ὁ Ταῦγετος, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει ἀποδειχθῇ.

Ταξιάρχουλα Λαδά

ΚΑΠΟΙΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΠΑΙΔΟΦΙΛΟΙ ΚΑΙ ΦΟΝΙΑΔΕΣ:

Κύριε διευθυντά,

Εϋ̣γε στο τεϋχος τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ «Δαυλοῦ», ἀριθμ. 265, πού πρῶτος ἀπ' ὅλα τὰ Μ.Μ.Ε. χωρὶς φόβο καὶ προπαντὸς χωρὶς πάθος θέτει τοὺς δακτύλους του ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν τριῶν καυτῶν ἁμαρτημάτων, ὅχι μονάχα ὡς προσωπικῶν ἀστοχιῶν πού ἡ ἁμαρτία σημαίνει ἀλλὰ καὶ εἰδεχθῶν κακουργημάτων, ὅπως ἡ ἱερο-παιδοφιλία, ἡ ἱερο-ομοφυλοφυλία καὶ ὁ ἱερο-ευνουχισμός, κάτω ἀπὸ τὰ ταλαιπωρημένα ἀπὸ τοὺς ἀνίερους ἐκπρωσώπους τους ράσα.

Μέχρις ἐδῶ «οὐδὲν καινὸν» προσφέρω μὲ τὴν παροῦσα ἐπιστολή μου στὸ ἀξιότιμο ἀναγνωστικὸ κοινὸ τοῦ «Δαυλοῦ». Ὅμως ἐπιχειρῶ ν' ἀπαντήσω μὲ μία μονάχα φράση στὸ ἀγωνιώδες ἐρώτημα τῆς ἀξιότιμης συνεργάτιδάς σας κ. Ταξιαρχούλας Λαδᾶ, μὲ τὴν ὁποία κατακλείει τὴν ἔρευνά της γιὰ τὸν «παιδόφιλο» παπᾶ Πέτρο Παπουτσάκη, καταδικασμένο ἀπὸ τὸ Μικτὸ Ὅρκωτὸ Δικαστήριον Χαλκίδος σὲ ποινὴ 20ετοῦς κάθειρξης, ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξέτισε –ἄκουσον, ἄκουσον– μόνο δύο (2) μῆνες, ἀλλὰ καὶ δὲν τοῦ ἐπεβλήθη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ἡ ποινὴ τοῦ ἀποσχηματισμοῦ.

Αὐτὸ σημαίνει νάχης νὰ πληρώνης δικηγόρους, ἀλλὰ δὲν φθάνει μονάχα αὐτὸ σ' αὐτὸν τὸν τόπο, ὅπου ἀνθεῖ κάθε εἶδους ἀτιμωρησία. Καὶ δὲν εἶναι τὸ ἔγκλημα πού πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχῇ, ὅσο ἡ πηγὴ τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἡ ἐπιχωριάζουσα ἀτιμωρησία.

Θὰ ἔπρεπε ὁ προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας νὰ συγκαλέσῃ τὸ Α' βᾶθμιον καὶ Β' βᾶθμιον Συνοδικὸ δικαστήριον καί, ἀφοῦ καθαιρέσῃ τὸν παιδεραστὴ παπᾶ Πέτρο Παπουτσάκη, νὰ τὸν ἐξορίσῃ σὲ κανένα ἐρημομονάστηρον κάποιας βραχονησίδας, ὅπως αὐτὸ κοντὰ στὴ Ζάκυνθο, γιὰ νὰ καταστείλῃ τὶς ὁρμὲς τοῦ ἐρωτικοῦ πάθους του. Ἀλλὰ πῶς νὰ γίνουν ὅλα τοῦτα, κ. Λάμπρου, καὶ νὰ ταλαιπωρηθῇ ἓνας ρασοφόρος ἐγκληματίας τῆς περιωπῆς τοῦ παπᾶ Πέτρου Παπουτσάκη, ἀφοῦ φέρει τὴν ἰδιότητα –κρατήστε τὴν ἀναπνοή σας– τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ νῦν Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Τιμοθέου Παπουτσάκη, ἐνὸς Ἀρχιεπισκόπου πού δολοφόνησε ἓνα νεαρὸ μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφὸ του;

Στὴν ἔναντι σελίδα: Φωτοτυπία δημοσιεύματος τοῦ φ. Δεκεμβρίου τῆς ἐφημερίδας «Ἡ Ἀλήθεια γιὰ τὴν Κρήτη», ὅπου ἀποκαλύπτεται ὅτι ὁ διαστής κατὰ συρροὴν ἀνηλίκων παπα-Πέτρος Παπουτσάκης, πού καταδικάσθηκε σὲ κάθειρξη 20 ἐτῶν ἀλλὰ οὔτε φυλακίσθηκε οὔτε ἀποσχματίσθηκε («Δαυλός», τ. 265), εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Τιμοθέου (κατὰ κόσμον Μιχαὴλ) Παπουτσάκη. Στὸ ἴδιο δημοσίευμα ἀποκαλύπτεται ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιμόθεος ἔχει διαπράξει φόνο σὲ συνέργεια μὲ τὸν ἀδελφὸ του.

Μετὰ τιμῆς

Δρ Γεώργιος Μουστάκης

Καθηγητὴς Θεολογίας - Κοινωνιολογίας

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001

η ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΡΗΤΗ για την

**Ο ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΗΣ... ΣΑΤΥΡΟΣ!!
Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΡΗΤΗΣ!**

εγκαταλε-
λειμένα
παιδιά.

Απ' ότι

φάνηκε

όμως, κά-

ΟΙ ΟΥΝ ΤΟ

11 0 1
0000 00131

Ε Ο Υ ,
«έκπαιβς»

«Εκρυψε»
ένα κτή-

150A
150B
150C

ση-
Να

μειώσου-

ο λόγος

στάυρος

ΕΞΟ ΟΙ ΓΕΝΕΣ ΒΛΕΠΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΕΤΗ

И АНΘΕΙΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
* ΔΙΕΘΝΕΙΑΣ: ΜΛΑΝΣ ΧΑΡΗΣ *

Νά, πού τόν «κρατούσαν» οί Μασώνοι - Είχαν τή δικογραφία στή Στοά τους

WAL, EINAI ENOXOS FOTOFYI!!

Ο ΜΙΧΑΗΛ Κ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ

(Ἀπόφαση τοῦ Κακουργιοδικείου Ρεδύμνης, Αριθ. 44,45)15-2-32)

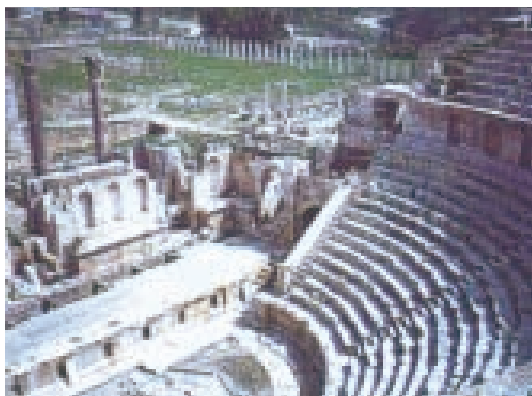
ΕΙΝΑΙ ΟΜΩΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΟΥ

ΠΟΣΕΣ ΗΣΑΝ ΟΙ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ;

Ἀπίστευτα ὑψηλὸς ὁ ἀριθμὸς τους

Μαθητὴς τῆς 7ης στὸ Α' Γυμνάσιο Πλάκας παρέδωσα μία –υποχρεωτική– μελέτη «Περὶ τῶν τριῶν τραγικῶν». Τὴν ἐπαύριον ὁ καθηγητὴς ἐξαλλος φώναξε: «–Τί εἶναι αὐτὰ πού γράφεις, τιποτένιε; Ἀμφισβητεῖς τὸ μεγαλεῖο τῶν τραγικῶν μας; «–Ὁχι», ἀπάντησα, «ἀλλὰ νομίζω ὅτι πολλοὶ ἄλλοι ἦσαν ἐξ ἴσου καλοὶ, ἀλλὰ δὲν ἔφθασαν σ' ἐμᾶς οὔτε αὐτοὶ οὔτε τὰ ἔργα τους». Ὁ καθηγητὴς οὐρλιαξε «–Εἶσαι θρασύτατος! Ἐπιμένεις, βρὲ ἱεροσόλυε;» «–Μὰ τὰ μαθηματικά λένε...», ψέλισσα. «–Νά... “δράσω” καὶ τὰ μαθηματικά σου καὶ σένα! δὲν ἀξίζεις γιὰ τὸ γυμνάσιό μας!»!

Φωτ. 1. Γέρασα: Βόρειο θέατρο, 3ος αἰ. μ.Χ.

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ. Καὶ ἐνῶ ἔληξε τὸ ἐπεισόδιο μὲ σχετικὲς ἐπιπτώσεις, δεκάδες χρόνια παρέμεινε ἡ ἀπορία: Εἶχε δίκιο ὁ καθηγητὴς ἢ ἐγώ; Ἔπρεπε νὰ περάσουν 55 χρόνια γιὰ νὰ ἀσχοληθῶ ξανά, ἔχοντας πλέον περισσότερα στοιχεῖα. Καὶ ἐπειδὴ γιὰ νὰ γίνῃ οὐσιαστικὴ ἔρευνα χρειάζονται «ἀνατρεπτικὲς» ἐρωτήσεις, ξεκινᾶμε: **1.** Πόσοι ἦσαν οἱ τραγικοὶ ποιητὲς; **2.** Πόσα ἔργα ἔγραψαν, παίχθηκαν ὅλα καὶ πόσες φορὲς (ἐπαναλήψεις); **3.** Πόσα τιμήθηκαν μὲ ἀ', β' ἢ γ' βραβεῖο καὶ σὲ ποίους ἀγῶνες; καὶ **4.** Πόσες ἑλληνικὲς πόλεις

ὑπῆρχαν ἀπὸ τὸν 7ο αἰ. ἕως τὸ 148 π.Χ. (κατάκτηση ἀπὸ Ρωμαίους);

Εἶναι γεγονός ὅτι τὰ εὐρήματα (ἀρχαιολογικά, πάπυροι κ.λπ.) εἶναι δραματικῶς λίγα – αἰτία ἢ γνωστὴ δράση τῶν ρωμαιοχριστιανῶν. Εἰδικώτερα στὴν δραματικὴ ποίηση ἢ καταστροφὴ ὑπῆρξε σχεδὸν ὀλοσχερὴς λόγῳ τῆς στροφῆς(:) πρὸς τὴν «σωτηρίαν τῆς ψυχῆς».¹ Ἔτσι ἀπέμειναν ψιχία ἀπὸ τὸν κολοσσαῖο ὄγκο τῆς [μόνο 32 τραγωδίες, 1,5(!) σατυρικό δράμα καὶ 13 κωμωδίες)].

Θὰ ξεκινήσουμε τὴν ἔρευνα ἀπὸ τὴν 4η ἐρώτηση, τὴν φαινομενικὰ ἄσχετη πρὸς τὸ θέμα, ἀλλὰ ὅμως θεμελιώδη γιὰ τὴν περαιτέρω τεκμηρίωση.

ΟΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΠΟΛΕΙΣ. Ὑπάρχουν πολλοὶ χάρτες μὲ ἀρχαιελληνικὲς πόλεις ἀλλὰ δὲν εἶναι πλήρεις. Τυχαῖα ἀνακάλυψα τὸ «ἀπόλυτο» βιβλίο, τὴν περίφημη ἐργασία τοῦ Πανεπιστημίου Πρίνστον «Ἐγκυκλοπαίδεια Κλασικῶν Πόλεων»,² πού προσδιορίζει τὴν θέση ≈

2.500 έλληνικων και ρωμαϊκων πόλεων, εξ ὧν οἱ 1.500 εἶναι ἑλληνικές. Βεβαίως ἦσαν πολὺ περισσότερες ἀφοῦ καὶ ὁ Μένανδρος στοὺς «Ἐπιτρέποντες» λέγει: «Εἰσὶν αἱ πᾶσαι πόλεις, ὅμιον εἶπείν (= περίπου) χίλια. Τρισμύριοι οἰκοῦσ' ἐκάστην». Ἀναλυτικά: Κυρίως Ἑλλάς 517, Μ. Ἀσία 316, Πόντος 33, Κύπρος 34, Βαλκάνια 60, Μεγάλη Ἑλλάς (Ἰταλία) 197, Ἀφρική 84, Μ. Ἀνατολή ἕως Ἰνδία 103, Ἰδηρία 62, Γαλλία 59 καὶ Ἀγγλία 32, Σύνολον = 1.497.

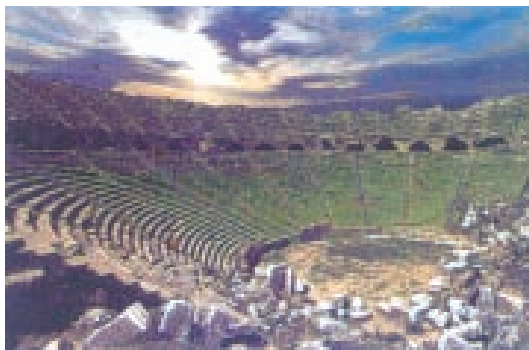
[**Σημ. 1:** Μόνο στὴν Ἀγγλία ἔχουμε ὀνόματα Ἀλόνη, Καίστωρ, Ἐκκλές, Λεύκαρον, Λίνδος κ.ἄ. **Σημ. 2:** Ὑπάρχουν καὶ παλαιότερες ἐκδόσεις ὅπως τοῦ Smith (1856) μὲ ≈ 12.000 τοπωνύμια ἀλλὰ χωρὶς χάρτες κ.ἄ. Ἐπίσης ἓνα φιλόδοξο σχέδιο ὁρίζεται σὲ ἐξέλιξη, τὸ «Lexicon of the Greek-Roman Cities», ἀφοῦ ξεκίνησε τὸ 1992 ἡ περιοδική του ἐκδοση καὶ μέχρι τώρα συμπληρώθηκαν μόνον 6 τόμοι ἕως τὸ λήμμα «Ἀρσινόη» (15 ὁμώνυμες πόλεις!). Ἡ ὁλοκλήρωση τοῦ ἔργου σὲ 60 τόμους μὲ **25.000** πόλεις. **Σημ. 3:** Τὰ διδλία εἶναι δυσσεύρετα.]

ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΘΕΑΤΡΑ. Στὶς 1.500 πόλεις πρέπει νὰ προσθέσουμε ἀρκετὲς λόγῳ **α**. Τῆς μὴ ἐγγραφῆς ἐκ παραδρομῆς ὅπως λ.χ. τὶς 15 Ἀρσινόες, ἔστω 400 καὶ **β**. Τῆς ἀνακαλύψεως των μετὰ τὸ 1970, ἔστω 300, ἤτοι σύνολον 2.200. Αὐτὲς πρέπει νὰ τὶς διπλασιάσουμε λόγῳ **α**. Τῆς μὴ εἰσέτι εὐρέσεως των ὅπως ἡ θυθισένη Ἑλίκη καὶ **β**. Τῆς ὑπάρξεως μαντείων, θεραπευτηρίων ἱερῶν κ.ἄ. [ὅπως Νεκρομαντεῖο Ἀχέρωνος, Ἀσκληπιείων 280(!)], ὅπου ἐγένοντο καὶ δραματικοὶ ἀγῶνες. Ἐπομένως **4.500** πόλεις τουλάχιστον.

Ἡ κάθε ἑλλ. πόλη ὡς «πόλις» εἶχε Ἀγορὰ μὲ δημόσια κτήρια,³ ναοὺς, στάδια καὶ θέατρα. Πολλὲς πόλεις μάλιστα εἶχαν δύο (Γέρασα τῆς Παλαιστίνης)

[**Φωτ. 1**] ἢ καὶ τρία (Ἀθήνα). Τὰ θέατρα λοιπὸν ἦσαν τουλάχιστον $6.500 [= (500 \times 3) + (1.000 \times 2) + 3.000]$. Τὰ μαθηματικὰ λοιπόν...

«Ὅταν δὲ λέμε 6.500, δὲν ἐννοοῦμε «θεατρᾶκια» τῶν 30-500 θέσεων ἀλλὰ κολοσσιαῖα, συνήθως μαρμάρινα, κτίσματα γιὰ 5.000-30.000 θεατῆς. Μέσος ὅρος = 15.000 ὅπως τῆς Σίδης Παμφυλίας (Ἀνατολία) τοῦ 190 μ.Χ.

Φωτ. 2. Θέατρο Σίδης, 190 μ.Χ. Θεατῆς 15.000.

Φυσικὰ δὲν θὰ κατασκευάζαν τόσο τεράστια καὶ πολυδάπανα θέατρα (ἐλάχιστοι ναοὶ ἦσαν δαπανηρότεροι, π.χ. Παρθενὼν) γιὰ νὰ μένουν ἄδεια. Ἀντιθέτως ἦσαν πάντοτε πλήρη κατὰ τὶς πολυάριθμες παραστάσεις, ἀφοῦ ἡ ζήτησις ἦταν τεράστια. Στὴν Ἀθήνα ἐδίδοτο στοὺς ἀπόρους ὡς εἰσιτήριον τὸ «θεωρικὸν διάβολον». Ἡ γνώμη λοιπὸν τῶν ἱστορικῶν τοῦ κατεστημένου ὅτι τὰ θέατρα ἐχρησιμοποιοῦντο μόνο μία φορὰ τὸν χρόνον καὶ μόνο γιὰ ἀγῶνες (ὄχι ἐπαναλήψεις) εἶναι τουλάχιστον γελοία.

ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΘΕΑΤΕΣ. Οἱ Ἕλληνες ὡς «πολίται» (= οὐσιαστικῶς μέτοχοι στὰ δρώμενα τῆς πόλεως) ἦσαν κοινωνικοὶ μὲ σέβας πρὸς τοὺς θεσμούς, ἐλεύθεροι καὶ χαρούμενοι. Ἀποτέλεσμα οἱ συχνὲς συγκεντρώσεις σὲ ἐορτὲς καὶ πανηγύρεις, δηλ. προσφορὲς πρὸς θεοὺς, ἀναμνήσεις γεγονότων κ.ἄ., ὅπου γλεντοῦσαν μὲ τὴν ψυχὴ τους «πανδήμως».⁴

Οἱ Ἀθηναῖοι, ποὺ μόνον αὐτῶν γνωρίζουμε τὸ πληρὲς ἐορτολόγιο, εἶχαν 52(!) ἐορτῆς, ποὺ διακοῦσαν ἀπὸ μία ἕως ἑξὶ ἡμέρας.⁵ Ἀρα κάθε ἑπταήμερο εἶχαν μία ἐορτὴ διήμερη (κατὰ μ. ὄρο). Ἀντίστοιχα ἐορτολογία θὰ εἶχαν ὅλες οἱ πόλεις.

Ἐάν γινόνταν μία μόνο παράσταση (συνήθως ἐπανάληψη) κάθε ἑορτή, οἱ συνολικὲς ἐτήσιες παραστάσεις στὰ 6.500 θέατρα ἦσαν 330.000, ποὺ τὶς παρακολουθοῦσαν τουλάχιστον 3 δι-σεκατομμύρια θεατὲς! (330.000×9.000 . Πάλι τὰ μαθηματικά...).

Μὰ εἶναι δυνατόν; Ποῦ δρέθηκαν τόσα ἑκατομμύρια ἄνθρωποι;

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛ. ΠΟΛΕΩΝ.

Σχ. 1. Πληθυσμὸς ὑψηλίου σὲ ἑκατ.

Ἐάν ρωτήσετε ἀπόφοιτο λυκείου: «Πόσοι ἦσαν οἱ Ἕλληνες κατὰ τὴν μακεδονικὴ λ.χ. περίοδο;», λίγοι θὰ δεχθοῦν τὰ 2 ἑκατομμύρια. Ὁμως ὁ πληθυσμὸς ἦταν πολὺ μεγαλύτερος. Ὁ ἔγκριτος ἐκδ. οἶκος Hachette σὲ παγκόσμιο χάρτη⁶ προτείνει πληθυσμὸ τῆς οἰκουμένης 460 ἑκατομμύρια τὸ 50 π.Χ. [Σχ. 1]. Ἡ μείζων περιοχὴ τῶν ἑλλ. πόλεων ἀριθμεῖ τὸ 1/4 τῶν κατοίκων ἤτοι ~ 120 ἑκατ.

Ἐὰς τοὺς ὑπολογίσουμε ἀλλιῶς: Οἱ 4.500 πόλεις κατοικοῦντο ἀπὸ 30.000 «ἐλευθέρους» (πολίτες καὶ ξένους, ὄχι δούλους) ἢ κάθε μία. Τὸν ἀριθμὸ θεωροῦμε λογικὸ, ἀφοῦ ταυτίζεται μὲ τὸ Μενάνδρου εὐρὼς παραδεγμένο «τρισυμρίων». Ἐπομένως συνολικὰ ἔχουμε 140 ἑκατομμύρια Ἕλληνες.

Παρέκδοξη: Ὅπως γιὰ ὅλους τοὺς τομεῖς, ἔτσι καὶ γιὰ τὸν πληθυσμὸ ὑπάρχουν στοιχεῖα μόνον γιὰ τὴν Ἀθήνα. Οἱ χιλιάδες ἑλλ. πόλεις ἔμειναν «περιέργως» ἀνιστόρητες. Ἡ Ἀθήνα λοιπὸν τὸ 431 π.Χ., ἀρχὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου,⁷ διέθετε στρατὸ ≈ 19.000 (13.000 ὀπλίτες, 1.000 ἱππεῖς, 2.000 ἐφήβους καὶ 2.500 ἐφέδρους). Προσθέτουμε 31.000 [= $19.000 \times 1,6$, ἤτοι ἀγόρια μέχρι 18 ἐτῶν καὶ γέροντες ἀπὸ 55 ἐτῶν] καὶ ἔχουμε 50.000 ἄνδρες ἤτοι 100.000 κατοίκους «πολίτας» (Θουκ. Β 13) μὲ 50.000 μέτοικους (9.500 ὀπλίτες).⁷ Σύνολο «ἐλευθέρων» 150.000.

Ἄλλος ὑπολογισμός: 40.000 πολίτες, μὲ τὰ γυναικόπαιδα = 135.000 + 65.000 μέτοικοι. Σύνολο 200.000 [οἱ δούλοι ὑπολογίζονται σὲ 400.000]. Ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ προτείνονται⁸ γιὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ἤτοι 100.000 σὺν 500.000 περίοικους καὶ εἰλωτες. Μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες πόλεις τὸ 580 π.Χ. ἦταν ἡ Σύβαρις⁹ μὲ 300.000 κατοίκους!

Τὰ ἑκατομμύρια λοιπὸν τῶν Ἑλλήνων παρακολουθοῦσαν 330.000 παραστάσεις κατ' ἔτος. Πόσες χιλιάδες ἔργα παίχθηκαν στὰ 400 (τουλάχιστον) ἔτη;

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ. Δὲν θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴν οὐσία τοῦ δραματικοῦ ἔργου, ποὺ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ 6 εἶδη ποιήσεως, θὰ ὑπολογίσουμε ὅμως τὸν ἀριθμὸ τῶν τραγωδιῶν (ἀνάλογα εἶναι τὰ σατυρικὰ δράματα καὶ οἱ κωμωδίες).

Ἡ τραγωδία, ἐξέλιξε τοῦ χορικοῦ ἄσματος (= τραγούδι μὲ χορὸ) καὶ ὁ διθύραμβος (ᾄσμα «Δ» τ. 258 «Ἡ τραγωδία», Κ. Γεωργανᾶ) θεωροῦνται ἀπὸ τὸ κατεστημένο Ἀθηναϊκὴ «ἐφεύρεση». Ὑποτίθεται ὅτι πρωτοπαρουσιάσθηκε στὴν Ἀγορὰ τὸ 534 π.Χ. ἀπὸ τὸν Θέσπιν. Βεβαίως ἐνῶ τὰ Διονύσια ἦσαν εὐρύτατα διαδεδομένη ἑορτὴ στὶς ἑλλ. πόλεις, στὴν Ἀθήνα ἐωρτάζονταν λαμπρὰ μὲ 4 μάλιστα πανηγύρεις, τὰ ἑξαήμερα Μεγάλᾳ Διονύσια μὲ ἑναρξὴ τὴν ἑαρινὴ ἰσημερία (21 Μαρτίου) στὸ Θέατρο Διονύσου, τὰ Μικρὰ Διονύσια στὸν Πειραιᾶ τὴν 25 Δεκεμβρίου, τὰ τετραήμερα Λήναια 23 Ἰουνίου καὶ τὰ τριήμερα Ἀνθεστήρια τὴν 1η Μαρτίου.

Βεβαίως θεωρῶ ἀπαράδεκτη τὴν ἄποψη (ἀθηναϊοκεντρικὴ) τῆς «ἰδρύσεως» τοῦ δράματος καὶ παρουσιάσεως μόνο στὴν Ἀθήνα, μόνο γιὰ ἁγῶνες στὰ Μ. Διονύσια.

1 Τὰ λαϊκά «δρώμενα» –πανηγύρια– είναι ὁ πυρήνας τῆς κοινωνικῆς θρησκείας τῶν Ἑλλήνων, ἄρα πανάρχαια: Ὁ *διθύραμβος* (λυρικό ᾄσμα), ὁ *ἱαμβος* (σκωπτικό ᾄσμα), ὁ *χορός* (μίμησις), ἡ *πομπή*, ὁ *κορυφαῖος*, ὁ *ὑποκριτής* (ὑποῖπο-κρίνεται) εἶναι βασικά στοιχεῖα τους. Φυσικά καί ἐξελίσσονται ὅπως λ.χ. ὁ διθύραμβος ἀπὸ τὸν Λέσβιο Ἀρίωνα στὴν Κόρινθο τὸ 640 π.Χ.

2 Τὰ «δρώμενα» ἐκτυλίσσονται σὲ ὅλες τὶς πόλεις (Κόρινθο, Λέσβο κ.ἄ.) καί σὲ ὅλες τὶς (πολλές) τοπικὲς ἐορτὲς, ὅπως καί σήμερα σὰν ἀρχαία συνέχεια στὴν Ἁγία Ἄννα Εὐβοίας, Ἀγιάσσο Λέσβου κ.ἄ.

3 Δραματικοὶ «ἄγῳνες» μὲ ἔπαθλο ἓνα ἀπὸ τὰ 3 βραβεῖα δὲν γίνονται μόνο στὴν Ἀθήνα ἀλλὰ καί στίς 4 πανελλήνιες ἐορτὲς (Πύθια) ὡς καί σὲ πολλὲς τοπικὲς (Δήλια, Ὑακίνθια κ.ἄ.). Ἐπαναλήψεις ἔργων ἢ παραστάσεις μὴ βραβευμένων ἦσαν συνηθέστατες.

4 Ὅτι ἤγκμασε πρὸ τοῦ βου αἰ. τὸ δράμα στίς *δωρικὲς πόλεις*, ἀπόδειξη εἶναι ἡ συνεχὴς χρῆσις τοῦ *δωρικοῦ* μέλους στὰ χορικά.

Ὁ Λυδὸς Ἀλκμάν δραματουροῦσε τὸ 680 στὴν Σπάρτη, ὅπως καί ὁ Λέσβιος Τέσπανδρος. Ὁ Ἀριστοτέλης¹¹ δηλοῖ: *ἀντιποιοῦνται* (= διεκδικοῦν) *τῆς τε τραγωδίας καὶ κωμωδίας οἱ Δωριεῖς* (Μεγαρεῖς, Σικελοί, Πελοποννήσιοι).

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. Παρ' ὅλο πὺν ἀγῳνες ἐγένοντο σὲ δεκάδες πόλεις, γνωρίζουμε τὴν διαδικασίαν τους μόνο στὴν Ἀθήνα: Ὑπεύθυνος τῶν ἀγῳνων ἦταν ὁ «ἐπώνυμος ἄρχων»⁷ γιὰ τὰ Μ. Διονύσια, γιὰ τὶς λοιπὲς ἐορτὲς ὁ «*βασιλεὺς*».¹⁰ Ἐπελέγοντο διὰ κλήρου ἀπὸ τοὺς πλούσιους οἱ *χορηγοί*, ἐπίσης ἡ ἐπιτροπὴ *προκρίσεως* καί οἱ 10 κριτὲς. Στὴν ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε ἕκαστος τῶν (τουλάχιστον) δέκα ποιητῶν μία «*τετραλογία*» ἀποτελούμενη ἀπὸ τρεῖς τραγωδίαι καὶ ἓνα σατυρικό δράμα (οἱ κωμικοὶ ἀπὸ μία κωμωδία). Στοὺς τρεῖς προκρινόμενους μετὰ ἀπὸ ἡμερήσια παρουσίαση ἐδίδοντο ἀπὸ τοὺς κριτὲς ἃ βραβεῖο (στέφανος κισσοῦ) δ' καὶ γ'.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΜΕΓΑΛΟΙ ΤΡΑΓΩΔΟΙ. Ὅ,τι μᾶς ἔμεινε ἀπὸ τὶς χιλιάδες τραγωδῶν καὶ τὶς δεκάδες χιλιάδες τῶν ἔργων τους εἶναι οἱ τρεῖς μεγάλοι (ἐλλείπει ἄλλων πρὸς σύγκριση) Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐριπίδης (33 ἔργα) καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἀπὸ χιλιάδες κωμικοὺς. Ἀπὸ τοὺς λοιποὺς; Μόνον ἀποσπάσματα! (Fragenta).

Φωτ. 3. Τραγικὴ μάσκα.

Οἱ δραματικοὶ ποιητὲς ἔγραφαν *κάθε* χρόνο ὄχι μόνον ἓνα ἔργο ἀλλὰ μέχρι 3, γιὰ νὰ λάβουν μέρος στίς τοπικὲς ἐορτὲς, ἀλλὰ καί σ' αὐτὲς ἄλλων πόλεων. Λ.χ. ὁ Ἀριστοφάνης τὸ 411 ἔγραψε δύο ἔργα, ὁ δὲ Εὐριπίδης πρωτοπαρουσίασε τὴν «Ἀνδρομάχη» στὸ Ἄργος.

1 Αἰσχύλος: Ἐπὶ 45 ἔτη ἔγραφε συνεχῶς. Ὅμως ἀπέμειναν μόνον 7 τραγωδίαι καὶ ἀποσπάσματα ἀπὸ 78 τραγωδίαι καὶ 15 σατυρικά, ἴσως καὶ 20 τίτλοι μόνον. Ἄν συνυπολογίσουμε τὶς τραγωδίαι (τῶν τριλογιῶν) ποὺ χάθηκαν –100 ~ 150– ἔχουμε 220 ~ 270 τραγωδίαι, δηλ. συνέθεσε 74 ἕως 90 *τριλογίαι*!

2 Σοφοκλῆς: Στὰ 65 γόνιμα ἔτη τοῦ συνέγραψε πάμπολλα ἔργα· ἔμειναν 7 τραγωδίαι καὶ ἀποσπάσματα ἀπὸ 129 (σὺν 15 ἐκ σατυρικῶν) πιθανὸν σὲ τίτλους 30. Σὺν τὶς 150 ἕως 200 χαμέναις ἔχουμε συνολικά 330 τραγωδίαι, 380 δηλ. 110 ἕως 127 *τριλογίαι*.

3 Εὐριπίδης: Ἐγραφε ἐπὶ 50 ἔτη· ἔμειναν 17 τραγωδίαι, 2 σατυρικά, ἀποσπάσματα ἀπὸ 92 τραγωδίαι καὶ 9 σατυρικά καὶ 25 τίτλοι. Ἄν χάθηκαν 120 ~ 180 ἔχουμε συνολικά 265 ~ 325 ἤτοι 88 ἕως 108 *τριλογίαι*.

Ἐπομένως: Οἱ τρεῖς μεγάλοι ἔλαβαν μέρος στοὺς προκριματικοὺς τῶν ἑορτῶν τῆς Ἀθήνας (μόνο;) τουλάχιστον 74 φορές ὁ Αἰσχύλος, 110 ὁ Σοφοκλῆς καὶ 88 ὁ Εὐριπίδης με *δύο* (ἢ 1,7) τετραλογίες ἐτησίως. Κέρδισαν ἀντιστοίχως 13, 18 καὶ 4 (;) νίκες ἥτοι ποσοστὸ ἐπιτυχίας περίπου 16%, 15%, 4%. Τὸ θεωρεῖτε μικρὸ; Ὁχι, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν τὸν μέγα συναγωνισμό ἀπὸ πολλοὺς καὶ ἐξαιρετοὺς ποιητές.

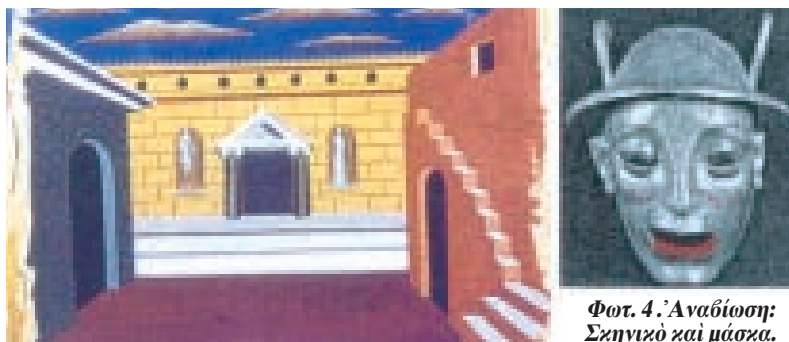
ΠΟΣΕΣ ΟΙ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ; Γιά νὰ ὑπολογίσουμε τὶς συνολικὲς τετραλογίες (τρεῖς τραγωδίες καὶ ἓνα σατυρικό δράμα) ποὺ γράφονταν καὶ παίζονταν –ἀνεξάρτητα ἂν δραβεύονταν– ἐπὶ 400 ἔτη (534-146, ἀπὸ Θέσπιν ἕως Ρωμαιοκρατίας), *πρέπει* νὰ προχωρήσουμε σὲ κάποιες παραδοχές:

- 1 Οἱ μέχρι σήμερα τίτλοι ἔργων ἐλήφθησαν ἀπὸ τὸ Index τῶν Ἀποσπασμάτων (TGR = Tragicorum Graecorum Fragmenta).¹³ Γνωρίζουμε λοιπὸν 287 ποιητὲς καὶ 691 ἔργα τους.
- 2 Ὁ συνδυασμὸς τῶν ἔργων αὐτῶν σὲ τριλογία (πολλῶ μᾶλλον σὲ τετραλογία) εἶναι σπάνιος ὅπως λ.χ. Ἀγαμέμνων/Χοηφόροι/Εὐμενίδες. Ἄρα οἱ τετραλογίες πλησιάζουν τὶς 690.
- 3 Δεχόμεθα ὅτι *ὅλοι* οἱ δραματοῦργοι ἔγραφαν σχεδὸν συνεχῶς κατὰ μέσον ὄρο (ΜΟ) ἐπὶ 40 ἔτη, μία τετραλογία (ἢ κωμωδία) ἐτησίως τουλάχιστον.
- 4 Λόγω ἐλλείψεως στοιχείων γιὰ τὶς λοιπὲς ἑλλ. πόλεις ποὺ διωργάνωναν ἀγῶνες (Δήλια κ.ἄ.) ὑπολογίζουμε μόνο τοὺς ὑποψήφιους ποιητὲς στὶς ἐορτὲς τῆς Ἀθήνας.
- 5 Θεωροῦμε λογικὸ ὅτι στὰ 6.500 θέατρα ἐπαίζοντο ὄχι μόνο τὰ δραβευμένα ἔργα, ἀλλὰ ὅλα ποὺ ὑποβλήθηκαν στὶς ἐπιτροπὲς προκρίσεως. Τὸ ἴδιο συμβαίνει τώρα μὲ τὰ ἐκατοντάδες ἔργα τῶν κινηματογραφικῶν festivals.

ΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ. Θὰ ὑπολογίσουμε τὶς τραγωδίες μὲ τρεῖς διαφορετικοὺς τρόπους.

α Τραγωδοί: Στὸ TGF καταγράφησαν 300 περίπου ποιητὲς ποὺ διεσώθησαν ἔργα ἢ ἔργοι τους. Ὑπολογίζω ὅτι γνωρίζουμε ἄλλους τόσους –μόνο τὰ ὀνόματά τους ὄχι ἔργα τους. (Λ.χ. ὁ Ἀριστοφάνης στοὺς «Βατράχους» ἀναφέρει τοὺς Φορμύσιο, Μεγαίνετο, Κλειτοφῶντα, Θηραμένη κ.ἄ. ποὺ δὲν ἀναφέρονται στὸ TGF). Προσθέτω 400 ποὺ ὑποθέτω ὅτι τὰ ὀνόματά τους χάθηκαν γιὰ πάντα(;), ἀφοῦ ἡ ἑλλ. γραμματεία ἀποτελεῖται σήμερα ἀπὸ 3.500 διδῆλια μόνον ἥτοι τὸ ἓνα χιλιοστὸ (1‰) τοῦ συνόλου τῆς. Τὰ λοιπὰ καμένα/χαμένα/χωμένα.

Ἄρα ὑπῆρξαν $300 + 300 + 400 = 1.000$ τραγωδοὶ ποὺ συνέθεσαν $1.000 \times 40 = 40.000$ τετραλογίες ἥτοι $3 \times 40.000 = 120.000$ τραγωδίες (!) σὲ διάστημα 400 ἐτῶν. Βεβαίως ἂν προ

Φωτ. 4. Ἀναβίωση:
Σκηνικό καὶ μάσκα.

του Θέσπιδος (534 π.Χ.) παίζονταν, έστω έπὶ 100 έτη, πρωτόγονες τραγωδίες, η̄ μετά τήν ρωμαϊκή κατάκτηση συνεχιζόταν η̄ συγγραφή τραγωδιών, ό άριθμός πρέπει νά αύξηθῇ κατὰ 50%.

”Αν σᾶς φαίνονται οἱ άριθμοὶ ύπερβολικοί, δεχθῆτε ὡς *έλάχιστον* 300 τραγωδούς με̄ τις 36.000 τραγωδίες καὶ τὰ 12.000 σατυρικά δρᾶματά τους.

β Άλλος τρόπος: Υποθέτουμε ὅτι οἱ ύποψήφιοι γιὰ τήν παρουσίαση (χορήγηση χοροῦ) τετραλογίας στίς δύο τουλάχιστον έορτές τῶν Ἀθηναίων ἦσαν 10 ~ 15 ἀνὰ άγῶνα. Στὰ 400 έτη λοιπὸν κατετέθησαν καὶ φυσικά (ἀφοῦ δὲν πετάχθηκαν) παίχθηκαν ἀργότερα σὲ ὅλα τὰ θέατρα 8.000 ἔως 12.000 τετραλογίες (= $15 \times 2 \times 400$), δηλ. συνολικά 24.000 ~ 36.000 τραγωδίες.

γ Τέλος ἀπὸ τὸ TGF¹³ γνωρίζουμε 691 τραγωδίες καὶ σατυρικά καὶ ἄλλων τόσων μόνο τοὺς τίτλους, ἤτοι συνολικά 1.400 τετραλογίες (σύμφωνα με̄ τήν παραδοχή 2). ”Αν θεωρήσουμε τουλάχιστον τετραπλάσιο τὸν άριθμὸ τῶν χαμένων έργων, τότε οἱ τετραλογίες εἶναι $(4+1) \times 1.400 = 7.000$ καὶ οἱ τραγωδίες 21.000.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ. Στὰ 6.500 θέατρα τῶν 4.500 έλληνικῶν πόλεων 3 δισεκατομμύρια θεατὲς έτησίως παρακολουθοῦσαν τήν «διδασκαλία» χιλιάδων έργων γραμμένων ἀπὸ 1.000 (ἢ 400) τραγωδούς καὶ ἀντίστοιχους κωμικούς. Πόσες έπιτέλους ἦσαν οἱ τραγωδίες; Διαλέξετε: 21.000, 36.000 ἢ 120.000! Σίγουρα δὲν εἶναι οἱ 32 τῶν τριῶν μεγάλων... Τὰ μαθηματικά αὐτὰ λένε, κ. καθηγητά!

Υ.Γ. Συνήθως οἱ ἀπαντήσεις φέρνουν νέες έρωτήσεις: Οἱ «τρεις μεγάλοι» καὶ ὁ Ἀριστοφάνης εἶναι μέχρι σήμερα ἀνυπέρβλητοι (Σαίξπηρ καὶ Μολιέρος ἀγνοοῦν ἀντιγραφεῖς)· εἶναι ὅμως οἱ καλύτεροι; Ποῖοι τοὺς νίκησαν στοὺς άγῶνες; Ποῖα τὰ έργα νικητῶν ἄλλων έλλ. άγῶνων; Πόσες ἀπὸ τις χιλιάδες τραγωδίες –θραυευμένες ἢ μὴ– ἦσαν ύπέροχες; Ἐλπίζουμε ἡ κατα-χωνιασμένη κληρονομιά μας νά ρίξῃ φῶς στὰ έρωτήματα. Γενικῶς, ἡ μόνη έλπίς...

Βιβλιογραφία

1. Ήθεση Βουλῆς Ἑλλ. 1999. Ἀρχαῖο Θέατρο.
2. The Princeton Encycl., «Classical sites».
3. Κ. Καρμιράντζος, «Πολιτεύματα καὶ Ἑλλ. Πόλεις», «Δ», τ. 238.
4. Κ. Καρμιράντζος, «Οἱ Ἑλληνες καὶ ἡ Θρησκεία», «Δ», τ. 244.
5. Ι. Σταματάκος, «Λεξικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης».
6. «Ἱστορικὸς Ἀτλας», ἐκδ. Πατάκη.
7. R. Flachelière, «Δημόσιος βίος τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων», Παπαδήμας.
8. Κ. Κάσσης, «Ἡ Ἀληθινὴ Ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ».
9. J. Stobart, «Τὸ θαῦμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ», ἐκδ. Ἀγκυρα.
10. Κ. Κολόμποδα, «Ἡ Ζωὴ στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα», σ. 176.
11. Ἀριστοτέλης, «Περὶ ποιήσεως».
12. Α. Lesky, «Ἱστ. Ἑλλ. Λογοτεχνίας».
13. Fr. Nausk - B. Shell, «TGF».

Κωστῆς Καρμιράντζος

Ἀρχιτέκτων ΕΜΠ

Πληροφοροῦμε τοὺς διαμένοντες ἐκτὸς Εὐρωζώνης συνδρομητὲς έξωτερικοῦ, ὅτι ἡ δωδεκάμηνη συνδρομὴ τους, ἡ ὁποία παρέμεινε σταθερὴ ἐπὶ 17 χρόνια (80 δολλ.), λόγω τῆς ραγδαίας ύποτίμησης τοῦ δολλαρίου ΗΠΑ ἔναντι τοῦ εὐρώ ἀναπροσαρμόζεται κατ' ἀνάγκην στὰ 100 δολλ. ΗΠΑ (δωδεκάμηνη) ἢ στὸ ἰσόποσό τους σὲ οἰοδήποτε ἄλλο νόμισμα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΝ «ΥΠΕΡΜΟΝΤΕΡΝΑ» ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟ «ΣΤΟΜΑΧΙΟΝ» ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΗ

**Ἡ ἔρευνα στήν Ἀμερική τοῦ σωθέντος
ἔργου ἀφήνει κατάπληκτους τοὺς ἐρευνητές**

Εἶχαμε ἀναφερθῇ σέ προηγούμενο ἄρθρο μας («Δαυλός», τ. 263) στο «ταξίδι» ἐνὸς βιβλίου τοῦ Ἀρχιμήδη ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ στὴν Ἀμερική. Ὅπως εἶναι γνωστό, μὲ ὑγρὸ λιμέττας καὶ μὲ ἓνα σφουγγάρι προσπάθησαν οἱ δυζαντινοὶ καλόγεροι πρὶν ἀπὸ 800 χρόνια νὰ καταστρέψουν ἓνα σημαντικό ἔργο-κλειδὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν: τὴν μοναδικὴ γνωστὴ κόπια τῆς «μεθοδολογίας» τοῦ μεγάλου Ἑλλήνα Συρακούσιου μαθηματικοῦ Ἀρχιμήδη (287-213 π.Χ.), μιᾶς μεγαλοφυΐας τῆς ἀρχαιότητος. Γιὰ τὴν κατοχὴ αὐτοῦ τοῦ βιβλίου πλήρωσε κάποιος σὲ μία δημοπρασίᾳ τῆς Νέας Ὑόρκης 2,2 ἑκατομμύρια δολλάρια.

Ἕνα μακροσκελὲς ἄρθρο στὸ γερμανικὸ περιοδικὸ «GEO», Ὀκτώβριος 2003, περιέγραφε τὴν ἔρευνα 800 ἀρχαίων ἐλληνικῶν χειρογράφων καὶ εἰδικώτερα ἐνὸς βιβλίου τοῦ Ἀρχιμήδη καὶ τὸ «ταξίδι» του στὸ ἀμερικανικὸ Πανεπιστήμιο Stanford University, ὅπου τὴν ὥρᾳ ἐρευνᾶται.

Ἐμπειρογνώμονες ἀνακαλύπτουν τὰ μυστικὰ τοῦ «Στομαχίου»

Ακόμα δὲν εἶχα προφτάσει νὰ ἀποτελειώσω τὴν ἀνάγνωση τῆς δεύτερης περιγραφῆς τοῦ βιβλίου, ὅπως παρουσιάστηκε στὸ γερμανικὸ περιοδικὸ τοῦ Ὀκτωβρίου «GEO», καὶ βρῆκα περιγραφή καὶ τοῦ ἔγκυρου περιοδικοῦ τοῦ Ἀμβούργου «Der Spiegel», 20.12.2003, μὲ τὴν ἐπικεφαλίδα «*Μαθηματικά, τὸ μυστικὸ πᾶζλ τοῦ Ἀρχιμήδη – οἱ ἀνακαλύψεις του στὴν Ἀμερική*».

Μέχρι τὴν ὥρᾳ τὰ ἀποσπάσματα τῆς πραγματείας «Στομάχιον» τοῦ Ἑλλήνα μαθηματικοῦ δὲν εἶχαν προσεχθῇ καὶ ληφθῇ στὰ σοβαρὰ ἀπὸ τοὺς διαδόχους του.

«Αναπαράγωγή» από ειδικούς του γνήσιου χειρογράφου του έργου του Ἀρχιμήδη «Στομάχιον», πού είχε καλυφθῇ μὲ κείμενα ψαλμῶν γραμμένα πάνω στο μαθηματικό κείμενο του Ἑλλῆνα σοφοῦ («παλίμψηστο»). Ἡ ἀνάγνωση τοῦ πρωτοτύπου ἀπὸ τοὺς ἐρευνητὲς τοῦ ἀμερικανικοῦ πανεπιστημίου Στάνφορντ τοὺς ἄφησε κατάπληκτους: τὰ μαθηματικά τοῦ Ἀρχιμήδη εἶχαν προχωρήσει ἐκεῖ πού ἔχει φθάσει ὁ τομέας τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης σήμερα, μετὰ τὴν ἐφεύρεση τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ.

Τὸν 13ο αἰῶνα ὑπερκαλυμμένη μὲ κείμενα προσευχῶν γραμμένα ἀπὸ καλόγερους, ἡ κόπια τοῦ «Στομαχίου» φαινόταν νὰ εἶναι εἶδος χειρογράφου πὺν περιέχει μία τεχνικὴ ἑνὸς παιγνιδιοῦ, ὅπου σὲ ἓνα σύνολο 14 διαφορετικῶν τετραγώνων ὄφειλε ὁ παίκτης νὰ τοποθετήσῃ ἓνα ἀκόμη τετράγωνο.

Καὶ ὅμως ὁ μαθηματικὸς-ἱστορικὸς δρ Revier Netz, πὺν ἀναφέραμε σὲ προηγούμενο ἄρθρο μας στὸν «Δ», ἀπὸ τὸ ἀμερικανικὸ Stanford University πιστεύει τῶρα ὅτι ὁ Ἀρχιμήδης γιὰ τὰ χρόνια πὺν ἔζησε ἦτανε πολὺ πιὸ μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του. Δὲν ἀσχολήθηκε ὁ Ἀρχιμήδης μὲ ἓνα παιδικὸ παιχνίδι-αἶνιγμα, ἀλλὰ μὲ τὸ βαρυσήμαντο μαθηματικὸ ἐρώτημα πόσες δυνατότητες συνολικὰ ὑπάρχουν γιὰ νὰ λυθῇ μιὰ γεωμετρικὴ ἄσκηση. Ἐν ἀληθεύῃ αὐτὴ ἡ θέση, τότε ἐργαζόταν ὁ μέγας μαθηματικὸς ἤδη μπροστὰ ἀπὸ 2.200 χρόνια πάνω στὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ «συνδυασμοῦ», δηλ. σ' ἓναν τομέα τῶν μαθηματικῶν πὺν πῆρε πρακτικὴ σημασία μετὰ τὴν ἐφεύρεση τοῦ κομπιούτερ.

Γιὰ τὴν λύση τοῦ αἰνίγματος ὑπάρχουν 17.152 δυνατὲς παραλλαγές – καὶ χρειάστηκαν ἑξὶ ἑβδομάδες γιὰ νὰ βροῦν τέσσερις ἀπὸ αὐτὲς οἱ ἐπιστήμονες, πὺν τοὺς εἶχαν ἐμπιστευθῇ στὸν Netz καὶ στοὺς ἐμπειρογνώμονες γιὰ τὴν ἐρευνα τοῦ ἀρχιμήδειου συνδυασμοῦ. (Πηγή: Περιοδικὸ «Der Spiegel», 20.12.2003· ὅρα καὶ προηγούμενο ἄρθρο μας στὸν «Δαυλό»· ἐπίσης περιοδικὸ Geo, Oktober 2003.)

Κωνσταντῖνος Ναλμπάνης

Κολωνία, Γερμανία

ΙΤΑΜΟ «ΚΡΥΦΤΟΥΛΙ» ΑΣΙΑΤΟΑΝΑΤΟΛΙΣΤΩΝ

Στὸ τεύχος ἀριθ. 244 τοῦ «Δαυλοῦ» (Ἀπρίλιος 2002) εἴχαμε ἀποκαλύψει τὰ ἀπίστευτα κείμενα ποὺ περιέχονται στὴν ἐπίσημη ἱστοσελίδα τοῦ ὀργανισμοῦ «Ἀθήνα 2004», σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες κατὰγονται ἀπ' τὴν Ἀνατολή – Αἴγυπτο καὶ Μεσοποταμία! Δέκα μῆνες ἀργότερα, στὸ τεύχος ἀριθ. 254 (Φεβρουάριος 2003) περιγράψαμε ἓνα ἰδιαίτερα ἱταμὸ παιχνίδι ποὺ ἔπαιζαν οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ ἐν λόγῳ ὀργανισμοῦ: Ἀμέσως μετὰ τὸ πρῶτο μας σχετικὸ δημοσίευμα ἀπέσυραν τὰ ἀνιστόρητα αὐτὰ κείμενα καὶ στὴ θέση τους πέρασαν ἄλλα, τὰ ὁποῖα δὲν περιείχαν τίποτε περὶ Ἀνατολῆς. Κι ὅταν «κώπασεν» ὁ θόρυβος καὶ οἱ ἐντυπώσεις, οἱ ἐν λόγῳ ὑπεύθυνοι ἐπανεφέραν καὶ πάλι τὰ περὶ Αἰγύπτου καὶ Μεσοποταμίας, ποὺ ὑφίστανται ὥς αὐτὴν τὴ στιγμή (Δεκέμβριος 2003).

Ἐπικοινωνήσαμε μὲ τὰ γραφεῖα τῆς «Ἀθήνας 2004» ζητώντας τὸν ὑπεύθυνο ἐνημέρωσης καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐλάδαμε τὸ τηλέφωνο τῆς ὑπευθύνου γιὰ τὸ Διαδίκτυο. Ἡ ἐν λόγῳ κυρία μᾶς παρεκάλεσε νὰ μὴν δημοσιεύσουμε τὸ ὄνομά της, γιατί, ὅπως εἶπε, «θὰ καταστραφῇ»(!), δέχθηκε ὁμως νὰ μᾶς δώσει σχετικὲς ἐξηγήσεις.

Συμφώνησε πὼς οἱ πληροφορίες ποὺ δίδονται εἶναι ἐσφαλμένες καὶ πὼς ἔχει δρομολογήσῃ τὴν ἀντικατάστασή τους, ὅπως περιέργως μάλιστα ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

Στὴν ἐρώτησή μας γιατί τόσο διάστημα δὲν ἀπέσυρε τὰ ἀπαράδεκτα αὐτὰ κείμενα, ἀφοῦ τὰ ἔκρινε ἐσφαλμένα, δήλωσε πὼς τὰ κείμενα αὐτὰ τῆς ἐδόθησαν ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, μὴ θέλοντας ὁμως νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ/τὰ ὀνόματα τῶν συγκεκριμένων ἀκαδημαϊκῶν ποὺ τὰ συνέγραψαν... Καὶ παρ' ὅτι ὑπεσχέθη αὐθημερὸν ἀντικατάσταση, τέσσερις ἡμέρες μετὰ, ὅταν ἐγράφετο τὸ παρόν, τίποτε δὲν εἶχε ἀλλάξει.

Ὁ καθένας καταλαβαίνει ποιοὶ πραγματικὰ κρύβονται πίσω ἀπὸ τέτοιου εἶδους προκλήσεις, ὅπως καὶ τὴ σοβαρότητα ἐκείνων ποὺ ὀρίζονται ἤδη ἐν «ὑπεύθυνοι» ἔναντι ἐνὸς μισθοῦ. Καὶ εἶναι ἐπίσης κατανοητό, γιατί διέλεξαν τὴν ἐνότητα «Γιὰ νέους» γιὰ νὰ παραθέσουν τὸ δόγμα τοῦ «Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς». Ἀσφαλῶς ἔχει περισσότερη ἀπήχηση, ἀφοῦ ἡ παγκόσμια νεολαία ἐπισκέπτεται τὴν ἱστοσελίδα τοῦ «Ἀθήνα 2004» γιὰ νὰ ἐνημερωθῇ σχετικά μὲ τὴν ἐφετεινὴ Ὀλυμπιάδα ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ κρατηθοῦν αὐτὲς οἱ ἀθλιότητες μακριὰ ἀπὸ τὰ μάτια ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερων ἐνηλίκων, ποὺ παρὰ τὴ γενικὴ σύγχυση, ὠρισμένοι ἀπ' αὐτοὺς κάτι παραπάνω γνωρίζουν.

Παρ' ὅτι στὰ προηγούμενα τεύχη μας εἴχαμε παραθέσει τὶς προκλητικὲς αὐτὲς θέσεις περὶ καταγωγῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, χάριν τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς ἱστορικῆς μνήμης καὶ χάριν τῆς πανανθρώπινης ἀξίας τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ ἑλληνικοῦ θεσμοῦ παραθέτουμε καὶ πάλι τὰ ἀποσπάσματα αὐτά, λίγους μῆνες πρὶν ἀπὸ τὴν Ὀλυμπιάδα τῶν Ἀθηνῶν.

Α Ἠλεκτρονικὴ διεύθυνση: www.Athens2004.gr/Γιὰ νέους/Ἡ Κληρονομιά/Ἡ Ἀρχαιότητα: «Πρὶν ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες, τὴν 3ῃ χιλιετία

ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ «ΑΘΗΝΑ 2004»

π.Χ., κάποιοι λαοί της Ἀνατολῆς, στήν Αἴγυπτο ἰδιαίτερα καί τή Μεσοποταμία, γυμνάζονταν μέ παιχνίδια καί ἀγωνίσματα. Σέ μερικές παραστάσεις πού σφύζονται μέχρι σήμερα, βλέπουμε ἄνδρες νά σηκώνουν βάρη, ἀκόμη καί νά ἐκτελοῦν ἀσκήσεις μέ ραβδιά καί μπάλλες.

»Στό πρῶτο μισό τῆς 2ης χιλιετίας, ὁ μινωικός πολιτισμός θρῑσκεται στήν ἀκμή του καί τὰ ἀγωνίσματα τῆς Ἀνατολῆς ἐντάσσονται στίς θρησκευτικές τελετές τῶν Κρητῶν... Κάπως ἔτσι γεννήθηκαν οἱ μεγάλοι Ἀγῶνες».

Β Στήν ἴδια διεύθυνση, κεφάλαιο «Ἀθλητισμός καί Μινωικός Πολιτισμός»: «Κατά τήν 3η χιλιετία π.Χ. προϊστορικοί λαοί τῆς Ἀνατολῆς, ἰδιαίτερα στήν Αἴγυπτο καί στή Μεσοποταμία, ξέδιναν μέ παιχνίδια καί ἀγωνίσματα πού σκοπό εἶχαν, κυρίως, τήν ψυχαγωγία. Στό εἰκονογραφικό ὕλικό τῆς ἐποχῆς σφύζονται σκηνές μέ ἄνδρες πού παλεύουν, σηκώνουν βάρη ἢ ἐκτελοῦν ἀσκήσεις μέ ραβδιά καί μπάλλες.

»Μεταξὺ τοῦ 2000 π.Χ. καί τοῦ 1450 π.Χ. ἡ Κρήτη γίνεται τὸ κέντρο ἐνός μεγάλου πολιτισμοῦ. Τὰ παιχνίδια καί τὰ ἀγωνίσματα ἀπὸ τήν Ἀνατολή ἐντάσσονται στοῦ τελετουργικό μέρος τῶν ἐκδηλώσεων τῶν Κρητῶν καί ἐκτελοῦνται μέ συγκεκριμένους κανόνες».

Οἱ λαοί τῆς Ἀνατολῆς λοιπὸν πού «ξέδιναν μέ παιχνίδια» (ὅπως ἄλλωστε κάθε ὁμάδα ἀνθρώπων ἢ ζώων) ἔφεραν τὴ γένεση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων!

Γ Κεφάλαιο «Μετὰ τὴν ἀρχαιότητα – Οἱ ἀγῶνες παρακμάζουν»: «...Ὁ ἀγῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἦταν ἰσχυρότερος ἀπ' τοὺς ἀρχαίους γυμνικούς ἀγῶνες καί τὴν ἀθλητικὴν ἰδεολογία. Τελικά, ἡ κατάργηση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἀπὸ τὸν Μεγάλον Θεοδόσιο τὸ 393 π.Χ. ἔφερε τὸ τέλος τοῦ θεσμοῦ πού ὀλοένα παρακμάζε».

Ὁ Ἀσιατισμός λοιπὸν καί ἀπ' τὴν μπρὸς (ἱστορικά στοιχεῖα) καί ἀπ' τὴν πίσω πόρτα: Ὁ χριστιανικός ἀγὼν ἰσχυρότερος ἀπ' τὸ Ὀλυμπιακὸ Πνεῦμα! Ποιὸς νὰ τὸ ἔλεγε τρεῖς αἰῶνες μετὰ τὸ Διαφωτισμό... Κι ἐπειδὴ τὸ ἀγγλικὸ κείμενο στήν ἴδια ἱστοσελίδα ἀπευθύνεται προφανῶς σὲ λιγώτερο ἀμαθεῖς, ὁ «χριστιανικός ἀγὼν» γίνεται «ἀγὼν γιὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ χριστιανισμοῦ»: «*The struggle to establish christianity prevailed over the ancient gymnastic games and a sports ideology*».

Αὐτὴ φαίνεται ἦταν ἡ «ἀναβάπτιση τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἰδέας στὴ γενέτειρά της», πού ὑποσχέθηκε ἡ κ. Δασκαλάκη. Μέχρι σήμερα οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνατολιστῶν πρέσβευε ὅτι οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ἦρθαν ἀπ' τὴν Ἀσία. Τὸ ἀλφάδι το, οἱ ἐπιστήμες, τὰ μαθηματικά, ναί. Ἀλλὰ τὸ Ὀλυμπιακὸ Πνεῦμα τὸ ἄφηναν στήν Ἑλλάδα. Ὁ «Ἀθῆνα 2004» τὸ κατάφερε καί αὐτό. Κι ἂν κρίνουμε καθαρὰ μέ κριτήρια ἰδεολογικῆς ἐπιβολῆς καί προπαγάνδας, τὸ νὰ ἀπευθύνεσαι στὴ νεολαία ὅλης τῆς Γῆς καί μέ ἀφορμὴ τὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004 νὰ προβάλλῃς τὸ «Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς» εἶναι ἡ μεγαλύτερη ὑπηρεσία πού μπορεῖς νὰ προσφέρῃς στοῦ Διεθνῆ Ἐξουσιασμό.

Παν. Κουβαλάκης

Π Ι Ν Α Ξ Ι				
Ἑμφαίνων τὸν χρόνον ἀνατολῆς τοῦ Σειρίου πρὸ τῆς μεσουρανήσεώς του τὴν 54ῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ΘΤ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας (α), καὶ ἐπὶ ἡμιθέου Ἡρακλέους (β), στήν ᾿Αθήνα καὶ στὰ δύο πανάρχαια τοπωνύμια, τοῦ Ἡρακλείου καὶ τῆς Ἡρακλεοπόλεως.				
Τόπος	β.γ.π.	α.γ.μ.	(α)	(β)
᾿Αθήνα	37° 8	23° 8	5 ^ω , 10	4 ^ω , 79
Ἡράκλειον	31°	30° 5	5 ^ω , 30	5 ^ω , 07
Ἡρακλεόπολις	29°	31° 2	5 ^ω , 36	5 ^ω , 14
Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ποὺ ἡ ἀνατολὴ τοῦ Σειρίου (ΑΗΑΣ) προηγεῖτο στὰ δύο τοπωνυμία τῆς ἀνατολῆς του στήν ᾿Αθήνα δίδεται ἀπὸ τὴν ἐξίσωση ΑΗΑΣ = (β-α) · (60΄:3,94) καὶ εἶναι ὁ κατωτέρω, ὅπως προκύπτει ἐκ τῶν ὡς ἄνω εὐρημάτων:				
Τόπος	ΑΗΑΣ τώρα		ΑΗΑΣ ἐπὶ Ἡρακλέους	
Ἡράκλειον	[(5°, 30-5°, 10) · (60΄:3΄, 94) = 3,04] → 3 ἡμ. περίπου.		[(5°, 07-4°, 79) · (60΄:3΄, 94) = 4,26] → 4 ἡμ. περίπου.	
Ἡρ/πολις	[(5°, 36-5°, 10) · (60΄:3΄, 94) = 3,95] → 4 ἡμ. περίπου.		[(5°, 14-4°, 79) · (60΄:3΄, 94) = 5,32] → 5 ἡμ. περίπου.	

Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΩΝ ΤΟ 22000 π.Χ.

Προσθήκη μετά τη δημοσίευση της εργασίας

Στην χρονολόγηση των Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων βάσει ἀστρονομικῶν στοιχείων ἀρχαίων γραπτῶν (ἄρθρο μας ὑπὸ τὸν τίτλο «Πρὶν ἀπὸ 22.000 ἔτη ἄρχισαν οἱ Ὀλυμπιακοί», βλ. «Δ» τ. 264/Δεκ. 2003, σελ. 17249-17252) παραλείψαμε ἐκ παραδρομῆς νὰ ἀναφέρωμε τὸ περὶ τοῦ χρόνου ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου στὴν Ἀθήνα καὶ στὰ δύο πανάρχαια τοπωνύμια τῆς Αἰγύπτου (Ἡράκλειον καὶ Ἡρακλεόπολιν) τὴν 54ῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν θερινὴ τροπῇ (ΘΤ), πού ὁ Σείριος ἐμφανίζει τὴν πρώτη ἀνατολή του στὴν Ἀθήνα κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἐτησίου κύκλου. Αὐτὴ ἡ παράλειψή μας εἶναι πιθανὸν νὰ δώσῃ τὴν ἐντύπωση σὲ ἕνα εἰδικὸ ἀναγνώστη (ἀστρονόμο ἢ ἄλλον ἀσχολούμενο μὲ τέτοιες μελέτες), ὁ ὁποῖος ἐνδεχομένως θὰ ἐδιάβαζε αὐτὴν τὴν ἐργασία, ὅτι ἡ χρονολόγησή μας εἶναι ἐσφαλμένη. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν παραθέτομε κατωτέρω τὰ παραλειφθέντα.

Τὸ ὕψος τοῦ Ἡλίου (Υ) ἄνωθεν τοῦ οὐρανίου ἰσημερινοῦ ἀψομοιοῦται ἡμιτονοειδῶς στὴν διάρκεια τοῦ ἐτησίου κύκλου. Τὴν δὲ «ν» ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ἐαρινὴ ἰσημερία τὸ «Υ» δίδεται ἀπὸ τὴν ἐξίσωση $Y = \eta\mu(\nu) \cdot (360^\circ : 365,24) \cdot 23^\circ,45$. [Ὁ ἀριθμὸς 365,24 εἶναι οἱ ἡμέρες τοῦ (ἡλιακοῦ) ἔτους.] Τὴν 54ῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ΘΤ, $\nu=147$. Ὦθεν $Y=12^\circ,58$.

Στὴν σελ. 17253 τοῦ προαναφερομένου τ. 264 τοῦ «Δαυλοῦ», παράγραφος Β(2), ἀναγράφομε τὶς μαθηματικὲς πράξεις μὲ τὶς ὁποῖες ὑπελογίσαμε ὅτι ὁ χρόνος ἀνατολῆς τοῦ Σειρίου *πρὸ τῆς μεσουρανήσεώς του* ($\Pi_{1,3}/2$) ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας εἶναι: στὴν Ἀθήνα $5^\circ,10$ στὸ Ἡράκλειον $5^\circ,30$ καὶ στὴν Ἡρακλεόπολιν $5^\circ,36$. Ἐπαναλαμβάνοντας τὶς μαθηματικὲς πράξεις τῆς ἰδίας παραγράφου μὲ τιμὴ $\delta=12^\circ,58$ εὐρίσκομε τὸν χρόνο ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου *πρὸ τῆς μεσουρανήσεώς του* στὶς ἐν λόγω τρεῖς τοποθεσίαι: Ἀθήνα $\Pi_1/2=6^\circ,66$, Ἡράκλειον $\Pi_2/2=6^\circ,51$ καὶ Ἡρακλεόπολις $\Pi_3/2=6^\circ,47$.

Τὰ εὐρήματα αὐτὰ σημαίνουν ὅτι *διαχρονικῶς* κατὰ τὴν 54ῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ΘΤ, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Σείριος ἀνατέλλει στὴν Ἀθήνα, ἡ ἀνατολή τοῦ Ἡλίου ἐμφανίζεται πρῶτα ἐδῶ καὶ μετὰ ($6^\circ,66-6^\circ,51=0^\circ,15 \times 60' =$) 9 πρῶτα λεπτὰ τῆς ὥρας στὴν τοποθεσίᾳ πού ἄλλοτε εὐρίσκετο τὸ πανάρχαιο Ἡράκλειον καὶ ($6^\circ,66-6^\circ,47 = 0^\circ,19 \times 60' =$) 11,4 (μετὰ τὴν ἀνατολή του στὴν Ἀθήνα) στὸν τόπο πού ἄλλοτε ὑπῆρχε ἡ πανάρχαια Ἡρακλεόπολις. Κατὰ συνέπειαν ἡ πρώτη ἀνατολή τοῦ Σειρίου στὴν διάρκεια τοῦ ἐτησίου κύκλου ἐμφανίζεται διαχρονικῶς εἰς μὲν τὸ Ἡράκλειον ($9:3',94=2,28$) 2 ἡμέρες, εἰς δὲ τὴν Ἡρακλεόπολιν ($11',4:3'94=2,89$) 3 ἡμέρες περίπου μετὰ τὴν ἀνατολή του στὴν Ἀθήνα.

Ἐάν ἐπαναλάβωμε τὶς μαθηματικὲς πράξεις τὶς ἰδίας παραγράφου μὲ τὴν ἀπόκλιση $\delta=21^\circ,84$ πού εἶχε ὁ Σείριος ἐπὶ Ἡρακλέους, εὐρίσκομε τὸν χρόνο ἀνατολῆς τοῦ Σειρίου *πρὸ τῆς μεσουρανήσεώς του* τὴν 54ῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ΘΤ στὶς ἀνωτέρω τρεῖς τοποθεσίαι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη **(Πίναξ I στὴν ἑνάντι σελίδα)**.

Ἐκ τῆς συνοψίσεως τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι λόγῳ τῆς διαφορᾶς τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους τῶν δύο παναρχαίων τοπωνυμίων ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἀθήνα, ἡ ἀνατολή τοῦ Σειρίου θὰ ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ τῶν Ἀθηνῶν εἰς μὲν τὸ Ἡράκλειον 3 ἡμέρες τώρα, καὶ 4 ἡμέρες ἐπὶ Ἡρακλέους, εἰς δὲ τὴν Ἡρακλεόπολιν 4 ἡμέρες τώρα, καὶ 5 ἡμέρες ἐπὶ Ἡρακλέους. Λόγῳ ὅμως τοῦ μεγαλύτερου γεωγραφικοῦ πλάτους τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ αὐτῶν

δύο άλλων τοπωνυμίων, ή ανατολή του Σειρίου εις μὲν τὸ Ἡράκλειον ἐμφανίζεται διαχρονικῶς 2 ἡμέρες, εις δὲ τὴν Ἡρακλεόπολιν 3 ἡμέρες μετὰ τὴν ἀνατολή του στὴν Ἀθήνα. Ἐπομένως ἔνεκα τῶν διαφορετικῶν γεωγραφικῶν συντεταγμένων τῶν τριῶν ἐν λόγῳ τόπων ὁ Σείριος ἐμφανίζει τὴν πρώτη ἀνατολή του στὴν διάρκεια τοῦ ἐτησίου κύκλου εις μὲν τὸ Ἡράκλειον (3-2=) 1 ἡμέρα τώρα καὶ (4-2=) 2 ἡμέρες ἐπὶ Ἡρακλέους, πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνατολή του στὴν Ἀθήνα, εις δὲ τὴν Ἡρακλεόπολιν ἀνατέλλει τώρα μὲν (4-3=) 1 ἡμέρα πρὸς τῆς ἀνατολῆς του στὴν Ἀθήνα, εις δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Ἡρακλέους (5-3=) 2 ἡμέρες πρὶν ἀνατεῖλῃ ἐδῶ.

Τὰ ὡς ἄνω εὐρήματα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἀναγραφόμενα στὴν ἐργασία μας μεταθέτουν τὴν 1η Ὀλυμπιάδα κατὰ 70-140 ἔτη περίπου πρὸς τὸ ἀπώτατο παρελθόν, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ συμπέρασμά μας περὶ τῆς χρονολογήσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων βάσει ἀστρονομικῶν στοιχείων παραμένει ἀμετάβλητο.

Διον. Γ. Καλαμπαλίκης

Διδάκτωρ Ἱατρικῆς Α.Π.Θ.

Διαφορετικοὶ ὑπολογισμοὶ ἀστρονομικῶν στοιχείων

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Ὁρισμένα μικρὰ λάθη ἔχουν, νομίζω, παρεισφύσει στὰ ἄρθρα τοῦ κ. Καλαμπαλίκης τῶν δύο τελευταίων τευχῶν, προκαλέσαντα ὅμως μεγάλες ἀποκλίσεις στὰ συμπεράσματα.

1 Στὸ ἄρθρο τοῦ Ὀκτωβρίου 2003 ὁρθῶς ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ διάρκεια τοῦ χειμῶνος κατὰ τὸ ἱπποκράτειο κείμενο μᾶς ἀνάγει στὴν πρὸ 10.000 ἐτῶν ἐποχή. Ἐν συνεχείᾳ ὅμως ὑπολογίζοντας τὸ αὐτὸ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διαρκείας τοῦ ἔαρος, γράφει ὅτι «ἡ ἀνατολή τῶν Πλειάδων ἐμφανίζεται (σήμερα) τὴν 23ην Μαΐου», ἀντὶ τοῦ ὁρθοῦ τὴν 7ην Νοεμβρίου. Ἐτοί φθάνει στὸ ἐσφαλμένο χρονικὸ πλαίσιο τῶν 23.000 ἐτῶν. Ἄν ὅμως κάνουμε τοὺς ὑπολογισμοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς 7ης Νοεμβρίου, φθάνουμε στὴν ἴδια ἐποχή τοῦ -8.000, πρᾶγμα ἄλλωστε ἀναμενόμενο.

2 Στὸ ἴδιο ἄρθρο μνημονεύει ὁ κ. Κ. καὶ μίαν ἄλλη περικοπὴ τοῦ Ἱπποκράτη («Περὶ ἀνέμων», 10), τὴν ὁποία ἀφήνει ἀσχολίαστη: «Καὶ ἐὰν μὲν κατὰ τὴν ἀνατολὴ τοῦ Κυνὸς βρῆξῃ καὶ πνεύσουσιν οἱ ἐποχικοὶ δόρειοι ἄνεμοι, ὑπάρχει ἐλπίς τὸ φθινόπωρον νὰ εἶναι ὑγιεινόν». Ὁ μῆνας αὐτός, πού πνέουν τὰ μετέμια, εἶναι ὁ Αὐγουστος καὶ σ' αὐτὸν τὸν μῆνα ἀνέτελλε τότε ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Κυνός, δηλαδὴ 4½ μῆνες ἐνωρίτερα ἀπὸ σήμερα. Βάσει τοῦ φαινομένου τῆς μεταπτώσεως τῆς Γῆς ὑπολογίζουμε καὶ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι τὸν ἴδιο χρονικὸ ὀρίζοντα τῶν 10.000 ἐτῶν (δηλ. περὶ τὸ -8.000).

3 Στὸ ἄλλο ἄρθρο τοῦ Νοεμβρίου ὁ κ. Κ. γράφει ὅτι «ἡ πρώτη ἀνατολὴ στὸν ἐτήσιο κύκλο ἐνὸς ἀπλανοῦς ἀστέρος ἐμφανίζεται στὸν ὀρίζοντα τὸ λυκανγές». Ὅταν ὅμως οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ὠμολοῦσαν γιὰ «ἀνατολὴ ἀστέρος», ἐννοοῦσαν τὴν ἐσπέρα. Ὁ Σείριος ἀνέτελλε λοιπὸν τὰ θράδια τοῦ φθινοπώρου στὴν ἐποχὴ τῶν Τρωικῶν (ὅπως μᾶς λέγει ὁ Ὅμηρος), ἐνῶ τώρα ἀνατέλλει περὶ τὴν 1ην Ἰανουαρίου. Στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἡρακλέους ἡ ἀνατολὴ αὐτὴ συνέπιπτε μὲ τὸ μέγιστο φούσκωμα τοῦ Νείλου (κατὰ Διόδωρον), ἥτοι στὸ τέλος (καὶ ὄχι στὸ μέσον) τοῦ θέρους. Ἄρα ὁ Σείριος τότε ἀνέτελλε περὶ τὴν φθινοπωρινὴ ἰσημερία, 3½ μῆνες περίπου ἐνωρίτερα ἀπὸ σήμερα. Αὐτὸ μᾶς ἀνάγει (ἂν κάνουμε τοὺς ὑπολογισμοὺς) στὴν ἐποχὴ τοῦ -5.000 περίπου. Συμπεράσματα λογικὰ καὶ προσγειωμένα.

Φιλικά

Δημ. Π. Δημόπουλος

Συγγραφέας

Ἀφορισμοὶ

Δὲν εἶναι δυνατόν κανεῖς νὰ πιστέψῃ ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον συνειργάσθῃ ἐπὶ Τουρκοκρατίας μὲ τὴν Ὑψηλὴν Πύλην προκειμένον νὰ μείνουν οἱ Ἕλληνες ραγιαῖδες. ὙΑπαπα! Κι αὐτὰ ποὺ γράφει ὁ «Δαυλὸς» εἶναι ἀνυπόστατα. Τί δηλαδή; Ἐπειδὴ ἀφώρισε τὸν Ρήγα καὶ τοὺς Κλέφτες καὶ βοήθησε μὲ τὸν τρόπον του νὰ συλληφθῇ ὁ Κατσαντώνης, αὐτὸ ἦταν ἀντεθνικὴ πράξις; Ἡ μήπως ἐπειδὴ ἐξέδωσε τὴν «Πατρικὴ Διδασκαλία» ἐστρέφετο εὐθέως κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων; Ἄς μὴ εἴμεθα ἀφελεῖς. Διὰ τὸ καλὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐγράφῃ. Διότι πῶς διαφορετικὰ οἱ ἔρημοι ραγιαῖδες θὰ ἐκέρδιζαν τὸν Παράδεισον καὶ τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν, ἂν κάποιος ἀγὰς δὲν τοὺς ἔσφαζε; Κι ἔπειτα θρῖσκετε τίποτε κακόν, ποὺ ἀφώρισε τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην; Ἐλᾶτε, τώρα... Καμμιὰ ἐπανάστασις δὲν εἶναι σὶκ χωρὶς ἓνα ἀφορισμόν. Τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως πάντοτε ἐμερίμνα πατρικῶς ὑπὲρ τοῦ χειμαζομένου ποιμνίου του. Δηλαδή γιὰ τὰ πρόδότητά του. Καὶ οὐδέποτε ἤλθεν εἰς συναλλαγὴν μὲ τὸ Δοβλέτι. Ἀπλῶς ὁ ἐκάστοτε νέος Πατριάρχης ἐντετέλετο, μέσῳ τῶν κατὰ τόπων ἐπισκόπων, ἓνα γενναῖον χαράτωμα τοῦ Χριστεπωνύμου πλήθους, τὸ ὁποῖον ἐντρέποντο καὶ οἱ Τοῦρκοι νὰ ἐπιβάλουν. Ἀλλά, ὅπως γνωρίζετε, εἶναι ζήτημα τιμῆς ὅ,τι λαμβάνει ὁ εὐεργετούμενος νὰ ἐπιστρέφεται, ἄλλως θὰ εἶναι ἀγνώμων.

Ἐπειτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ ἐμφανὲς ἢ λυσσαλέα ἀντίστασις τοῦ Πατριαρχείου στοὺς Τούρκους. Μὲ ἔντιμον καὶ ἀσυμβίβαστον στάσιν ἐπροστάτευσεν τὸν Ἑλληνισμόν, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὰ δικαιώματά του. Καὶ δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω ὅτι μπορεῖ κάποιος, ὅσον κακόπιστος καὶ ἂν εἶναι, νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ αὐτό. Ἡ μήπως ὄχι;

Καὶ ἀφοῦ ὁ λόγος περὶ ἀφορισμῶν, μήπως εἶναι δυνατόν, Παναγιώτατε, νὰ μοῦ τραθῆξετε καὶ στὸν «Δαυλὸν» ἀλλὰ καὶ εἰς ἐμένα ἓνα, διὰ νὰ εἶναι τὸ πορτοφόλι μου εἰς μόνιμον τυμπανιαίαν κατάστασιν ἀπὸ νομίσματα τῶν ἐκατὸ εὐρῶ καὶ τὰ ροῦχα καὶ τὰ παπούτσια μου ἄλλειωτα, καθόσον φθείρονται καὶ ἀδυνατῶ, μὲ τίς τιμὰς των εἰς τὰ ὕψη, νὰ ἀγοράσω καινούργια;

Γιῶργος Πετρόπουλος

Η «ΑΕΚ ΤΗΣ... ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ»

Ἡ ντονη ἐντύπωση μοῦ προκάλεσε ἡ **πρώτη σελίδα** ἐνὸς φύλλου τῆς ἀθλητικῆς ἐφημερίδας «SCORE» (φ. 473, βλ. **ἐναντι εἰκ.**), ἡ ὁποία φιλοξενεῖ ἐπιστολὴ-ἀπάντηση τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου πρὸς τὴν ὁμάδα τῆς Α.Ε.Κ. Μεταξὺ ἄλλων ὁ Πατριάρχης ἀναφέρει πὼς «...ἡ Α.Ε.Κ... εἶναι ὅσοι οὖν ἐκ τῶν ὁστέων καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς ἡμῶν. Γέννημα τῆς Ρωμηοσύνης... ἐλάμπρυνε τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐνταῦθα κατ' ἀρχὴν καὶ ἐν Ἑλλάδι κατόπιν. Ἐξ ὀρισμοῦ ὅθεν, ἡ Α.Ε.Κ. συνδέεται μὲ τὴν Ὁρθοδοξίαν, τὸ Βυζάντιον, τὴν Ρωμηοσύνην... κ.λπ.».

Ἀποτελεῖ κοινὸ τόπο τὸ γεγονὸς ὅτι κάθε ἐπὶ μέρους ἀθλητικὴ δραστηριότητα δὲν ἀποτελεῖ γέννημα καμμιᾶς Ρωμηοσύνης, ἀντιθέτως πηγάζει ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Ἀθλητισμό, ὁ ὁποῖος –εἶναι γνωστὸ τοῖς πᾶσι– κυνηγήθηκε ἀνηλεῶς ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό.

Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ὑπῆρξαν ὑπαίτιοι τῆς καταργήσεως τοῦ Ἀθλητικοῦ Ἰδεώδους κάποτε, τώρα μᾶς βάζουν γκόλ, ἐπικαλούμενοι τὰ «ἀγαθὰ» αἰσθηματὰ τους πρὸς τὰ λαοφιλεῖ ἀθλητικὰ σωματεῖα. Ἐν ὅψει μάλιστα τῆς διαμάχης γιὰ τὴ διεκδίκηση τῶν... Νέων Χωρῶν (δηλ. παγκαριῶν), τὸ Φανάρι χρειάζεται τὴν ὑποστήριξη ὅλων τῶν προσφυγικῶν ἀθλητικῶν συλλόγων. Ὡρα εἶναι τώρα νὰ δώ τὸν πατριάρχη νὰ προσκαλεῖ κατ' ὅμοιο τρόπο τὸν Π.Α.Ο.Κ., τὸν Πανιώνιο, τὸν Ἰωνικὸ καὶ ἄλλους Μικρασιατικοὺς συλλόγους, παρασύροντας ἀσφαλῶς καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῶν στὴν ἐκκλησιαστικὴ... προπαγάνδα!

Ἀκολουθώντας μιὰ τέτοια τακτικὴ πάντως, μὴ θεωρεῖτε πὼς εἶναι δύσκολο νὰ «ρεφάρη» ὁ Πατριάρχης τὰ 3.000.000 ψήφων ποὺ «κρατάει» στὰ χέρια του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν (ἐνν. τὸ ἄτυπο δημοψήφισμα γιὰ τὴν ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος στὶς ταυτότητες). Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν παραβλέπω ὅτι ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία ἔχει τὴν ὑποστήριξη τοῦ Ὀλυμπιακοῦ, τοῦ Παναθηναϊκοῦ, τοῦ Ἄρη καὶ τῶν λοιπῶν *μὴ προσφυγικῶν* συλλόγων! Ἐπίσης ὁ Μακαριώτατος Ἀθηνῶν δὲν χάνει εὐκαιρία νὰ προσφέρῃ τίς εὐλογίες του σὲ διάφορες δραστηριότητες τῆς ἐπικείμενης Ὀλυμπιάδας!

Πέρα ἀπὸ τὴ διάθεσή μου γιὰ χιοῦμορ πάντως τὰ πράγματα δείχνουν νὰ εἶναι πολὺ σοδαρά. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν παρασυρθῇ στὸ παιχνίδι τῆς ἐξουσίας, τὸ ὁποῖο πάντοτε ἔπαιζαν, κρατώντας ὅμως τουλάχιστον τὰ προσχήματα. Σήμερα κάποιοι γλείφουν ἐκεῖ ποὺ κάποτε –κυριολεκτικὰ– ἔφτυναν καὶ ἴσως ὅπου νὰ ἔναι θὰ βγοῦν πετραχίλια καὶ ἐγκόλπια μὲ χρώματα καὶ ἐμβλήματα ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων. Προσπαθοῦν νὰ παίξουν «ποδόσφαιρο», ὅμως χάσανε τὴν «μπάλλα» (δηλ. κάθε ἱερὸ καὶ ὅσιο).

Κωνσταντῖνος Δ. Μίχος
(Λεύκαρος)

ΚΑΙ ΤΟ ΓΚΩΛ ΤΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

Η ΑΕΚ ΟΛ
ΓΙΟΡΤΑΣΕΙ
ΤΑ 80
ΧΡΟΝΙΑ
ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ
ΤΗΣ

ΣΟΦΟΡΕ

ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2003 • ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΑΡ. ΦΥΛΟΥ 473 • ΕΥΡΩ 1,1

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ:

Η ΑΕΚ ΣΥΝΕΧΕΙ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

ΣΕΛΑΜΙ
ΠΕΡΙΟΤΑΣ ΑΕΚ
1984-14

Συγκλονιστική
επιστολή-
απάντηση του
Πατριάρχη
στο αίτημα της
Ένωσης για
μετάβαση
στο Φανάρι

«Οστούν
ΕΚ ΤΩΝ
ΟΣΤΕΩΝ ΚΑΙ
ΣΑΡΞΕΚ ΤΗΣ
ΣΑΡΚΟΣ ΜΑΣ»

ΕΠΙ ΤΕΛΟΥΣ: Η ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ «ΞΕΦΕΥΓΕΙ» ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Κατὰ τὸ διήμερο 22-23 Νοεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους πραγμα-
τοποιήθηκε στὴ Νέα Ὑόρκη ὁμογενειακὸ συμπόσιο μὲ θέμα «Τὸ
μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας στὶς Η.Π.Α.». Τὸ συμπόσιο διορ-
γανώθηκε μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ἑλληνο-Ἀμερικανικοῦ Ἐθνικοῦ
Συμβουλίου, πρόεδρος τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ Θεόδωρος Σπυρόπουλος. Οἱ
ἐκπρόσωποι τῆς Ὁμογένειας πού παρευρέθησαν ἐκεῖ, ὅπως καὶ οἱ ἐκπρό-
σωποι τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς πού
παρίσταντο, ἀποφάσισαν τὴ δημιουργία «Ταμείου γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν
ὑπαρχόντων ἑλληνικῶν σχολείων» ἀλλὰ καὶ τὴν περαιτέρω προώθηση τῆς
Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ Παιδείας.

Ἡ πρωτοβουλία αὐτὴ εἶναι ἄξια λόγου, καθὼς φαίνεται νὰ διαθέτῃ τὰ ἐχέγγυα γιὰ
ἓνα οὐσιαστικὸ καὶ πρωτοποριακὸ ἔργο γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

Πρῶτον, εἶναι μία κίνηση τῆς Ὁμογένειας, τὰ ἥνία τῆς ὁποίας δὲν κρατοῦν οὔτε τὸ
ἐλλαδικὸ κράτος οὔτε ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, ἀλλὰ μετέχουν δευτερευόντως.

Δεύτερον, προτάσσει τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ὡς πρωτεύον καὶ καταλυτικὸ μέγεθος
τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, χωρὶς νὰ συγχωρίζεται μὲ διάφορες ἡθικὲς, χριστιανικὲς ἢ
«ἐθνικὲς» ἀρχές, πού πάντοτε προετάσσοντο σὲ ἀνάλογες προσηγυθεῖσες κινήσεις.

Τρίτον, ἔρχεται σὲ μιὰ ἐποχὴ πού ἡ ἰδέα Ἑλλάδα καὶ τὰ μεγέθη τοῦ Πολιτισμοῦ τῆς
ἀρχίζουν νὰ συνειδητοποιοῦνται σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ ἀπ' ὅποιαδήποτε ἄλλη ἱστο-
ρικὴ στιγμὴ, τόσο ἐντὸς τοῦ Ἑλλαδικοῦ κράτους ὅσο καὶ ἐντὸς τῆς Ὁμογένειας. Τὴ
διαπίστωσή μας αὐτὴ ἔρχεται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ καὶ ἡ ὁμογενειακὴ ἐφημερίδα τῆς Νέ-
ας Ὑόρκης «Ἐθνικὸς Κήρυκας», ἡ ὁποία ἀναφερόμενη στὸ ἐν λόγω συμπόσιο τονί-
ζει στὸ ἐκδοτικὸ τῆς σημεῖωμα τὴν 25/11/2003:

«Ὅταν ἀναγνωρίζεται πὼς ἀντὶ νέων μεγαλύτερων ναῶν χρειάζεται ἡ Ὁμογέν-
εια περισσότερα σχολεῖα, τότε τὸ θέμα “παίρνει φωτιά”, τότε ἀναδεικνύεται καὶ
καταλαμβάνει τὴ θέση πού τοῦ ἀξίζει ἀνάμεσα στὶς ἀγωνίες καὶ τὰ ὁράματα τῆς
Ὁμογένειας».

Ὡς σήμερα βλέπαμε τίς προσδοκίες τῶν ὁμογενῶν μας, ὅπου γῆς, νὰ ἐξαρθῶνται ἀπ'
τίς πράξεις ἢ τίς ἐντολὲς τῆς Ἐκκλησίας ἢ τοῦ ἐλλαδικοῦ κράτους καὶ σημειώναμε τὸ
πόσο ἄδικος ἦταν ὁ κόπος τους νὰ ἀσχολοῦνται μ' αὐτά. Σημειώναμε πὼς ἐκεῖνο πού
προέχει εἶναι νὰ πιστέψουν οἱ ἴδιοι οἱ ὁμογενεῖς – ὄχι ἀπὸ πατρικὴ νοσταλγία ἢ ἐξάρ-
τηση ψυχικὴ ἀπ' τὴν παράδοση – πὼς ἡ γλῶσσα τους, ἡ γλῶσσα τῶν προγόνων τους,
εἶναι ὅ,τι πολύτιμο ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ σήμερα ὁ παγκόσμιος πολιτισμός.

Κι ἐπειδὴ ὅλα τὰ πρωτοποριακὰ ἔργα συλλαμβάνονται καὶ πραγματώνονται ἀπ'
τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ ξεχωριστοὺς ἀνθρώπους κι ὄχι ἀπὸ ὁμάδες ἢ ὁργανώσεις, θὰ πρέ-
πει τὸν κύριο Θ. Σπυρόπουλο νὰ συναγωνιστοῦν μὲ ἀνάλογους στόχους καὶ ἔργα κι
ἄλλοι ἄξιοι ὁμογενεῖς μας.

Παν. Κουβαλάκης

Ο ΚΡΟΝΟΣ-ΓΙΑΧΒΕ: Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΤΙΤΑΝΩΝ

Ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία καθὼς καὶ ἄλλες ξένες παραδόσεις ἀναφέρουν δύο μεγάλους, ἴσως παγκοσμίους, πολέμους ποὺ ἔλαβαν χώρα σὲ ἐποχὲς ποὺ ἐμεῖς κακῶς σήμερα θεωροῦμε «προϊστορικές»: Τὴν Τιτανομαχία καὶ τὴν Γιγαντομαχία. Οἱ περιγραφές τῶν ἀρχαίων κειμένων –«θεογονίες»–, ἑλληνικῶν καὶ ξένων,¹ μᾶς ὁμιλοῦν γιὰ δύο πολεμικά στρατόπεδα, ποὺ γύρω τους συντάχθησαν κι ἄλλοι λαοὶ τῆς γῆς: τῶν Διογενῶν Ὀλυμπίων καὶ τῶν Τιτάνων-Κρονίων.

«Ἐπειτα ἡ Γαῖα, ἀφοῦ ἐπλάγιασε μὲ τὸν Οὐρανὸν, ἐγέννησε τὸν θατὸν Ὀκεανόν, τὸν Κοῖον, τὸν Κρόνον, τὸν Ὑπερίωνα, τὸν Ἰαπετόν, τὴν Θείαν, τὴν Ρέα, τὴν Θέμιδα, τὴν Μνημοσύνην, τὴν Χρυσόστοφανομένην Φοῖβην καὶ τὴν χαριτωμένην Τηθύαν. Μετὰ ἀπ' αὐτοὺς ἐγεννήθη ὁ δόλιος Κρόνος, ὁ φοβερώτερος ἀπ' ὅλους τοὺς υἱοὺς, ποὺ ἐμίσησε τὸν θαλερὸν γονιό του [...] Κι αὐτοὺς ὁ πατέρας τους, ὁ μέγας Οὐρανός, ὠργισμένος ἀποκάλεσε Τιτᾶνες, τοὺς υἱοὺς ποὺ ἐγέννησε, διότι ἔλεγε πὼς τεντώνοντας τὴν ἀδικίαν ἔκαναν ἀνόσιον ἔργον, ποὺ στὸ μέλλον θὰ τὸ πληρώσουν».

ΒΗΡΩΣΣΟΣ - ΜΑΝΕΘΩΝ

Ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία παρέχει μιὰ πλήρη σειρὰ κοσμικῶν γεγονότων καὶ καταστροφῶν εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε ὑπὸ μορφὴ ἀλληγορικὴ καὶ μᾶς πληροφορεῖ γιὰ τρεῖς τουλάχιστον κατακλυσμούς: Τοῦ Δαρδάνου, τοῦ Ὠγύγου καὶ τοῦ Δευκαλίωνος. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε πὼς καὶ κατὰ τὸν Ἡσίοδο ὁ πρωτόπλαστος λεγόταν Ἀδάμας καὶ χυδαῖστί Ἀδάμ.

Αὐτὰ πολὺν πρὸ τῆς ἐμφάνισις τῶν προφητῶν, ποὺ ἀλλοίωσαν καὶ παραχάραξαν τὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία καὶ μᾶς παρουσίασαν μιὰ «ἱστορία» ἱστορικὰ ἀναπόδεικτη καὶ ἐπεικῶς ἀπαράδεκτη, ξερὴ καὶ χωρὶς οὐσιαστικὸ περιεχόμενο, δημιουργημάτων τῆς φαντασίας ἀνθρώπων δίχως τὴν πνευματικὴ καὶ διανοητικὴ διαύγεια τῶν δημιουργῶν.

Ὁ Βήρωσος καὶ ἡ ἀποσιώπηση τῆς Σφηνοειδοῦς Γραφῆς

Ὁ Βήρωσος ἦταν Χαλδαῖος ἱστορικός καὶ ἱερέας, ποὺ ἔζησε τὸν 3ον π.Χ. αἰῶνα. Δὲν γνωρίζουμε τὴν ἀκριθεῖς ἡμερομηνία γεννήσεώς του οὔτε τὸν τόπο ὅπου γεννήθηκε. Πέθανε σὲ προχωρημένη ἡλικία στὴ νῆσο Κῶ, ὅπου εἶχε ιδρύσει ἱερό. Χρημάτισε ἱερέας τοῦ Μπελ ἢ Βαάλ στὴ Βαβυλῶνα, ἓνα ἀπὸ τὰ κέντρα γνώσεως καὶ σοφίας τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἐγραψε τρία ἱστορικὰ διδύλια στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα τῆς ἐποχῆς του, πράγμα

(«Θεογονία» 132-138, 207-210). [Σ.σ.: 'Η «Θεογονία» δὲν εἶναι σύγγραμμα τοῦ 'Ησιόδου, ὅπως συνήθως ἀναφέρεται. Ὁ 'Ησιόδος εἶναι ἀπλὸς ἐκδότης τοῦ ἐν λόγῳ προκατακλυσιμαίου κειμένου (Βλ. 'Ηλ. Τσατσόμοιρος, «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», «Δαυλὸς» 1991)]. Ὁ φόβος τοῦ Κρόνου γιὰ τὴν ἐπικείμενη ἀνατροπὴ του –κατὰ τὴν πρόβλεψη– ἀπὸ τὸν γυιό του θὰ τὸν κἀνῃ νὰ καταπίνῃ-ἐξοντώνῃ τὰ παιδιὰ του.

Ὁ Κρόνος μὲ τὶς προτροπὲς τῆς μητέρας του Γαίας εἶχε ἀνατρέψῃ τὸν πατέρα του Οὐρανὸ ἀπ' τὸν θρόνο ἀποκόπτοντας τὰ γεννητικὰ του ὄργανα καὶ πετώντας τα στὴν θάλασσα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐστέφθη βασιλεὺς, «γιατὶ ἔμαθε ἀπὸ τὴν Γαῖα καὶ τὸν ἑναστρὸν Οὐρανὸ (ὁ Κρόνος) ὅτι τοῦ ἦταν πεπωμένον ἀπὸ τὸν γυιό του νὰ νικηθῇ καὶ ἃς ἦταν ἰσχυρός, καὶ αὐτὸ μὲ τοῦ μεγάλου Δία τὴν δουλήν· ἔτσι καὶ αὐτὸς δὲν περιμένε τυφλά, ἀλλὰ παραμονεύοντας κατὰπινε τὰ παιδιὰ του» («Θεογονία» 463-467).

Ὁ Κρόνος προσπάθησε νὰ καταπιῇ καὶ τὸν Δία, μὰ δὲν τὰ κατάφερε. Ἡ γυναικα του Ρέα, ἔγκυος στὸν Δία, θὰ μεταβῇ στὴν Κρήτη, στὸ ὄρος Δίκτη-Ίδη, ὅπου καὶ θὰ τὸν γεννήσῃ, γιὰ νὰ τὸν μεγαλώσουν οἱ Κουρήτες-Κρήτες.

Ἡ πρώτη σύγκρουση: Ζεὺς ἐναντίον Τιτάνων

Ὁ Δίας θὰ μεγαλώσῃ καὶ θὰ στραφῇ γρήγορα στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ πατέρα του. Μὲ συμμάχους τοὺς Κύκλωπες καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρες οἱ Ὀλύμπιοι καὶ μὲ ἀρχηγό τους τὸν Δία, τὸν κάτοχο τῆς γνώσεως τῶν κεραυνῶν, θὰ ξεκινήσουν γιὰ τὸν πόλεμο. «Γιατὶ καιροὺς πολλοὺς πολεμοῦσαν ἔχοντας πόνον ψυχροφάγο, συγκρουόμενοι σὲ δυνατὲς μάχες, οἱ Τιτᾶνες καὶ οἱ θεοὶ καὶ ὅσοι ἀπ' τὸν Κρόνον ἐγεννήθησαν οἱ μὲν ἀπ' τὴν ὑψηλὴν Ὅρθυν, οἱ λαμπροὶ Τιτᾶνες καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο, οἱ θεοὶ οἱ δότες τῶν καλῶν, πὺν ἐγέννησε ἡ ὁμορφόμαλλη Ρέα μὲ τὸν Κρόνον ἐνωθεῖσα. [...] Μάχονταν ἀσταμάτητα δέκα ὁλόκληρα χρόνια καὶ λύση καμμιὰ, οὔτε καὶ τέλος οὔτε στὸν ἕναν ἢ τὸν ἄλλον καὶ ἰσόπαλο ζυ-

ποὺ δείχνει ὅτι ἦταν ἄνθρωπος μὲ γνώσεις καὶ μόρφωση καὶ ὅτι εἶχε πρόσβαση σὲ ἀρχεῖα, στὰ ὁποῖα πολὺ λίγοι εἶχαν πρόσβαση. Τὴν ἱστορία του τὴν ἔγραψε καθ' ὑπόδειξη τοῦ βασιλιᾶ Ἀντιόχου τοῦ Ιου, τοῦ ὀνομασθέντος Σωτήρος, ὁ ὁποῖος βασίλευσε στὸ Βασίλειο τῶν Σελευκιδῶν, πὺν συμπεριελάμβανε τὴ σημερινὴ Συρία καὶ τὸ Ἰράκ.

Ἄν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ χρονολογία βασιλείας τοῦ Ἀντιόχου (292-261 π.Χ.), τότε ἔχουμε κατὰ προσέγγιση τὴν ἐποχὴ πὺν ὁ Βῆρωσος ἔγραψε τὴν ἱστορία του, τὰ περίφημα «Χαλδαϊκά», ὅπως τὴν ὠνόμασε. Ἡ ἐργασία τοῦ Βηρώσσου δὲν διασώθηκε, μᾶς εἶναι ὅμως γνωστὸς ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων ἱστορικῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Πολυῆστορος, Ἀθωνδίνου καὶ Ἀπολλοδώρου. Εἶναι προφανές ὅτι ὁ Βῆρωσος εἶχε πρόσβαση στὰ ἀρχεῖα τῶν Συμμεριῶν, τοῦ περιφήμου αὐτοῦ λαοῦ πὺν ἔθεσε τὶς βάσεις τοῦ σημερινοῦ Πολιτισμοῦ. Ἡ διαίρεση τοῦ Χρόνου, ἡ Ἀστρονομία, ὁ Τροχός, ἡ ὑποδιαίρεση τοῦ κύκλου καὶ τόσα ἄλλα πὺν σήμερα διαμορφώνουν τὴ ζωὴ μας, ὀφείλονται σ' αὐτὸν τὸ μυθικὸ λαό, πὺν ἔζησε 4.000 χρόνια π.Χ. στὴ Μεσοποταμία καὶ χάθηκε δύο χιλιάδες χρόνια ἀργότερα, μετὰ ἀπὸ ἐπιδρομὲς ἀπολίτιστων, νομαδικῶν λαῶν σημιτικῆς καταγωγῆς, πὺν κατέστρεψαν τὰ πάντα στὸ πέρασμά τους. Τὰ μυθολογικὰ καὶ ἱστορικὰ γεγονότα πὺν περιέγραψε ὁ Βῆρωσος ἐπιβεβαιώνονται ἀπὸ τὶς κεραμικὲς πλάκες πὺν ἀνακαλύφθηκαν στὶς διάφορες ἀνασκαφές, οἱ ὁποῖες ἔγιναν στὴν περιοχὴ τῆς Μεσοποταμίας κατὰ διάφορους χρόνους.

Ὁ Sir Austen Henry Layard ἔκανε ἀνασκαφές στὴν ἀσσυριακὴ πρωτεύουσα Νινεβί, ὅπου ἐκτὸς τῶν ναῶν καὶ τῶν παλατιῶν δόρηξε καὶ τὴν περίφημη διβλιοθήκη τοῦ Ἀσσυριανιστοῦ.

γίζοταν τὸ τέλος τοῦ πολέμου». («Θεογονία» 629-638). Ὁ ἀμφίρροπος πόλεμος θὰ τελειώσῃ μὲ τὴν νίκη τῶν Ὀλυμπίων καὶ τὴν ἐπικράτησή τους χάρις στὸ τρομερὸ ὄπλο τοῦ Διὸς, τὸν κεραυνό. Ὁ Ζεὺς κατέστη κύριος τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Οὐρανοῦ. Οἱ δὲ Τιτᾶνες φυλακίσθηκαν στὸν Τάρταρο, ὅπου δέσμιοι ἐφρουροῦντο ἀπ' τοὺς Ἑκατόγχειρες: «*Εκεῖ οἱ θεοὶ Τιτᾶνες κάτω ἀπ' τὸν ὀμιχλώδη ζόφο εἶναι χωμένοι, κατὰ τὴν δουλὴν τοῦ Διὸς τοῦ συννεφοσυννάκτη, σὲ τόπο μονοχλιασμένον, στίς ἄκρες τῆς πελώριας γῆς καὶ νὰ θγοῦν δὲν ἡμποροῦν*». («Θεογονία» 730-732).

Ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης στὴν «Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη» του παρουσιάζει τὴν ἐποχὴ τοῦ Κρόνου² σὰν ἐποχὴ εὐνομίας καὶ ἡδονῶν: «*Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ὑπερίωνα ὑπάρχει ὁ μῦθος ὅτι μοιράσθηκαν τὴν βασιλεία οἱ πῶ ὀνομαστοὶ γυιοὶ τοῦ Οὐρανοῦ, ὁ Ἄτλας³ καὶ ὁ Κρόνος. Ὁ μῦθος λέει ὅτι ὁ Κρόνος διακρινόταν γιὰ τὴν ἀσέβειά του καὶ τὴν πλεονεξία. [...] Λέγεται ὅτι ὁ Κρόνος ἐδασίλευε στὴν Σικελία, τὴν Λιβύη καὶ τὴν Ἰταλία καὶ γενικὰ τὸ βασίλειό του τὸ ἴδρυνε στὴν Δύση*» (Γ' 60, 1 καὶ 61, 1-2).

Ὁ Ζεὺς θὰ τιμωρήσῃ ἐν συνεχείᾳ τὸν σύμμαχό του Τιτᾶνα Προμηθέα, διότι ἔδωσε τὸ πῦρ, δηλαδὴ ἀπόκρυφῃ γνώση, στοὺς ἀνθρώπους, σταυρώνοντάς τον στὸν Καύκασο.

Γιγαντομαχία: Ἡ νέα παγκόσμια σύρραξη

Ἡ Γαῖα ἀγανακτοῦσα ἐναντίον τῶν νέων θεῶν τοῦ Ὀλύμπου γεννᾷ τοὺς Γίγαντες, οἱ ὁποῖοι θὰ ξεκινήσουν ἐξοντωτικὸ πόλεμο ἐναντίον τοῦ Διὸς. Ἀρχηγὸς τους ἦταν ὁ τετρατόμορφος Τυφωεὺς ἢ Τυφώνας, γιὸς τοῦ Ταρτάρου καὶ τῆς Γαίας. Ὁ Ζεὺς πολέμησε μόνος του τὸ τέρας (ἡ κεφαλὴ του ἀγγίζε τοὺς ἀστέρες καὶ ἀπ' τὰ χέρια ἐξεῖχαν ἑκατὸ κεφαλὰς φιδιῶν πὺν ξεγροῦσαν δηλητήριον). Ἄν καὶ ἀρχικῶς ὁ Ζεὺς ἡττήθη καὶ μεταφέρθηκε στὴν Κιλικία, ἐν συνεχείᾳ ἀνεδείχθη νικητὴς, πάντοτε μὲ τὴν βοήθεια τοῦ μυστικοῦ του ὄπλου, τοῦ κεραυνοῦ: «*Καὶ ὁ Ζεὺς ὕψωσε τὴν ὁρμή του, ἐπῆρε τὰ ὄπλα του, τὴν θρονιὴ καὶ τὴν ἀστραπὴ καὶ τὸν καπνερὸ κεραυνὸ καὶ χτύπησε ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο πηδώντας καὶ γύρω του ἑκα-*

μὲ συλλογὴ 30.000 κεραμικῶν πλακῶν σφηνοειδοῦς γραφῆς, πὺν φυλάσσονται ἐπιμελῶς θαμμένες στὰ ὑπόγεια τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου. Στὸ δευτέρου βιβλίου του καλύπτεται περίοδος ἑκατὸν εἴκοσι (120) **σάβρων** καὶ ἀναφέρεται στὴν ἱστορία τῶν Χαλδαίων Βασιλέων μέχρι τὸν τελευταῖο κατακλυσμὸ. Ἄν ὁ **σάβρος** ὑπολογισθῇ σὲ 3.600 χρόνια ἔχουμε $120 \cdot 3600 = 432.000$ χρόνια, λόγῳ ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Σουμέριοι χρησιμοποιοῦσαν τὸ ἑξαδικὸ σύστημα μετρήσεως, τὸ 3.600 ἀντιστοιχεῖ σὲ 2.160, ὁπότε τὸ χρονικὸ διάστημα πὺν καλύπτεται εἶναι $120 \cdot 2160 = 259.200$ χρόνια μέχρι τὸν τελευταῖο κατακλυσμὸ. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ὁ Βήρωσος ἀνοίξε νέους ὁρίζοντες στὴν ἀνθρώπινη ἀντίληψη τοῦ χρόνου, κατὰ τὴν ὁποία τὰ πάντα περιορίζονται στὰ τελευταῖα 5.000-6.000 χρόνια, γιὰ αὐτὸ συμφωνεῖ μὲ τὴς Γραφές.

Τὸ πρῶτο βιβλίου του καλύπτει τὴ δημιουργία τοῦ Κόσμου ἀπὸ τὸν Ὁρᾶν καὶ τὰ ἀδελφία του, πὺν μὲ παραλλαγὰς ὀνομάτων συμφωνεῖ μὲ ἄλλες μυθολογίες. Ἄν κάποτε δημοσιευθῇ τὸ περιεχόμενο τῶν κειμένων τῆς σφηνοειδοῦς γραφῆς, δίχως περιορισμοὺς καὶ ἀνεπηρεάστο ἀπὸ συμβατικότητες, πιθανὸν νὰ φωτιστοῦμε λίγο περισσότερο. Τὸ περίεργο εἶναι ὅτι οἱ Σουμέριοι χρησιμοποιοῦσαν ἕνα σύστημα μετρήσεως χρόνου μὲ μονάδα τόσο μεγάλης διαρκείας.

Ἡ φωτισμένη ἀρχαιολογία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι στὴν ἀρχαιότητα οἱ ἀστρονομικὲς παρατηρήσεις ἐγένοντο ὥστε νὰ προσδιορίζονται οἱ ἐποχὲς τοῦ ἔτους γιὰ τὴν καλλιέργεια, τὸ Θερισμὸ κ.τ.λ. Τελειώνοντας μὲ τὸν Βήρωσσο παραθέτω μία ἐπίσης κανονικὴ πρόδελψή του καὶ ὄχι προφητικὸ παραλήρημα: «*Εγὼ ὁ Βήρωσσος, κήρυκας τοῦ Βαάλ, θεδαῖω ὅτι κάθε τι πὺν ὑπάρχει ἐπάνω στὴ γῆ, θὰ παραδοθῇ στίς φλόγες, ὅταν ὅλοι οἱ πλανῆτες συμπέσουν μὲ τὸν ἀστερι-*

ψε ὅλα τὰ θανασιὰ κεφάλια τοῦ φοβεροῦ τέρατος». («Θεογονία» 853-855).

Ἡ κυριαρχία τῶν Ὀλυμπίων εἶναι γεγονός. Μία νέα ἐποχή ξεκίνησε γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἁρμονία καὶ ἡ εὐμάρεια τοῦ ἀνθρωπίνου γένους θὰ συνοδεύσουν τοὺς μεγάλους Πελασγικοὺς πολιτισμοὺς τῶν Διογενῶν Ὀλυμπίων. Ὁ μεγάλονυχος Ζεὺς διὰ τοῦ υἱοῦ του Ἡρακλῆ θὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Προμηθεά καὶ τὸν πατέρα του Κρόνο ἀπὸ τὰ δεσμά τους. Ὅμως οἱ Κρόνιοι δὲν θὰ πτοηθοῦν ποτέ.

Ὁ Ὀλυμπιόδωρος στὸ ἔργο του «Υπόμνημα εἰς τὸν Φαίδωνα» ἀναφέρει: «Υπάρχει ὁ ἐξῆς μῦθος σύμφωνα μὲ τὸν Ὀρφέα: Ἀναφέρονται τέσσαρες βασιλεῖες. Πρώτη αὐτὴ τοῦ Οὐρανοῦ, τὴν ὁποία διαδέχθηκε ὁ Κρόνος ἀφοῦ ἀπέκοψε τὰ γεννητικὰ ὄργανα τοῦ πατρὸς του. Μετὰ τὸν Κρόνο ἐβασίλευσε ὁ Ζεὺς, ὁ ὁποῖος ἔρριξε τὸν πατέρα του βαθιὰ μέσα στὰ Τάρταρα. Ἐπειτα τὸν Δία διαδέχθηκε ὁ Διόνυσος, γιὰ τὸν ὁποῖο λένε ὅτι σύμφωνα μ' ἓνα κακόδουλο σχέδιο τῆς Ἥρας τὸν κατασπάραξαν οἱ Τιτᾶνες πὺν ὑπῆρχαν τριγύρω του, ἀφοῦ ἔφαγαν τὶς σάρκες του. Κι αὐτοὺς τοὺς ἔκαψε ὁ Ζεὺς μὲ τοὺς κερανοὺς του, ἀφοῦ τὸν ἔπιασε ὁργὴ μεγάλη». Ἡ ἴδια ἱστορία ἀναφέρεται καὶ στὴν Αἰγυπτιακὴ μυθολογία: στὴν θέση τοῦ Διονύσου ἀπλᾶ βρίσκεται ὁ Ὅσιρις.

Οἱ μάχες τῶν Διογενῶν μὲ τοὺς Κρονίους ὑπῆρξαν πολλές καὶ μεγάλες, ὅπως αὐτὴ τῶν Ἀτλάντων μὲ τοὺς Πελασγοὺς τῆς Μεσογείου περὶ τὸ 9500 π.Χ., πὺν μᾶς περιγράφει ὁ Πλάτων στὸ ἔργο του «Κριτίας ἢ Ἀτλαντικός». Ὁ πόλεμος αὐτὸς εἶχε λήξει μὲ νίκη τῶν Διογενῶν Πελασγῶν καὶ τὴν καταστροφή τῆς Ἀτλαντίδος.

Γύρω στὸ τέλος τῆς πέμπτης π.Χ. χιλιετίας ἡ Κρήτη θ' ἀναδειχθῇ κέντρο τοῦ Διογενοῦς πολιτισμοῦ τῶν Πελασγῶν. «Πόλις μεγάλη εἶναι ἡ Κνωσσὸς τῆς Κρήτης, ὅπου ὁ Μίνωας, τοῦ Διὸς συνομιλητῆς, ἐβασίλευε ἐννέα χρόνια». (Ὁμήρου Ὀδύσσεια, τ 179). Ἡ θαλασσοκρατία τῆς μινωικῆς Κρήτης ἐπιδεδεικνύθηκε καὶ ἀπὸ τ' ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, κυρίως νανάγια, πὺν ἐντοπίσθησαν σὲ ἀνοιχτὲς θάλασσες - πελάγη.

Οἱ Κρόνιοι καὶ τὰ ἱερατεῖα τους διασκορπισμένοι σὲ ὅλο τὸν κόσμο δροῦσαν ὑπογείως, μαχόμενοι τὴν κοσμοθεωρία καὶ τοὺς πολιτισμοὺς τῶν Ὀλυμπίων. Μία ἀπ' τὶς διαμάχες αὐτὲς πε-

σὸ τοῦ καρκίνου κατὰ τέτοια σύνοδο, ὥστε μία εὐθεῖα νὰ περνᾷ ἀπὸ τὰ κέντρα τῶν ἀντιστοίχων σφαιρῶν τους. Ὅταν δὲ ἡ σύνοδος γίνῃ στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Αἰγόκερω, τότε ὑπάρχει κίνδυνος κατακλυσμοῦ».

Δὲν ὑπάρχουν οὔτε θεϊκὲς ἐπεμβάσεις οὔτε ἀπειλὲς οὔτε ὑποσχέσεις τάχα σωτηρίας, ἀν κά-
νονμε ἢ ὄχι αὐτὸ πὺν μᾶς συμβουλεύουν. Πρόκειται γιὰ μία ξερὰ ὀρθολογικὴ παρατήρηση
ἐνὸς γεγονότος, πὺν προϋποθέτει ἀστρονομικὲς γνώσεις.

Τὸ ἐξαφανισθὲν ἱστορικὸ ἔργο τοῦ Μανέθωνος

Ο Μανέθων ἦταν Αἰγύπτιος ἱερέας-ἱστορικός. Γεννήθηκε στὴ Σεβένντο, κοντὰ στὸ Δέλ-
τα τοῦ Νείλου, τὸ 208 π.Χ. Κατὰ τὸν ἱστορικὸ Baedeker ἡ Σεβένντος ἦταν ἡ ἑδρα τῆς
30ῆς Δυναστείας. Ὁ Μανέθων ἦταν ἀρχιερέας στὸ ναὸ τῆς Ἡλιουπόλεως καὶ κατὰ
τὸν Ἡρόδοτο οἱ Ἡλιουπολίτες ἦταν οἱ πὺν μορφωμένοι τῆς Αἰγύπτου. Σχεδὸν σύγ-
χρονος τοῦ Βηρώσσου ἔγραψε καὶ αὐτὸς τὴν ἱστορία του, τὴν ὁποία ὠνόμασε «**Αἰγυπτιακά**,
στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα. Τὴν ἔγραψε γιὰ τὸν Πτολεμαῖο Φιλάδελφο, πὺν βασίλευσε
στὴν Αἴγυπτο τὸ 285-246 π.Χ.

Ὅπως καὶ τὸ ἔργο τοῦ Βηρώσσου ἔτσι καὶ τὰ «**Αἰγυπτιακά**» καταστράφηκαν, γιὰτὶ δὲν συμ-
φωνοῦσαν μὲ τὶς Γραφές. Διασώθηκαν ἀποσπάσματα μόνο, ὅμως καὶ αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ
ἀντιληφθῇ κανεὶς τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου του. Τὸ ἀξιοπεριεργὸ εἶναι ὅτι αὐτὰ πὺν διασώθηκαν

Ζωγραφική προσέγγιση του μεγαλόπρεπου αγάλματος του Διός στην Όλυμπία, του έχθρου των Κρονίων, που κατασκεύασε και φιλοτέχνησε ο μέγιστος γλύπτης του αρχαίου κόσμου Φειδίας. Ο Ζεύς «πατήρ θεών και ανθρώπων» καθισμένος στον Όλυμπιο θρόνο του, πριν ακόμη γκρεμισθῇ στά τάρατρα. Το άγαλμα αυτό ήταν ένα από τα έπτα θαύματα του αρχαίου κόσμου.

ΔΑΥΛΟΣ
ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
Παρακαλώ ανανεώστε τη συνδρομή μου:
☐ Ετήσια Έλλάδος Κανονική: **47 €**
☐ Ετήσια Κύπρου: **73 €**
☐ Ετήσια Έλλάδος Φοιτητική: **38 €**
☐ Ετήσια Έξωτερικού: **100 \$**

ΟΝΟΜΑ _____ ΕΠΩΝΥΜΟ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____ Τ.Κ. _____ ΠΟΛΗ _____

ΧΩΡΑ _____ Τηλ.: _____ E-mail _____

Χρεώστε την πιστωτική μου κάρτα με τα παρακάτω στοιχεία:

ΑΡ. ΚΑΡΤΑΣ ΟΠΩΣ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΙΣΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ (ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ) _____

☐ VISA _____ ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _____

☐ MasterCard ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ: _____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα

FAX: (+30) 210 33 14 997

ριγράφεται απ' τὸν Ἡρόδοτο: «Ὅταν τὰ παῖδιά τῆς Εὐρώπης, ὁ Σαρπηδὼν καὶ ὁ Μίνωας, μάλωσαν γιὰ τὴν βασιλεία καὶ ἐπεκράτησε ὁ Μίνωας, ὁ Σαρπηδὼν ἔφυγε μαζί με τοὺς συντρόφους του. Οἱ ἐξόριστοι ἔφθασαν στὴν Μιλνάδα τῆς Ἀσίας, ὅπου σήμερα κατοικοῦν οἱ Λύκιοι. Τότε λεγόταν Μιλνάδα καὶ οἱ Μιλνὲς λέγονταν Σόλυμοι. Βασιλιάς τους ἦταν ὁ Σαρπηδὼν».

Ἡ ἐπανάσταση τῶν Κρονίων στὴν γενέτειρα τοῦ Διογενοῦς πολιτισμοῦ ἀπέτυχε. Ὁ Σαρπηδὼν μαζί με τοὺς ἐπαναστάτες ἐξωρίσθηκαν στὴν Ἀσία, ὅπου ἴδρυσαν τὴν πόλη Σόλυμα, τὰ μετέπειτα Ἱεροσόλυμα. «Οἱ Σόλυμοι, οἱ γείτονες τῶν Λυκίων, τιμοῦσαν ἰδιαίτερα τὸν Κρόνο». (Πλούταρχος, «Περὶ τῶν ἐκλελειπότην χρηστηρίων, 421 D).

Τὸ ἀνάνθρωπο τελετουργικὸ τῆς Κρόνιας λατρείας

Ἡ Κρόνια λατρεία περιελάμβανε τὸ τελετουργικὸ τῶν ἀνθρωποθυσιῶν. «Υπάρχει νόμος σὲ μερικοὺς θαρσάλους ἀπὸ παλιά, νὰ θυσιάζουν στὸν θεὸ τοὺς Κρόνο θνητοὺς». (Σοφοκλῆς, «Ἀνδρομ.» 122) «Δὲν θὰ ἦταν λοιπὸν καλύτερα γιὰ τοὺς Γαλάτες καὶ τοὺς Σκύθες, νὰ μὴν εἶχαν καθόλου ἰδέα οὔτε αἴσθησι οὔτε παράδοσι σχετικὰ με τοὺς θεοὺς, παρὰ νὰ πιστεύουν σὲ θεοὺς ποὺ εὐχαριστιοῦνται σὲ ἀνθρωποθυσίες καὶ νὰ τίς νομίζουν τελειότερες ἀπ' ὅλες τίς θυσίες; Δὲν θὰ ἦταν καλύτερο γιὰ τοὺς Καρχηδονίους νὰ εἶχαν προσλάβει ἕναν Κριτία ἢ ἕναν Διαγόρα, γιὰ νὰ τοὺς φτειάξουν σωστοὺς νόμους καὶ νὰ μὴν πιστεύουν σὲ θεοὺς, παρὰ νὰ προσφέρουν θυσίες τόσο ἀπαίσιες στὸν Κρόνο; Ὅμως αὐτοὶ προσφέρουν θυσία τὰ παῖδιά τους. [...] Ἡ Ἀμνηστis, ἡ σύζυγος τοῦ Ξέρξη, ἔκανε νὰ ταφοῦν ζωντανοὶ δώδεκα ἄνθρωποι σὰν προσφορά στὸν Ἀθῆν» (Πλούταρχος, «Περὶ δεισιδαιμονίας»).

Στὸ κείμενο τοῦ Πλούταρχου βλέπουμε δύο ἄσπονδους ἐχθροὺς τῶν Ἑλλήνων, τοὺς Καρχηδονίους καὶ τοὺς Πέρσες, νὰ λατρεύουν τὸν Κρόνο καὶ νὰ τελοῦν ἀνθρωποθυσίες. Στὴν Κλασικὴ ἐποχὴ οἱ Κρόνιοι σύμμαχοι με ἀρχηγούς τους τοὺς Πέρσες καὶ ἰδεολογικοὺς καθοδηγητὲς τῆς ἐπιθέσεως τοὺς Ἰουδαίους –Μαρδοχαῖος ἢ Μαρδόنيος – θὰ ἐκστρατεύσουν ἐναντίον τῆς

ΔΑΥΛΟΣ		■ ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	
Παρακαλῶ ἐγγράψτε με συνδρομητὴ γιὰ τὴν περίοδο ἀπὸ/200... ἕως/200...			
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Κανονικὴ:	47 €	☐ Ἑτήσια Κύπρου:	73 €
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Φοιτητικὴ:	38 €	☐ Ἑτήσια Ἑξωτερικοῦ:	100 \$
ΟΝΟΜΑ _____	ΕΠΩΝΥΜΟ _____		
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____	Τ.Κ. _____	ΠΟΛΗ _____	
ΧΩΡΑ _____	Τηλ.: _____	E-mail _____	
Χρεώστε τὴν πιστωτικὴ μου κάρτα με τὰ παρακάτω στοιχεῖα:			
ΑΡ. ΚΑΡΤΑΣ ΟΠΩΣ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΙΣΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ (ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ) _____			
☐ VISA _____	ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _____		
☐ MasterCard	ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ: _____	ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____	
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα FAX: (+30) 210 33 14 997			

Ἑλλάδος – Περσικοὶ πόλεμοι.⁴ Ἡ προσπάθειά τους θ' ἀποτύχη καὶ ἡ συντριβὴ τους θὰ ἔλθῃ ἀπ' τὸν Ἀλεξάνδρου τὸν Μακεδόνα καὶ τοὺς συνασπισμένους Ἕλληνες. Ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων θὰ ᾖ ναι προσωρινή. Χίλια περίπου ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, στὰ ἄδυνα τῆς Ὀλύμπιας Αἰγύπτου τὸ κρυφὸ ἱερατεῖο τῶν Κρονίων θὰ γεννήσῃ ἕναν νέο καταστροφικὸ Τιτᾶνα-θεὸ ἀπόγονο τοῦ Τυφῶνος, τὸν Ἀτόν. Μὲ τὸ προσωπεῖο τοῦ θεοῦ-Ἡλίου ὁ νέος θεὸς καὶ μὲ τοὺς ὀπαδοὺς του Ἰσραηλίτες θὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν κατάληψιν τῆς Αἰγύπτου.⁵ Ἡ προσπάθεια αὐτὴ θὰ ἀποτύχη. Σύντομα ἕνας νέος ἱερεὺς θὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγεσίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἡ ἴδια ιδεολογικὴ μήτρα-ἱερατεῖο θὰ γεννήσῃ γρήγορα κι ἄλλον Τιτᾶνα, τὸν πιὸ ἀποτρεπτικὸ καὶ καταστροφικὸ ἀπ' ὅλους τοὺς προηγούμενους. Τ' ὄνομά του ἀποτελοῦσε μυστικόν.

Κατὰ τὸν Αἰγύπτου ἱερέα καὶ ἱστορικὸ Μανέθωνα τὸν Ἡλιουπολίτη οἱ Ἰσραηλίτες ἦταν ἔθνος «μαρῶν» ἀνθρώπων, πού καταδικάσθηκαν σὲ ἐξορία. Μισοὺς ὠνόμαζαν οἱ Αἰγύπτιοι ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες ὅσους εἶχαν τελέσει ἀνθρωποθυσίαν ἢ εἶχαν σκοτώσει ἄλλους ἀνθρώπους («μῖασμα»). Ὁ Φαραὼ τοὺς εἶχε ἐξορίσει σὲ μία γειτονικὴ πρὸς τὴν χώρα του πόλιν, τὴν ἐγκαταλειμμένην Ἀβαριν, ἡ ὁποία ἀποτελοῦσε σὲ παλαιότερες ἐποχὰς τὴν ἱερὴ πόλιν τοῦ Τυφῶνος-Σέτ καὶ τὴν ἐστία τῶν Κρονίων πού εἶχαν ἐκδιωχθῇ ἀπ' τοὺς Αἰγυπτίους στὰ Ἱεροσόλυμα.

Οἱ Ποιμένες εἶναι οἱ ἑλληνικῆς καταγωγῆς Κρόνιοι τοῦ Σαρπηδόνοιο – Σόλυμοι ἐκ Κρήτης. «Ἐκεῖνοι πού μπήκαν στὴν πόλιν καὶ εἶχαν πλέον αὐτὴν ὡς βάση, διώρισαν γιὰ ἀρχηγό τους κάποιον ἱερέα, τὸν Ὁσαρσῆφ, καὶ τοῦ ὠρκίσθησαν τυφλὴ ὑπακοή. Κι ἐκεῖνος ὡς πρῶτον νόμο ὥρισεν νὰ μὴν προσκυνοῦν θεοὺς μήτε νὰ ἐξαιροῦν κανένα ἀπ' τὰ ἱερὰ ζῶα, πού παρέχουν χρησμούς στὴν Αἴγυπτο, ἀντιθέτως ὅλα νὰ τὰ θυσιάσουν καὶ νὰ τὰ τρῶνε καὶ νὰ μὴν συνάπτουν σχέσεις μὲ κανέναν, πλὴν ἐκείνων μὲ τοὺς ὁποίους ἔχουν ἐνορχο δεσμό. Τέτοιους νόμους ἔθεσε καὶ πολλοὺς ἄλλους, πού ἔρχονται σὲ πλήρη ἀντίθεση μὲ τὰ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων. Τοὺς πρόσταξε δὲ μὲ πλῆθος ἐργατῶν ν' ἀρχίζουν νὰ ἐπισκευάζουν τὰ τεῖχη καὶ νὰ ἐτοιμάζωνται γιὰ πόλεμο ἐναντίον τοῦ βασιλιᾶ Ἀμενώφωτος. Ὁ Ὁσαρσῆφ ἀφ' οὗ καλέσεν κοντὰ του μερικὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἱερεῖς καὶ τοὺς μισαμένους, τοὺς ἔστειλε ὡς πρέσβεις πρὸς τοὺς ἐξορισθέντες ἀπ' τὸν

ὀφείλονται κυρίως στοὺς πολέμιους τοῦ Μανέθωνα. Ὁ Ἰουδαῖος ἱστορικὸς Φλάβιος Ἰώσηπος στὸ ἔργο του «Κατὰ Ἀλίονος» προσπαθεῖ νὰ ἀντικρούσῃ τὸν Μανέθωνα στὴν ὅχι καὶ τόσο κολακευτικὴ περιγραφὴ τῆς «Ἐξόδου», πού διαφέρει οὐσιαστικά ἀπὸ τὴν πονεμένη ἱστορίαν τῆς Βίβλου. Ὁ Μανέθων μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ Σημίτες πού εἶχαν κάνει ἐπιδρομὴν στὴν Αἴγυπτο ὑπέφεραν ἀπὸ διάφορες ἀσθένειες καὶ κυρίως λέπρα, λόγῳ τοῦ διαιτολογίου τους. Γιὰ χρόνια λεηλατοῦσαν τὴν Αἴγυπτο, μέχρι πού αἰχμαλωτίστηκαν καὶ ῥίχτηκαν στὰ λατομεῖα. Τέλος ὁ Φαραὼ Ἀμένωφης τοὺς λυπήθηκε καὶ τοὺς ἔδωσε τὴν πόλιν Ἀβαριν, ὑπὸ τὸν ὅρο νὰ ζήσουν ἡσυχᾶ. Αὐτοὶ ὅμως ὠχρῶσαν τὴν πόλιν καὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἑνὸς Αἰγυπτίου ἱερέα, ὀνομαζόμενον Ὁσαρσῆφ, πού ἄλλαξε τὸ ὄνομά του σὲ Μωνσῆς, ζήτησαν βοήθειαν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν Σολύμων (Ἱερουσαλὴμ), οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρίθηκαν μὲ 200.000 ἄνδρες. Ἡ ὅλη ἐκστρατεία, ἡ ὁποία συμπεριελάμβανε καὶ 80.000 λεπρούς, ἀπέτυχε καὶ τελικὰ ὁ Ραμσῆς τοὺς ἐδίωξε καὶ τοὺς κυνήγησε μέχρι τῆς Συρίας.

Ἐπίσης ἀποσπάσματα διασώθηκαν ἀπὸ τοὺς Σέξτο, Ἰούλιο Ἀφρικανό, Εὐσέβιο ἐπίσκοπο Καισαρείας καὶ Γεώργιο Σύνγελλο, ὑπέρμαχος τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, πού στὴν προσπάθειά τους νὰ τὸν ἀντικρούσουν, μᾶς πληροφοροῦν ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ὑπελόγιζαν τοὺς μῆνες ὡς χρόνια. Στὸ Μουσεῖο τοῦ Λούβρου ὑπάρχει ὁροφὴ τάφου διακοσμημένη μὲ τρεῖς διαδοχικὰς μεταπτώσεις τῶν ἰσημεριῶν. Δεδομένου ὅτι ὁ κύκλος τῆς μεταπτώσεως τῶν ἰσημεριῶν συμπληρῶνεται κάθε 25.600 χρόνια, αὐτὸ ἐπὶ τρία μᾶς δίνει (25.600 · 3 =) 76.800 χρόνια. Μετὰ

Τέθμωσιν Ποιμένες στήν πόλη πού ὠνομαζόταν Ἱεροσόλυμα. Ἀφοῦ ἀνέφερε σ' αὐτούς τὰ ὅσα ὁ ἴδιος καί οἱ δικοί του ὑπέφεραν, ζήτησε ἀπ' αὐτούς νά ἐκστρατεύσουν ὅλοι μαζί ἐναντίον τῆς Αἰγύπτου. Ὑπεσχέθη σέ αὐτούς νά τούς ἐπαναφέρει στήν προγονική τους πατρίδα, τήν Ἀβάριν, καί νά χορηγήσῃ στά πλήθη ἄφθονα τρόφιμα καί ὅτι θ' ἀγωνισθῇ ὅταν πρέπει καί θά ὑποτάξῃ πρὸς χάριν τους τήν χώρα τῆς Αἰγύπτου. Οἱ Ποιμένες ἐνθουσιάσθηκαν καί ἐξώρμησαν μαζί του μέ 200.000 ἄνδρες καί ὕστερα ἀπό λίγο ἔφθασαν στήν Ἀβάριν». (Μανέθων, «Αἰγυπτιακά», 54: ἀπ' τὸ ἔργο τοῦ Ἰωσήπου «Κατὰ Ἀπίωνος» λόγος Α' 26-31, παρ. 238-243).

Ὁ Μανέθων τελειώνει τήν περιγραφὴ τῆς ἐκστρατείας ὡς ἑξῆς: «Ὁ Ὅσαρσῆφ καί οἱ σύμμαχοί του κυρίευσαν τήν Αἴγυπτο. Στὸ διάστημα αὐτὸ οἱ κάτοικοι τῶν Σολύμων μαζί μέ τούς μισμένους τῶν Αἰγυπτίων φέρονταν μέ τρόπο ἀνόσιο καί σκληρό, ὥστε ἡ περίοδος τῆς κυριαρχίας τῶν Ποιμένων νά φαίνεται χροσὴ σ' ἐκείνους πού ἔδλεπαν τὰ ἐγκλήματα αὐτῶν. Διότι ὄχι μόνον πόλεις καί χωριά πυρπόλησαν, οὔτε πού περιορίζονταν στήν ἱεροσουλία καί τήν προσβολὴ τῶν ἀγαλμάτων τῶν θεῶν, ἀλλὰ καί τὰ ἄδυνα τῶν ναῶν τὰ χρησιμοποιοῦσαν ὡς μαγειρεῖα, ὅπου μαγείρευαν τὰ σεβάσματα ζῶα καί τούς ἱερεῖς ἀνάγκαζαν νά γίνωνται θύτες καί σφαγεῖς τῶν ζώων αὐτῶν καί μετὰ τούς πέταγαν ἔξω γυμνοῦς. Κι ὁ ἱερέας τους, πού ὠνομαζόταν Ὅσαρσῆφ ἀπ' τ' ὄνομα τοῦ Ὁσίρεως, ὅταν προσεχώρησε σ' αὐτὸν τὸν λαό, ἄλλαξε τ' ὄνομά του σὲ Μωνσῆς».

Ἡ θριαμβευτικὴ ἐπιστροφὴ τῶν νεο-Κρονίων

Διάφορα ἔθνη καί πολιτεῖες Κρονίων συσπειρώνονταν καί ὀργανώνονταν ἐναντίον τῶν Πελασγῶν Ἑλλήνων καί τῶν ὑπολοίπων Διογενῶν λαῶν. Στόχος τους ἦταν ἡ ἐκδίκηση, ἡ ἀνατροπὴ καί ἡ καταστροφὴ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ὀλυμπίων. Οἱ Τιτᾶνες-Κρόνιοι, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ἀλογίας, τῆς κακίας καί τῆς παραφροσύνης⁶ θά ἔργοι ἀπ' τὰ τάρταρα ὅπου τούς φυλάκισαν οἱ Ὀλύμπιοι. Οἱ πόλεμοι πού ἐτοιμάζουν θά εἶναι πλέον διαφορετικοί. Θά εἶναι θρησκευτικοί.

«Ἀν ὥστόσο γίνονταν ἄρχοντές μας οἱ Τυφῶνες ἢ οἱ Γίγαντες, διώχνοντας τούς θεοὺς μας,

ἀπὸ αὐτὰ φαίνεται ὅτι μᾶλλον οἱ Αἰγύπτιοι μετροῦσαν σωστὰ καί οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀεροδατοῦσαν. Φυσικὰ ἂν τὰ χρόνια ὑπολογισθοῦν σὰν μῆνες, μᾶς δίνουν τὸ πενιχρὸ χρονικὸ διάστημα πού καλύπτει ἡ Βίβλος τους. Τὰ «Αἰγυπτιακά» τοῦ Μανέθωνα καλύπτουν τήν ἱστορίαν τῶν αἰγυπτιακῶν δυναστειῶν γιὰ 36.525 χρόνια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 24.900 χρόνια εἶναι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Ὁ Μανέθων μᾶς πληροφορεῖ ὅτι πρῶτοι Βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου ἦσαν οἱ θεοὶ Ὑφαίστος, Ἥλιος, Ἀγαθοδαΐμων, Κρόνος, Ὁσίρις-Ἴσις καί Τυφὼν. Ἀκολούθησαν οἱ ἡμίθεοι ὡς βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου, Ὁρος, Ἀρης, Ἀνουβις, Τιθὼς, Σῶθος καί Ζεύς.

Ἡ ἱστορικὴ ἀντικειμενικότητα τοῦ Μανέθωνα ἀποδεικνύεται ἀπὸ:

α) Τὸν βασιλικὸν κατάλογο τῆς Ἀδύδου	(Βρεταννικὸ Μουσεῖο)
β) Τὸν βασιλικὸν κατάλογο τοῦ Καρνάκ	(Μουσεῖο Λούβρου)
γ) Τὸν βασιλικὸν κατάλογο τῆς Σαχάρας	(Μουσεῖο Καΐρου)
δ) Τὸν Πάπυρο τοῦ Τουρίνου (1200 π.Χ.)	(Μουσεῖο Τουρίνου)
ε) Τὴ Στήλη τοῦ Παλέρμου (2600 π.Χ.)	(Μουσεῖο Παλέρμου)

Τέλος ὁ dr H. Rhall στήν «Ἀρχαία Ἱστορία» του (ἐκδόσεις Πανεπιστημίου Καϊμπριτζ) καί στὴ σελίδα 260 γράφει: «Ὅσον εἶναι δυνατόν νά ἐλέγξουμε τὸν Μανέθωνα ἀπὸ τὰ σύγχρονά του μνημεῖα, ἡ διαίρεσις τῶν δυναστειῶν εἶναι ἀπόλυτα σωστή». Ὁ Μανέθων πέθανε τὸ 242 π.Χ.

B.N. Μακρῆς

Πλοίαρχος Ε.Ν.

Ζωγραφική αναπαράσταση της Χριστιανικής «Κολάσεως». Στο κέντρο της εικόνας ο Ζεύς-Ζε(Βε)-λξεβούλης-Διά-βολος καίγεται στην πυρά. Οί από τὸ στόμα του ξεερχόμενες καὶ γύρω ψυχές, προφανῶς ἀνθρώπων σοφῶν, βασανίζονται καθότι «ἡ σοφία εἶναι μωρία». Γύρω τον περιφέρονται οἱ λοιποὶ Ὀλύμπιοι θεοί, δαίμονες κακοὶ πλέον, πὺν τιμωροῦν κι αὐτοὶ ψυχές. Τὸ σύνολο τῶν δαιμόνων τῆς εἰκόνας εἶναι δώδεκα μαζί με τὸν Διά-βολο σὲ κέντρο, συμβολίζοντας τοὺς δώδεκα Ὀλυμπίους θεοὺς. Κατὰ τὸν Πλάτωνα δαίμων σημαίνει ὁ ἀγαθὸς καὶ ὁ σοφὸς = δαήμων = γνώσης. Ἄλλωστε δαίμονες ἀποκαλοῦνταν καὶ οἱ Ὀλύμπιοι θεοί.

μὲ ποιέες ἄραγε θυσίαι θὰ εὐχαριστιῶνταν, ἢ ποιέες ἄλλες ἱεροτελεστίαι θὰ ἀπαιτοῦσαν;» (Πλούταρχος, «Περὶ δεισιδαιμονίας», 171D).

Τὴν ἀπάντηση στὴν ἐρώτηση τοῦ Πλουτάρχου θὰ τὴν δώσῃ ἡ Ἱστορία, ποὺ ἐπεφύλαξε τὴν ἐκ θεμελίων ἀνατροπὴ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ κλασικοῦ πολιτισμοῦ ἀπ' τὶς Κρόνιες δυνάμεις τοῦ Ἰουδαϊοχριστιανισμοῦ, λίγα ἔτη μετὰ τὴν ἐποχὴ του. Οἱ Ὀλύμπιοι⁷ θὰ θαφτοῦν στὰ τάφαρα τῆς κολάσεως ποὺ τοὺς ἔφτειαξαν οἱ Κρόνιοι; Ὁ Ζεὺς θὰ μεταμορφωθῇ σὲ διάβολο [Ζ(Β)εἰξε-δούλης = Ζεὺς + Βῆλος, Διάβολος = Δία-βάλλω] καὶ οἱ ὑπόλοιποι θεοὶ θὰ μεταμορφωθοῦν σὲ κακοὺς δαίμονες, ποὺ ὅλοι μαζί θὰ δράζουν στὴν κόλαση καὶ τὰ καζάνια τῆς, ἐκεῖ ποὺ τόσες χιλιετίες βρῖσκονταν θαμμένοι οἱ Τιτᾶνες. Ὁ νέος θεός, ἀρχηγὸς καὶ καθοδηγητὴς αὐτῆς τῆς μεγάλης ἐπικείμενης ἀνατροπῆς, τὸ τελευταῖο γέννημα τοῦ Κρόνιου ἱερατείου, ἐμέλλε νὰ εἶναι ὅ,τι πιὸ καταστροφικὸ καὶ ἐκδικητικὸ ἀπ' ὅλους τοὺς Γίγαντες καὶ τοὺς Τιτᾶνες τοῦ παρελθόντος καὶ τῆς μυθολογίας. Θὰ κυριεύσῃ τὸν Ὀλυμπο καὶ θὰ γίνῃ κύριος καὶ ἀρχηγὸς τοῦ οὐρανοῦ, γκρεμίζοντας στὰ τάφαρα τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα. Ὁ ζηλότυπος, ὁ ἐκδικητικὸς, ὁ καταστροφικὸς, ὁ γενοκτόνος, ὁ αἰμοχαρὴς, ὁ χαιρέκακος, ὁ μοναδικός, ὁ θεὸς τῶν θεῶν, ὁ «δικὸς μας» πλέον θεός, ὁ Τιτᾶνας-Γιαχδέ, ὁ Ἀσιάτης. Στ' ὄνομά του (Γιαχδέ)⁸ θὰ μαρτυρήσουν πᾶν ἀπὸ 1 δις ἀνθρώπων ἀνὰ τὸν πλανήτη ἐδῶ καὶ δεκαεπτὰ περίπου αἰῶνες! «Τοὺς *θωμῶν* αὐτῶν (τῶν Διογενῶν) θέλεις καταστρέφει, καὶ τὰ εἰδῶλα αὐτῶν θέλεις συντρίφει, καὶ τὰ ἄλλα αὐτῶν θέλεις κατακόψει. Διότι δὲν θέλεις προσκυνήσῃ ἄλλον θεόν· ἐπειδὴ ὁ Κύριος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εἶναι Ζηλότυπος, εἶναι θεὸς ζηλότυπος· μὴ ποτὲ κάμῃς συνθήκη μετὰ τῶν κατοίκων τῆς γῆς, ὅταν πορνεύονται μὲ τοὺς θεοὺς αὐτούς». (Ἐξοδος ΛΔ' 13-14).

«Θέλεις πατάξῃ πάντα τὰ ἀρσενικὰ αὐτῆς (τῆς πόλεως) ἐν στόματι μαχαίρας, τίς δὲ γυναῖκες καὶ τὰ θρόνῳ καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ πάντα ὅσα εὐρίσκονται εἰς τὴν πόλιν, καὶ ν' ἀρπάξῃς τὰ λάφυρα αὐτῆς... Δὲν θὰ αἰχμαλωτίσῃς οὐδέν, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἐξοντώσῃς». («Δευτερονόμιον» Κ' 12-16).

Σημειώσεις

1. Ἡ Τιτανομαχία περιγράφεται καὶ ἀπὸ τὴν Ραμαγιάνα καὶ τὴν Μαχαμπαράτα, δύο πατάρχαια ἱερὰ κείμενα-ἔπη τῶν Ἰνδῶν ἀλλὰ καὶ σὲ κείμενα ἄλλων ἀρχαίων λαῶν. Βίαιες σκηνὲς τῆς Γίγαντομαχίας κοσμοῦσαν τίς μετόπες τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἄλλους ναοὺς ἀναριστώντας τίς πολεμικὰς αὐτῆς συρράξεις.

2. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Κρόνου εἶναι συνέχεια τῆς ἐποχῆς τοῦ πατρὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὴν «χρυσὴ ἐποχὴ» τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμως ὁ Κρόνος χαρακτηρίζεται δόλιος, ἀγκυλωμύτης καὶ κακός.

3. Ὁ Ἀτλας ἦταν γιὸς τοῦ Τιτᾶνος Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Ὠκεανίδος Κλυμένης καὶ ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως καὶ τοῦ Ἐπιμηθέως (Ἡσιόδος). Ἐλαβε μέρος στὴν Τιτανομαχία ἐναντίον τοῦ Διὸς καὶ γι' αὐτὸ ὁ Ζεὺς τὸν τιμώρησε νὰ κρατᾷ τοὺς ὧμους τοῦ τὸν οὐρανὸ. Κατὰ τὸν Πλάτωνα ὁ Ἀτλας ἦταν καὶ ὁ πρῶτος γενάρχης βασιλείας τῶν Ἀτλάντων καὶ τῆς ἡπείρου ποὺ ὀνομάσθη Ἀτλαντίδα.

4. Οἱ Καρχηδόνιοι, φοινικίης καταγωγῆς, σύμμαχοι τῶν Περσῶν, ἦταν Κρόνιοι. Τὰ φοινικικὰ πλοῖα ἦταν ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τοῦ στόλου τοῦ Ξέρξη στὴν ἐπίθεση ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Ἀναλυτικώτερα βλέπε «Δαυλόν», 244, γὰρ τὴν δράση τοῦ Ξέρξη καὶ τὴν συμμαχία του μὲ τοὺς Ἑβραίους.

5. Γιὰ τὴν δράση τῶν Ἑβραίων στὴν Αἴγυπτο, βλέπε «Δαυλόν», τ. 254.

6. Ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία (διογενεῖς προκατακλυσμαῖα γνώση) χαρακτηρίζετο τὸ ἄλογο μέρος τῆς ψυχῆς *Τιτανικόν*. Γενικὰ ἡ λέξις *Τιτάν* χρησιμοποιεῖται ἀπ' τοὺς Ἑλληνες φιλοσόφους σὰν ἐκφραση τοῦ παραλόγου, τῆς κακίας καὶ τῆς ἐπιθετικότητος-δίας.

7. Ὁ Διά-βολος ἔχει τὴν μορφή τοῦ Πανός, κρατᾷ τὴν τρίαινα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ σὲ κάποιες ἀπεικονίσεις ἡ οὐρά του ἔχει τὸ σχῆμα τοῦ κεραυνοῦ, συμβόλου τοῦ Διός. Συνώνυμός του εἶναι ὁ Ἐωσφόρος, ὁ φέρων τὸ φῶς τῆς αὐγῆς θεός, ποὺ στὸ οὐράνιο στερέωμα εἶναι ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη.

Βασίλειος Μαυρομαμάτης

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ: ΝΑ ΞΑΝΑΓΙΝΗ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΠΑΡΧΙΑ Η ΕΛΛΑΔΑ!

Μία απόπειρα τοῦ Πατριάρχου, ὅπως ἱστορεῖται
ἀπὸ τοὺς Δ. Κόκκινο, Μ. Οἰκονόμου, Σπ. Τρικούπη

Στὰ ὅσα ὀρθὰ ἔχουν κατὰ καιροὺς γραφῇ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Δαυλοῦ» ὡς πρὸς τὴν στάσι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ τῶν προγενεστέρων ἀπελευθερωτικῶν προσπαθειῶν τοῦ Γένους, καὶ εἰς ἐπίρρωσιν ὅλων αὐτῶν καὶ γιὰ νὰ φανῇ ποιὰ ἡ ἐν γένει στάσις τοῦ Πατριαρχείου ἐναντι τῆς ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας, ἐπιτρέψατέ μου νὰ πληροφορήσω τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Δ», ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ πρώτου τμήματος τῆς Ἑλλάδος ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος συνέχιζε τὶς «φιλότιμες» προσπάθειές του –χρώμενος ἢ μᾶλλον καταχρώμενος τοῦ ἡθικοῦ δάρους τὸ ὅποιον ἔχει στὸν Λαὸ κάθε θρησκευτικὴ ἐξουσία– διὰ τὴν «διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐπαναφορὰν εἰς ὑποταγὴν τῶν πληθυσμῶν τῆς κάτω [= μόνης τότε ἐλευθέρως] Ἑλλάδος»¹. Τὸ δὲ Πατριαρχεῖο ἔθεσε ἑαυτό, διὰ τῆς ἐν γένει στάσεώς του, στὴν ἐξυπηρέτησι τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἐναντίον τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων.

Τότε λοιπὸν –Φεβρουάριος 1828– ὁ Καποδίστριας εἶχεν ὀρθῶς σκεφθῇ, καὶ ἐνεργοῦσε πρὸς τοῦτο, νὰ διαχωρίσῃ τὴν πατριαρχικὴ ἐξουσία τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ ἐλεύθερο τμῆμα τῆς Ἑλλάδος, ὥστε νὰ μὴν ἐπηρεάζεται τοῦτο –ἐμμέσως ἔστω– ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴ κυδέρνησι. Καὶ ἰδοὺ ὅτι πράγματι εἶχε δίκαιον ὁ κυβερνήτης, διότι ἡ Πύλη, μὴ ἔχουσα συνειδητοποιήσῃ ἀκόμη ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις ἦταν γεγονός τελεσίδικον καὶ ἀμετάκλητον, κατέβαλε ὕστατη προσπάθεια, μὲ σκοπὸ διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἀφ’ ἐνὸς μὲν νὰ κρατήσῃ ὑπὸ δουλείαν τοὺς μὴ ἐλευθερωθέντας, ἀφ’ ἑτέρου δὲ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς ὑποταγὴν τοὺς Ἑλλήνες τοῦ ἐλευθέρου τμήματος.

Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτόν, ὡς ἀναφέρει ὁ Διον. Κόκκινος (ἐνθ. ἀν.):

«Ὁ Πατριάρχης κατόπιν πίεσεως τῆς Πύλης ὀφειλομένης εἰς ἐπιμονὴν τοῦ Σουλτάνου [...] διέταξε τὴν ἀπὸ τῶν ἀμδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν διαφώτισιν τῶν ῥαγιάδων, ὅτι μόνῃ ἡ ὑποταγὴ εἰς τὸν σουλτάνον ἦτο δυνατόν νὰ τοὺς σώσῃ καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν γαλήνην διὰ τῆς ἀναδημιουργίας εἰρηνικῆς συμβιώσεως μὲ τοὺς Τούρκους».

Πέραν όμως αὐτῆς τῆς ἐνεργείας του, ἡ ὁποία ἀφωροῦσε θεδαίως στοὺς εἰσέτι ὑποδούλους Ἑλληνες (ῥαγιάδες), ὁ Πατριάρχης γιὰ νὰ ἐπηρεάσῃ καὶ τοὺς ἄρτι ἐλευθερωθέντες καὶ τὸν ἴδιο τὸν κυβερνήτη Ἰω. Καποδίστρια, ἐπεμψε στὸ ἐλεύθερο τμήμα τὸν Μάιο τοῦ 1828 τοὺς μητροπολίτες Νικαίας, Χαλκηδόνος, Ἰωαννίνων καὶ Λαρίσης, ὡς καὶ τὸν Πρωτοσύγκελλον τοῦ Πατριαρχείου, κομίζοντας συνοδικὴν ἐπιστολήν, ἔχουσαν ἀνάλογο περιεχόμενο μὲ ὅσα διέτασεν ἀνωτέρω τοὺς ἀπὸ ἁμῶνος ὁμιλητὲς-ἱερωμένους νὰ κηρύττουν πρὸς τοὺς ῥαγιάδες. Ὁ ἱστορικὸς τοῦ Ἀγῶνος Σπ. Τρικούπης ἀναφέρει ὅτι ἡ Πύλη, προκειμένου νὰ ἀνατρέψῃ τὶς ὑπὲρ τῆς ἐλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ἐνέργειες τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, σκέφθηκε «νὰ μεταχειρισθῇ εἰς ὑποταγὴν τῶν Ἑλλήνων τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ὑπενεργήσασα νὰ επικαλεσθῇ καὶ λάβῃ αὕτη τὴν ἄδειαν πρὸς ἐπαναγωγὴν τῶν ἀποπλανηθέντων εἰς τὴν ποιμνίην. Εἰς πραγματοποιήσιν δὲ τῶν διαταγῶν τούτων ἀπέστειλεν ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν Ἑλλάδα» κ.λπ.⁽²⁾

Οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς ἔφθασαν στὴν Μεσσηνία, ὅπου συναντήθηκαν μὲ τὸν Ἱμπραήμ, ὁ ὁποῖος – ὡς γράφει ὁ Κόκκινος⁽³⁾ – «ἐδοήθησε τοὺς ἀνοήτους καὶ εὐτελεῖς πέντε κληρικούς νὰ εἰσδύσουν εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ διὰ τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς ἐκείνοι ἔφθασαν πρὸ τῆς Τριπολιτσᾶς». Ὁ ἐκεῖ Ἐπίτροπος τῆς Κυβερνήσεως Ἀλέξιος Βλαχόπουλος τοὺς ἀπαγόρευσε τὴν εἴσοδο στὴν πόλιν, λόγῳ τοῦ ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ περιοχῆς ὅπου εἶχε ἐνσκήψει πανώλης.⁽⁴⁾

Οἱ ἱεράρχες αὐτοὶ «ἐνώπιον πεντακοσίων ἀτόμων, τὰ ὁποῖα εἶχον συγκεντρωθῇ γύρω των ἐκ περιεργείας, ἤρχισαν νὰ ἀναπτύσσουν τὸν σκοπὸν τῆς ἀφίξεώς των προσθέτοντες ὅτι δὲν συνέφερον εἰς τοὺς Ἑλληνας νὰ παραμένουν εἰς τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν πού εὐρίσκοντο καὶ ὅτι ὥφειλαν τὸ ταχύτερον νὰ δοθῇ οἱ νὰ ἐπανεέλθῃ ὁ τόπος ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν χεῖρα τοῦ κραταιοτάτου Σουλτάνου». ⁽⁵⁾ Ἀπὸ ἐκεῖθεν μετέβησαν στὸ Ναύπλιο καὶ διεπεραιώθησαν στὸν Πόρο, ὅπου τοὺς ἐδέχθη ὁ κυβερνήτης, ὁ ὁποῖος παρέλαβε τὴν Ἐπιστολήν. Ὁ Μιχ. Οἰκονόμου,⁽⁶⁾ ἀναφερόμενος στὸ περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς, γράφει: «δι' ἧς [ἐπιστολῆς] οἱ Ἑλληνες ὡς ὑποτεταγμένοι ἤδη θεωρούμενοι, ἐνουθετοῦντο, προὔτρεποντο καὶ ἐσυμβουλεύοντο εἰς πιστὴν ὑποταγὴν, ἐξ ἄλλου δὲ καὶ ἠπειλοῦντο».

Καὶ ὁ Σπ. Τρικούπης χαρακτηρίζει: «ἐνεχείρισαν δὲ τῷ κυβερνήτῃ [οἱ Ἱεράρχαι] συνοδικὴν ἐπιστολήν νουθετοῦσαν, ἀπειλοῦσαν καὶ προτρέπονσαν εἰς ὑποταγὴν. Ἀπετείνετο δὲ ἡ ἐπιστολή αὕτη πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, διότι ἡ Πύλη ἐθεώρει ὡς ἤδη προσκυνήσαντας τοὺς λαοὺς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος».

Περαιτέρω ὁ Διον. Κόκκινος δημοσιεύει τὴν ἀπαντητικὴ ἐπιστολή τοῦ Καποδίστρια πρὸς τὸν Πατριάρχη.⁽⁸⁾ Στὴν ἀπάντησι ἐκείνῃ ὁ Κυβερνήτης, ἀφοῦ ἀναφερθῇ στὸ συντελεσθὲν ἀπελευθερωτικὸ ἔργο τῶν πολεμισάντων Ἑλλήνων καὶ στὴν βοήθεια τῶν τριῶν Προστατίδων Δυνάμεων (ἀνεμένετο ἡ διεθνὴς ἀναγνώρισις τῆς ἀνεξαρτητικῆς καὶ κυριαρχικῆς Ἑλλάδος), τονίζει πρὸς τὸν Πατριάρχη: «Πάμπολυ αἶμα ἐχύθη, πάμπολλαι οὐσαὶ ἐφθάρησαν εἰς διάστημα ὀκτῶ ἐτῶν πολέμου καὶ δυστυχίῳ, καθ' οὗς ὁ τόπος οὗτος κατηφανίσθη, ὥστε ὅλως διόλου ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς ὅποιανδήποτε κατάστασιν πραγμάτων βάσιν ἔχουσαν τὸ παρελθόν». Καὶ συνεχίζει καταλήγοντας ὁ Καποδίστριας: «ὀφείλο-

*Ἡ δολοφονία τοῦ Ἰωάννου Καποδίστρια σὲ νὰδ τοῦ Ναυπλίου, ὅπως εἰκονίζεται σὲ λαϊκὸ σχέδιο. Ἦταν «πὶὸ πολὺν Ἑλλη-
νας ἀπὸ ὅσο ἔπρεπε», γιὰ νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ ζήσει.*

μεν ἐξ ὀνόματος καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς τὴν διεύθυνσιν τῶν συμφερόντων του, νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Ὑμετ. Παναγιότητα νὰ μᾶς χαρίσῃ τὰς εὐλογίας της, πεπεισμένη ὅτι ἀμεταθέτως εἴμεθα προσηλωμένοι εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἱεραῆς ἡμῶν πίστεως. Μακάριοι ἔσμεν, ὡς εὐδοκίῃ ὁ Πανάγαθος Θεός, ὥστε νὰ δυνηθῇ ἡ Ὑμ. Παναγιότης νὰ γένῃ εἰς ἡμᾶς πρόξενος τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ὀφείλει ὡς κεφαλὴ τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας εἰς ὅλα τὰ τέκνα της. Ἐγχειρίζομεν τὴν παροῦσαν μᾶς εἰς τοὺς Ἀγίους Ἀρχιεπισκόπους Μητροπολίτας Νικαίας, Χαλκηδόνος, Λαρίσης, Ἰωαννίνων καὶ Μέγαν Πρωτοσύγκελλον, καὶ παύομεν ἐπαναλαμβάνοντες καὶ πάλιν πόσον λυπούμεθα μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδείξωμεν καρποφόρους ὅσους οἱ σεβάσμιοι Ἱεράρχαι κατέβαλλον ἀγῶνας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος. Ἐν Πόρῳ, τὴν 28ὴν Μαΐου 1828,

ὁ Κυβερνήτης Ι.Α. Καποδίστριας, ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας Σπ. Τρικούπης».

Αὐτὴν τὴν ἔντιμη καὶ ἑλληνοπρεπῆ ἀπάντησι⁽⁹⁾ ἔδωσε ὁ κυβερνήτης πρὸς τὸν, ὅπως δὴ ποτε, πάλαι τε καὶ νῦν, δεσμώτῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριάρχῃν.

Καταλήγει λοιπὸν ὁ Τρικούπης ἐπαναλαμβάνοντας, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖο ἔχρησιμοποιήθη ὡς ὄργανο ὑπὲρ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ Ὁθωμανικοῦ Κράτους: «Καὶ οὕτω μὲν ἀπέβη ἡ πρὸς ὑποταγὴν ἐκ νέον τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Πύλιν διὰ τοῦ Πατριαρχείου ἀπόπειρα, ἐπινοηθεῖσα εἰς διασκέδασιν τῶν εὐνοϊκῶν βουλῶν τῶν Αὐλῶν καὶ εἰς ἀποφυγὴν τῆς παρεμβάσεως αὐτῶν».⁽¹⁰⁾

Καὶ ἐπιλέγει ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Διονύσιος Κόκκινος, ὅτι ἐπέστρεψαν στὴν Κωνσταντινουπόλιν «πέντε μεγαλοπρεπῆ ῥάσα συρόμενα ἀκόμῃ εἰς τὴν προέκτασιν τῆς λάσπης τῆς δουλείας καὶ ἀποδιωχθέντα ἀπὸ τὸν ἄνεμον τῆς ἐλευθερίας, ποὺ ἔπνεεν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον».¹¹

Ὑποσημειώσεις

1. Διονυσίου Κοκκίνου, «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις», ἐκδ. «Μέλισσα», Ἀθῆναι 1959, ΙΑ', 446.
2. Σπ. Τρικούπη, «Ἱστορία τῆς Ἑλλην. Ἐπαναστάσεως», φωτοτυπ. ἐπ'ἀνέκδ. τῆς 6' ἐκδ., Γιοδάνης, Ἀθῆναι 1968, τμ. Δ', σελ. 274.
3. Διον. Κοκκίνου, ἐνθ. ἄν., σελ. 447.
4. Ὁ σύγχρονος τῆς Ἐπαναστάσεως ἱστορικὸς Μιχαὴλ Οἰκονόμου –βλ. «Ἱστορικὰ τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας», φωτοτυπ. ἐπ'ἀνέκδ. τῆς α' ἐκδ., ἐκδ. τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης Δημητσάνης, Ἀθῆναι, 1976, σελ. 829– λέγει γιὰ τὴν πανώλη: «θραῦσιν δὲ μεγαλειτέραν ἔκαμε κατὰ τὰ Μεσσηνιακὰ φρούρια».
5. Διον. Κοκκίνου, ἐνθ. ἄν., σελ. 447.
6. Μιχ. Οἰκονόμου, ἐνθ., ἄν., σελ. 829.
7. Σπ. Τρικούπη, «Ἱστ. Ἑλλ. Ἐπαν.» ἐνθ. ἄν., Δ', σελ. 274.
8. Βλ. ὁλόκληρην τὴν Ἐπιστολὴν εἰς Διον. Κοκκίνου «Ἑλλ. Ἐπανάστασις», τ. ΙΑ', 447-450.
9. «Ἀπάντησιν λαβόντες κατὰλληλον ἀπὸ τὸν κυβερνήτην, ἐπέστρεψαν» οἱ Ἀρχιερεῖς, λέγει ὁ Μιχ. Οἰκονόμου, «Ἱστορ. Ἑλλην. Παλιγγενεσίας», ἐνθ. ἄν., σελ. 829.
10. Σπ. Τρικούπη, «Ἱστ. Ἑλλ. Ἐπαν.» ἐνθ. ἄν., Δ', σελ. 275.
11. Διον. Κοκκίνου, ἐνθ. ἄν., ΙΑ', σελ. 450.

ΕΜΦΥΤΕΥΣΙΜΟ «ΒΙΟΤΣΙΠ»: ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ;

Τὸ «χάραγμα» τῆς «Ἀποκάλυψης» καὶ ὁ ἐφιάλτης ἐλέγχου τῆς σκέψης

«Καὶ ἔκαμνε πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, νὰ λάβωσι χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν· καὶ νὰ μὴ δύναται μηδεὶς νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ, εἰμὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐδῶ εἶναι ἡ σοφία: ὅστις ἔχει τὸν νοῦν, ἅς λογαριάσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· διότι εἶναι ἀριθμὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ εἶναι κξςτ' (666)». Ἀποκάλυψη Ἰωάννου, 13-10,17,18.

Σχεδὸν ὅλος ὁ χριστιανικὸς κόσμος πιστεύει πῶς ἡ προφητεία τοῦ Ἰωάννη πραγματοποιεῖται στὶς μέρες μας. Τὸ παραπάνω ἐδάφιο μιλάει γιὰ κάποιον «χάραγμα», πού θὰ ὑποστῇ ὁ ἄνθρωπος πού θὰ πιστέψῃ στὸν Σατανᾶ. Οἱ ἱερεῖς σήμερα διαλαλοῦν ὅτι τὸ χάραγμα ἤδη ὑπάρχει καὶ προειδοποιοῦν νὰ μὴν τὸ δεχθῇ ὁ ἄνθρωπος, διότι ἔτσι ὑπηρετεῖ τὸν διάβολο. Σήμερα βρίσκεται στὰ προϊόντα πού ἀγοράζουμε καὶ εἶναι τὸ λεγόμενο Barcode System (Σύστημα Γραμμικῆς Κωδικοποίησης), πού μάλιστα ἔχει πάνω του τὸν «ἀριθμὸ τοῦ διαδόλου» (666). Εἶναι τόσο ἐπικίνδυνο (τὸ Barcode), ὅσο προειδοποιοῦν οἱ ἱερεῖς τὰ «ποιμνιά» τους; Μπορεῖ νὰ τὸ δεχθῇ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸ καὶ νὰ γίνῃ «ὑπηρετῆς τοῦ κακοῦ;» Ἄς μποῦμε στὰ ἄδυτα τοῦ «χαράγματος», γιὰ νὰ δοῦμε τί πραγματικὰ συμβαίνει.

Σήμερα ὁποιοδήποτε προϊόν καὶ ἂν ἀγοράσουμε ἔχει πάνω του τὸ BarCode (**Εἰκόνα 1**). Τοποθετήθηκε στὰ προϊόντα γιὰ εὐκολία τοῦ καταναλωτῆ καὶ τῶν ἐμπόρων, ὥστε νὰ μὴν χρονοτριβῇ ὁ ἄνθρωπος στὰ ταμεῖα τῶν καταστημάτων, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ ἀνθρώπινο λάθος στὰ ταμεῖα. Τὸ BarCode δηλώνει τὸ προϊόν πού ἀγοράζουμε, ἔτσι ὥστε, ὅταν φθάנוμε στὸ ταμεῖο, ὁ ἀνιχνευτὴς –σκάννερ– (τοῦ κομπιούτερ) τὸ διαβάξῃ καὶ μεταφέρει στὴν ὀθόνη τοῦ κομπιούτερ τὸν κωδικὸ τοῦ προϊόντος καὶ τὴν τιμὴ του. Τὸ BarCode εἶναι ἓνα σύνολο διγράμμων, ὅπου κάθε ἓνα καὶ ἀνάλογα μὲ τὸ κενὸ πού ἔχει ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ του δηλώνει ἓναν ἀριθμὸ (δλέπε **Εἰκόνα 1**). Ἡ δουλειὰ λοιπὸν τοῦ ἀνιχνευτῆ εἶναι νὰ «διαβάσῃ» τὰ διγράμματα, ὥστε νὰ τὰ κωδικοποιήσῃ ὁ κομπιούτερ σὲ ἀριθμοὺς καὶ νὰ δείξῃ μὲ τὴν σειρὰ του στὴν ὀθόνη τὸ

Εἰκόνα 1. Τὸ BarCode εἶναι ἀποτυπωμένο σὲ κάθε προϊόν.

προϊόν και την τιμή του. Όμως στο BarCode παρατηρούμε τρία διγράμματα που εξέχουν (είναι λίγο μακρύτερα από τα άλλα) και βρίσκονται το πρώτο στην αρχή, το δεύτερο στην μέση και το τρίτο στο τέλος του κωδικού. Αυτά τα τρία διγράμματα παρατηρούμε ότι είναι ο αριθμός 6 (έξι) που περιέχεται στα μικρότερα διγράμματα (**Εικόνα 2**). Τα τρία διγράμματα βρίσκονται σε όλα τα BarCode ανεξαρτήτως προϊόντος, οπότε όλα περιέχουν τον αριθμό 666, όπως μάς λέει και ο Ίωάννης. Είναι όμως πράγματι έτσι; Ας αναλύσουμε το BarCode.

Διαβάζεται «γραμμικά», «αριθμητικά» και ανάποδα

Πρὶν ξεκινήσουμε την ανάλυσή του, πρέπει να εξηγήσουμε τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιείται το γραμμικό σύστημα.

Ο ανιχνευτής μπορεί να ανιχνεύσει και αριθμούς, αλλά δημιουργείται το εξής πρόβλημα. Αν ο αριθμός διαβαστεί ανάποδα από τον ανιχνευτή, υπάρχει η περίπτωση να δοθεί στον κομπιούτερ διαφορετικός αριθμός. Π.χ. ο αριθμός 896 ανάποδα διαδάζεται 968 ή ο αριθμός 688

ανάποδα είναι 889. Πόσο μάλλον αν πρόκειται για πενταψήφιο αριθμό. Έτσι για να αποφευχθεί αυτό το λάθος που έκανε ο ανιχνευτής με το κομπιούτερ, ανακάλυψαν το γραμμικό σύστημα, όπου οι γραμμές και ανάποδα να τις διαβάσει ο ανιχνευτής ορίζουν τον ίδιο αριθμό. Αυτό λοιπόν το σύνολο διγράμμων χωρίζεται σε δύο μέρη με τις τρεις διαχωριστικές γραμμές (γραμμές ασφαλείας). Στο αριστερό μέρος τα διγράμματα δηλώνουν το είδος του προϊόντος (αναψυκτικό Coca Cola, παντελόνι Levis, τηλεόραση Sony) και δεξιά δηλώνουν διάφορα χαρακτηριστικά (light 2 lt, μπλέ μίντιουμ, vega stereo). Άρα ο λόγος που υπάρχουν οι τρεις γραμμές ασφαλείας είναι να «δείχνουν» στον ανιχνευτή πότε αρχίζει ο κωδικός που δηλώνει το είδος του προϊόντος (αρχική γραμμή ασφαλείας), πότε τελειώνει αυτός ο κωδικός και ξεκινάει ο κωδικός λεπτομερών χαρακτηριστικών του προϊόντος (μεσαία γραμμή ασφαλείας) και πότε τελειώνει (τελευταία γραμμή ασφαλείας). Επίσης κάθε αριθμός ορίζεται εκτός από τα διγράμματα αυτά καθαυτά και τις αποστάσεις μεταξύ τους και από το πάχος των διγραμμάτων. Στην αριστερή πλευρά του το δίγραμμο διαδάζεται αρχίζοντας από κενό και τελειώνοντας σε γραμμή, ενώ στην δεξιά πλευρά του BarCode είναι το αντίθετο, δηλαδή ξεκινάει με γραμμή και τελειώνει με κενό (**Εικόνα 3**). Ο ανιχνευτής δεν διαδάζει τους αριθμούς που είναι κάτω από τα διγράμματα. Αυτοί υπάρχουν εκεί ώστε σε περίπτωση που έχουν αλλοιωθεί τα διγράμματα και αδυνατεί ο ανιχνευτής να τα διαβάσει, ή ταμίας να «χτυπάει» τους αριθμούς που είναι κάτω από αυτά στο κομπιούτερ και αυτό με την σειρά του να αναγνωρίζει το προϊόν.

Όπως είπαμε και πιο πριν, ο ανιχνευτής διαδάζει όχι μόνο τα διγράμματα (και το πάχος τους) αλλά και τις αποστάσεις μεταξύ τους. Για κάθε αριθμό έχουμε τέσσερις (4) αριθμητικές πληροφορίες. Όπου έχουμε: 0-3211, 1-2221, 2-2122, 3-1411, 4-1132, 5-1231, 6-1114, 7-1312, 8-1213, 9-3112, ή αρχική και ή τελική γραμμή ασφαλείας ισοϋνται με 111 και ή μεσαία με 1111.

Για παράδειγμα ας πάρουμε από την **Εικόνα 3** τον αριθμό μηδέν (0), που είναι ο πρώτος αριθμός μετά την γραμμή ασφαλείας. Αφού είναι από την αριστερή πλευρά του BarCode, θα ξεκινάει με κενό και θα τελειώνει με γραμμή. Βλέπουμε ότι ξεκινάει με μεγάλο κενό (3) και συνεχίζει με λίγο χοντρή γραμμή (1). Από την άλλη πλευρά ο αριθμός 8 (οκτώ), αφού βρίσκεται από την δεξιά πλευρά του BarCode, θα ξεκινάει με γραμμή και θα τελειώνει με κενό. Και πράγματι βλέπουμε ότι ξεκινάει με λεπτή γραμμή (1), μετά έχει λίγο μεγάλο κενό (2), μετά έχει μι-

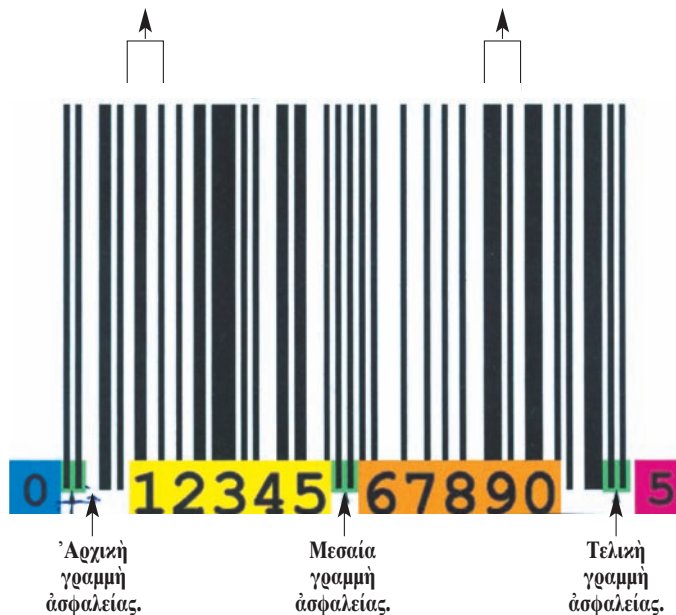
Εικόνα 2. Τα τρία μεγαλύτερα διγράμματα είναι ίδια με το δίγραμμο που κωδικοποιεί τον αριθμό 6.

κρή γραμμή (1) και μετά έχει μεγάλο κενό (3).

Βλέπουμε ότι για τόν αριθμό έξι (6) έχουμε τὸ 1-1-1-4, όπου δεξιά του παρατηρούμε πάντα – όπως στις **Εἰκόνες 3,2,1**– ότι έχουμε μικρή γραμμή, μικρό κενό, μικρή γραμμή, πάρα πολύ μεγάλο κενό. Ἐνῶ ἀριστερά του παρατηρούμε – όπως στις εἰκόνες 4,1– ότι έχουμε στην **Εἰκόνα 4** μικρό κενό, μικρή γραμμή, μικρό κενό, πάρα πολύ μεγάλη γραμμή, ἐνῶ στην **Εἰκόνα 1** έχουμε πάρα πολύ μεγάλο κενό, μικρή γραμμή, μικρό κενό, μικρή γραμμή. (Στὰ ἀριστερά, ἐπειδὴ πάντοτε ξεκινάει ὁ ἀριθμὸς με κενό, πολλές φορές διαδίδεται ἀνάποδα 4-1-1-1).

Ὁ ἀριθμὸς 1 ξεκινάει με κενό και τελειώνει με γραμμή, ὅπως και οἱ μετέπειτα ἀριθμοὶ 2,3,4,5, ἀλλὰ και ὁ πρὶν ἀπὸ αὐτὸν ἀριθμὸς 0.

Ὁ ἀριθμὸς 9 ξεκινάει με γραμμή και τελειώνει με κενό, ὅπως και οἱ προηγούμενοι ἀριθμοὶ 6,7,8, ἀλλὰ και ὁ μετέπειτα ἀριθμὸς 5.

Εἰκόνα 3. Ἡ ἀνατομία τοῦ BARCODE.

Οἱ γραμμὲς ἀσφαλείας και ὁ κρυφὸς ἀριθμὸς

Τὸ ἐρώτημα πὺν τίθεται εἶναι, οἱ γραμμὲς ἀσφαλείας ποιὸν ἀριθμὸ ἀντιπροσωπεύουν; Εἶδαμε ὅτι γιὰ τὶς γραμμὲς ἀσφαλείας έχουμε τὶς ἐξῆς ἀριθμητικὲς πληροφορίες: Γιὰ τὴν ἀρχική και τελική γραμμή ἀσφαλείας έχουμε 1-1-1 (μικρὴ γραμμή, μικρὸ κενό, μικρὴ γραμμή), ἐνῶ γιὰ τὴν μεσαία γραμμή ἀσφαλείας έχουμε 1-1-1-1-1 (μικρὸ κενό, μικρὴ γραμμή, μικρὸ κενό, μικρὴ γραμμή, μικρὸ κενό).

Πράγματι ὅσα BarCode και νὰ διαβάσῃ κάποιος, θὰ διαπιστώσῃ ὅτι τὰ διγράμματα ἀσφαλείας διαδίδονται διαφορετικὰ (ἀπὸ τὸ κομπιούτερ) ἀπὸ τὸ δίγραμμα πὺν ἀντιστοιχεῖ στὸν ἀριθμὸ έξι (6). Ἐτσι

τεχνικὰ γιὰ τὸν κομπιούτερ τὰ διγράμματα ἀσφαλείας δὲν ἀντιστοιχοῦν στὸν ἀριθμὸ 666. Ἀλλὰ ὀπτικὰ τὰ διγράμματα ἀσφαλείας δείχνουν νὰ μοιάζουν με τὸ δίγραμμα πὺν ἀντιστοιχεῖ στὸν ἀριθμὸ 6.

Τὸ BarCode χρησιμοποιεῖται πλέον και ὡς διαφημιστικὸ λογότυπο.

Εἰκόνα 4. Τὸ δίγραμμα 6 με ἄλλο σχῆμα.

Για ποιό λόγο όμως οι έμπνευστές του συστήματος να τοποθετήσουν για διγράμματα ασφαλείας, αυτά τα όποια «δείχνουν» να μοιάζουν με το δίγραμμα που αντιστοιχεί στον αριθμό έξι (6); 'Αλλά και πόσο επικίνδυνο είναι το BarCode που βρίσκεται πάνω στα προϊόντα; 'Αλλά και τί σχέση έχει με την προφητεία του 'Ιωάννη, που μιλάει για το χάραγμα (666) πάνω στους ανθρώπους;

Το Παγκόσμιο Σύστημα Συναλλαγών

Το 1976 ο Dr. Κάρτια Έντεμαν εισήχθη στην οικονομική επιτροπή της Ε.Ο.Κ. την κατάργηση του ρευστού χρήματος και την εισαγωγή ενός νέου τρόπου συναλλαγών. 'Ο κάθε άνθρωπος θα έχει πάνω του, σε εμφανές σημείο (χέρι ή μέτωπο;) έναν έναίιο κωδικό αριθμό, ο οποίος θα μπορεί να ανιχνεύεται με ανιχνευτή. Θα έχει και έναν λογαριασμό τραπεζής, όπου εκεί θα βρίσκονται όλα του τα χρήματα. 'Όταν αγοράζει ένα προϊόν, αντί να το πληρώνει δίνοντας χρήματα, θα δείχνει τον έναίιο κωδικό του στον ανιχνευτή, το κομπιούτερ θα αναγνωρίζει ποιός είναι και τα χρήματα θα «βγαίνουν» από τον λογαριασμό τραπεζής του. 'Επίσης με τον ίδιο τρόπο θα εξοφλή τους διάφορους λογαριασμούς του (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ κ.τ.λ.), αλλά και όταν θα πληρώνεται από την δουλειά του, τα χρήματα (που δεν θα υπάρχουν σε ρευστό) θα «μπαίνουν» στον λογαριασμό του.

Να λοιπόν πώς μπορεί ο άνθρωπος να δεχθώ το χάραγμα (BarCode). Διότι, εάν το αρνηθώ, δεν θα μπορεί να πραγματοποιήσει τις οικονομικές του συναλλαγές, ούτε να άμοιφθώ, με άποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβιώσει.

“Όμως εδώ υπάρχει ένα πρόβλημα. Το BarCode δεν μπορεί να μείνει πάνω στο δέρμα του ανθρώπου –εάν τυπωθώ– χωρίς να αλλοιωθώ και αυτό για τον έξης λόγο:

Το ανθρώπινο δέρμα μεταβάλλεται (άλλάζει χρώμα, γδέρνεται, συστέλεται-διαστέλεται, ζαρώνει), άρα το BarCode μπορεί να αλλοιωθώ.

'Αλλά και πολύ εύκολα αντιγράφεται. Μπορεί κάποιος να αντιγράψει πάνω του το BarCode ενός άλλου ανθρώπου, και έτσι οποιαδήποτε αγορά πραγματοποιή, θα χρεώνεται στον λογαριασμό τραπεζής του άλλου.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι το να άποτυπωθώ το BarCode στο ανθρώπινο δέρμα δεν είναι άσφαλής τρόπος για το παγκόσμιο σύστημα συναλλαγών. 'Υπάρχει λύση; Και βέβαια υπάρχει και ονομάζεται έμφυτευσιμο ΒΙΟΤΣΙΠ.

‘Η άπειλή: το έμφυτεύσιμο βιοτσίπ

Είναι ένα τσιπ το οποίο μπορεί να έμφυτευθώ σε ζωντανό οργανισμό, έχει το μέγεθος μιας χοντρής βελόντας, περιέχει μέσα του ένα πηνίο κεραίας, έναν πυκνωτή και ένα μικροτσίπ (Εικόνα 5). ‘Η λειτουργία του είναι άπλη. Μόλις περάσει από τον ανιχνευτή, «έρωτάται» και αυτό «άπαντάει» με έναν συγκεκριμένο αριθμό έπισήμανσης ταυτότητας, που είναι μοναδικός για κάθε μικροτσίπ. ‘Ετσι λοιπόν το κομπιούτερ άναγνωρίζει τον αριθμό και γνωρίζει σε ποιόν άνθρωπο άντιστοιχεί. Μάλιστα αυτό το τσιπάκι δεν αλλοιώνεται με τον χρόνο (με την προϋπόθεση ότι θα εισαχθώ στον ανθρώπινο οργανισμό μέσω σύριγγας), δεν μπορεί να αντιγραφώ και κάνει τον κάθε άνθρωπο μοναδικό.

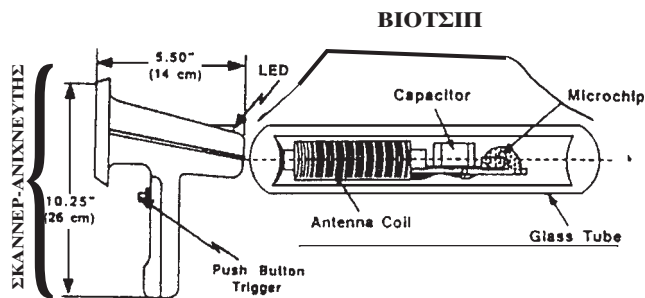
“Όχι δεν είναι έργο έπιστημονικής φαντασίας, ούτε μιλάμε για το άπώτερο μέλλον. ‘Ηδη υπάρχει.

Το άμερικανικό περιοδικό «Παράκαμψη των Μ.Μ.Ε.» (Media Bypass) σε ένα άρθρο του

(«Ένα τοίλ στόν ὦμο σας») ἐπιβεβαιῶσε: «*Ἡ τεχνολογία τῶν ἐμφυτεύσιμων διοτοίλ δὲν εἶναι καινούργια. Παρ' ὅλο πὺν γλενάζεται ὡς παραιοϊκή αὐταπάτη, ἡ διευθύντρια τροφίμων καὶ φαρμάκων τῶν Η.Π.Α. (FDA-Food and Drug Administration) ἔχει καταστήσει ὑποχρεωτική τὴν ἐμφύτευση διοτοίλ σὲ ἀνθρώπωνς πὺν ἔχουν δηματοδοτές, προσθετικές διατάξεις χιλιάδες Ἀμερικανοὶ κοῦδα τους. Ἐπίσης ἄγρια ζῶα πὺν στὴ ἐμφυτεύσεις διοτοίλ, γιὰ καὶ τίς διατροφικὲς συνήθειες*

Μάλιστα τὰ ἐμφυτευόμενα διοτιοῖν διαφημίζονται ὅτι εἶναι ἡ ἀπάντηση στο πρόβλημα τῆς ζωοκλοπῆς. Μερικοὶ δὴμοι στὴν Ἀμερικὴ (ἀλλὰ καὶ σὲ χώρες τῆς Εὐρώπης) ὑποχρεώνουν τώρα τοὺς κτηνοτρόφους νὰ ἐμφυτεύσουν διοτιοῖν-πομποαπανητὲς στὰ ζῶα τους, ὥστε σὲ περίπτωση ζωοκλοπῆς νὰ ὀρίσκωνται ἀμέσως μετὰ τὴν δοθῆαι δορυφόρων. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ κατοικίδια ζῶα σὲ περιπτώσεις κλοπῆς ἡ ἐξαφάνισή τους νὰ ὀρίσκωνται ἀμέσως. Μάλιστα καὶ στὴν Ἑλλάδα εἶδαμε πρόσφατα τὴν χρησιμοποίηση διοτιοῖν σὲ κατοικίδια ζῶα.

Ο Tim Willard, έκτελεστικός διευθυντής της Παγκόσμιας Κοινωνίας του Μέλλοντος, ενός οργανισμού με έδρα την Ουάσιγκτον, δήλωσε ότι σε 15 με 20 χρόνια το κανονικό μικροτσιπ θα έχει ξεπεραστεί και αντικατασταθεί από ένα βιοτσιπ φτιαγμένο από ζωντανή πρωτεΐνη. Θα μπορούσε να έμφυτευθεί ακόμη και στα νεογέννητα δρέφη και θα τους συνοδεύει σε όλη τους την ζωή. Πιθανότατα θα μπορούσαμε να τα έμφυτεύσουμε στο πίσω μέρος της παλάμης του δεξιού ή αριστερού χεριού, ώστε να μπορούν να άνηχνευθούν εύκολα με άνηχνευτή. Θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν παγκόσμια κάρτα εξακριβώσης της ταυτότητας, αντικαθιστώντας τις πι-

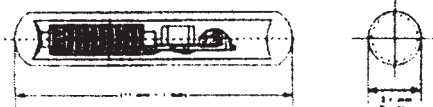

Εἰκόνα 5. Τὸ ἐμφυτεύσιμο βιοτσίπ.

Paranoid Reality:

Doctor Patents Human «Bio-Chip»

Specifications:

This chip is pre-programmed with a unique ID code that cannot be altered. A similar device has been patented for use in humans.

Τò περιοδικό «Media Bypass» ἀναφέρει ὅτι τὰ βιοτισίπ εἶναι μία πραγματικότητα καὶ δὲν ἀποτελοῦν ἀπλῶς μία παρανοϊκὴ φαντασίωση.

Product Description

The **Impedance Transponder** is a passive radio frequency identification tag, designed to work in conjunction with a compatible radio frequency (RF) reading system. The transponder consists of an electromagnetic coil and microchip sealed in a robust glass enclosure. The chip is preprogrammed with a unique (ID) code that remains the same, even if the battery inside (radio numbers) are available. When the transponder is activated by a low frequency radio signal, it transmits the (ID) code to the reading system. Independent testing has shown the transponder is safe and it may be reused.

Although specifically designed for implantation in animals, this transponder can be used for other identification purposes, including a microchip sealed animal care tag.

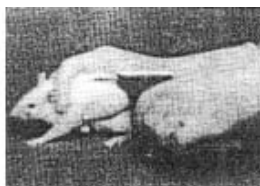
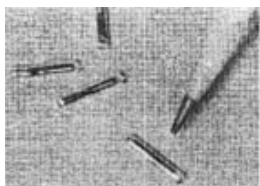

Specifications

Implantable Transponder

**Αὐτὸς ὁ ἐμφυτεύσιμος πομποαπαντητὴς
διατίθεται στὴν ἀγορὰ ἀπὸ τὴν Ἑταιρεία
*Destron/IDI Corporation.***

↑

Τὰ βιοτσιπ γίνονται όλο και μικρότερα αλλά και πιό ισχυρά. Έμφύτευση βιοτσιπ σε εργαστηριακό ποντίκι.

Gaston pound gets chip ID system

New scanner will help find owners of pets with microchips

Τὰ έμφυτεύσιμα βιοτσιπ διαφημίζονται ότι είναι ή άπάντηση στο πρόβλημα τής ζφοκλοπής. ➡

στωτικές κάρτες, τὰ διαβατήρια και τὰ παρόμοια. Στο ταμείο του σουπερ-μάρκετ άπλως θά περνούσατε τó χέρι σας πάνω άπό ένα άνιχνευτή και ό τραπεζικός λογαριασμός θά χρεωνόταν αυτόματα.

“Όμως προσοχή: Οί κατασκευαστές τών έμφυτεύσιμων βιοτσιπ καυχώνται ότι οί δυνατό- τητές τους είναι άπεριόριστες. Έκτός άπό τήν δυνατότητα συναλλαγών, με τó βιοτσιπ μέ- σα του ό άνθρωπος θά μπορη νά παρακολουθηται, νά άνακαλύπτεται, νά έλέγχεται, δη- λαδή πλήρης κατάργηση τής έλευθερίας.

Έπίσης μās πληροφορούν ότι μέχρι τó 2010 θά είναι τέτοια ή εξέλιξη τών βιοτσιπ, πού θά μπορούν νά παρεμβαίνουν άκόμη και στόν ανθρώπινο γενετικό κώδικα (D.N.A.). Με αυτόν τόν τρόπο ίσχυρίζονται ότι θά μπορούν νά θεραπεύουν άσθένειες, αλλά μήπως θά μπορούν και νά τίς δημιουργούν; Παρατηροΰμε λοιπόν ότι ή λύση για τó παγκόσμιο σύστημα συναλ- λαγών (πού «προφήτευσε» και ό Ίωάννης) δέν είναι τó BarCode αλλά τó έμφυτεύσιμο βιοτσιπ.

Μήπως τελικά τó BarCode και ή σχέση του με τó 666 δέν είναι τίποτε άλλο, παρά ή σάχητη πού προσπαθοΰν νά ρίξουν στα μάτια του κόσμου, ώστε νά μñν δεχθί πάνω του τó BarCode (άλλά και νά τó δεχόταν άνώφελο θά ήταν, άφού δέν είναι άσφαλής λύση) και νά μπορέσουν νά προωθήσουν εύκολότερα τó έμφυτεύσιμο βιοτσιπ ως κάτι τó άθώο και πολΰ καλό για τήν ανθρωπότητα, άφού δέν θά έχη σχέση με τόν «διάβολο» και τόν «άντίχριστο»; Μήπως με τó έμφυτεύσιμο βιοτσιπ θά μπορούν όχι μόνο νά έλέγχουν τήν ανθρωπότητα, αλλά νά τής έπιφέ- ρουν άκόμη και τόν θάνατο;

Μήπως τó βιοτσιπ θά έχη τήν ικανότητα νοητικού έλέγχου τής ανθρωπότητας με στόχο τήν καθυπόταξη τών μαζών;

Μήπως ό άνθρωπος τελικά κριθί άπό έναν τεχνολογικό-Γιαχδέ, πού θά ξεπηδήση μέσα άπό τά μικροτσιπ και τήν νανοτεχνολογία; Μήπως κάποιος, έκμεταλλευόμενος τήν μεσοσιανική φο- βία του χριστιανικού όχλου, χρησιμοποιοΰν τά λόγια του Ίωάννη για νά τούς φοβίζουν, διότι ό φοβισμένος άνθρωπος εύκολα καθοδηγείται;

Τά συμπεράσματα δικά σας.

Βιβλιογραφία

1. TEXEMARS, «Η ήλεκτρονική ταυτότητα τής παγκόσμιας τάξης».
2. Γεώργιος Ίεροδιάκονος, «Η μεθοδευμένη δολοφονία του πολιτισμοΰ».
3. Internet www.barcodesystem.com.

Βασίλειος Έμμανουηλίδης

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΔΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Ἀγωνιστικό πνεῦμα μέχρι θανάτου

Σ’ ένα πόλεμο δοκιμάζονται οί ψυχικὲς δυνάμεις τῶν ἀντιπάλων, ἡ ψυχικὴ δύναμη καὶ ψυχικὴ ἀντοχή στίς τακτικὲς κινήσεις. Ὑπάρχουν πλείστοι ψυχολογικοὶ παράγοντες, οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν ἀποτελεσματικά στὴν νίκη ἢ στὴν ἥττα. Κρίνεται σκόπιμο γιὰ τὴν συμπλήρωση τῆς εἰκόνας τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, πέραν τῶν ὅσων ἀναφέρθηκαν γιὰ τὴν ἱατρικὴ φροντίδα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σὲ προηγούμενα τεύχη τοῦ «Δ», νὰ καταχωρισθοῦν ἐδῶ μερικὰ δείγματα διοικητικῆς μερίμνης, ψυχολογικῆς συμπεριφορᾶς, πνεύματος ἀνδρισμοῦ καὶ μαχητικότητος μέχρι θανάτου καὶ ἀπωλειῶν τῶν ἐμπολέμων.

Α΄ Ἡ ὑποστήριξη τῆς Διοικητικῆς Μερίμνης

Διοικητικὴ μέριμνα εἶναι ἡ φροντίδα τῶν ἡγήτόρων γιὰ τὴν ἐπάρκεια τῶν ἐφοδίων συντηρήσεως καὶ τροφοδοσίας τῶν στρατευμάτων. Πρόκειται γιὰ τὴν βασικώτερη προϋπόθεση ἀνυψώσεως τῆς μαχητικῆς ψυχολογίας, τοῦ «ἠθικοῦ» τῶν πολεμιστῶν. Ἡ φροντίδα αὐτὴ ξεπηδᾷ ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ὀδυσσεύ, πού λέγει πρὸς τὸν Ἀχιλλεύ: «Πρόσταξε νὰ γενθοῦν οἱ Ἀχαιοὶ πλάι στὰ γοργὰ πλοῖα ψωμί καὶ κρασί, γιὰτὶ σ’ αὐτὰ εἶναι ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ δύναμις, γιὰτὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πολεμᾷ τὸν ἐχθρὸ μέχρι τῆς δύσης τοῦ ἡλίου χωρὶς ψωμί, γιὰτὶ, ὅταν ἡ δίψα καὶ ἡ πείνα διαπερνοῦν τὸ σῶμα, τότε τρεμουλιάζουν τὰ γόνατα» (Ἰλιάδα Τ 160-166).

Ἐνα εἶδος ροφήματος ἀναφέρει ὁ Ὀμηρὸς στὴν Ἰλιάδα λέγοντας: «γι’ αὐτοὺς ἀμέσως ῥόφημα (χνλὸ) ἐτοίμασε ἡ Ἑκαμήδη καὶ ἀκόμη κρεμμύδι γιὰ μεζὲ τοῦ ποτοῦ καὶ μέλι φρέσκο καὶ δίπλα τὸ ἱερὸ ψωμί... Καὶ μέσα στὸ ποτήρι τοὺς ἐτοίμασε ἓνα χνλὸ μὲ ἄσπρο κρασί καὶ κριθάλευρο καὶ ἀπὸ πάνω ἔτριψε γιδίσιο τυρὶ μὲ τὸν χάλκινο τρίφτη» (Ἰλιάδα Λ 624-640). Τὸ κρεμμύδι καὶ τὸ ψωμί ἀποτελοῦσαν τὸν «μεζὲ» τοῦ ποτοῦ ἀπὸ τότε, κἀτι πού συνηθίζεται καὶ σήμερα. Γιὰ τὸ πρωινὸ τῶν στρατευμάτων ὁ Ὀμηρὸς λέγει στὴν Ἰλιάδα (Θ 53-54): «Μὲ τὴν ἔλευση τῆς νέας ἡμέρας, οἱ Ἀχαιοὶ ἔτρωγαν διαστικά στίς σκηνές (τὸ πρωινὸ τους) καὶ ἀμέσως μετὰ ἀρματώνονταν».

Ἐτερον δείγμα διοικητικῆς μερίμνης ἀποτελοῦσε ἡ θυσία πρὸς τοὺς θεοὺς, δεδομένου ὅτι: «Ὁ μεγάλος βασιλεὺς Ἀγαμέμνων ἔσφαξε ἓνα πεντάχρονο ἄρσενικὸ δῶδι (γιὰ θυσία), τὸ ἔγδαρσαν καὶ τὸ ἔκοψαν κομμάτια, τὰ πέρασαν στίς σοῦθλες καὶ τὰ ἔψησαν προσεκτικά. Ἔτσι ἐτοίμασαν τὸ δεῖπνο καὶ ἔτρωγαν χωρὶς νὰ τοὺς λείπη τίποτα ἀπὸ τὸ τραπέζι, καὶ ἐχόρτασαν πιοτὸ καὶ φαγητό» (Ἰλιάδα Η 315-323). Ἀλλὰ ἐὰν τὸ δεῖπνο αὐτὸ προσωρίζετο γιὰ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Ἀχαιῶν, δὲν ἀγνοοῦντο καθόλου οἱ πολεμιστές, ἀφοῦ: «ἔσφαξαν δῶδια στίς σκηνές καὶ δειπνήσαν. Καὶ ἀπὸ τὴν Ἀθήνην εἶχαν ἔλθει πολλὰ πλοῖα φέροντας κρασί. Καὶ χωριστὰ γιὰ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τὸν Μενέλαο ὁ Εὐήνωσ τοῦ Ἰάσονα καὶ τῆς Ὑψιπύλης ἔστειλε χίλια μέτρα κρασί. Ἀπὸ τὴν Αἴηνη οἱ Ἀχαιοὶ ἀγόραζαν κρασί, ἄλλοι μὲ χαλκὸ, ἄλλοι μὲ γυαλιστερό σίδερο, ἄλλοι μὲ δέρματα, ἄλλοι μὲ δῶδια καὶ ἄλλοι μὲ σκλάβους» (Ἰλιάδα Η 466-475). Τὸ πῶς ἐγίνοντο οἱ σχετικὲς παραγγελίες εἶναι δύσκολο νὰ τὸ προσδιορίσουμε. Ἀναγκαστικὰ ὅμως πρέπει νὰ διέθεταν ἀρκετὰ κοπάδια βοδιῶν, προβάτων καὶ γιδιῶν γιὰ

τὴν καθημερινή διατροφή τοῦ στρατοῦ. Ἀκόμη πρέπει νὰ εἶχαν ἀνάλογες ἀποθήκες ζωοτροφῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων ἐφοδίων.

Ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν ἀντιπάλων στρατευμάτων καταγράφεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο στὴν Ἰλιάδα (Ο 704-707), ὅπως ἀναφέρθηκε πιὸ πάνω. Διεκρίνεται σὲ δύο κατηγορίες: Τὸν ἀτομικὸ ὀπλισμὸ τῶν εὐγενῶν μαχητῶν, ποὺ ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὸ κράνος, τὴν ἀσπίδα, τὸ δόρυ, τὸ κοντάρι ἢ τὸ τόξο μὲ τὰ δέλη, καὶ αὐτὸν τῶν ἀπλῶν μαχητῶν, ποὺ συμμετεῖχαν στὸν πόλεμο μὲ ὅποιο πολεμικὸ μέσο διέθεταν στὸ σπί-
τι τους, ὅποτε ὁ ἐξοπλισμὸς τους ἀποτελοῦσε ἀτομικὴ τους ὑποχρέωση.

Ἡ περιποίηση καὶ ἡ ἄνεση τῆς διαβίωσης στὸ στρατόπεδο τῶν Ἀχαιῶν μᾶς παραδίδεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο στὴν Ἰλιάδα (Ι 658-662), ὅπου: «ὁ Πάτροκλος διέταξε τοὺς ἄνδρες καὶ τίς ὑπηρεσίες νὰ στρώσουν ἀναπαντικὸ κρεβάτι γιὰ τὸν γέρο Φοῖνικα. Κι αὐτὲς τὸ στῶσαν μὲ προδιές καὶ σκεπάσματα καὶ μὲ ἀνάλαφρα σεντόνια ἀπὸ λινό». Στὸ ἀντίπαλο στρατόπεδο ὁ ἐπισιτισμὸς τῶν Τρώων μαχητῶν ἀποτελοῦσε φροντίδα καὶ μέριμνα τοῦ ἀρχηγοῦ, διότι ὁ Ἔκτορας λέγει: «ἀπὸ τὴν πόλη νὰ φέρετε βώδια καὶ πρόβια παχὰ γρήγορα, καὶ γλυκὸ κρασί ποὺ εὐφραίνει τὴν καρδιά καὶ ψωμί ἀπὸ τὰ σπίτια καὶ ξύλα πολλὰ νὰ φέρετε, γιὰ νὰ καίμε πολλές φωτιές ὅλη τὴν νύχτα μέχρι τὸ χάραμα».

Στὸ θέμα τοῦ ἱματισμοῦ τῶν πολεμιστῶν ὁ Ὅμηρος δίδει μίαν εἰκόνα λέγοντας γιὰ τὸν Νέστορα: «ἐφόρεσε στὰ στήθη τὸν χιτῶνα, καὶ στὰ παχὰ πόδια ἔδεσε τὰ σαντάλια καὶ μὲ τὴν πόρπη ἔστερεώ-
σε τὴν πορφυρὴ χλαίνη, διπλὴ σὲ μέγεθος καὶ μακρὰν, ἀπὸ παγὴ μαλλί» (Ἰλιάδα Κ 131-134). Ὅσο γιὰ τοὺς ὀπλίτες: «αὐτοὶ τότε στέγνωσαν τοὺς χιτῶνες ἀπὸ τὸν ἰδρώτα, ἀφοῦ στάθηκαν ἐκεῖ ποὺ φύ-
σαγε τὸ ἀεράκι τῆς θάλασσας» (Ἰλιάδα Λ 621-622). Ἰδιαιτέραν ἐντύπωση προξενεῖ ἡ ἀμφίεση τοῦ Νάστη, ἀπὸ τὴν Μίλητο τῶν Καρῶν, «ὁ ὁποῖος πῆγε στὸν πόλεμο μὲ χρυσὰ στολίδια, σὰν κορίτσι ὁ ἀνόητος» (Ἰλιάδα Β 872-873). Κατὰ συνέπειαν ὁ καθένας διέθετε ἀνάλογον ἱματισμὸ καὶ ὀπλισμὸ. Ἀνάλογη κατάσταση ἐπικρατοῦσε καὶ στὸ ἀντίπαλο στρατόπεδο, δεδομένου ὅτι, ὅπως λέγει ὁ Ὅμη-
ρος στὴν Ἰλιάδα (Χ 440-441) «Ἡ Ἀνδρομάχη (ἡ σύζυγος τοῦ Ἔκτορα) ὕφαινε δῖμο πορφυροῦν ὕφα-
σμα, καὶ πάνω του κεντοῦσε ὁμορφα λουλούδια».

Β΄ Ψυχολογικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἐμπολέμων

Ἡ πολεμικὴ ἐκμετάλλευση τῆς ψυχολογίας δὲν εἶναι φαινόμενο τῶν καιρῶν μας, ἀλλὰ ἔχει τὴν ἀφετηρία της στὴν ἐποχὴ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι σήμερα ἐπικουρεῖται καὶ μεταδίδεται ἀμέσως διὰ πολλῶν μέσων ἐπικοινωνιῶν σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Ἡ ἐπιρροή της εἶναι πολλές φορές καταλυτικὴ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τόσο τῶν μαχομένων στρατευμάτων ὅσο καὶ τῶν ἀμάχων. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὁμηρικῆς ψυχολογίας πραγματοποιεῖται, ἀποδίδουσα ἢ ὄχι τοὺς ἀνα-
μενομένους καρπούς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς σῶμα μὲ σῶμα μάχης. Τέτοια παραδείγματα περιλαμβάνο-
νται πολλὰ στὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου, μερικὰ τῶν ὁποίων θὰ μεταφερθοῦν σ' αὐτὴν τὴν παράθεση.

Ἐνα ἀρκετὰ σοβαρὸ περιστατικὸ, τὸ ὁποῖο σήμερα ἀποκαλεῖται «ψυχολογικὸ σόκ», ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδα Ρ 695-696), ὅπου: «ὁ Ἀντίλοχος, μόλις ἄκουσε τὸν θάνατο τοῦ Πατρόκλου, ἔφριξε. Ἔπαθε ἀμφασίη (ἀφασία) λόγον γιὰ πολὺ, καὶ ἡ ὄρασή του γέμισε δάκρυα καὶ ἔχασε τὴν δυνατὴ φω-
νὴ του».

Ὁ Αἴας τοῦ Τελαμώνος φωνάζει πρὸς τοὺς Ἀργεῖους, ὅταν οἱ Τρῶες τοὺς εἶχαν στριμώξει ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ στρατοπέδου τους: «Ἀγαπητοί μου, νὰ εἰσθε ἄνδρες καὶ τὴν ντροπὴ δάλτε στὴν ψυ-
χή σας καὶ νὰ ντρέπεσθε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον στὴν διάρκεια τῶν μαχῶν. Οἱ περισσώτεροι τῶν ἀνδρῶν ποὺ ντρέπονται εἶναι σφῶι καὶ φαίνονται γιὰ τοὺς φεύγοντες (τοὺς δειλοὺς) οὔτε δόξα οὔτε κάποια δύναμη ἀμύνης γεννᾶται» (Ἰλιάδα Ο 561-564). Ἀκόμη οἱ δύο Αἴαντες τριγυρίζοντας στὶς ἐπάλξεις τοῦ τείχους ἐφώναζαν: «Φίλοι, ἀπὸ τοὺς Ἀργεῖους ἄλλος εἶναι ἔξοχος (ἄνδρεῖς) καὶ ἄλλος μέτριος καὶ ἄλλος χειρότερος, διότι ὅλοι οἱ ἄνδρες δὲν εἶναι ποτὲ ὅμοιοι στὸν πόλεμο, τώρα ὑπάρχει δονλιὰ γιὰ ὅλους· αὐτὸ καὶ μόνον σας τὸ γνωρίζετε. Κανεῖς ποὺ θὰ ἀκούσῃ τὴν προσταγὴ νὰ μὴ γυρίσῃ πρὸς τὰ πλοῖα, ἀλλὰ πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὁρμᾷτε παρακινώντας ὁ ἓνας τὸν ἄλλον» (Ἰλιάδα Μ 269-274), δεδο-
μένου ὅτι «καὶ οἱ πλέον δειλοὶ ἐνωμένοι φτειάχνουν τὴν δύναμη τῶν ἀνδρῶν» (Ἰλιάδα Ν 237).

Ὁ Ἀχιλλεύς καὶ ὁ Πάτροκλος εἶναι οἱ κορυφαῖοι ἀνδρεῖοι τῶν Ὀμηρικῶν ἡρώων: Νίκησαν ὁ πρῶτος σὲ 28 (θανάσιμες) μονομαχίες καὶ ὁ δεύτερος σὲ 22, σκοτώθηκαν δὲ πολεμώντας καὶ μονομαχώντας ἀτρόμητα. Ἀμφότεροι ἐπίσης εἶχαν μεγάλη ἀδυναμία στὸ γυναικεῖο φύλο, ὅπως λεπτομερῶς μᾶς πληροφοροῦν ὁ Ὅμηρος στὴν Ἰλιάδα (Τ 326, Ω 676, Ι 395-400, Ι 666, Σ 28-31 κ.ά.). Κι ὅμως οἱ σύγχρονοι ἰουδαιζόντες τοὺς παρουσιάζουν ὡς «κιναιδικὸ ζευγάρι». Στὴν φωτογραφία ὁ Ἀχιλλέας περιποιεῖται τὸν τραυματία παιδικὸ τοῦ φίλου Πάτροκλο. Ἀγγειογραφία σὲ ἐρυθρόμορφη κύλικα τοῦ 500 π.Χ.

Ἀλλὰ ἡ σωματικὴ ἀδυναμία, ὁ φόβος καὶ ἡ δειλία ἦσαν καὶ εἶναι ἀνθρώπινες ιδιότητες, ποὺ συναντῶνται σὲ κάθε ἐποχῇ. Ἀκόμη καὶ στὸν Τρωικὸ πόλεμο τῶν ἡρώων καὶ τῶν ἡμιθέων. Δείγματα τέτοιας συμπεριφορᾶς παρέχονται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο σὲ πολλὰ σημεῖα τῆς Ἰλιάδας. Ὁ Ἔκτωρ ἀποπαίρνει τὸν ἀδελφὸ τοῦ Ἀλέξανδρο (Πάρι) λέγοντάς του: «δὲν ἔχεις θέληση στὴν σκέψη οὔτε κάποια σωματικὴ δύναμη» (Ἰλιάδα Γ 45). Εἶναι φανερὸ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους οἰασθήποτε ἐποχῆς ὅτι ἡ ψυχικὴ δύναμη εἶναι προῖον ὥριμης καὶ ἀποφασιστικῆς σκέψεως, ἡ ὁποία χαλυδώνει τὴν θέληση γιὰ διάκριση καὶ ἐπιτυχία. Ἐπίσης καὶ ὁ Ἀγαμέμνων προσφωνεῖ τοὺς συμπολεμιστές του: «ἄνδρες καὶ ἄτιμοι, Ἀχαιῖδες καὶ ὄχι Ἀχαιοί» (Ἰλιάδα Β 235). Τὸ σύμπτωμα τοῦ φόβου ἀποδίδεται χα-

ρακτηριστικώτατα με την εμφάνιση του Ἀλεξάνδρου (Πάριδος) ἐνώπιον τοῦ Μενελάου, γιὰ νὰ μονομαχήσουν, ὅπου: «ἐτρεμούλιασαν τὰ μέλη του καὶ τὰ μάγουλά του ἐχλώμιασαν» (Ίλιάδα Γ 34-35). Ἐνα ἄλλο σύμπτωμα φόβου εἶναι ἐκεῖνο πού ἔνοιωσε ὁ Δόλων, ὁ κατὰσκοπος τῶν Τρώων, ὅταν τὸν ἔπιασαν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης. Τότε «τὰ δόντια τοῦ Δόλωνος κρότο κάνανε στὸ στόμα, καὶ ἦταν ὡχρὸς ἀπὸ τὸν φόβο του» (Ίλιάδα Κ 375-376).

Ἐνα τῶν παραδειγμάτων δειλίας ἀποτελεῖ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἀδράστου ἐνώπιον τοῦ Μενελάου, ὅπου: «ἔπιασε τὸν Μενέλαο ἀπὸ τὰ γόνατα, παρακαλῶντας νὰ τὸν κρατήσῃ ζωντανὸ στὰ πλοῖα, γιὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν πατέρα του πλούσια λύτρα σὲ χαλκὸ, χρυσὸ καὶ σίδερο» (Ίλιάδα Ζ 46-50). Ἐναντι αὐτῶν τῶν ταπεινωτικῶν συμπτωμάτων ὑπῆρχε καὶ ἡ ἐμπράγματι συμπαράσταση καὶ ἀλληλοϋποστήριξη τῶν Ἀχαιῶν, ἀφοῦ «στοὺς Δαναοὺς πέθαιναν πολὺ λιγώτεροι, γιὰτὶ διαρκῶς ἐθνημούντο ὁ ἓνας νὰ διώχνῃ τὸν φόβο τοῦ ἄλλου» (Ίλιάδα Ρ 364-365). Τὸ στοιχεῖο αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα φυλετικὴ παρακαταθήκη καὶ γνώρισμα τῶν Ἑλλήνων στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς ἢ τῆς Πατρίδος, καὶ τὸ βλέπουμε καθημερινὰ σὲ πολλὰς ἐκδηλώσεις συμπαράστασες πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι «ὅταν πιά γίνῃ ἓνα κακὸ, τότε καὶ ὁ ἀνὴρ τὸ καταλαβαίνει» (Ίλιάδα Υ 198).

Ἰδιαίτερη σημασία πρέπει νὰ δοθῇ στὰ λεγόμενα τοῦ ψαρομάλλη Ἰδομενέα πρὸν τὸν Μηριόνη γιὰ τὴν διάκριση τοῦ δειλοῦ ἀπὸ τὸν ἀνδρειωμένο: «διότι, ἂν (τώρα στὰ πλοῖα) ἐκλεγόμεθα ὅλοι οἱ ἀνδρεῖοι γιὰ τὴν ἐνέδρα, εὐκόλα ἐκεῖ διακρίνεται ἡ ἀνδρεία καὶ ἐκεῖ ξεχωρίζουν ὁ δειλὸς ἀνδρας καὶ ὁ θαρραλέος: γιὰτὶ τοῦ δειλοῦ τὸ χρῶμα συνεχῶς ἀλλάζει, οὔτε σταθερὴ παραμένει ἡ ψυχὴ στὴν σκέψη, ἀλλὰ ἀλλάζει καὶ στὰ δύο πόδια γονατίζει, καὶ ἡ καρδιὰ στὸ στέρνο κτυπάει δυνατὰ σκεπτόμενος τὸν θάνατο, καὶ θόρυβο κάνουν τὰ δόντια του· ἐνῶ τοῦ ἀνδρείου οὔτε τὸ χρῶμα του ἀλλάζει, οὔτε καὶ πολὺ φοβάται, μὰ κάθεται στὴν πρώτη θέση τῆς ἐνέδρας τῶν ἀνδρῶν καὶ εὐχεται ν' ἀρχίσῃ ἡ μάχη, οὔτε καὶ τότε τὴν δύναμη τῶν χειρῶν θὰ περιφρονοῦσε. Διότι καὶ ἐὰν κουρασμένος κτυπήθῃς, τὸ βέλος οὔτε πίσω στὸν αὐχένα οὔτε στὴν πλάτη θὰ πέσῃ, ἀλλὰ ἡ τὸ στέρνο ἢ τὴν κοιλιά θὰ χτύπαγε πηγαίνοντας μπροστὰ μετὰ τῶν προμάχων» (Ίλιάδα Ν 276-291).

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀλλάζοντας σκέψεις καὶ θέσεις λέγει πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς: «Ἀλλὰ ὅ,τι ἔγινε ἄς τὰ ἀφήσουμε (ἄς τὰ ξεχάσουμε), ἂν καὶ μᾶς στενοχώρησαν, εἶναι ἀνάγκη νὰ δαμάσουμε τὴν ἀγαπητὴ μας ψυχὴ στὰ στήθη. Τώρα ἐγὼ σταματῶ τὸν θυμὸ μου, γιὰτὶ δὲν πρέπει νὰ τρέφεται αἰωνίως» (Ίλιάδα Τ 65-68). Ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Ἑκτορα στὸ πεδίο τῆς μάχης ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε «ὅταν τὸν εἶδαν οἱ Ἀχαιοί, τρόμαξαν καὶ ἡ ψυχὴ τους κατέβηκε στὰ πόδια» (Ίλιάδα Ο 280). Ἄλλωστε: «Ἡ ψυχὴ δὲν πιάνεται. Γιὰτὶ ἡ ψυχὴ σὰν καπνὸς χάνεται στὴν Γῆ τρίζοντας» (Ίλιάδα Ψ 100). Καὶ μὲ ἄλλα λόγια: «Ὁ ὕπνος σήνει τῆς ψυχῆς κάθε φροντίδα» (Ίλιάδα Ψ 61).

Γ' Οἱ ἀπώλειες τῶν ἀντιπάλων

Ο Τρωικὸς πόλεμος ἔχει τελειώσει πρὶν ἀπὸ 5.081 χρόνια, ὅπως ἀποδεικνύεται μὲ ἀστρονομικά καὶ τοπογραφικά στοιχεῖα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων στὸ βιβλίο μου «Ἡ Ἀναχρονολόγησις τῆς Προϊστορίας» (ἐκδ. «Δαυλός», 1999). Τὰ γεγονότα τοῦ πολέμου διασώθηκαν, ὅπως διασώθηκαν, ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου καὶ ἀποτελοῦν γιὰ τὸν σημερινὸν ἄνθρωπο πυξίδα πλοηγῆσεως τῆς ζωῆς του, ὅπου καὶ ἂν ζῇ ἢ ὅπου καὶ ἂν ἔχῃ πεθάνει, ἀφοῦ: «ἀνδρῶν ἐπιφανῶν καὶ ἀφανῶν πᾶσα γῆ τάφος».

Στὸν Τρωικὸ πόλεμο ἔλαβαν μέρος ἀπὸ μὲν τὴν πλευρὰ τῶν Ἀχαιῶν ἢ Δαναῶν ἢ Ἑλλήνων 62.800 περίπου πολεμιστὲς μὲ τίς ἀνάλογες πανοπλίες τους, ὅπως ὑπολογίζεται σὲ ἄρθρο μου στὸν «Δαυλὸ» (τεῦχος 207/1999). Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν Τρώων οἱ γηγενεῖς Ἰλιεῖς ἀνῆρχοντο σὲ 5.710 περίπου ἄνδρες, ἐνῶ οἱ σύμμαχοί τους περίπου σὲ 44.290, ὅπως προσδιορίζεται ἀπὸ τὰ δεδομένα τοῦ Ὀμήρου στὴν Ἰλιάδα (Θ 562-563). Τὸ σύνολο τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων πού ἔλαβαν μέρος στὸν θρυλικὸ πόλεμο ἀνῆρχοντο περίπου σὲ 112.800 ἄνδρες.

Τὸ ἑλληνικὸ στρατόπεδο ἀπαρτίζετο ἀπὸ 25 «ἐθνικότητες», οἱ ὁποῖες κατὰ ἀλφαβητικὴ σειρὰ

ἦσαν: Ἄβαντες, Ἀθηναῖοι, Αἰγιαλεῖς, Αἰθίκες, Αἰνιᾶνες (ἢ Ἐνιῆνες), Αἰτωλοί, Ἀργεῖοι (ἢ Ἀχαιοὶ ἢ Δαναοὶ ἢ Πανέλληνες), Ἀρκάδες, Βοιωτοί, Δουλιχεῖς, Ἐπειοί, Θεσσαλοί, Κεφαλλῆνες, Κρήτες, Λοκροί, Μάγνητες, Μινύες, Μυκηναῖοι, Μυρμιδόνες (ἢ Ἀχαιοὶ καὶ Ἑλληνες), Περγαῖοι, Πύλιοι (ἢ Μεσσηνιοί), Ρόδιοι (καὶ ὅλοι οἱ Νησιῶτες), Σαλαμῖνιοι, Σπαρτιάτες καὶ Φωκεῖς.

Τὸ τρωικὸ στρατόπεδο ἀποτελεῖτο ἀπὸ 15 ἐθνικότητες, οἱ ὁποῖες κατὰ ἀλφαριθμητικὴ σειρὰ ἦσαν: Ἀλιζῶνες, Δαρδάνιοι, Ἐνετοί, Θρᾷκες, Κᾶρες, Κίκονες, Λέλεγες, Λύκιοι, Μήονες, Μυσοί, Παίονες, Παφλαγόνες, Πελασγοί, Τρῶες καὶ Φρύγες. Ὅποτε συνολικὰ ἦλθαν σὲ πολεμικὴ σύρραξιν 39 ἐθνικότητες, συμμετέχουσες τοῦ πρώτου Διεθνοῦς Πολέμου τῆς ἀνθρωπότητος. Τούτων ἡγούνην 75 βασιλεῖς ἢ ἀρχηγοί, ἐκ τῶν ὁποίων 45 τῶν Πανελλήνων καὶ 30 τῶν Τρώων καὶ τῶν συμμάχων τους. Ἡ ἱκανότητα, ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀνδρεία τούτων ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς εἰκονικῆς πραγματικότητος, μὲ ὅσα περὶ τούτων γράφει ὁ Ὅμηρος. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀρχηγῶν σκοτώθηκαν, σὲ ἀντίστοιχες μέχρι θανάτου μονομαχίες, ἐννέα (9) Ἀχαιοὶ καὶ εἴκοσι (20) Τρῶες καὶ κανένας βασιλεὺς, παρ' ὅλο πὺν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν μονομάχησαν σὲ ἄρκετες περιπτώσεις, ὅπως ἀναφέρει πολλάκις ὁ Ὅμηρος.

Πρωταθλητές, πὺν κατατάσσονται στὴν πρώτη δεκάδα στίς διάφορες μονομαχίες, ἀνεδείχθησαν καὶ ἀπὸ τὰ δύο στρατόπεδα οἱ: 1) Ἀχιλλεὺς μὲ 28 νεκροὺς ἀντιπάλους, 2) Πάτροκλος μὲ 22. 3) Ἐκτωρ μὲ 21. 4) Ὀδυσσεὺς μὲ 18. 5) Διομήδης μὲ 15. 6) Τεύκρος μὲ 10. 7) Ἀγαμέμνων μὲ 10. 8) Ἀντίλοχος μὲ 9. 9) Μενέλαος μὲ 6 καὶ 10) καὶ ὁ γέρον Ἰδομενεὺς μὲ 6.

Ἐκπληκτικὴ εἶναι ἡ δύναμις, ἡ ἀντοχὴ καὶ ἡ ἱκανότης τῶν δύο παιδικῶν φίλων Ἀχιλλεύς καὶ Πάτροκλος, οἱ ὁποῖοι κατέλαβαν τὰ δύο πρῶτα σκαλιὰ τῶν πρωταθλητῶν, ἐνῶ στὸ τρίτο ἀνῆλθε ὁ Ἐκτωρ, ἀρχηγὸς τῶν Τρώων. Ἐκ τῶν δεδομένων τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ ὅσα λαοπολογήματα ἔχουν γραφῇ γιὰ τὴν ἄδολη σχέση τῶν δύο ὑποδειγματικῶν φίλων, παρουσιάζοντάς τους ὡς «ὑπο-ἀνδρες», ἀποτελοῦν ὕδρη πρὸς τὴν ἀπ' αἰώνων σφζόμενη ἐλληνικὴ ἀνδρειωσύνη. Ἀποσιωπάται τελείως ὅτι οἱ δύο φίλοι εἶχαν ἰδιαίτερη ἀδυναμία πρὸς τὸ ὠραῖο φύλο τῶν γυναικῶν. Ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχε ἀποκτήσει ἓνα γιου, τὸν Νεοπτόλεμο (Ἰλιάδα Τ 326) καὶ στὸ πεδίο τῶν μαχῶν ἐκοιμάτο μὲ τὴν Βρισηίδα (Ἰλιάδα Ω 676) ἢ μὲ γυναῖκα πὺν θὰ τοῦ διάλεγε ὁ πατέρας του Πηλεὺς (Ἰλιάδα Ι 395-400). Ὁ Πάτροκλος ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐκοιμάτο μὲ τὴν λυγερὴ Ἰφίδα τοῦ Ἐνυάνου ἀπὸ τὴν Σκύρο (Ἰλιάδα Ι 666). Σὲ αὐτὲς τὶς γυναικες δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ αἰχμαλωτισμένες ψυχοπονοῦσες κόρες, πὺν ξεφωνίζανε καὶ κλαίγανε πάνω στὸ πτώμα τοῦ Πατρόκλου (Ἰλιάδα Σ 28-31). Ἐκπληκτικὴ παραμένει ἡ ἀπουσία ἀπὸ ὁποιαδήποτε συγκρούση τοῦ Πάριδος, ἀφοῦ ἀκόμη καὶ ὁ γέρον Ἰδομενεὺς διακρίθηκε γιὰ τὴν ἀνδρεία του στὴν Τροία, ὅπου ἐσκότωσε ἕξι (6) νεαρώτερους ἀντιπάλους.

Ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν λυσσαλέων σώμα μὲ σώμα μαχῶν ἔπесαν, κτυπημένοι στὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ σώματός των, 45 Ἀχαιοὶ καὶ 160 Τρῶες. Μία ὑποτυπώδης σύγκριση μὲ τοὺς μετέπειτα πολέμους δὲν θὰ εἶχε νόημα, καθ' ὅσον σήμερα ἓνας πόλεμος δὲν ἔχει συγκεκριμένα ὅρια μετώπου, ἀφοῦ ἐξαπλώνεται πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις καὶ δὲν περιορίζει τὰ θύματα σὲ ἓνα πολεμικὸ μέτωπο, ὅπως τὸν καιρὸ ἐκεῖνο. Ἡ παρουσία τῶν μαχητῶν τοῦ πολέμου ἐκείνου κατὰ κάποιον τρόπο ἦταν ἐθελοντικὴ, ἢ ἀνταποκρίνοντο μὲ αὐταπάρνηση στὸ κάλεσμα τῶν βασιλέων ἢ τῶν ἀρχηγῶν ἐκάστου λαοῦ.

Τὰ ὀνόματα ὅλων αὐτῶν καθὼς καὶ τὰ πατρώνυμα μερικῶν σφζονται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωροῦνται «μυθικά», ἀφοῦ ἀποτελοῦν ἀποδειγματικὴ ταυτότητα συγκεκριμένων ἀνθρώπων, πὺν ἔπесαν στὸ πολεμικὸ μέτωπο τῶν μαχῶν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Ἡ ἀνάμνησή τους ἀποτελεῖ ἓνα ἠθικὸ καθήκον, ἀλλὰ ἡ ἀναζήτησις ἐνὸς ἐκάστου μέσα στὰ κείμενα τοῦ Ὀμήρου εἶναι δύσκολη. Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ κάθε ἀντιπάλου ἀποτελοῦσε μονομαχίαν μέχρι τελικῆς πτώσεως τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν δύο ἢ τῆς ἀτάκτου φυγῆς τοῦ πλέον ἀδυνάμου. Πάντως ὅλοι οἱ πολεμιστὲς καὶ τῶν δύο παρατάξεων χαρακτηρίζονται ὡς ἥρωες καὶ σὰν τέτοιοι πὺν ἦσαν, τοὺς ἀξίζει μία ἐπιμνημόσυτος ἀναφορὰ πρὸς γνώση τῶν νεωτέρων.

Κων. Β. Κουτρουβέλης

Ταξίαρχος Γεωργ. Ὑπηρ. Στρατοῦ

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ANTOINE BASBOUS, Ισλαμισμός, μιὰ αποτυχημένη επανάσταση;

Μετά τὸ τρομοκρατικὸ χτύπημα στοὺς πύργους τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τὴ συνακόλουθη κήρυξη τοῦ πολέμου κατὰ τῆς τρομοκρατίας ἀπὸ τὴν κυδέρνηση τῶν Η.Π.Α., οἱ ἐκδόσεις διδίων σχετικῶν μὲ τὸ Ἰσλάμ ἔχουν πολλαπλασιασθῇ σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο. Αἰτία αὐτῆς τῆς διάχυτης «ἰσλαμολογίας», πέραν τῆς ἐμπορικῆς σκοπιμότητος, ἦταν ἡ ἀνάδειξη ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ἐπίσημης προπαγάνδας ἐνὸς «ἐπικίνδυνου ἀντιπάλου», ποὺ προκαλεῖ μὲ τὶς κινήσεις του φόβο καὶ δέος, γι' αὐτὸ καὶ ἡ ψηλάφισή του ἐκ τοῦ ἀσφαλούς ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς κοινῆς γνώμης ἀποτελεῖ μιὰ πρόκληση, τὴν ὁποία καλύπτουν τὰ βιβλία.

Ἰσλαμισμός, μιὰ αποτυχημένη επανάσταση; διερωτᾶται ὁ συγγραφέας τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου. Καὶ στὴν προσπάθειά του νὰ ἀπαντήσῃ, διέρχεται τὴν ἱστορία ὁλόκληρου τοῦ ἰσλαμικοῦ κόσμου τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα – τὰ κινήματα, τὶς ἐξεγέρσεις, τὰ αὐταρχικὰ καθεστῶτα ποὺ τὸν καταπατοῦν. Ὅμως ποίος ἰσλαμισμός καὶ ποιά επανάσταση; Ὅπως ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας πληροφορεῖ, στὰ 280 ἑκατομμύρια τῶν Ἀράβων ὑπάρχουν 65 ἑκατομμύρια ἀναλφάβητοι, ἄλλοι τόσοι καὶ παραπάνω ζοῦν σὲ καθεστῶς ἀνέχειας μὲ κατὰ κεφαλὴν ἐτήσιο εἰσόδημα 300 δολλάρια, μὲ 40% ἀνεργία καὶ σὲ τραγικὴ κατάσταση οἱ γυναῖκες, ποὺ ὡς μητέρες εἶναι καὶ οἱ παιδαγωγοὶ μαζί μὲ τοὺς μουλάδες τῶν νέων γενεῶν.

Κι ἂς ποῦμε τὰ πράγματα μὲ τὸ ὄνομά τους: Ὁ ἰσλαμισμός –ὅπως ἄλλωστε κι ὁ χριστιανισμός–, γέννημα τοῦ ἰουδαϊκοῦ σκοτόυ, ἀποτελεῖ τὴν ἀγιάτρευτὴ γάγγραινα τοῦ ἀραβικοῦ –κι ὄχι μόνο– κόσμου. Τὰ ἀπάνθρωπα καθεστῶτα φροντίζουν νὰ κρατοῦν τὸν κόσμο στὴν ἀλογία, ὥστε ἐξουθενωμένο νὰ τὸν στρέφουν ὅπου αὐτὰ ὀρίζουν. Ὁ χριστιανικὸς Μεσαίωνας δὲν ἦταν χειρότερος ἀπ' τὸ Ἰσλάμ, ὡς αὐτὸ ἔχει σήμερα. Δυστυχῶς ὁμως γιὰ τοὺς Ἀραβες, οἱ μαῦρες φτεροῦγες τῆς θεοκρατίας ἐμπόδισαν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ Διαφωτισμὸ νὰ ἀγγίξῃ τὴν ψυχὴ τους. Ἡ μόνη διαφορὰ.

Παν. Α. Κουβαλάκης

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΛΑΕΡΤΙΟΣ, Διογένης ὁ Κυνικός

Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος μᾶς ἄφησε μιὰ σπουδαία ἱστορικὴ παρακαταθήκη, τὸ ἔργο του «Φιλοσόφου βίων καὶ δογμάτων συναγωγή», ὅπου διασφῶζει σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν

Ο ΠΙΤΘΕΥΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

Ὁ Πανσανίας στὰ «Κορινθιακά» 31,1 κ.έ. λέγει τὰ ἐξῆς: «Στὴν ἀγορὰ τῶν Τροϊζηνίων ὑπάρχει ναὸς μὲ ἀγάλματα τῆς Ἀρτέμιδος Σωτείρας. Πίσω ἀπὸ τὸν ναὸ εἶναι τὸ μνημεῖον τοῦ Πιτθέως. Ἐπάνω δὲ σ' αὐτὸ εὐρίσκονται τρεῖς θρόνοι ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο. Λέγουν ὅτι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς θρόνους ἐδίκασε ὁ Πιτθεὺς μαζί μὲ δύο ἄλλους ἄνδρες. Κοντὰ ἐκεῖ εὐρίσκεται ἱερὸ τῶν Μουσῶν, ποὺ λέγουν ὅτι τὸ ἔχτισε ὁ υἱὸς τοῦ Ἥφαιστου, ὁ Ἀρδαλος» καὶ συνεχίζει: «Ἐνταῦθα Πιτθέα διδάξει λόγων τέχνην φασί, καὶ τι βιβλίον Πιτθέως δὴ σύγγραμμα ὑπὸ ἀνδρὸς ἐκδοθὲν Ἐπιδανυρίου καὶ αὐτὸς ἐπελεξάμην», δηλαδή, «ἐδῶ λέγουν ὅτι ἐδίδαξε ὁ Πιτθεὺς τὴν τέχνην τοῦ λόγου. Καὶ κάποιον βιβλίον ποὺ συνέγραψε (ὁ Πιτθεὺς) καὶ τὸ ἐξέδωσε κάποιος Ἐπιδανύριος, ἐγὼ ὁ ἴδιος (ὁ Πανσανίας) τὸ ἐδιάβασα». Ποίος εἶναι ὁμως ὁ Πιτθεὺς καὶ πότε ἔζησε;

ζωή, τὸ ἔργο καὶ τὴ δημιουργία κορυφαίων προσωπικότητων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀνάμεσά τους συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ Διογένης ὁ Σινωπεύς, ὁ γνωστός ὡς «Κυνικός».

Ὁ Διογένης ὁ Κυνικός λοιπὸν ἦρθε σὲ ρήξη μὲ τὸ κατεστημένο τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων, ἐξέφρασε τὴν ἀντιεξουσιαστικὴ φιλοσοφία τῆς ἐποχῆς του, μιὰ φιλοσοφία ποὺ ἀποτελεῖ τρόπο ζωῆς, σκέψης, δράσης καὶ συμπεριφορᾶς καὶ ὄχι μιὰ συμβατικὴ σχολὴ διανόησης. Ὑπῆρξε σκληρὸς ἐπικριτὴς τοῦ κατεστημένου τῆς ἀρχουσας τάξης, ἀντιμετώπιζε ἀφοβὰ τοὺς ἀρχοντες καὶ δὲν ἐνοιώθε δέος ἀπέναντι σὲ καμμιά ἰσχὺ καὶ σὲ ὅποιον πλοῦτο. Ἀτρόμητος καὶ καυστικός στάθηκε ἀπέναντι στοὺς πειρατὲς ποὺ τὸν αἰχμαλώτισαν, στὸν Φίλιππο ὅταν οἱ Μακεδόνες τὸν συνέλαβαν στὴ μάχη τῆς Χαιρώνειας, στὸν Ἀλέξανδρο ποὺ πῆγε νὰ τὸν συναντήσῃ καὶ σὲ κάθε ἄλλῃ μορφῇ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Δημιούργησε μάλιστα ἕνα φιλοσοφικὸ ρεῦμα, τοὺς Κυνικούς, ποὺ συναντᾶται ὡς τὸν Δ' αἰ. μ.Χ., ἂν καὶ ἔφτασαν σὲ ἀκραίους τρόπους ἐκφράσεως.

Ἡ ἐν λόγω βιογραφία εἶναι ἀπολαυστικὴ, διδακτικὴ, χιουμοριστικὴ καὶ πολὺ εὐχάριστη ὡς ἀνάγνωσμα. Ἡ νεοελληνικὴ ἀπόδοση εἶναι τῆς Μαρίας Ψωμᾶ.

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΜΠΙΜΠΗΣ, Ἀργολικά-Παλαμῆδης

Ἡ πανάρχαια μυθολογικὴ-ἥρωικὴ παράδοσι τῆς Ἀργολίδος, τοῦ Μυκηναϊκοῦ κόσμου καὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ξαναζωντανεύουν γενικὰ ἀπὸ τίς σελίδες τοῦ ἔργου τοῦ φιλόλογου-συγγραφέως. Εἰδικότερα μέσα ἀπὸ τὰ κείμενα ποιητῶν, ἱστορικῶν καὶ φιλοσόφων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀναδεικνύεται ἡ προσωπικότης τοῦ «σκοπίμως» ξεχασμένου μεγίστου ἀνδρὸς καὶ ἥρωος τῶν Τρωικῶν, Παλαμῆδη.

Ψηλός, πανέμορφος, μέγας στρατηγὸς καὶ ἥρωας, ἀνδρεῖος, σφῶρων, ἱατρός, φιλόσοφος, πρότυπο τῆς ἐποχῆς του ἀλλὰ καὶ τῆς κλασικῆς ἐποχῆς, ἐφευρέτης τῶν γραμμάτων, τῶν ἀριθμῶν, παιγνιδιῶν, φωτοδότης τῆς γνώσεως, θά πέσῃ θύμα τῆς ἀντιζηλίας τοῦ πανούργου Ὀδυσσεύς. Τὸ τραγικὸ του τέλος ἔδωσε λαοὶ τοὺς σοφοὺς τῆς κλασικῆς ἐποχῆς νὰ τὸν ὑμνήσουν. Ἐνῶ ὁ Σωκράτης ταυτίζεται μαζί του, ὁ Πλάτων τὸν ἀναφέρει σὰν πρότυπο ἀνθρώπου. Ὁ Ὅμηρος τὸν ἀποσιωπᾷ. Τὸ γιατί ἀναδεικνύει καὶ τὴν σύγκρουση διαφόρων ἀντιθέτων τάσεων ποὺ ἐπικρατοῦσαν μεταξὺ τῶν ἡρώων τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου. Ὁ κ. Μπίμης τολμᾷ νὰ ἀγγίξῃ στὸ δάθος τοῦ χρόνου τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καθὼς καὶ τὴν αὐτοχθονία τοῦ Ἑλλήνου ἀνθρώπου.

Ἀπολαυστικὸ, συναρπαστικὸ καὶ ἀληθές. Ἐργο ἄξιο μελέτης.

Βασίλειος Μαυρομαμάτης

Ἄς πάρουμε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ὁ Τάνταλος, ὁ ὁποῖος ἦταν καὶ ὁμοτράπεζος τῶν θεῶν (βλ. καὶ «Ὡγγία», δίδλος ΣΤ' τόμος Ε' σελ. 20 κ.έ.) ἦταν υἱὸς τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Τιμόλону ἢ τοῦ Αἰθωνος καὶ τῆς Πλουτοῦς, θυγατέρας τοῦ Ἰμαντος ἢ τοῦ Κρόνου, καὶ βασιλεὺς τῆς Παφλαγονίας ἢ τῆς Φρυγίας ἢ τῆς Ἀχιδοῦρου, ἐπαρχίας τοῦ Πόντου. Εἶχε δὲ γυναῖκα τὴν Διώνην τοῦ Ἀτλαντος, ἢ τὴν Ταυγέτην, ἢ τὴν Κλυτίαν τοῦ Ἀμφιδάμαντος, ἢ τὴν Εὐρυθεμίστην τοῦ Ξάνθου, ἢ τὴν Εὐρυάνασσαν τοῦ Πακτωλοῦ, ἢ τὴν Εὐρυνόμην, καὶ ἐγέννησε τὸν Πέλοπα. Ὁ Πέλοψ λοιπὸν μὲ τὴν Ἰποδάμεια, κόρη τοῦ Οἰνομάου –ὁ ὁποῖος Οἰνόμαος, εἰρήσθω ἐν παροῶν ἦταν υἱὸς τοῦ Ἀρεως καὶ τῆς Ἀρπίνης, ἐνῶ ἡ σύζυγός του Ἀστερόπη, θυγατέρα τοῦ Ἀτλαντος– ἐγέννησε πολλὰ τέκνα καὶ ἐξουσίασε κατ' ὀλίγον τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἀπίας, τὴν ὁποία μετωνόμασε σὲ Πελοπόννησον. Παιδιὰ τοῦ Πέλοπος: Ἀτρεὺς, Θυέστης, Χρύσιππος, Κοπρεὺς, Πιτθεὺς, Πλεισθένης, Τροίζην, Ἀλκάθους, Ἰπάλκιμος, Λυσιδίκη, Νικίππη καὶ Ἀμφίδια. Ὁ Πιτθεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΑΚΟΥΔΗΣ, Πτολεμαῖος ὁ Λάγος

Συνομήλικος, παιδικὸς φίλος καὶ ἀργότερα σωματοφύλακας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ Πτολεμαῖος διακρίθηκε γιὰ τὶς στρατιωτικὲς του ἀρετὲς καὶ τὰ ἠθικά του χαρίσματα καθ' ὅλη τὴ μακεδονικὴ ἐξόρμησι καὶ κατάκτηση τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ προσωπικότητά του ὅμως ἀποκτᾷ ἰδιαίτερο ἱστορικὸ δάρος, καθὼς μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Στρατηλάτη ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ἔθεσε τὶς πολιτικὲς καὶ πνευματικὲς δάσεις γιὰ τὴ γένεση καὶ ἀκμὴ τοῦ ἑλληνιστικοῦ κόσμου, μιᾶς ἐποχῆς-σταθμοῦ στὴν πορεία τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ συγγραφέας τοῦ ἐν λόγω διδλίου σημειώνει: «Ὁ Πτολεμαῖος ἦταν ἄνθρωπος ποὺ ἀγαποῦσε τὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες. Εἶχε προῖδει ὅτι ἡ αὐτοκρατορία θὰ κατακερματιζόταν καὶ ἤθελε νὰ κρατήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του ἓνα κομμάτι γῆς, ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ ὄνειρά του γιὰ κάτι μεγάλο, εἰρηνικὸ, κάτι ποὺ θὰ ἄφηνε κληρονομιά στὶς ἐπόμενες γενιές. Τὸ ὄνειρο αὐτὸ κατάφερε νὰ τὸ κάνῃ πραγματικότητα καὶ ἡ βασιλεία του, καθὼς καὶ τῶν διαδόχων του, ἦταν ἀπὸ τὶς πλέον γόνιμες περιόδους στὴν ἱστορία τῶν ἑλληνιστικῶν βασιλείων». Τὸ κράτος τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τὸν Πτολεμαῖο ἐγίνε γρήγορα τὸ πνευματικὸ κέντρο τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἡ δὲ Ἀλεξάνδρεια ἀνεδείχθη ἡ «δεύτερη Ἀθήνα», ἀπ' ὅπου ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη, ἡ παιδεία, ἡ τέχνη καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα διεχύνοντο σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμον.

Πέρα ἀπ' τὴν ἀνάδειξη τῆς προσωπικότητος τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου καὶ τῆς ἱστορικῆς συμβολῆς του, ὁ κ. Ματακούδης προχωρεῖ καὶ σὲ μία ἄκρως ἐπιτυχή –μὲ αὐστηρὰ ἱστορικὰ ἐρευνητικὰ κριτήρια– ἐπισκόπηση τῆς ἱστορίας τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων, ἀπ' τὸ θάνατο τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὡς τὴ ναυμαχία τοῦ Ἀκτίου, μία περίοδο πλημμελῶς καταγεγραμμένη ἱστορικὰ ὡς σήμερα. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἐν λόγω πῶνημα τοῦ κ. Ματακούδη ἀξίζει ἀνάγνωσης καὶ μελέτης ἀπὸ κάθε ἐνδιαφερόμενο.

Παν. Α. Κουδαλάκης

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΑ:

1. Στὸ προηγούμενο τεῦχος 265, σελ. 17353, νὰ προστεθῇ στὸ τέλος τῆς α' παραγράφου τὸ παραλειφθὲν λόγῳ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας «μωρή!».
2. Στὸ ἴδιο τεῦχος, σελ. 17379, τὸ ἀναφερόμενο ὡς «Συνάντηση τῆς Αἰωνιότητος» βιβλίον τοῦ Ἀλ. Ἀσωνίτη τὰ διορθωθῇ «Συνείδηση τῆς Αἰωνιότητος».
3. Στὸ προηγούμενο τεῦχος 265, σελ. 17336, ἀναφέρεται ὅτι ἔχουν μεταφρασθῇ στὰ Ἑλληνικά καὶ τὰ δύο βιβλία τοῦ δρ Νόρς Γιόζεφσον γιὰ τὴν ἑλληνικότητα τῶν διαλέκτων τῶν ἰθαγενῶν τῆς Πολυνησίας. Τὸ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι μόνο τὸ δεύτερο μὲ τίτλο «Ένας ἀρχαῖκός Ἑλληνικός Πολιτισμός στὴν Νήσο τοῦ Πάσχα» ἔχει μεταφρασθῇ στὰ Ἑλληνικά.
4. Στὸ προηγούμενο τεῦχος 265, σελ. 17316, ἀριστερὴ στήλη, στίχ. 6, νὰ διορθωθῇ τὸ «τὴν (σύντροφό μου)» σὲ «τὸν (σύντροφό μου)».

λοιπὸν ἦταν ἐγγονὸς τοῦ Ταντάλου, υἱὸς τοῦ Πέλοπος, πατέρας τῆς Αἴθρας καὶ πάππος τοῦ Θησέως.

Τώρα ἂν ἔχῃ κάνει ἀκριβεῖς ὑπολογισμοὺς ὁ ἐρευνητὴς Δ. Βαρδίκος («Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες», σελ. 70), ὅτι δηλαδὴ ὁ Πέλοψ ἦταν κυρίαρχος τῆς Πελοποννήσου 45.000 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας (καὶ μᾶλλον ἔχει ὑπολογίσει σωστά), τότε ὁ Πιθεύς, ποὺ ἔγραψε τὸ σύγγραμμα, ἔζησε περὶ πρὸς ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ποὺ πάει νὰ πῇ ὅτι 45.000 περίπου χρόνια πρὶν ἀπὸ σήμερα οἱ Ἕλληνες εἶχαν γραφῇ. Ἐγραφαν συγγράμματα! (μάλιστα δὲ περὶ τῆς τέχνης τοῦ λόγου). Καὶ ἂς μὴ φαντασθῇ κανεὶς ὅτι ἡ γραφὴ ἀνακαλύφθηκε τήν... ἡμέρα ποὺ ὁ Πιθεύς ἔγραψε τὸ σύγγραμμα. Φυσιολογικά θὰ πρέπει νὰ εἶχαν προηγηθῇ τοῦλάχιστον κάποιες ἑκατοντάδες χρόνια γραφῆς μέχρι τότε.

Ε. Κουτσόπουλος

τ. Δ/τῆς Νομαρχίας Ἀχαΐας, Πάτρα